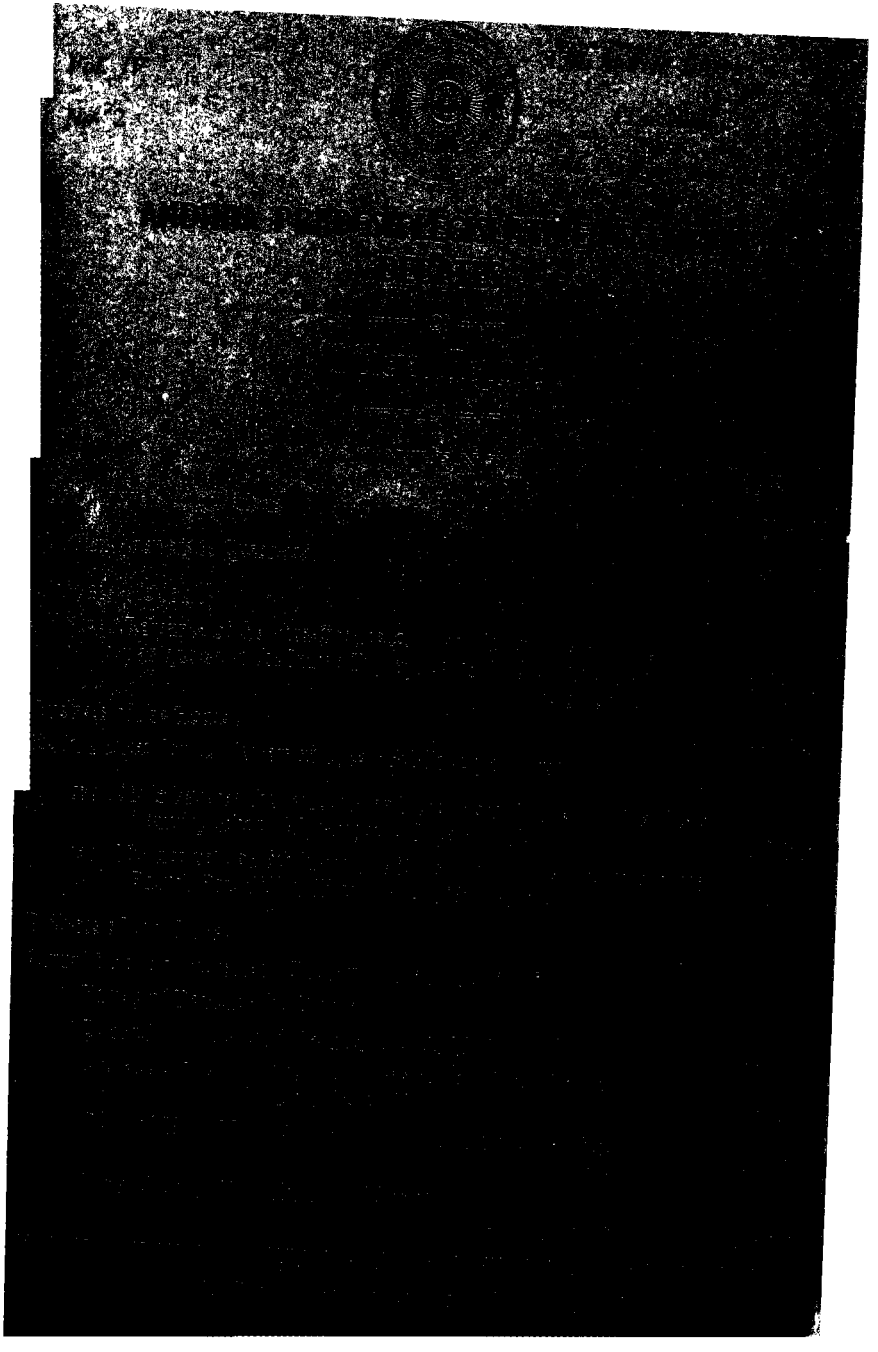

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Forty-fifth day of the Third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Tuesday, the 17th March, 1964

The House met at Three of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

Oral Answers to Question

Majjivalasa Mokhasa village as an under-tenure Estate

1073:—

*2413 Q:—*Sri K. Govinda Rao (Anakapalli)*:—Will he hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) Whether Majjivasala Mokhasa village, Bheemunipatnam taluk, Visakhapatnam district had been notified as an under-tenure estate;

(b) If so, when;

(c) Whether Rent Reduction Act had been implemented in the said village; and

(d) If not, the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandrareddy):-

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

(c) The answer is in the negative.

(d) Since the village was declared to be not an estate.

(శ్రీ) కె. గోవిందరావు:— చాలాకాలనుంచి దాని స్టేటస్ డిసైడ్ చేయకుండా వుండిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? రెంటు రిడక్షను ఆక్ట్ క్రింద నోటిఫికేషను ఎప్పుడూ కూడా చేయలేదంటారా లేక చేసి సబ్సీక్వెంటుగా రద్దు చేశారంటారా?

(శ్రీ) యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఎస్టేటు కాదని 61 లోనే తేలింది. అంతకుపూర్వం ఎస్టేటు అవునా కాదా అని ఎంక్వయిరీలు జరిగాయి. It was finally notified that it was not an estate.

(శ్రీ) కె. గోవిందరావు:— 61 లో నోటిసైై అయిన తరువాత 64 వరకు ఏ స్టేటస్‌లో వుంచినట్లు? ఈనామ్స్ అబాలిషన్ ఆక్ట్ క్రింద రద్దు చేశారా?

(శ్రీ) యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— Enquiries are under progress under the Inams Abolition Act.

Tarunavayi Tank Bed Area in Kovur taluk

1074:—

*3064 Q:—*Sri S. Vemayya* (*Buchireddipalem*):—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) Whether the abandoned portion of the tank bed land of Tarunavayi village, Kovur taluk, Nellore district was distributed to landless poor during 1962–63; and

(b) If not, the reasons, therefor?

Sri N. Ramachandrareddy:—(a)& (b) The entire extent of land available for assiganment in Tarunavayi Tank bed area was distributed among the three contending societies viz., (1) Land Colonisation Co-operative Society, Woodhousepet, represented by the Harijans and Thogata families of Woodhousepet hamlet of Tarunvoyi village, (2) Tenants Co-operative Society, Sangam represented by the Harijans and other landless poor persons of Sangam village and (3) Members of the Colony of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes represented by the Yenadis and Yerukulas.

(శ్రీ) ఎస్. వేమయ్య:— టాంక్ బెడ్ ఎంత విస్తీర్ణం యిచ్చారు? కంప్లీటుగా టాంక్ బెడ్ అంతా కూడా అబాండన్ చేసి యిచ్చినట్లేనా?

Sri N. Ramachandra Reddy:— P. W. D. has agreed to abandon an extent of Acs. 120.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ఆ టాంకు క్రింద ఆయకట్టేలేదు. దానిక్రింద 300 ఎకరాలు వృధాగా పెట్టుకోవడం వేస్ట్ కాబట్టి ఆదనంగా ఆహారపంటలు పండించడానికి ఉపయోగపడుతుంది కాబట్టి మిగతాపోర్షన్ కూడ అబాండన్ చేయించి సాగుకు యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పి. డబ్ల్యు. డి. వారు 120 ఎకరాల వరకు యివ్వడానికి అవకాశం వుందని చెప్పారు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— టాంకు క్రింద ఆయకట్టులేదు. లేనప్పుడు పూర్తిగా అబాండన్ చేసి ఎందుకు యివ్వకూడదు ?

Sri N. Ramachandra Reddy:— The Executive Engineer has reported that it was only a supplemental source of irrigation for an wet ayacut of 70 acres in Tarunavayi village. He has agreed to abandon an extent of about 120 acres for assignment.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట్):—టాంక్ బెడ్ లాండ్స్ అనేకం వున్నాయి. వాటిలో ఎన్నడూ నీళ్లువుండవు. కల్టివేషనుకు ఉపయోగపడుటలేదు. వాటిని లాండ్ లెస్ పూర్ కు ఆలాట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri N. Ramachandra Reddy:— There are some instructions which are in force. Wherever land is not submergeable, the opinion of P. W. D. is taken and in such cases, assignment is being made.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— 70 ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతోందన్నారు. ఈ నాలుగైదేండ్లలోను ఇరిగేటు అయిందా ?

Sri N. Ramchandra Reddy:— There is another source. This is only serving as a supplemental source.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— సప్లిమెంటరీ సోర్సు అని చేసేగాని చేసే రెగ్యులర్ సోర్స్ క్రింద పండుతోంది. 70 ఎకరాలకోసం సప్లిమెంటరీ సోర్సుక్రింద 500-600 ఎకరాలు ఆట్టే పెట్టుకోవడం న్యాయమేనా ? సాగుకు యిస్తే పంట అభివృద్ధి చేయడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి పునరాలోచనచేసి ఎందుకు యిప్పించకూడదు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— బాగానేవుంటుంది కాని యీ విషయం తేల్చవలసినవారు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజినీరు, పి. డబ్ల్యు. డి. వారు అవసరం లేదనుకుంటే రెవిన్యూ డిపార్టమెంటుకు ఆబ్జక్షనులేదు.

Funds Released under Minor Irrigation

1075:—

*917-A (115) Q:—*Sri P. Rajagopal Naidu* [*Put by Sri T. K. R. Sarma*] (*Kurnool*):-Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the funds released to the Panchayat Samithis under minor irrigation during 1961-62; and

(b) the amount spent under the head ?

The Minister for Planning and Panchayati Raj (*Dr. M. Chenna Reddy*):—(a) Rs. 85.59 lakhs.

(b) Rs. 75.52 lakhs.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— ఫినాన్షియల్ ఇయర్ ఎండింగుకు యీ అమౌంట్సు రిలీజు చేస్తుంటారు. పనులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది. దానినిగురించి ఆలోచిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— రిలీజెస్‌కు ఒక ప్రొసీజరువుంది. సంవత్సరం పొడుగునా — క్వార్టర్లీ రిలీజెస్ చేస్తున్నాము. చివరన యిచ్చేది అడిషనల్ గ్రాంటు వచ్చినప్పుడు యివ్వడం జరుగుతోంది. పనులు జరిగి బిల్స్ వచ్చేటప్పటికి యీ డబ్బు కూడ సరిగా అందుతోంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):— మంత్రిగారి సమాధానం ప్రకారం పది లక్షలకు పైగా ఆన్ స్పెంట్ గా వుండిపోయినట్లు తెలుస్తోంది. దానికి కారణాలు ఏమిటి ? ఎప్పుడు రిలీజు చేస్తే ఖర్చు కాలేదో చెబుతారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— 61-62 లో 9.56 లక్షలు ఖర్చుకాకుండా మిగిలివుంది. ప్లాను మొత్తంలో 6 లక్షలవరకు ఖర్చుకాలేదు. మొదటి సంవత్సరం – 61-62 కు సంబంధించినది యీ ప్రశ్న. అప్పుడప్పుడే జిల్లా పరిషత్తులకు ట్రాన్స్‌ఫరు చేయబడింది. కాబట్టి సర్వేచేయడం, ప్లాను ఐటమ్సులో తీసికోడం-యిబ్బందులం వుండి ఖర్చుకాకుండా వుండిపోవడం తటస్థించినది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ఈ మొత్తాలు నేరుగా సమితులకు యివ్వబడినాయా? లేక జిల్లా పరిషత్తులద్వారా సమితులకు యిస్తారా? అట్లా యివ్వడంవల్ల జాప్యం అయి పనులు ఆంటుపడుతున్నాయి. కాబట్టి డైరెక్టుగా యిచ్చే పద్ధతి అవలంబిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:— ఇదివరకు వుండే పద్ధతి ప్రకారం జిల్లా పరిషత్తులకు యిచ్చి పంచాయతీ సమితులకు పంచిపెట్టడం వుండేది. పంచాయతి సమితి స్టాండింగు కమిటీలు నిర్ణయం చేసినతరువాత మళ్లా జిల్లాపరిషత్తు స్టాండింగు కమిటీలు ఆమోదం కావలసివచ్చేది. ఇప్పుడు నేరుగా పంచాయతి సమితి స్టాండింగు కమిటీలకు అధికారాలు యివ్వబడ్డాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— మా జిల్లాలో ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి ఆఖరు వారంలో కాని మార్చి మొదటి వారంలోకాని కొన్ని లక్షలు flood grantsగా జిల్లా పరిషత్తునకు ఇచ్చి మార్చి 31 లోపల ఖర్చు చేయమని అంటారు. Last moment లో ఇస్తే ఏవిధంగా ఖర్చుచేస్తారు? ఇట్లా ఇవ్వడంవల్ల ప్రయోజనం ఏమిటో చెప్పగలరా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:— Additional amounts ఏవైతే ఇవ్వబడ్డాయో అవి వారి కార్యక్రమం volume ను బట్టి అవసరాలనుబట్టి అడిగినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి కాని రాష్ట్రప్రభుత్వంలో ఇతర డిపార్టుమెంటులతో చర్చించి కాని తెలుసుకోడానికి కొంత time పడుతుంది. ఇవ్వబడింది వారికి indication మొదటనే Additional amounts ఇవ్వబడతాయని, కార్యక్రమాలు చేయించుకోవచ్చునని, అందువల్ల ఇబ్బంది ఉండదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):— జిల్లాల వారీగా ఎంతడబ్బు ఇచ్చారో తెలియిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:—ప్రతి జిల్లాకు వారి వారి కార్యక్రమాలు, అవసరాలనుబట్టి ఇవ్వబడుతుంది. అక్కడవుండే acreage ని బట్టి కూడా ఉంటుంది. Actual figures ఇక్కడలేవు. తరువాత కావాలంటే అందజేస్తాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అయిదు లక్షలుపైగా ప్లాన్‌ప్కీమ్సు నిలబడిపోయాయి అన్నారు. ముందే తెలుస్తాయికదా. ఎందుకు నిలబడిపోయాయి? ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యఏమిటి?

డా.ఎమ్. చెన్నా రెడ్డి:— ఇదివరకే మనవి చేసినట్లు, పంచాయితీ సమితులకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఈ సంవత్సరమే ఈ కార్యక్రమం మొదటిసారిగా transfer చేయడంవల్ల కొంత ఇబ్బంది కలిగింది. ఏమైనా ఇపుడు ఇచ్చిన మొత్తాలలో మిగిలిపోయిన మొత్తం 9.56 లక్షలు – అంటే 10% మాత్రమే ఉంటుంది. అది అంత objectionable మొత్తంకాదు. మొదటిసారి కాబట్టి ఆ మాత్రం మిగిలింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— ఆ జిల్లాలకు కావలసిన అవసరాలనుబట్టి ఇస్తామని అన్నారు. అవసరాలను నిర్ణయించేది ఎవరు? పంచాయితీ సమితులు ముందు స్కీములు పంపితే జిల్లా పరిషత్తులు స్క్రూటినైజ్ చేస్తే తీసుకుంటారా? లేక పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు నిర్ణయిస్తుందా? అవసరాలను పంపితే వచ్చేడబ్బుకంటె మించితే reject చేసి పంపుతున్నారు. ఇచ్చేడబ్బు అంతే కనుక వాటిని మట్టుకోడానికి వీలులేదు అంటున్నారు. మంత్రిగారు అడిగినవన్నీ ఇస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. ఈ Contradiction ఏమిటో వివరంగా చెప్పాలి.

డా.ఎమ్. చెన్నా రెడ్డి:—అడిగినంతా ఇస్తున్నామనే ఉద్దేశంఉంటే పొరపాటుగా అర్థమైనదో, నేనే చెప్పానో తెలియదు. ప్రతి జిల్లాలోను total acreage to be covered under the schemes తీసుకుని ఇదివరకు కార్యక్రమాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని రివెన్యూబోర్డుతో సంప్రదించి పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటువారు అలాట్ చేస్తారు.

శ్రీ టి.వి.ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ –: సౌత్) –మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములు ఇపుడు అమలు జరుగుతున్న తీరున జరిగితే ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుందో ప్రభుత్వానికేమైనా అభిప్రాయం ఉందేమో సెలవిస్తారా?

డా.ఎమ్. చెన్నా రెడ్డి:—Maintenanceకు ఎల్లప్పటికి పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది Planned items క్రింద కూడా క్రొత్తక్రొత్త కార్యక్రమాలకు ఎల్లప్పటికి పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది. రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా పెద్దఎత్తున అధికం చేయడానికి కృషిచేస్తున్నాము. మొదటి సంవత్సరంలో 8.5 లక్షలువుంటే 1963-64 కు 127 లక్షలవరకు ఇవ్వడం జరిగింది. అదనమైన మొత్తాలు కేటాయించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:— మంత్రిగారు సెలవిస్తూ డబ్బు ఖర్చుకాలేదు అన్నారు. పనితీసుకోవాలంటే income తక్కువఅనేది కారణంగా చెబుతున్నారు. చాలా మొత్తాలు కేటాయించవలసి ఉంటుంది కాబట్టి feasible కాదని చాలా

works తీసుకోకుండా ఉంటున్నారు. Income basis మీద కాకుండా పూర్వం ఉన్న మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు కంప్లీంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డా.ఎమ్. చెన్నా రెడ్డి:—అది one of the factors కావచ్చును. ఇటువంటి procedural difficulties ఏమైనా వుంటే వివరాలను పరిశీలించి నిర్ణయాలను తీసుకోడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఈ విషయాలు పరిశీలన చేయిస్తాను కాని నిర్ణయంగా చెప్పలేను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— సూపర్ వైజరీ స్టాపు సరిగ్గా లేకపోవడం వల్ల పనులు సక్రమంగా జరగడంలేదు. 1961 వ సంవత్సరంలోనే కాదు; ఇప్పుడు కూడా అట్లాగేఉంది, సూపర్ వైజరీస్టాపు లేనందువల్లనే moneys spend కావడం లేదు. దానిని గురించి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు ?

డా.ఎమ్. చెన్నా రెడ్డి:— Staff తక్కువగా ఉన్నమాట యథార్థమే. Staff అదనంగా వేయడానికి సాధారణంగా volume of work ను బట్టి yard sticks ఏర్పాటుచేసి ప్రతి సంవత్సరం పరిశీలన చేస్తున్నాము. ఈమధ్య ప్రత్యేకంగా ముగ్గురు ని. ఇ. లతో కూడిన కమిటీని పెట్టి yard sticks ఏర్పాటు చేయాలని కోరాము. అది పూర్తికాగానే అదనమైన staff విషయమై ఆలోచన చేయబడుతుంది.

Amounts Provided under minor irrigation scheme

1076:—

* 919 (422) Q:—*Sri V. Visweswara Rao*:—Will the hon. Minister for Planning and Panchayatraj be pleased be state:

(a) the amounts provided under Minor Irrigation scheme in 1960–61 and 2961–62 in the State;

(b) whether the amounts were spent fully;

(c) if not. how much amount lapsed in the said two years separately; and

(d) the reasons therefor?

Dr. M. Chenna Reddy: —(a) 1960–61 Rs. 99,47,000.
1961–62 Rs. 85,59,000.

(b) No, Sir,

(c) 1960–61 Rs. 3,32,701
1961–62 Rs. 9,56,000

(d) 1960-61 The balance is only 3%of the allotment and is within the allowable margin of 10%;

1961-62: Owing to late release of funds and their adjustment to Zilla Parishads and Panchayat Samithis consequent on the transfer of Minor Irrigation sources to Panchayati Raj bodies with effect from 1-4-1961, the Zilla Parishads and Panchayati Samithis could not utilise the funds in full before 31-3-1962.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— ఫండ్సు ఖర్చుచేయడానికి సకాలంలో release కావడంలేదు. కొన్ని సమితులు జనరల్ ఫండ్సులో నుంచి ఖర్చు చేసుకుని తర్వాత adjust చేసుకుందామనుకుంటే తరువాత ఇస్తామో, లేదో, జనరల్ ఫండ్సు లో నుంచి ఖర్చు చేసుకోకూడదని అంటున్నారు. Allot చేసినదానికే limit కావాలని ఉత్తరువులు పంపినట్లున్నది. ఆ విధంగా ఎందుకు పంపారో చెబుతారా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:— దేనికైనా అదనంగా ఫండ్సు release చేసు గలిగినపుడు జనరల్ ఫండ్సు నుంచి ఖర్చుచేయడానికి తప్పకుండా పర్మిషన్ ఇస్తాము. లేనపుడు జనరల్ ఫండ్సు నుంచి ఖర్చుచేస్తే మిగతా బాధ్యతలకు దెబ్బతగులుతుంది. ఉదాహరణకు ఈసంవత్సరం additional grant planలో 75 లక్షలు ఇచ్చాము. Non-plan items కు 7962 వేలు ఇచ్చాము. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి కాని మిగతా డిపార్టుమెంటులలో మిగిలిన డబ్బునుంచి కాని ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా జనరల్ ఫండ్సులో నుంచి ఖర్చు చేసుకోవాలని సలహా చెబుతూంటాము. అట్లా కానపుడు కాదని చెబుతాము.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య (పాముకరావుపేట):— ఈ ప్రశ్నలో mention చేసిన సంవత్సరాలకు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలకు ఎంత మొత్తం కేటాయించారు? అందులో ఎంత మురిగిపోయిందో చెబుతారా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:— జిల్లావారీ figures నా వద్దలేవు. తరువాత అందజేస్తాను.

శ్రీ దామోదర రెడ్డి:—(పాడ్ నగర్) మైనర్ ఇరిగేషన్ ఫండ్సు release అయిన తరువాత మార్చి 31 లేదీలో lapse అయిపోతాయా? Release అయిన లేదీనుంచి ఒక సంవత్సరం ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుందా?

డా. ఎం. చెన్నా రెడ్డి:— ఆ విధంగా కొన్ని ఫండ్సుకు మాత్రమే జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు పెట్టుకోవడానికి వీలుంటుంది. ఈ కార్యక్రమాలలో పని బాగాజరిగే అవకాశంఉంది. కాబట్టి అవసరంగా కనిపించడంలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— జనరల్ ఫండ్సునుంచి ఖర్చుపెట్టవద్దని చెబుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాలుగా ప్లాన్ క్రింద ఇచ్చిన 75 లక్షలు, 79 లక్షలు డిసెంబరులోనో ఇస్తారు. మార్చి నెల లోపలనే పూర్తిచేయాలంటే సాధ్యంకాదు కాబట్టి, lapse అయే ప్రమాదంఉంది. ముందే ప్లాన్ వేసుకుని ఎక్కువ వర్క్స్ తీసుకుని చేయడానికి కావాలంటే adjust చేసుకుని తరువాత డబ్బు pay చేయడానికి అవకాశం కలుగజేస్తూ ఆర్డర్లు పంపుతారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఎప్పుడైనా additional funds release చేసే possibilitiesగురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి అటువంటి అవకాశాలుంటే చాలా ముందుగానే జిల్లా పరిషత్తులకు అదనమైన కార్యక్రమాలు తీసుకోండి, డబ్బు తరువాత release చేస్తాము అని ఉత్తరువులు జారీచేయబడతాయి. ఆ రకంగానే 1964-65 లో డబ్బు ఏర్పాటుచేసి ఈ కార్యక్రమాలు బాగాచేస్తే మరింత అదనమైన మొత్తాలు ఇవ్వడానికి అవకాశాలుంటాయని చెప్పడం జరిగింది. Working season డిసెంబరునుంచి మార్చి వరకే ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో అంత అవసరంగా ఉండదు. ఎటువంటి ఇబ్బంది జరగడంలేదు. గౌరవ సభ్యులు ఎక్కడైనా ఇబ్బంది వచ్చిందని specific case తెస్తే దానిని పరిశీలనచేసి తగిన ఆర్డర్సు పంపుతాను. అదనమైన మొత్తాలను ఇచ్చి సరియైన సమయానికి ఖర్చు చేయాలని ప్రభుత్వానికి కూడా anxiety ఉంది.

Investigation Units.

1077:—

*373 (4384) Q:–*Sri B. Sriramamurtay (Vizianagaram)* Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Annual Session of the Central Board of Irrigation and Power during February 1963 suggested that investigation units should be located in State;

(b) What are their various recommendations bearing relevance to the situation in this State; and

(c) What steps are taken to meet the suggestions ?

The Minister for Public Works (Sri A.C. Subba Reddy):

(a) Yes, Sir.

(b) The recommendations are:

Formation of separate and permanent investigation of Irrigation and Hydro Electric Projects proposed for the future with specialised Engineers sufficiently experienced in the field of investigation.

(c) The Government have already set up investigation units for the investigation of Irrigation and Power Projects The investigation units are manned by Engineers experienced in the field of investigation.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— అధ్యక్షా, ఆ యూనిట్లు set up చేసి ఎంత కాలం అయినది? Investigation ఏమిచేశారు? ఇంకా ఏమిచేయ్యాలో నిర్ణయం తీసుకున్నారు?

Sri A. C. Subba Reddy:— We have got three permanent divisions in our province. They are permanent. They are going on with investigation — scheme after scheme.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, మూడు డివిజన్లు ఉన్నవి ఇంతవరకు వారుచేసిన ప్రోగ్రెస్సు వివరాలు చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—చేసే స్కీమ్సు అన్నీ కూడా వారు చేసినవే. మైనరు ఇరిగేషన్సు, మీడియం ఇరిగేషను స్కీమ్సు అన్ని వారు investigation చేసినవే.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—ప్రస్తుతం ఏ స్కీములు investigation జరుగుతున్నవో వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— Separate question వేయాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాదుగుల) :—ఈ investigation division యొక్క scope of work మాకు తెలియక confusion గా ఉంది. విశాఖ పట్టణంలో Flood Control Superintending Engineer ఉన్నారు. వారిని అడిగితే flood control new schemes నా చేతిలో ఉండదన్నారు. ఎవరిని ఏమి అడగాలో తెలియకుండా ఉంది. ఆ యూనిట్ల యొక్క functions, scope of work, jurisdiction తెలియ పరుస్తారా?

Sri A. C. Subba Reddy :—I will place it on the Table of the House, Sir.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, యూనిట్సు అక్కడక్కడ పని చేస్తున్నాయి. ఇవి వేరుగా ఉండడంవల్ల confusion ఉన్నది. అందుచేత వాటిని రెగ్యులరు డిపార్టుమెంటుల part and parcelగా link up చేసి Investigation Wing ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Sri A. C. Subba Reddy :—Investigation wing is separate, Sir. One circle is at Guntur, the other is at Eluru and the other is in Telangana area at Hyderabad. Their work is investigation and it is very difficult to have because the S. E. Circles in the ordinary way itself are more than this. We have got three circles for the whole of Andhra Pradesh. So, it is very difficult to keep them in the pre-S. E's offices.

Dam across Dwaranapagu Vagu in Drsi taluk

1078:-

* 1413 Q:—*Sri T. Chanchayya* (*Santha nuthalapadu*):-Will tho hon. Minister for Public Works be pleased to state.

(a) Whether any investigation has been done for con. structing a dam across the Dwaranapagu vagu (Darsi taluk) and Sinka channel to supply water to the irrigation tanks at Dhenuvukonda, Ongole Taluk, Guntur District;

(b) If so, the estimated expenditure therefor;

(c) Whether the said work had been taken up; and

(d) If not, the reasons therefor ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 9.61 lakhs.

(c) No, Sir.

(d) The Plans and Estimates are yet to be scrutinised by the Chief Engineer. As soon as necessary proposals are received from the Chief Engineer, administrative sanction will be accorded and the work taken up for execution.

శ్రీ టి. చెంచయ్య :—ఆ పని ఎప్పుడు ప్రారంభం చేస్తారు ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—చీఫ్ ఇంజనీరునుంచి రాగానే ప్రారంభిస్తారు. ఒంగోలు తాలూకాకు సంబంధించినది అది నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుక్రింద ఉందో. లేదో తేల్చుకొని అది రాదు, తప్పకుండా చేయవలసినది అంటే వెంటనే ప్రారంభిస్తాం.

Thammileru Reservoir

1079:—

* 1893 Q:—*Sri P. Bapaiah* (*Tiruvur*):—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the stage at which the contemplated construction of Tammileru reservoir at Nagireddy Gudem in West Godavari District stands at present;

(b) the total amount of expenditure incurred so far on the said reservoir; and

(c) Whether the Government propose to complete the said scheme during the Third year Plan period ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) The Scheme was taken up for execution pending technical clearance by the Central Water and Power Commission and also pending administrative sanction of the State Govt. to the estimate. But in 9/63. the Chief Engineer (Irrigation) has been directed not to incur any further expenditure on this scheme until such time as the Planning Commission accords its administrative approval to the 200 lakhs programme and State Government accords administrative sanction to the scheme.

(b) An expenditure of Rs. 5,05,798/- has been incurred to the end of September, 1963.

(c) No, Sir.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— Flood control schemeకి కేంద్ర ప్రభుత్వం టెక్నికల్ శాంక్షన్ యివ్వలేదని చెబుతున్నారు. ఎందుకల్ల రాలేదు?

దీనివల్ల చాలసార్లు వరదలు రావడం ఏలూరు పట్టణంతోసహా చాల ప్రాంతం వరదకు గురి కావడం జరుగుతున్నది. Flood control schemeకి ఎందువల్ల టెక్నికలు శాంక్షను పొందలేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—టెక్నికలు శాంక్షను అంటే C.W.P.C. clearance యింతవరకు రాలేదు. ఆ స్కీమువల్ల ఎంత వరకు flood control అవుతుందో examine చేయాలి. Clearance యిచ్చినతరువాత తప్పకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) :—ఈ స్కీమువల్ల floods రాకుండా ఉండడానికి, మనుష్యులు, పంటలు రక్షించడానికి అవకాశం ఉంది. పరిశోధన టెక్నికలు శాంక్షను, దర్యాప్తు పూర్తికావడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రభుత్వానికికూడా దర్యాప్తువల్లనే తేలాలి. స్కీమువల్ల మంపు ఎంతవరకు నివారణ అవుతుందో అది తీర్మానం చేయడానికి ఆలస్యం అవుతుంది. ఇది 200 లక్షల స్కీము. మీడియం, మైనరు ఇరిగేషను స్కీము. అందువల్ల తీర్మానం కాగానే దానికి తగిన డబ్బు నాలుగవ ప్లానులో provide చేయబడుతుంది.

Kambagadda Minor Irrigation Project

1080:—

* 2684 Q:—*Sri M. Pitchaiah*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) Whether estimates have been completed for the Kambagadda minor irrigation project in Sitampeta agency area in Srikakulam District; and

(b) If so, when the work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The Executive Engineer, Srikakulam has been asked by the Chief Engineer to take up work during this season.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య :—అధ్యక్షా, మన్యప్రాంతంలో వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందితేగాని జీవించడానికి ఉపయోగపడదు. ఉన్న గెడ్డలమీద కట్టలు కట్టించడంలో ఆలస్యంలేకుండా త్వరగా పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— ఆలస్యం ఎప్పుడూ ఉండదు. స్కీమును వెంటనే శాంక్షను చేస్తున్నాము. అందుకల్లనే The Chief Engineer has been asked to take it up during this season.

Reservoir on River Champavathi

1081:—

* 2786 Q:–*Sri T. Sanyasi Naidu* (*Put by Sri B Sriram Murthy*):—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) Whether the investigation of the scheme to construct a reservoir on the River Champavathi in Salur Taluk, Srikakulam District has been completed;

(b) if so, the estimated amount therefor;

(c) the total extent of ayacut to be brought under cultivation under the said reservoir; and

(d) When the said work will be taken up ?

Sri A C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir. Preliminary investigation is over.

(b) Rs. 35.88 lakhs.

(c) 6,600 acres (existing)

(d) It will be taken up only after its inclusion in the State Five Year Plan.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— స్టేటు పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా ? చాల కాలంనుంచి ఇది pending గా ఉంది. Investigation అయినది, ఎస్టిమేటు అయినది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—Preliminary investigation అయినది. అందులో క్రొత్తగా వ్యవసాయం గురించి దానిక్రింద ఉన్నట్లు లేదు. 6,600 acres of existing land irrgate అవుతుంది. అది open head channel క్రింద irrigate అవుతుంది. అది మీడియం స్కీము. మీడియం స్కీమ్సు చాలవరకు ఉన్నవి, కంప్లీటు చేయనిదే క్రొత్తవి తీసుకొనడం మంచిది కాదేమోనని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాల తాలూకాలకు ఉపయోగించే స్కీము అది. అందుచేత ఆ దృష్టితోనైనా తిరిగి పరిశీలనచేసి నాలుగవ ప్లానులో చేర్చడానికి యోచన చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రభుత్వం ప్లానులో ఒక స్కీమును వేస్తే అది కంప్లీటు చేస్తుందని అనుకుంటేనే చేర్చుతుంది. అంతేగాని రెండు మూడు ప్లానులలో జరిగేది అయితే తీసుకోవడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం.

Bridge on Karamary River

1082:—

* 2831 Q:–*Sri K. Bhim Rao* (*Put by Sri Varilala Gopalakrishnaiah*):—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the estimates for the construction of "*Bridge*" on Karamary River on Asifabad–Utnoor Road have been submitted to the Chief Engineer, Highways;

(b) if so, what is the cost of estimate; and

(c) the date of starting the work and completion ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 2.27 lakhs.

(c) The work is expected to be started by the end of March, 1964 and completed within one year.

Purchase of a Plane

1083:—

* 3526 Q:—*Sri E. Ayyapu Reddy* (*Put by sri Vavilala Gopalakrishnaiah*):—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the State Government has purchased any plane; and

(b) if so, what is the price paid;

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Not yet, Sir,

(b) Does not arise

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇంకా కొనలేదా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— 'Not yet, Sir' అంటే కొనలేదనే అర్థము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కొన్నారు. Hand over చేసుకొన్నారు. ఇంకా కొనలేదంటే ఏమి చెప్పాలి. 4గురు ఎక్కడానికి వీలుగావున్న helicopter లేక మరేదో కొన్నారని, డబ్బు ఇచ్చారని, ఇంజనీర్లు బాగా వున్నదని చెప్పారని తెలుస్తున్నది; మంత్రిగారు కొనలేదంటే ఏమని చెప్పాలి ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఆ information వారికి ఎక్కడనుంచి వచ్చినదోకాని ఇంతవరకు కొనలేదని నా information. 2 offers వున్నవి. ఏ offer మంచిదో విచారణలో వుందని నా information.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Helicopter కొనడమా కాదా అని అనుమానాస్పదంగా వున్నారు. 5 గురు ఎక్కడానికి వీలుగా వున్న plane చూశారు. ఈ ఊళ్ళో తిరిగారు. బాగా వుంది అని అనుకొనికొనడానికి నిర్ణయించుకొన్నారు. కాని కొనడానికి డబ్బు ఇవ్వలేదా, లేక ఇంకా settle కాలేదా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—Two offers వున్నవి. ఏది కొనాలో నిర్ణయం చేసుకోలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—ఆ two offers ఏమి ?

Sri A. C. Subba Reddy :—Morava Aircraft which is about Rs. 3 lakhs. There are other two aircrafts–Anfibin or Aero Commander. Bombay Co., Madras Co. and 3 companies have recommended three aeroplanes and Morava is Rs 3 lakhs. మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారు use చేస్తున్నారు. వారికి వ్రాస్తే ఒక లక్ష రూపాయల spare parts కూడ కొన్నామని అన్నారు. అందువల్ల మంచిది ఏదో చూసి కొనాలని దానినిగురించే ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ plane కొనేటప్పుడు మంత్రిగారు ఎక్కిచూసి, దానియొక్క మంచి చెడ్డలు ఆలోచించి కొంటారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఎక్కిచూస్తే బాగానే వుంటుంది. అసలు manufacture అంతా చూడాలి. ఎక్కిచూస్తే ఏమి తెలుస్తుంది. బాగానే వుంటుంది ఊన్నట్లువుండి పడుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఈ planeను దేనికోసం కొంటున్నారు ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టడము అవసరము అనుకొంటున్నారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఉపయోగము లేకపోలేదు. ఉంది. సీలేరు పోవాలంటే 3, 4 రోజులు పడుతుంది. ఒక చోటనుంచి మరొక చోటికి వెళ్ళడానికి ఉపయోగ పడుతుంది. మంత్రిగారుగాని, ఆఫీసర్లుగాని. V. I. Ps. గాని పోవడానికి ఒక plane వుండి తీరాలని నా అభిప్రాయము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మద్రాసులో 'హ ను మా న్' కొన్నారు. ఇప్పుడు దానికి ఇంకొక రూపము వచ్చింది. తరువాత అమ్ముకొన్నారు. అసలు ఈ planes లో ఎవరెవరు వెళ్ళడానికి నిర్ణయించుకొన్నారు. వెళ్ళదలచుకొన్నవారు వారి lifeని insure చేసుకొని వెడతారా ? ఎందువల్ల అంటే ఆనేక ప్రమాదాలు జరుగుతున్నట్లు పత్రికలలో చూస్తున్నాము. Important persons పోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. రాఘవులుగారికి ఇష్టము లేకపోవచ్చు. నాకు ఇష్టమా ? అందువల్ల విమానములో పోవడము మంచిది కాదేమో ఆలోచిస్తారా ? ఇంత ఖర్చు పెట్టడము అనవసరమేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—వుండేవారు పోకపోతే క్రొత్తవారికి స్థలం ఎక్కడ వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా. అందరి రక్షణ దృష్ట్యా ఒక నిబంధన పాటించవలసి వుంటుంది. కాబినెట్ మంత్రి అయితే ఒక మంత్రిగారే ప్రయాణము చేయాలని స్టేటు మంత్రులయితే ఇద్దరు ప్రయాణం చేయవచ్చునని ఒక నిబంధన పెడితే బాగుంటుంది. అవసరమయితే గాలిబుట్టతో దిగడానికి వలసిన training కూడ ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—అవన్నీ కొన్నతరువాత ఆలోచన చేస్తాము.

Death of a person in the K. C. Canal

1084:—

* 2378 Q:—*Sri P. V. Krishnareddy* (*Nandikotkur*):—Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) Whether any report of death of a person in the sluice No. 82 in the K. C. Canal at Nagatur, was received in the 1st week of October 1963;

(b) whether the Government have taken any steps to enquire into the same; and

(c) If so, the result of the enquiry ?

The Minister for Home (*Sri Mir Ahmed Ali Khan*):—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The Local Police at the Nandikotkur Police Station, who had investigated into the incident on 6-10-1964, had found that death in the case, was due to accidental drowning.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారెడ్డి:— అధ్యక్షా, కె. సి. కెనాల్ 82 వ నంబరు. Sluice లో ప్రతి సంవత్సరము గడ్డి అడ్డుపడి నీరు రాకపోతే ఆ గడ్డిని తీసివేసే అలవాటు ఆ చనిపోయిన రైతుకవుంది ఆ గడ్డి తీయడములో ఆ రైతు మరణించాడు. చాల బీదవాడు అందువల్ల వారి కుటుంబానికి Compensation ఇచ్చే దానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదా ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—There was a big stone near the sluice and he wanted to remove that. For that reason he was stuck up in that sluice and died, Sir. About compensation, it would be considered, Sir.

Complaints Against the Sub-Inspector of Police, Burgampad

1085:—

* 2791 Q:—*Sarvasri N. Prasada Rao* (*Khammam*) *and K. Butchiah* (*Burgampahad*):—Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that some villagers of Aswapuram of Burgampad taluk of Khammam District have submitted a petition to the Superintendent of Police, Khammam in regard to the inhuman treatment meted out to them by the Sub Inspector of Police, Burgampad, when they were taken into Police custody in connection with the alleged Criminal Offence in the year 1962;

(b) Whether it is also a fact that the Secretary, District Ryot Sangam of Khammam has submitted a petition to the Superintendent of Police, Khammam in the above connection;

(c) Whether any enquiry has been instituted against the sub-Inspector in this mater; and

(d) if so, what action has been taken ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) As the allegations made against the Sub-Inspector of Police, Burgampad were found to be false, no action was taken against him.

Sri A. Venkateswara Rao:— Who has enquired into this petition and whether the person against whom the petition was submitted is still working there ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The District Superintendent of Police enquired.

Mr. Speaker:—Whether the officer against whom the enquiry was made is still there?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I have no information, Sir.

Sri A. Sarveswara Rao:—When the enquiry was conducted against the person, was that person against whom the enquiry was made, still there or transferred to some other place in the interests of the people ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Whether he is still there or not, it is not known. If a separate question is put, I will answer.

Sri S. Vemiah:—May I know, Sir, the various charges or allegations levelled against this Inspector, whether all the allegations are enquired into and what is the report in the case pertaining to all these allegations ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Sir, some person was wrong fully confined and the charges against the Sub-Inspector were that he did not produce the accused in time before the court. But he was put before the court the very next day. He was arrested and he was put before the court the next day. That is what the enquiry has proved.

Sri V. Visweswara Rao:—When the enquiry was going on, was that person against whom the charges were levelled, kept in the same place or was the enquiry conducted after transferring him ?

Mr. Speaker:—He is not in a position to say as to whether the S. I. is working there.

Sri V. Visweswara Rao.—If the enquiry is conducted keeping the S. I. there, how can proper enquiry be made ?

Mr. Speaker:—He is not in a position to say whether the S. I. was there at the time of enquiry. Where the S. I. was at the time of enquiry, he has no information. You put a separate question. He will be in a position to say whether at the time of enquiry the S. I. was kept there itself.

Sri V. Sri Krishna (*Mangalgiri*):—May I know the action the Government took on the person who was responsible for the wrongful confinement ?

Mr. Speaker:—According to the result of the enquiry the charges or allegations made against him were proved to be false, So, naturally if the allegations were proved to be false, it is not necessary to take any action against him.

Sri V. Sri Krishna:—What about inhuman treatment by the police officers? What about the wrongful confinement ?

Mr. Speaker:—Those things are not proved because according to him he was arrested in the night and produced before the Magistrate the next day, i. e., within 24 hours. The Police have got a right to keep a man in custody for 24 hours. Within 24 hours they have to produce him for remand before the Magistrate. According to him the man was arrested on the previous night and produced before the Magistrate within 24 hours. That is what he says.

Sri A. Sarveswar Rao:—My information is that the Circle Inspector is there; the Sub-Inspector also is there. Can the Hon'ble Minister give us the principle itself-whether it is proper and better to keep the Circle or the Sub-Inspector against whom the enquiry is made or he must be transferred somewhere so that a better and a proper enquiry can be made. That principle can be announced here, Sir.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— It is the case of 1962. The petitions which are referred to say that they were arrested on the 8th and produced on the 10th, but enquiry shows that they were arrested on the night of 9th and produced on the 10th morning. That is the matter which is before the House.

Mr Speaker:—Now the hon. Member wants you to say whether you agree with certain principle; in all cases of enquiry he says it is not desirable to keep the officer there itself and conduct the enquiry. At least during the period of enquiry will the Government see that that officer is not kept there? That is the question he is putting.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—So many complaints are being made, Sir. If he is transferred, as soon as the complaint is made and some *prima facie* enquiry is made it will be difficult for the Government to maintain the system Sir. I think it is not necessary.

Mr. Speaker:—If serious allegations are made ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—If serious allegations are made it may be considered, Sir,

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Here is a case specifically stating that he was arrested on the 8th. The question is whether, if we refer to the diary, we can see if they have gone on the 8th to that village or not; that will be sufficient for *prima facie* evidence; probably they would have gone on the 8th but when the question has come they said that he was arrested on the 9th and put in the sub-jail. Therefore that must be enquired; that is my point.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The officials enquired into all these things and found that it was false.

Sri M. Pitchaiah:—Hon. Member who put the question says that the Circle Inspector and the Sub-Inspector are not transferred and the hon. Minister is refusing to furnish the correct information simply by saying that he was not aware of the fact whether the Circle Inspector and Sub-Inspector are working there, is it proper on the part of the Government to provide such answers in the House ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—What I said was that at present whether they are there or not, I have no information about it.

శ్రీ బుచ్చయ్య :— తప్పుడు రిపోర్టు అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అరెస్టు చేసినప్పుడు దేవుడి మొక్కుబడి గడ్డం పెంచుకొంటే దానికి అగ్ని పెట్టారు, బట్టలు ఊడగొట్టి దెబ్బలు కొట్టారు. ఆ వివరాలను డీ. ఎస్. పీ.కి బ్రాహ్మ పూర్వ

కంగా ఇవ్వటం జరిగింది. ఆయనవచ్చి పోలీసు స్టేషనులో విచారణ జరిపారు. ఆ సమయంలో నేనూ అక్కడే వున్నాను. జరిగిన దానిని వివరంగా చెప్పటం జరిగింది. సబ్ ఇన్స్‌పెక్టర్ చెప్పినదంతా అక్కడి కానిస్టేబుల్ సాక్ష్యం ఇచ్చారు అది తప్పని మంత్రిగారు చెప్పేది వాస్తవం కాదు. సి. ఐ. డి. ఎంక్వయిరికూడ జరిగింది. సర్కిల్ ఇన్స్‌పెక్టరు, సబ్ ఇన్స్‌పెక్టరు ఫిర్యాదును చేసిన వ్యవహారం ఇది. దానిని దర్యాప్తు చేయించాలని కోరుతున్నాను.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— What I said was that two applications were received; the allegations were enquired into and they were not substantiated; they were false.

Sri S. Vemaiah:— May I know, Sir, the officer who has conducted the enquiry and whether any further enquiry has been asked to be conducted by the C. I. D.?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The Deputy Superintenden? of Police canducted the enquiry and then it was verified by the Superintendent of Police as I have just informed.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—కంప్లయింట్ వచ్చినప్పుడల్లా ఆఫీసర్లవ ట్రూవ్ ఫర్ చేస్తే ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో ఇబ్బంది వస్తుంది. సీరియస్ కేస్ అయితేనే తప్పిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. నిన్న ఇలాంటి కేసే సభ ముందుకు వచ్చింది. అప్పుడు మంత్రిగారు ఇక్కడలేరు. సబ్ మెజెస్ట్రేట్ కోర్టులో టార్చర్ అని ప్రూవ్ అయింది. నిన్న జవాబు చెప్పేటప్పుడు ఆక్కడి ఆఫీసర్‌ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయలేదని చెప్పారు. ఫర్‌దర్ ఎంక్వయిరి చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇప్పుడు సీరియస్ కేస్ అంటే తప్పిస్తామని చెప్పారు. ఆ కేసులో తప్పించలేదు. దానిని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుక వస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మంత్రిగారు జవాబు చెబుతూ నా వద్ద ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు వేరే ప్రశ్న అడగండి అన్నప్పుడు ఆ ప్రశ్న అయిపోయిందని భావిస్తే ఎలా? మేము వేసే ప్రశ్నలే ఒకటి రెండు వున్నాయి. వారికి జవాబు వచ్చే టట్టవటికి మూడు నాలుగు నెలలు పడుతుంది. మళ్ళీ ప్రశ్న వేయాలంటే బహుశా ఎన్నికలు అయ్యాక సమాధానం వస్తుందేమో. అందువల్ల కాంప్రెహెన్సివ్‌గా ఇవ్వటానికి ప్రయత్నించకపోతే మేము ప్రతిపారి హెల్వలెన్ కండిషన్‌లో వుంటాము.

Mr. Speaker:— Usually the Ministers to whom questions are sent anticipate some supplementaries and they come prepared for those supplementaries; sometimes when unexpected supplementaries are put, they may not be prepared.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇక్కడ సబ్ ఇన్స్‌పెక్టర్ ఎవరు వున్నారా లేదా అనే సప్లిమెంటరి రాదనుకొంటేఎలా? స్టడి చేయటానికి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషన్ అది.

Mr. Speaker:— He did not expect that supplementary.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అది సప్లిమెంటరీ కాదండీ, ఎవరు ఎంక్వయిరి చేశారు, ఎవరు అక్కడ వున్నారు, ఎవరు సాక్ష్యం చెప్పారు, అనే దానికి ఇన్ఫర్మేషన్ లేకుండా వేసే ప్రశ్న వేయమంటే పుణ్యకాం కాస్తా అయిపోతుంది. దీనికి మనం ఒక ప్రొసీజర్ అవలంబించకపోతే కష్టంగా వుంటుంది.

Mr Speaker:— What procedure can we lay down?

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి):— అధ్యక్షా, ఈ సిటింగ్‌లో ప్రశ్నకు సంబంధించిన భాగాలకే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదని అంటున్నారు. సప్లిమెంటరీలకు ఇన్ఫర్మేషన్ లేదంటే అనవచ్చు, కాని ప్రశ్నకు సంబంధించిన భాగానికే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదంటే కష్టంగా వుంటుంది. రెగ్యులర్ క్వశ్చన్‌కే ఇన్ఫర్మేషన్ తప్పనిసరిగా తెప్పించాలని మీరు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వాలి.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— The question was about the applications which were received and whether they were enquired into and what action has been taken. Therefore I said that we received the applications and the allegations were examined and enquired into by the Deputy Superintendent of Police and then again by Superintendent of Police and they were found baseless; therefore the case was closed. So what was the supplementary question I have not answered, but the question whether the Sub-Inspector or Circle Inspector is still there or where they are I will answer if a separate question is put.

Sri Tenneti Viswanatham:—In this particular case, an hon. Member from this House has said that he was present, that certain things happened in his presence. In answer the Minister has said that all those allegations are baseless. I want to know whether the Minister can so easily discount what an hon. Member has now said standing on the floor of the House as to his being personal witness to certain things that have happened and whether it conduces to the dignity of this House or to the dignity of the members or to the dignity of the Government.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I am giving whatever information is supplied from the district level, Sir.

Sri Tenneti Viswanatham:—Sir, in view of what has been said by the hon. Member a further statement by the Hon. Minister may be placed on the Table of the House. Having regard to what the hon. Member has said just now, the Minister may be pleased to make a fresh statement.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The information is that the allegations are wrong, and they are not correct. That is what I have to answer; more than that I cannot say.

Sri V. Srikrishna:—Is the Government prepared to pursue the matter and make an enquiry and place full information on the Table of the House in view of the information given by the hon. Member here.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—If any definite new matter is brought before me in writing then I will further enquire into the matter.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌ. సభ్యుడు స్వయంగా అసెంబ్లీలో చెప్పినారు, ఇప్పుడు మనముందు చెప్పినారు. నేను ఈ సందర్భంలో

ఉన్నాను. అట్లా ఆ సందర్భంలో జరిగింది అని. మళ్ళీ మంత్రిగారు నాకు డెఫినెట్ గా ప్రూవ్ ఇవ్వాలి అనడంలో అంత సమంజసముగా ఉండడంలేదు. శాసన సభలో చెప్పినటువంటి విషయం, అందులో హౌస్‌లో చెప్పినటు విషయం వారు దృష్టిలో తీసుకొని ఆ విషయాన్ని ఎన్‌క్వయిరీ చేయించ కూడదాండి ?

Mr. Speaker:—(To the Minister) The question is: Why not you take what the hon. Member has stated on the floor of the House, into consideration and make further enquiry ? Why do you again insist upon further information ?

Sri K. Brahmanandareddy:—If the hon. Member gives information within his personal knowledge, we will get the matter further enquired into.

Sri Tenneti Viswanatham:—That is what the hon Mem ber has stated; I do not know whether you were present here. He says: "I was there; these are the things that had happened; the answer is incorrect." That is what he says, Therefore, in view of that, may I request the Hon'ble Minister to place a fresh statement or give us a statement on the floor of the House ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Yes, Sir.

Mr. Speaker:—I do not know what you mean by saying 'Yes.'

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Whatever the hon. Membe has just now informed will be taken into consideration and further enquiry will be made.

శ్రీ జి. వెంకన్న :—ప్రస్తుతం మెంబరు చెబుతూ ఉండే దానిపైన చాలా సీరియస్ ఎలిగేషన్సు ఉంటేటట్లు తెలుస్తున్నది. కనీసం ప్రభుత్వం సి. ఐ. డి వారి చేత ఎన్‌క్వయిరీ చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎన్‌క్వయిరీ చేయిస్తానంటున్నారండి.

Sri G. C. Venkanna:—Not an ordinary enquiry; it should be by C. I. D.

Mr. Speaker:—No; he will have it enquired into—whether by C. I. D. or some other department. Minister has given the assurance that he will get it enquired into.

Complaints Against the Police Offici. ls

1086:—

* 2793 Q:—*Sarvasri N. Prasadarao and K. Butchayya*: Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether the Government have received any applications from (i) Madipati Venkayya (ii) S.V. Rangarao (iii) T. Pitchireddy and others regarding high-handed behaviour of the Sub-Inspector of Police of Burgampad and Circle-Inspector of Bhadrachalam in the year 1962 against the applicants; and

(b) Whether any private complaints have also been made in the Munsiff Magistrate Court, Kothagudem against the said Sub-Inspector and the Circle Inspector because of the failure on the part of the Government to take disciplinary action against the said Police Officials ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—(a) Yes, Sir.

(b) A Criminal complaint was filed on 18-12-1962 in the Munsif Magistrate's Court Ramavaram, by Sri Allipuram Saireddy, against the Sub-Inspector of police, Burugampahad and the Circle Inspector of Police, Bhadrachalam. As the representation referred to in clause (a) above; was dated 20—12—1962, that is, two days after the Private Criminal complaint had been filed, the question of failure on the part of Government to take disciplinary action against the said Police Officials, does not arise.

Sri A. Venkateswarardo:—What happened to the cases which are pending in the Munsif-Magistrate's court? Were they defended by Government by appointing prosecutors?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—They are private cases still pending in the courts.

Sri V. Visweswarrao:—Are both the cases same and come under the same question or are they separate questions? I am putting this question because here is a Burgampad Sub-Inspector and at the same time the second question also relates to Burgampad sub-Inspector. The case filed against Burgampad sub-inspector is still pending before the Magistrate and previously while answering the hon. Minister said that the case was not proved by the complainants. What is this? Are both the questions the same or are they separate ones?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—They are separate cases, Sir. This case is taken to the court privately and it is still pending.

Codification of Acts and Rules

1087:—

* 2927 Q:—*Sri P. Mahendranath* (*Nagarkurnool*):—Will the hon. Minister for Law be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the Government have taken up the work of codifying the Acts and Rules which are at present in force in Andhra Pradesh;

(b) if so, when the said work will be completed; and

(c) Whether copies of the same will be supplied to the Legislators?

The Minister for Law (*Sri P. V. Narasimharao*):— (a) Yes.

(b) The Andhra Pradesh Code consists of five Volumes, of which three have been printed and the remaining two are expected to be brought out by the end of this year.

The work relating to the compilation of rules will be taken up after the Code work is completed.

(c) No. Sufficient number of copies of the Code will however, be made available in the Library of the Legislature for the reference of the Members of the Legislature.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆ వాల్యూమ్స్ అచ్చువేసి తయారుగా ఉన్నాయాండి ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— తయారు అయినాయండి. వాటిని గురించి మనవి చేశాను — వాల్యూమ్స్ 1, 2, 5 – వాల్యూమ్ 1 పూర్తిగా తయారైనది. దాని ధరకూడ రూ 22 నిర్ణయించారు. వాల్యూమ్ 2 గురించి ధర నిర్ణయించడంలో ఉన్నది అది. వాల్యూమ్ 3 కూడ ధర నిర్ణయంలో ఉన్నది. All the three volumes will be made available for sale shortly.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇదివరకు కూడ ఒక సారి లా మినిస్టర్ గారు శాసనసభలో ఏ బిల్లు ఆక్ట్స్ తయారైనవని ఆ లిస్టు ఏ సంవత్సరానికా సంవత్సరం ఇస్తామని చెప్పారండి — అప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారున్నారు. వారు ఉన్నప్పుడు ఫార్మిమ్ చేశారు. ఏ సంవత్సరానికా సంవత్సరం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లెజిస్లేచర్‌లో ఏ ఏ ఆక్ట్స్ పాస్ అయినదో ఇస్తామన్నారు. మద్రాసులో చేస్తున్నారు. అట్లాంటిది తయారు చేయిస్తే ఎప్పటికప్పుడు వచ్చేటటువంటి ఆక్ట్స్ ఏమో అర్థమౌతుంది. ఆదికూడ చేయిస్తారా లా డిపార్టు మెంటువారు.

Sri P. V. Narasimha Rao:— This question pertains to the Andhra Pradesh Code which contains all the pieces of legislation that were passed since a long time. As regards the suggestion given by the hon. Member I will find out if there was any such assurance and if so what action has been taken.

Sri Tenneti Viswanatham:— "I shall enquire" అని మినిస్టర్ గారు చెప్పారు. ఎఫెక్టే ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ అని చెప్పి సెంట్రల్‌లో గవర్నమెంటువారు కూడ ప్రతి సంవత్సరం క్రూడ్ ఫిక్స్ లిస్టు పబ్లిష్ చేస్తారు. ఆది ఆక్ట్ నెంబరు, పరిపోర్ట్ వ్రాస్తారు అందుచేత ఆ మోస్తరుగా మనం తిరిగిన్నీ ఆప్రాక్టీస్ కంటిన్యూ చేసినట్లైతే ప్రతి వాళ్ళకు అవగాహన అవుతుంది ఎప్పుడేమి అవుతుందని. ఎందుచేతనంటే నేను

మనవిచేస్తున్నది ఇప్పుడు వారు చెప్పినటువంటి ఈ ఆంధ్ర కోడ్‌లో మొన్న ఈ 37½ ఆక్ట్ కోసం నేను వెతికాను. పేరు వ్రాసి నాట్ ప్రింటెడ్ అని వ్రాశారు క్రొత్తగా వ్రాసిన పుస్తకములోనే.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— మంచిదండి, దానిని గురించి ఆలోచిస్తామండి.

Financial Aid to the Fishermen

1088:—

* 1865 Q:—*Sri P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the district-wise amount of financial aid given by the Government to the fishermen in the State for the purchase of boats, nets and other implements during 1962-1963 and 1963-1964 to facilitate sea-fishing?

The Minister for Agriculture (*Sri A Balaramireddy*):—

(a) Fishermen are not granted financial aid in cash, but they are supplied with fishery requisites, such as boats, nets logs etc. at subsidised cost. The aid given by Government during 1962-1963 and 1963-1964 on these requisites are as follows:—

1962—1963.	
East Godavary district.	Rs. 22,089-66
West Godavary District	Rs. 9,940-00
Krishna District	Rs. 4,959-00
Guntur District	Rs. 9,918-00
Nellore District	Rs. 4,959-00
Total:	Rs. 51,865-66

1963—1964

East Godavary District.	Rs. 39,759–73
West Godavary District	Rs. 9,517–82
Krishna District	Rs. 10,162–20
Guntur District	Rs. 4,810–66
Visakhapatnam	Rs. 13,528–96
Total	Rs. 77,779–37

మిష్టర్ స్పీకర్:— తెలుగులో చెప్పవలసిన పనిలేదు. Mr. Gunnaiah knows English; why do you doubt ?

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— అధ్యక్షా, వాళ్ళకు పరికరాలు కొనుక్కోడానికి ఈ ఇచ్చేది చాలదు కాబట్టి ఇది హెచ్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:— ఉన్నదండి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఇస్తున్నటువంటి మొత్తం వారు పని పరికరములు కొనుక్కోడానికి చాలదు అని ఆ సంఘంవారు చెబుతున్నారు. వారికి హెచ్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి:— ఈ ఇచ్చిన మొత్తాలు, 62-63 లో ఇచ్చినవి కాని, 63-64 లో ఇచ్చినవికాని సబ్సిడీ మాత్రమే నేను చెప్పాను. అంటే వాళ్ళు ఈ బోట్సు కొనేదానిలో 12% గవర్నమెంటు సబ్సిడీ ఇస్తుంది. ఆయిల్ ఇంజన్సుకు 5% సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. నెట్సుకు 16-2/3 పర్సెంటు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. నేను చెప్పిన మొత్తాలు ఆ సబ్సిడీ క్రింద వచ్చిన మొత్తాలు మాత్రమే. కాని ఈ ఫిషర్‌మన్ సొసైటీలకు ఘుమారు రూ. 7 లక్షలు సైలాన్ నెట్సుకై తే నేమి లేక ఎపెక్స్ బాంక్సుకు పైసాన్సియల్ అసిస్టెన్సు కై తే నేమి ఇచ్చినాము అధ్యక్షా, ఎందుకంటే వాళ్ళు బోట్సు కొనుక్కోడానికి మొదలైన వాటికి హెచ్చుగా ప్రభుత్వము ఖర్చు పెడుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తెలుగులో ఇవ్వడానికి సౌంప్రదాయం ఉన్నది. అది పోయి ఇంగ్లీషులో వస్తే, తెలుగు అక్కరలేదని మీరు అంటే ——

Mr. Speaker:— What I said was that when the Minister was answering in English, usually Mr. Gunnaiah was asking "I do not know English; please answer in Telugu."

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— క్వశ్చన్‌కు జవాబు చెప్పేటప్పుడు ఇంగ్లీషులో పరవాలేదు అంటే ఇక తెలుగు ఎన్నడూరాదు.

Mr. Speaker:— If he answers in Telugu, I have no odjection.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తెలుగుమీద ఇన్‌సిస్టు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్:— వారు తెలుగులో ఆన్సర్ చేస్తే I am too glad కాని వారు ఇంగ్లీషులో ఆన్సరు చేసినప్పుడు గున్నయ్యగారికి డిఫికల్టీ లేదని —

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—lighter veinలో నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. నా మనవి ఏమిటంటే తెలుగుమీద మీరు ఇన్‌సిస్టు చేయకపోతే తెలుగు రాదు.

మిష్టర్ స్పీకర్:— అదేమి లేదు.

G. M. F. Concessions

1089:—

* 2828 Q:—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the G.M. F. (Grow More Food) connessions are extended for the Fasli 1374; and

(b) If not, the reasons therefor?

Sri A. Balaramireddy:—(a) and (b) The question of continuing the Grow More Food concessions for Fasli 1374 is under consideration.

Sri S. Vemayya:—May I know, Sir, the various concessions that are being given now under the G. M. F. scheme.

Sri A. Balaramireddy:—Cultivation of compounds of institutions, cultivation of backyards, cultivation of vacant village or town sites, and cultivation of lands in coastal areas in Godavari, Krishna and Guntur Districts.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—ఇప్పుడు వచ్చే ఫస్లీకి ఇదివరకు ఇవ్వలేదని చెప్పారు మంత్రిగారు. కాని piecemealగా తీసుకొనేదానికంటె at a stretch 5, 6 సంవత్సరాలకు కనీసం concessions ఇచ్చినట్లయితే works చేయడానికి బాగుంటుంది. Centre నుంచి డబ్బు తీసుకొనడానికికూడా బాగుంటుంది. Government దానిని ఎందుకు insist చేయకూడదని.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—1373 ఫస్లీవరకు అప్పుడే ఇచ్చారు. 1374ది ఇప్పుడు ఆలోచన చేస్తున్నాము. కాని 5, 6 సంవత్సరాలకు ఒకటే తూరి ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదు. అందుకని అది నేను చెప్పలేను. అది పరిస్థితులను చూసిన తరువాత చెప్పవలసి యుంటుంది.

Pests

1090:—

* 3315 Q:—*Sri M. Pitchaiah*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to stats:

The extent of land affected and loss sustained due to pests in Andhra Pradesh during 1962–63; for the wet and dry crops respectively?

Sri A. Balrami Reddy:—The area estimated to have been affected by pests and diseases is in the order of 14.73 lakh acres wet (irrigated) and 17.91 lakh acres dry.

The loss due to the effect of pests and diseases is estimated to be roughly 10 per cent during 1962–63.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య :—ఇప్పుడు ఎంత నష్టం జరిగిందో మంత్రిగారు వివరించి చెప్పారనుకోండి, తెగుళ్ళు నివారణ కొరకు ప్రభుత్వము దగ్గర ఉన్నటువంటి పథకాలు ఏమిటో చెప్పుతారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—Plant protectionకు గాను ప్రభుత్వము మెచ్చుగా ఖర్చుపెడుతున్నది. జిల్లా కేంద్రాలలో mobile units పెట్టినాము. అంతేకాకుండా perticide chemicalsకు గాను 50 per cent subsidy ఇస్తున్నాము. విమానాలనుంచి spray చేసేదానికి. తరువాత, ఈ subsidyనే కాకుండా, ఇంకా ఒక ఎకరాకు 3 రూ. ల చొప్పున ఇస్తున్నాము. అది లక్షా, 50 వేల రూపాయలు అయిపోయింది. అంతే కాకుండా, మన Government దగ్గర సుమారు 10 వేల sprayersగాని dustersగాని ఉన్నవి. తరువాత రైతులు ఈ instruments కొనడానికి subsidy ఇస్తున్నాము. ఈ రకంగా Agricultural Department ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

Crop Insurance Scheme

1091:—

* 2144 Q:—*Sarvasri C. Bali Reddy (Pulivendala) A. Sarweswararao, and N. Venkatswamy (Paruchuru)*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to refer to answer furnished to question No. 3926 on 27-7-1963 and state:

(a) Whether the Committee has submitted their report on the Crop Insurance Scheme for this State; and

(b) If so, the action taken thereon?

SriA. Balaramireddy:-(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

Crop Insurance Scheme

1092:—

*3298 Q:—*Sri P. Subbaiah (Put by Sri A. Sarveswarrao)*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) at what stage does the Crop-Insurance Scheme lie in our State; and

(b) Whether the Centre has assured any funds for introduction of this scheme in the state?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) A Committee has been constituted by the Government to examine the feasibility of introducting Crop Insurance in the State and to submit a draft scheme. The report of the Committee is awaited.

(b) The answer is in the negative.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— ఇంతటిక్రితం ప్రశ్నకు అంటె 1090 ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ, ఈ pests వలన, ఇతరవాటివలన కొన్నివేల ఎకరాలలో పంట నష్టమైపోయిందని వరదలవల్ల కొన్నివేల ఎకరాలలో పంట నష్టమైపోయిందని అన్నారు. ఈ కమిటీ ఎప్పటిలోపల రిపోర్టు ఇవ్వాలని చెప్పారు. వారి రిపోర్టు ఎప్పుడు expect చేస్తున్నారు. ఈ కమిటీకి ఇచ్చినటువంటి terms of reference ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఈ కమిటీ 4, 5 మార్లు సమావేశం అయినారు. వాళ్ళు ఏ విధంగా దానిని introduce చేయాలని, compulsoryగానీ లేక voluntaryగానీ అనే విషయాలపైన ఆలోచన చేశారు. కాని Government of Indiaవారు ఇది entry 47 in the union list అనేదానిక్రింద వస్తుంది కాబట్టి దీనికి సంబంధించినటువంటి చట్టము పార్లమెంటులో చేస్తే బాగుంటుందనే ఆలోచన కేంద్రప్రభుత్వంలో ఉన్నట్లు వారు వ్రాసినారు. అందుకుగాను, Director of Agricultureకు వ్రాసినాము. దీనికిగాను కావలసిన వివరాలన్నీ సేకరించండని వ్రాసినాము. వావివరాలు చాలవరకు సేకరించినారు. కాని, ఈ చట్టము మనము చేసేదానికి వీలులేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. కాని కేంద్రప్రభుత్వము ఆ చట్టము చేసినతరువాత మనం ప్రవేశపెట్టేదానికి కావలసినపరికరాలన్నీ సిద్ధంగా పెట్టినాము.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఆ కమిటీ రాష్ట్రప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినదా, లేక కేంద్రప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినదా ? Crop insurance scheme కేంద్రప్రభుత్వము యజమాన్యం క్రింద ఉన్నది కాబట్టి, రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఇది ఏమి సంబంధం ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— ఈ స్కీమును ప్రవేశపెట్టాలని ఆలోచించినప్పుడు, రాష్ట్రప్రభుత్వము ఈ చట్టము చేసేదానికి వీలుంటుందేమోనని ఆలోచన చేసినాము. కాని పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఒక చట్టము తయారుచేయాలని ప్రారంభించారు. వాళ్ళ చట్టము యొక్క ఒక కాపీని పంపించమని మేము కోరినప్పుడు,

వాళ్ళు ఈ విధంగా వ్రాసినారు. ఇది మేముకూడ ప్రయత్నం చేస్తున్నాము కాని కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఈ సలహా ఇచ్చినారని వ్రాశారు. ఆ విధంగా వారు వ్రాసిన తరువాత ఇది మా దృష్టికి వచ్చింది. ఆ ప్రకారంగా దీనికి కావలసిన వివరాలు సేకరిస్తున్నాము.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—శ్రీ ఓమండోరు రామస్వామిరెడ్డిగారు ఉండేటప్పుడు, Regulation of sugarcane to Factories అని ఒక Act చేసినారు. మరల దానిని కేంద్రప్రభుత్వమువారు చేసినప్పుడు, అది supercede అయిపోయింది. ఆలాగునే, మనము ఇప్పుడు Crop Insurance Act చేస్తే దానిని modelగా తీసుకొని కేంద్రప్రభుత్వము చేసేదానికి వీలున్నది. కాబట్టి ముందుగా మనము ఎందుకుగాను Crop Insurance Actను తీసుకరాకూడదో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— ఇది "Entry 47 క్రింద వస్తుంది. ఈ చట్టము కేంద్రప్రభుత్వము చేయవలసి యుంటుందని వారు వ్రాసిన తరువాత, మనము చట్టము చేసేదానికి ఏమి అధికారము ఉన్నదో గౌరవసభ్యులే చెప్పాలి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—కేంద్రప్రభుత్వము చట్టము చేస్తామనిచెప్పారు. కాబట్టి ఇప్పుడు ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసేటటువంటి కమిటీ ఒక report submit చేయడం జరుగుతుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—దానిని రద్దుచేసే ఉద్దేశం లేదండి, వాళ్ళకు కావలసిన వివరాలు సేకరించడానికి ఇది నియమింపబడినది. ఏ యే ప్రాంతాలలో దీనిని ప్రవేశపెట్టాలి. ఏ రకంగా ప్రవేశపెట్టాలి. ఇది compulsory గానా, లేక voluntory గాని ? ఏ యే cropsకు పెట్టాలి. ఇది dry cropsకు పెట్టవలెనా అని శాస్త్రీయానికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలు సేకరించవలసిందని వారికి చెప్పడం జరిగింది. వారు ఆ పని చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. వీరరాఘవులు (గోపాలపురం) :—ఈ Crop Insuranceఅనేది ఏ యే cropsకు ఉంటుంది ? తరువాత failure of crops అనేది కేవలం అతివృష్టి అనావృష్టి వల్లనే కాకుండా, ఈ తెగుళ్లు మొదలైన వాటివల్ల కూడా సంభవిస్తుందని ఈ విషయాలన్నీకూడా ఆలోచిస్తారా ? రెండవది, ఈ సమాచారం గురించి publicను కూడా అడిగినట్లయితే బాగుంటుందేమో ఈ కమిటీవారిని ఆలోచించవలసిందని కోరుతారా ? మూడవది, ఇది కేవలం insurance చేయడమేనా?

Insurance చేసేటటువంటి authority దీనికి సంబంధించినటువంటి నివారణోపాయానికి తోడ్పడటానికి, అది దీని లోనిభాగంగా వారేదైనా పథకం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఇది కేంద్రప్రభుత్వము చేయబోతున్నటువంటి చట్టము గనుక, అది ఏ రూపములో ఉంటుందో చెప్పడం కష్టము కాని, మేము ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నామంటే, paddy, జవార్ ఈ రెండురకాల ఆహార ధాన్యాలు ఇది ప్రవేశ పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ఇదే ప్రకారంగా dry crops, groundnut, cotton, వీటికికూడా ప్రవేశపెట్టితే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నాము. అంతే కాకుండా, ఇది full cropsకు, ఈ insurance scheme ఇవ్వడమా, లేకపోతే 66-2/3 per cent% ఇవ్వడమా అనే విషయాలన్నికూడా ఆలోచనలో ఉన్నాయి. కాని, ఏదైనా వాళ్లు చట్టము చేసిన తరువాతనే దాని కొక రూపము కల్పించడానికి వీలుంటుందిగాని, అంతలోపల దాన్నిగురించిచెప్పడం కష్టము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు crops ఏమైనా State subject, కాబట్టి crops మీద insurance కూడా State subject క్రిందనే వస్తుంది. అయితే ఇది Central Government uniformగా చేయబోరు తున్నదని చెప్పారు. కాని, అంతవరకు wait చేయకుండా, ఇప్పుడు మనము ఒక opinionతోటి confirmగా ఉన్నాము కాబట్టి ఒక బిల్లును ఇప్పుడు మనము ప్రారంభించితే తరువాత ఏమి జరుగుతుందో తెలుస్తుంది. ఇదివరలో Dowry Bill ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చేస్తే, అది Centre తీసుకున్నప్పుడు, మన బిల్లు lap e అయి పోయింది. అట్లాగే ఈ విషయంలో మనము initiative తీసుకొని బిల్లు రూపములో ప్రారంభించినట్లయితే, తరువాత ఏమి జరుగుతుందో ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—దీనికి సమాధానము ఇంతకుముందు రాజగోపాల నాయుడుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పాను. ఇది Entry 47 క్రింద వస్తుందని, ఇది Central subject అని వారు వ్రాసిన తరువాత రాష్ట్రప్రభుత్వము ఈ చట్టము చేసేదానికి వీలుండదని నా అభిప్రాయము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—Dry landsలో ఈ రోగాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఇవి ఏమి రోగాలని ఎవరికి ఏమీ తెలియదు. దానికి డిపార్టుమెంటుకూడా ఏమీ చేయలేదు. కనుక, Malaria Eradication schemeను ఏ విధంగా ప్రభుత్వము తీసుకొని దానిని బాగు పరుస్తున్నదో, అదే విధంగా ఈ pests eradication schemeనుకూడా తీసుకొనేదానికి ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంగాని, డిపార్ట్‌మెంటుగాని ఏమీ చేయడం లేదని చెప్పడం న్యాయం కాదు. వారు చేస్తూనే ఉన్నారు. చాలా భారీ ఎత్తున చేస్తున్నారు. లక్షల కొలది రూపాయలు దీనికిగాను. ఈ pesticide కొరత ఇస్తున్నాము. దానికి కావలసిన పరికరాలు ఇస్తున్నాము. ఏమి చేసినప్పటికీ, అక్కడకూడ కొంతనష్టం సంభవిస్తుంది. అది నివారించేదానికి ప్రభుత్వంగాని, ఆ Departmentగాని పయత్నంచేస్తూనే ఉన్నారు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— కేంద్రప్రభుత్వము ఎంతకాలములో ఈ చట్టము చేస్తుందో ఏమైనా సమయం నూచించిందా ? కేంద్రప్రభుత్వము చట్టము చేస్తున్నప్పుడు, మనం ఇప్పుడు వేస్తున్నటువంటి ఈ కమిటీయొక్క అవసరం ఏముంటుంది ? ఆ కమిటీయొక్క రిపోర్టు ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది ? ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఏ ఎప్పుడు వస్తుంది ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—కేంద్రప్రభుత్వంవారు మేము ఈ చట్టము చేయబోతున్నాము, కాని రాష్ట్రంలో దానికి కావలసిన details అన్నీ సేకరించవలసిందని అంటే ఏ crops కొరత దీనిని extend చేయాలి, ఏ cropsకు చేస్తే, ఎంత నష్టం వస్తుంది, ఇది compulsoryగా ఉండవలెనా, voluntaryగా ఉండవలెనా ఈ వివరాలన్నీ collect చేయమని అన్నారు. ఆ వివరాలన్నీ పూర్తి అయిపోయినాయి. ఇంకొక నెలలోఆ రిపోర్టు సిద్ధముగా ఉంటుంది.

Nationalis tion of Rice Mills

1093:—

* 3634 Q:–*Sri E Ayyapu Reddy* (*Put by Sri S. Vemayya*) Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state whether there is any proposal under consideration of the Government to nationalise the Rice mills in the State ?

Sri A. Balaramireddy:—No, Sir,

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈమధ్య Food and Agriculture Ministers Conferenceలో rice mills ప్రభుత్వమే తీసుకొని చేయాలని, ధరలు అదుపులో పెట్టడానికి అవసరమని నిర్ణయం తీసుకొన్నట్లు వచ్చింది. ఆ నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత "no" అని answer ఇస్తున్నారు. ఆ నిర్ణయానికి విలువ లేదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— ఏ విధంగా చేయాలని జనరల్‌గా ఆలోచిస్తున్నాము. తుది నిర్ణయం తీసుకోలేదు.

Cattle Disease in Nellore

1094:—

* 3708 Q:—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of mobile squads for control of cattle disease in Nellore District now; and

(b) the area allotted to each squad ?

Sri A. Balaramireddy:—(a) One.

(b) Entire district.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— ఒక స్క్వాడ్‌వల్ల జిల్లా అంతటిని కవర్ చేయడానికి వీలుండదేమో. దానిని ఐంక్రీపెంచడానికి వీలున్నదా ? జబ్బులు వచ్చిన తరువాత చేసేకంటె ముందుగా preventive measures తీసుకునేందుకు ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— 1963-64 సం॥లో 5 జిల్లాల్లో జిల్లాకు 1 స్క్వాడ్ పెట్టాము. 1964-65లో ఇంకొక 5జిల్లాలకూ పెట్టుతున్నాము. Epidemics వచ్చినప్పుడు ఇతర జిల్లాల స్క్వాడ్స్ పంపి tackle చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

Nationalisation of Bus Routes

1095:—

* 1932 Q:—*Sri P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the no. of districts in which the bus routes have been nationalised in Andhra Pradesh till now; and

(b) the district-wise number of buses plying in the State at present ?

The Minister for Labour and Transport (Sri B V. Gurumurthy):—(a) Bus routes have been nationalised in all the nine districts of Telangana region and in the districts of Krishna, Guntur and W. Godavari of the Andhra Region.

(b) The following are the number of buses plying as per the district-wise No. of permits issued to the Corporation.

W. Godavari	210
Krishna	240
Guntur	283
Warangal	43
Nizamabad	55
Khammam	41
Nalgonda	82
Mahbubuagar	53
Karimnagar	54
Medak	53
Hyderabad	285

ఎ) తెలంగాణా ప్రాంతంలోని 9 జిల్లాలలో, ఆంధ్రప్రాంతంలోని కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని బస్‌రూట్సు జాతీయం చేయబడినవి.

బి) పర్మిట్స్ వివరాలు ఈ విధముగా ఉన్నవి:

పశ్చిమగోదావరి 210; కృష్ణా 240; గుంటూరు 283; వరంగల్ 43; నిజామాబాద్ 55; ఖమ్మం 41; నల్లగొండ 82; మహబూబ్‌నగర్ 53; కరీంనగర్ 54; మెదక్ 53; హైదరాబాదు 285.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— ఆ బస్సులు నడవకుండ జిల్లావారీగా ఎన్నెన్ని ఉన్నవో తెలవిస్తారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—జిల్లావారీగా చెప్పలేను. మొన్న జాయింట్ మీటింగులలో చర్చించడం జరిగింది. ఘమారు 462 బస్సులు off the road ఉన్నవి. తొందరగా రిపేర్సు చేయాలన్నాము. స్పేర్ పార్ట్సు కష్టముగా ఉన్నవి. Advertisements ఇచ్చి ఆవస్నె తెచ్చి work shop వాటిని overhaul చేయాలి, maintain చేయాలి అన్నాము. ఇప్పుడు 10, 12, వెహికల్సు ఒక్కొక్కరు తీసుకొనుటకు సిద్ధముగా ఉన్నారు. నెగోషియేషన్సు జరుగుతున్నవి. సక్రమంగా అన్నిబస్సులు రోడ్డుమీదకెట్టి నడపాలనే సదుద్దేశం కార్పొరేషన్‌కు ఉన్నది.

Refund of taxes Paid by the Orissa operators of buses and Lorries

1096:—

* 2461 (A) Q:—*Sri K.C. Deo* (*Put by Sri T.K.R. Sharma*):—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether the taxes paid by the Orissa Operators of Buses and Lorries covered under reciprocal agreement with the Orissa have been refunded by the authorities concerned in Srikakulam; and

(b) if not, the causes for the delay ?

Sri B. V. Gurumurthy (a) Taxes paid by the Orissa operators of Buses and Lorries covered under reciprocal agreement with the Orissa have not yet been refunded. Detailed information has been called for from the Collector, Srikakulam, in the matter and he has also been requested to dispose of all the pending applications for refund of tax immediately and intimate the Government. The reply from the Collector is awaited.

(b) The Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 came into force with affect from 1st April, 1963. Prior to the introduction of this Act, the Collector was the competent authority to grant refund of tax. Under the above Act, the Secretary, Regional Transport Authority has been prescribed as the authority competent to sanction refund of tax. Hence a doubt was expressed both by the Regional Transport Officer, Srikakulam and the Collector, Srikakulam as to which of them should deal with the refund cases in question. It has since been clarified that the Collector, Srikakulam should dispose of all applications for refund of tax pertaining to the period prior to 1st April, 1963. The Collector is now taking expeditious action to dispose of all the pending applications.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చనిపోయినవారికి ఏమైనా కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—మొన్న ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ మనవి చేశాను. ట్రిబ్యునల్స్ కాన్స్టిట్యూట్ చేశాము. ట్రిబ్యునల్స్‌వద్ద ఎవరైతే ప్రొసీజర్ ప్రకారం దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటారో అవన్నీ సెటిల్ చేస్తారు. ఎక్కడైతే రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ బసెస్ నడుస్తున్నవో అక్కడ మొదట వారే claims settle చేస్తారు. అది తృప్తికరంగా లేకపోతే సివిల్ కోర్ట్సుకు అప్పీలు చేయడానికి వీలున్నది. ఈ కేసులో మాత్రం ఇంకా వారు claim పెట్టుకున్నారో, లేదో, information లేదు. ప్రొసీజరు మనవి చేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆయన చనిపోయిన మరురోజునే అప్లికేషన్ పెట్టారు. ఆయనబిడ్డ ఉంటే అప్లయి చేసింది. ప్రొసీజరు అయే వరకు వారు ఏమి చేయాలి ? ఇక R. T. C. nationalisation యొక్క ప్రయోజనం ఏమి ఉన్నది ? ఈ ప్రశ్న చాల పాతదికూడ.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఎంక్వయిరీ పూర్తి కాలేదు. డ్రైవరు సిక్‌గా ఉన్నాడు. వారు దరఖాస్తుపెట్టారో, లేదో అనేసంగతి తెలియకముందే, దానిని గురించి చెప్పలేను. కావాలంటే మళ్ళీ విచారించి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Accident జరిగినవెంటనే మంత్రిగారికి చెప్పాను. Short notice question వేస్తే ఢిల్లీకి వెళ్లుతున్నామని మళ్ళీ వచ్చిగాని జవాబు చెప్పడానికి వీలులేదని చెప్పారు. అందువల్ల ఆది ఇప్పుడు ordinary question గా వచ్చింది. R. T. C.కి, బిడ్డ ఇచ్చిన అప్లికేషన్ ఉన్నది. ఎంక్వైరీ చేయాలంటే ఇంత డిలేచేస్తే వీరుకూడ చచ్చిపోయే పరిస్థితి రావాలా ఏదైనా ప్రొసీజరు ఉన్నదా, లేదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—డిలేకు కారణం మనవిచేశాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :—చచ్చిపోయినవాని బిడ్డ కాంపెన్సేషన్‌కొఱకు పెట్టుకున్న అప్లికేషన్ గురించి చెప్పమన్నారు. దీనినిగురించి చెప్పక కేసు ఎంక్వయిరీ ఆలస్యమవుతోందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఈ ప్రశ్నలో accident fact గురించి అడిగారు. Compensation గురించి stress చేయలేదు. తొందరగా అయ్యేట్లు చెప్పమంటే కార్పొరేషన్ వారికి సలహా ఇస్తాను.

శ్రీ యస్. వేవయ్య :—ఎంక్వైరీ జరుపుటకు డ్రైవర్ సిక్‌గా ఉంటే, ఆ ఆఫీసరు డ్రైవరు వద్దకు వెళ్ళి వివరాలు రికార్డు చేయవచ్చును కదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—డిపార్ట్‌మెంటల్ ఎంక్వైరీ పూర్తి కాలేదనే information వచ్చింది. అది సభఎదుట చెప్పాను. ఆలస్యం ఎందుకయినదో ఎంక్వైయిరీచేసేవాళ్ళే తెలపాలి. నేను ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మంత్రులు ఉన్నది ఎందుకు ? ఊరికే post-office పని చేయటకా ? అన్యాయం జరిగితే దానిని విచారించాలి; Evade చేస్తే ఎట్లా ? ఆయన జబ్బుగా ఉన్నాడుగదా అని ఎంక్వైరీ ఆగిపోతుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—వారు queststion of fact అడిగారు. Compensation గురించి after thought అయి ఉండవచ్చు. దానికి ఇప్పుడే నేను సమాధానం చెప్పలేను.

Bus Accident Near Pakalapadu

1097:—

* 2794 Q:—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya*: —Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) whether it is a fact that there was an accident of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation Bus near Pakalapadu, Sattenapalli Taluk, and some persons died and some persons were admitted in the hospital;

(b) If so, what are the reasons for the accident; and

(c) the action taken thereon ?

Sri B. V. Gurumurthy:—(a) Yes; Sir. On 26-11-1963 Bus No. APZ 1863 met with an accident at Mile Stone No. 2/5 on the Sattenapalli-Maddipadu route. One passenger died on the spot and 16 others were injured.

(b) Due to the sickness of the driver, the Departmental enquires could not be completed and reasons for the accident will be disclosed only after completion of this enquiry.

(c) Does not arise.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS.

Security Cases in Kanigiri Taluk

200—

2480 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy* :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of security cases launched by the Government in Kanigiri taluk, Nellore district from January 1962 to September 1963 ;

(b) the number of villages in which the said cases have been launched ?

A :—

(a) Nine.

(b) Tullur (Two)
Rallapalli (Two)
Raglmanipalli (Two)
Koilampadu (One)
Chintalapallem (Two)

Posts excluded from the purview of Service Commission.

201—

3208 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) what are the posts that were excluded from the purview of the Public Service Commission in 1961–62, 1962–63 and 1963–64; and

(b) whether the opinion of the Service Commission was taken before issuing orders excluding those posts from its purview ?

A :—

(a) A statement showing the detailed information is laid on the Table of the House.

(b) No, Sir.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing posts in various services excluded from the purview of the Commission During 1961-62, 1962-63 and 1963-64.

Period	Designation of the Posts	Service in which included.	G. O. No. & date
(1)	(2)	(3)	(4)
1961-62	Temporary posts of typist and steno typist in the office of the Agent to the Government of Andhra Pradesh at New Delhi.	Andhra Ministerial Service.	G.O.Ms. No. 457 G.A. (Services. A) dated 12—4—1961.
	Ministerial posts in the Andhra Pradesh Government Guest House at New Delhi.	do	G.O. Ms No. 462, G.A. (Services A). dated 13-4-1961.
	Temporary post Deputy Manpower Officer in the former Planning and Local Administration Department.	Andhra General Service.	G. O. Ms. 515, G. A. (Services A), dated 22-4-1961.
	Principals of M. R. Government Music College, Vizianagram, Government School of	Andhra Pradesh Technical Education Service.	G. O. Ms. No. 1452 G. A. (Services-A), dated 15-11-1961.

(1)	(2)	(3)	(4)
	Music and Dance, Hyderabad and Government Music College Vijayawada.		
	Temporary posts of Assistant Editors in the office of the State Editor, District Gazetteers, when recruited by transfer.	Andhra Pradesh General Service.	G. O. Ms. No. 1550 G. A. (Services A). dated 5-12-1961.
	Telephone Operators	Andhra Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 311, G. A. (Services A), dated 19-2-1962.
1962-63	Part time Official Receivers in the City and Mufassal.	Andhra Judical Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 680 G. A. (Services A), dated 21-4-1962.
	Temporary post of Director of the Up-graded Department of History of Medicine, Osmania Medical College, Hyderabad	Andhra Pradesh Medical Service	G. O. Ms. No. 988, G. A. (Services A), dated 6-7-1962.
	Lower Division Clerks in the Persian Research Section of the State Archives.	Andhra Pradesh Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 1287 G. A. (Services A), dated 10-9-1962.
1963-64	—	—	—

Labour Contract Co-operative Societies.

202—

2309 Q.— *Sri V. Visweswara Rao* :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government have taken any steps to organise Labour Contract Co-operative Societies in the State during the year 1962-63 and upto the end of October, 1963 ;

(b) how many such Societies are organised ;

(c) how many applications are pending;

(d) since how long these applications are pending; and

(e) what are the reasons for pending in the Office:

A :—

(a) the answer is in the affirmative.

(b) (6)

(c) (21)

(d) these applications are pending for different periods ranging from 2 months to 1½ years.

(e) the reasons for which the cases are pending are as give below :

1. In some cases proposals have been sent for organisation of Co-operative Society in villages which are already covered by an existing society. In such cases, societies cannot be registered unless the village is deleted from the area of operation of the existing society.

2. In some cases, the opinion of the central Bank has been sought and the societies will be registered as soon as the opinion of the Central Bank is received by the (Department.)

3. In some cases, share capital has not been collected by the promoters and in some cases the promoters have not remitted the required share capital for registration.

4. In some cases, there are factions in the villages and the promoters are not redily available.

5. In some cases, reports regarding the possibilities of successful working of the society if registered are awited from the concerned officer.

Misappropriation of funds by Agricultural Co-operative Credit Societies.

203—

2632 Q.—*Sri Parasa Satyanarayana* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to refer to answer placed on the Table of the House on 23-11-1963 *vide* L. A. Q. No. 1480 and state :

(a) the name of the Agricultural Co-operative Credit Societies and their location, in which the misappropriation of funds was reported in Khammam District during the period 1958 to 31-7-63;

(b) the total amount misappropriated in each Agricultural Co-operative Credit Society in the District; and

(c) the measures taken by the Government to recover the amount from the said Societies ?

A :—

(a) The Agricultural Co-operative Credit Societies at Kushumanchi and Thummalrpalli in Khammam Taluk and the Agricultural Co-operative Credit Society at Matoor in Madhira Taluk.

(b) The following are the amounts of misappropriation in the above agricultural cooperative credit Societies :-

	Rs.
(i) the Agricultural Co-operative Credit Society Kushumanchi	... 3,813-66
(ii) the Agricultural Co-operative Credit Society, Thummalapalli	... 567-00
(iii) the Agricultural Co-operative Credit Society, Matoor	... 6,294-39

(c) In all the above cases, prosecution of delinquents was sanctioned by the Registrar and complaints were filed by the Deputy Registrar, Khammam with the police.

(i) the case filed against the delinquent in the Agricultural Co-operative Credit Society, Kushumanchi ended in acquittal in the trial court on appeal, the High Court directed retrial of the case by Munsiff Magistrate, Khammam.

(ii) the criminal case filed in respect of Thummalapalle Agricultural Co-operative Society has ended in acquittal of the delinquent for want of proof of misappropriation. An amount of Rs. 244 has so far been recovered towards the misappropriated amount of Rs. 567 in this case.

(iii) the matter relating to the alleged misappropriation of funds in Matoor Agricultural Co-operative Credit Society is still under investigation by the Police.

The properties of the delinquents in all the above three cases have been attached towards the recovery of misappropriated amounts and the Deputy Registrar, Khammam, is taking action for the recovery through arbitration references and execution proceedings.

Revenue under Estate Duty, Gift Tax and Tax on Capital Gains

204—

2718 Q:—*Sri V. Visweswararao*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to refer to the answer given to question No. 4690 on 31-7-1963 and state:

The share of the State realised during 1961-62 and 1962-63 regarding:

(i) the Estate Duty on Agricultural Lands in particular and on all other property in general;

(ii) Gift Tax; and

(iii) Tax on capital gains.

A:—The share of the State out of the net proceeds of Estate Duty on Agricultural land and on property other than Agricultural land realised in 1961-62 and 1962-63 is as follows:

	1961-62	1962-63
	lakhs	*lakhs*
Estate Duty on Agricultural land	3.05	3.13
Estate Duty on property other than Agricultural land	31.88	30.21
Total	34.93	33.34

These two taxes are not included in the divisible pool of Central Taxes. Hence the question of realisation of share out of these taxes does not arise.

Assignment of Waste Lands in Krishna District

205—

2506 Q:—*Sri G. Rama Rao*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(i) whether it was a fact that all grants relating to assignment of waste lands in Krishna District made after 1-7-1960 were stayed by Government; if so, what was the total number of such grants stayed in Krishna District ?

A:—(i) No, Sir.

Surplus Land Holders

206—

2856 Q— *Sarvasri N. Prasada Rao and K. Buchayya*:— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the No. of surplus land holders in the State over and above the ceiling as fixed by the above Act;

(b) the extent of the surplus land that is yet to be taken over by the Government; and

(c) what are the steps taken by the Government to take over the surplus land ?

A:—Clauses (a), (b) and (c):—The Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act, 1961 is still in the process of implementation. The number of surplus land-holders and the extent that would be available have not yet been determined. The proceedure to be followed for taking over surplus land has been prescribed in the Act and the rules made thereunder.

Villages for which settlement has not been completed in Visakhapatnam District

207—

1039 (4531) Q:—*Sri G. Suryanarayana*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

the taluk-wise number and names of villages in Visakhapatnam district in which settlement has not been completed so far ?

A:-The details are furnished in the appended statement.

APPENDIX I

Statement showing the list of villages lying in Visakhapatnam District in which settlement has not been completed so far. The particulars are exclusive of the villages which lie wholly in the Agency areas and which are not yet taken over under Section 1 (5) of the Estates Abolition Act, 1948.

Sl. No.	Name of the Village	Name of the Estate	Whether Zamin or tenure under Inam	G. O. No and date in which the estate shown in Col. 3 was taken over under Section 1(4) of the Estates Abolition Act, 1948	Remarks
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		BHIMUNIPATNAM TALUK			
1.	Pandrangi	Vizianagaram	Zamin	G.O.Ms.No. 2093 Rev. dt.11-8-49 as subsequently amended	Survey records recently received
2.	Buddivalasa			For Item 2	Survey records are awaited

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3.	Bheemandora-palem	Bheemandora-polem	Inam	G.O.Ms.No. 2158 Rev. dt.1-11-60	Proposed for introduction of rates with effect from 1-7-63
4.	Melicherla	Melicherla	do	G.O.Ms.No. 1345 Rev. dt.31-8-62	
5.	Sontyam	Sontyam	do	G. O. Ms. No. 48 Rev. dt.11-6-63	Survey records are awaited
6.	Burravanipalem	Burravanipalem	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	
		SRUNGAVARAPUKOTA TALUK			
7.	Chintalapalem	Vizianagaram	Zamin	G.O.Ms.No. 2093 Rev. dt.11-8-49 as subsequently amended	Survey records are awaited.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
8.	Ramaswamypeta	Ramaswamypeta	Inam	G.O.Ms.No. 1064 Rev., dt. 28-5-60	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1—7—63
9.	Visira	Visira	do	G.O.Ms. No.1904 Rev. dt. 20-9-60	
10.	Mukundapuram (part)	Mukundapuram	do	G.O.Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	
11.	Sompuram Agraharam.	Sompuram Agraharam.	do	G.O. Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	Survey records are awaited.
		ANAKAPALLI TALUK			
12.	Komaralova	Vizianagaram	Zamin	G.O. Ms. No.2093 Rev. dt. 11-8-49 as subsequently amended.	Survery records are awaited

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
13.	Pinamadaka	Pinamadaka	Inam	G.O. Ms. No.1366 Rev. dt. 2-8-61	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1—7—63.
14.	Ravipalem	Ravipalem	do	G.O.Ms. No.1907 Rev. dt. 20-9-60	
15.	Vippaka	Vippaka	do	G.O.Ms. No.1064 Rev. dt. 20-5-60	
16.	Marripalem	Marripalem	do	G.O. Ms. No.1886 Rev. dt. 3-12-62	Survey records are awaited
		CHODAVARAM TALUK			
17.	Kaspa Jagannadhapuram	Kaspa Jagannadhapuram.	Zamin	G.O. Ms. No.3212 Rev. dt. 19-12-60.	Proposed for introduction of rates w. e.f. 1—7—63
18.	Pedanandipalli	Peddanandipalli	Inam	G.O.Ms. No.2158 Rev. dt. 1-11-60.	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
19.	Venkataraju-puram	Venkataraju-puram.	do	G.O.Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	Survey records are awaited.
20.	Dibbidi	Dibbidi	do	do	do
		NARSIPATNAM TALUK			
21.	Ramachandra-puram.	Ramachandra-puram	Zamin	G.O.M. No.3212 Rev., dt 19-12-50.	do
22.	Bhattavanigava-rampeta	Bhattavanigava-rampeta	Inam	G.O.Ms.No. 1671 Rev. dt. 7-6-52	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1-7-63
23.	Sarika	Sarika Mokhasa	Inam	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	do
24.	Vootamalla	Vootamalla	do	G. O. Ms. No. 64 Rev. dt.10-1-61	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
			VISAKHAPATNAM TALUK		
25.	Mulagadda	Mulagadda	Under tenure	G.O.Ms No. 1249 Rev. dt.10–3–62	Survey records are awaited
26.	Krishnaraya-puram	Krishnaraya-puram	Inam	G O.Ms.No. 1743 Rev. dt.24–8–60	Proposed for introduction of rates w. e. f. 1–7–63
27.	Kharasa Buchirajupalem	Kharasa Buchirajupalem	Inam	G.O.Ms. No. 627 Rev. dt.23–4–62	Survey records are awaited
			VIZIANAGARAM TALUK		
28.	Golajam	Golajam	Inam	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25–11–58	Proposed for introduction of rates w. e. f. 1–7–63
29.	Penubarti	Penubarti	do	do	do
30.	Jammumokhasa	Jammumokhasa	do	G.O.Ms.No. 2158 Rev. dt.1–11–60	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
31.	Koradapeta	Koradapeta	do	G.O.Ms.No. 1158 Rev. dt.26-7-62	Survey record are awaited
32.	Vommi	Vommi	do	G.O.Ms.No. 148) Rev. dt.24-9-62	do
33.	Tammapuram	Tammapuram	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	do
34.	Gunkalam	Gunkalam Mokhasa	do	G.O.Ms. No. 360 Rev. dt. 2-3-61	do
35.	Kondagandredu	Kondagandredu	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	Survey records are recently received

Taccavi loans to Visakhapatnam District

208:—

3014 Q:—*Sri G. Suryanarayana*:–Will the Hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the amount granted for the purpose of taccavi oans to Visakhapatnam District during 1962–63 and

(b) the Taluk wise amount sanctioned out of the same in Visakhapatnam District?

A:—Clauses (a) and (b)

A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing the Taluk–wise allotment of Taccavi Loans during the year 1962–63 in Visakhapatnam District Vide L. A. Q. No. 3014 (Unstarred)

	Name of the Taluk.		Allotment. Rs.
1.	Anakapalle,	...	45,000
2.	Bhimunipatnam,	...	51,000
3.	Chodavaram,	...	30,000
4.	Chintapalle	...	31,500
5.	Elamanchili	...	34.000
6.	Visakhapatnam	...	19,220
7.	Vizianagram	...	54,500
8.	Srungavarapukota	...	20,000
9.	Narsipatnam	...	30,000
10.	Paderu	...	Nil
11.	Dist. Agricultural Officer, Visakhapatnam	...	24,780

Petitions filed to the Settlement Officer in Visakhapatnam

209—

3112 Q.—*Sri G. Suryanarayana*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the number of petitions filed before the Settlement Officer in Visakhapatnam during the years 1960, 1961, 1962 and 1963 respectively,

(b) the number of cases disposed off by the Settlement Officer during each of the said years, and

(c) whether the Government have issued any orders that the Settlement Officers should dispose off these cases as expeditiously as possible ?

A:—(a) the number of petitions filed before the settlement officer, Visakhapatnam during the years 1960, 1961, 1962 and 1963 respectively are 129, 464, 554 and 590,

(b) the number of cases disposed of by the Settlement officer during each of the said years are 108, 415, 323 and 238 respectively.

(c) no specific instructions have been issued as it is the duty of the Settlement Officer to dispose of cases as expeditiously as possible. The work of the Settlement Officer is reviewed periodically by the Director of Survey Settlement and Land Records.

Electricity Supplied in Pakala Firka for Agricultural Purposes

210:—

150 (2594) Q:—*Sri C. K. Narayanareddy:*—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the names of the villages for which Electricity has been sanctioned for Agricultural pruposes in Pakala Firka in Chandragiri taluk, and in Yerravaripalyam and Piler Firka in Vayalapad Taluq in Chittoor District;

(b) Whether the Government are aware of the fact that though the electricity has been sanctioned two years ago to some villages in those Firkas, it is not being supplied in the said villages;

(c) if so, the reasons for such delay;

(d) when the electricity will be provided in the said villages; and

(e) when the electricity will be sanctioned to the remaining villages in the said Firkas?

A.—(a), (b), (c), (d) and (e). The answer to the question is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(a) The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. The State Electricity Board has reported that extension of supply of electric ty has been sanctioned to the following villages for agricultural purposes in Chittoor District; in the two taluks under reference.

Taluk	*Firka*	*Names of Villages for Which Electricity has Been Sanctioned*
Chandragiri	Pakala	(1) K. Oddipalli
		(2) Beripalli
		(3) Pudipatlabayelu
Vayalpad	Yerravripal-yam	Nil
„	Piler	(1) Doddipalli
		(2) Regallu

(b) Yes, Sir.

(c) Paucity of funds.

(d) Out of the 5 villages mentioned in the answer to clause (a) above 2 villages, namely (1) Beripalli and (2) Pudipatlabayelu are programmed for electrification during this year (i. e., 1963–64). The remaining 3 villages are not programmed for electrification this year. They will be taken up for execution as and when funds become available.

(e) When the electricity will be sanctioned to the remaining villages in the said firkas?

It has been reported that as and when sufficient loads forth-come from the remaining villages, investigations will be taken up and necessary proposals formulated if found in order.

Electricty Supply for Agricultural Purposes in Krishna District

211—

1977 Q.—*Sri P. Bapaiah*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the number of wells to which electricity is being supplied at present for the benefit of the agriculturists in Krishna District.

(b) the taluk-wise number of applications received from the ryots of the said district during 1962-63; for the above purpose; and

(c) The taluk-wise number of applications sanctioned?

A.—(a), (b) & (c). The answer to the Question is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) 3,161.

(b) and (c),

Taluk.	No. of applications received during 1962-63	No. of loads sanctioned.
Vijayawnda ...	81	61
Gannavaram ...	121	36
Nuzvid ...	229	90
Tiruvur ...	44	44
Nandigama ...	104	61
Gudivada ...	14	11
Kaikalur ...	2	2
Divi ...	26	13
Masulipatnam ...	1	1

Supply of Electricity to Asifabad taluk

212—

2837 Q.—*Sri K. Bhimrao* :—Will the hon. Minister for public works be pleased to state :

(a) the number of villages in Asifabad Taluk, Adilabad District to which electricity had been supplied in 1962 and 1963; and

(b) the number of villages proposed to be taken up in 1964 for electrification ?

A.—The matter relates to Andhra Pradesh State Electricity Board. As ascertained from them the reply is as follows:

(a) Nil.

(b) three villages, namely; Rebbena Navgaon and Karedpally.

Roads Taken over by Highways Department in Nellore District

213—

2514 Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

the names of the roads in Nellore District that have been taken up by the Highways Department from 1—1—1962 to 30—10—1963 ?

A.—Only one road was taken over to the control of the Highways Departments from Local Bodies in Nellore District during the period from 1—1—62 to 31—10—63 i. e., Chinnarikatla-Danakonda road 0/0 to 19/2 miles.

Roads taken over by Highways in Cuddapah District

214—

2805 Q.—*Sri P. Narayanareddy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a the number and names of District Board Roads taken over by the Highways Department in Cuddapah District during 1962-63 and 1963-64;

(b) the number of Roads proposed to be taken over during 1964-65;

(c) whether all the roads so far taken over are duly repaired; and

(d) what is the amount spent during 1963-64 for the maintenance of these roads?

A.—(a) Rajampet Chitvel Kodu Road M 17—4—0 to M 33—F3—Ft. 143 is the only road taken over during 1962–63 and 1963–64 to Government control.

(b) the proposals for taking over the following four roads are under consideration of Government :

		M. F.
1.	Pulivendl–Parnapalli Road M/o/0 to M 21/0 ...	21—00
2.	Bhakrapet–Sidhant Road M0/0 to M 3/4 ...	3— 4
3.	Lakkireddipalli – Nallagutta–palli Road M 0/0 to –M 4/6 plus 144' ...	4–6–144'
4.	Cuddapah–Chennur Road M 0/0 to M 4/5 plus 579' ...	4–5–579'

(c) all the roads so far taken over to the control of Highways Department are duly repaired and are now in good condition.

(d) the amount spent during 1963–64 for the maintenance of the above roads is Rs. 56,731–41 nP.

Repaires to the Tank in Chellapalli Village

215—

2527 Q.—*Sri G. Narasireddy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether any estimate has been prepared for the special repairs to be taken over tank of Challagalli village, Penukonda taluk, Anantapur District; and

(b) if so, the estimated amount thereof and when the work will be started ?

A.—(a) & (b). It is presumed that the village refered to in the Legislative Assembly Question is Challapalli and not Challagalli.

An estimate for Rs. 31,000 for fixing standards and restoration of Challapalli Agraharam tank of Challapalli (v) Penukonda Taluk was administratively and technically sanctioned by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur and forwarded to the Superintending Engineer, Anantapur Circle for execution. The work has already been started. It is programmed to spend a sum of Rs. 10,000 during the current financial year.

Villages to be submerged under Srisailam Project

216—

2280 Q.—*Sarvasri K. Rangadas, P. V. Krishnareddy and P. Subbaiah*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the taluk-wise names of villages that will be submerged under water due to the construction of Srisailam Project;

(b) the volume of water at the anicut level after the construction of the project;

(c) the steps proposed to be taken by the Government to rehabilitate the public of the village that will be submerged and the basis on which compensation is proposed to be paid;

(d) whether the Kollapur-Yaparla-Pechru Road will be affected adversely on account of the construction of the said project;

(e) whether a list and plan showing the villages which will be submerged under the project be placed on the Table of the House; and

(f) whether the Government propose to constitute a committee consisting of the representatives of the public of the concerned areas, Collectors and High officials for considering and suggesting to the Government the amount of compensation and aid to be given to the public by the Government.

A:— (a) A statement showing the list of villages (Taluk-wise) that are likely to be submerged under the Srisailam Project is appended ;

(b) The design of the Dam is yet to be finalised. However, according to the Project Report, the F.R.L. will be E.L. (+) 885 and M.W.L. (+) 889 ;

(c) Investigations to determine the extent of lands that are likely to be submerged, have been commenced. Proposals in regard to the rehabilitation programme have been called for from the Chief Engineer, Srisailam Project. The compensation payable for the lands acquired will be governed by the L.A. Act.

(d) The Kollapur–Yaparla–Pochem Road will be partly submerged ;

(e) Two copies of the Plan showing the villages which are likely to be submerged under the project are placed in the Library of the Legislature for reference by Members ;

(f) There is, at present, no such proposal under consideration of the Government.

APPENDIX II

List of Villages Taluk–Wise that are likely to be submerged under the Srisailam Project

Kurnool District

Sl. No.	Taluk	Name of Village
1.	Nandikotkur	Pudur
2.		Ralampadu
3.		Sultanpur
4.		Jilalpadu
5.		Satanikota
6.		Malayala
7.		Bijinivemula
8.		Nagatur
9.		Maruvakonda
10.		Veerapuram
11.		Mastumarri
12.		Vellala
13.		Palamarri
14.		Pagidyala
15.		Bhiravolu
16.		Pratakota
17.		Tatipadu
18.		Bollavaram
19.		Bannuru
20.		Gummadapuram
21.		Massalimadugu

22.		Erramattam
23.		Siddeswaram
24.		Sangameswaram
25.	Atmakur	Ganapuram
26.		Tummaleru
27.		Jutur
28.		Pamulapadu
29.		Chilimilla
30.		Kokkirancha
31.		Eadhnrpadu
32.		Gokavaram
33.		Bhattavanipalli
34.		Veerabhadraduragam
35.		Annedulapenta
36.		Regulayapenta
	Mahaboobnagar	District
1.	Alampur	Uppalapadu
2.		Kudavali
3.		Chagatur
4.		Rachantla
5.		Baswapur
6.		Thimmapur
7.		Kondampet
8.		Yakatapuram
9.		Shakpalli

10.		Sasanuru
11.		Buchivarampuram
12.		Karapakula
13.		Mangampeta
14.		Maremungal
15.		Pragatur
16.		Seripalli
17.		Kyaturu
18.		Vyapaladevidadu
19.		Utakur
20.		Gondimata
21.		Alampur
22.		Sinagavaram
23.		Bhimavaram
24.		Pallipae
25.	Kollapur	Bollaram
26.		Asithpur
27.		Amaragiri
28.		Gaddabasapur
29.		Bokkam
30.		Peddamarur
31.		Chinnamur
32.		Kopanur
33.		Ayyavaripalli
34.		Velatur

35.		Lingasanipalli
36.		Solipuram
37.		Kallur
38.		Jotpol
39.		Manchlakatta
40.		Somasila
41.		Challapadu
42.		Vemkal
43.		Malleswaram
44.		Gundalapenta
45.	Gadwal	Rangapur
46.		Garlapadu
47.		Penchakalpadu
48.		Irladinne
49.		Bududipadu
50.		Tippayapali
51.		Chandur
52.	Vanaparthi	Munubamandinne
53.		Gummadam
54.		Vyparala

Repairs of Ammapalem Anicut

217—

2779 Q. *Sri G. Mallikharjuna Rao* :— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the steps taken by the Government for the immediate repair of the Ammapalem anicut across the river Muneru and its canal in Warangal District as they are in a damaged condition; and

(b) whether any scheme for the development of the said anicut is under consideration of the Government;

A:—The anicut and its supply channel were taken over by Public Works Department during 9/63. Detailed investigation has been taken up as it is in a damaged condition

(b) Does not arise in view of (a) above.

Dam on Yeduvampula Gadda

218—

2785 Q.—*Sri T. Sanyasi Naidu*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to construct a Dam on the Yeduvampula Gadda near Peddakada village in Bobbili Taluk, Srikakulam District;

(b) if so, whether investigation has been done for the said scheme;

(c) if so, the estimated expenditure therefor; and

(d) when the said work will be taken up;

A:—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir

(c) Rs. 83,200 including direct and indirect charges.

(d) Tenders have been called for and the work will be started shortly.

Mid-Penn..r Project

219—

2869 Q.—*Sri V. K. Adinarayana Reddy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) how many acres were brought under irrigation under North Canal of Mid-Pennar Project during 1963;

(b) how many acres will be brought under irrigation during 1964 under North and South canals respectively; and

(c) what steps have been taken to bring the above area under cultivation?

A :—(a) Acres, 335.

(b) During 1964, it is programmed to create irrigation potential for about 8,000 acres under North canal and about 21,000 acres under South canal.

(c) Block levelling has been completed. Excavation of distributories and field channels has been taken up and the works are in progress. Loans are also being sanctioned for the development of the ayacut.

Loans Given by Industrial Development Corporation

220—

1667 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Subbaiah and V. Visweswara Rao* :—Will the hon Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Industrial Development Corporation has given any loans till now for starting new industries; and

(b) if so, the industries so aided ?

(a) No, sir.

(b) Does not arise.

Government Shares in Various Industries

221—

3434 *Q.—Sri A. P. Vajravelu Chetty* :—Will the hon. Minister for Industries be plased to state :

(a) whether the Government sold any of its shares held in the various industries after 1-12-1963; and

(b) if so, furnish details with the rates at which they were sold along with the names of the transferees ?

A:-(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Reservoir Fisheries in Nellore Dist.

222—

2511 *Q.—Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) number of Reservoir Fisheries in Nellore District upto 30—10—1963 ;

(b) the total income derived by ;

(i) public auction during 1961-62, 1962-63; and

(ii) by leasing out on average rental basis to the Fishermen Co-operative Societies in Nellore district ?

A:—(a) Five.

(b)

		Rs.
(i)	1961-62	76,186
	1962-63	57,281
	Total ...	133,467

		Rs.
(ii)	1961-62	31,653.00
	1962-63	28,521.67
	Total ...	60,174.67

Seed Farm at Pragnam Village, Repalle Taluk.

223—

2532 Q:—*Sri E. Subbarao*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) what is the extent of land handed over to the Agricultural Department for the purpose of Seed Farm at Pragnam village, Repalle Taluk, Guntur District;

(b) whether it is a fact that about 35 acres of land was released for distribution to the encroachers thereon;

(c) the amount of expenditure incurred on this farm in 1962 and in 1963; and

(d) the amount of profit derived in 1962 and in 1963?

A:—(a) 121.55 acres in Amadalapalli Village on the border of Pragnam village, Repalle Taluk, Guntur Dist.

(b) Yes, sir.

	1962–63	1963–64
(c)	Rs. 945.40	The expenditure incurred during 1963–64 will be available in April, 1964 after the closure of the financial year.
(d)	There was a loss of Rs.0.54 nP. on the farm.	The profit or loss will be known after the harvest of second crop and after the end of financial year

Seed Farms in Krishna District

224—

2859 Q.—*Sri V. Visweswararao*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether Government have started any seed farms in Krishna District;

(b) if so, what are the seed farms, and places where they are located;

(c) the amount of money that had been spent on these seed farms in the years 1960–61, 1961–62 and 1962-63 and

(d) the amount of income that has been derived from these seed farms during the above years ?

A:—(a) Yes, Sir.

(b) Following are the details of the seed farms and their location in the District.

Wet Farms

1. Gantasala
2. Vaivaka
3. Velvadam — closed at the end of 1960–61
4. Tarakatur — do
5. Moturu — closed at the end of 1961–62
6. Vennanapudi — do

Dry Farms

1. Nandigama
2. Vettigudipadu.
3. Chevutur

(c) the details are as below:

Name of the seed farm	1960–61	1961–62	1962–63
1. Nandigama	1,032.37	1,114.80	1505.80
2 Gantasala ...	9,567.79	15,484.32	14,864.44
3. Vaivaka ...	11,893.68	20,211.00	12,209.86
4. Vattigudipadu ...	3,057.12	4,403.48	...
5. Chevutur ...	805.47	1,928.86	1,439.69
6. Velvadam ...	2,419.93	...	...
7. Tarakatur ...	5,665.81	...	...
8. Motur ...	...	6,910.25	...
9. Vennanapudi ...	...	4,554.70	...

(d) the details are as below:

	Name of the farm	Gross income Derived in Rupees		
		1960–61	1961–62	1962–63
1.	Nandigama ...	1,056.50	2,441.28	3,536.31
2.	Gantasala ...	4,482.79	35,000.00	26,507.00
3.	Vaivaka ...	4,691.00	17,769.00	640.00(*)
4.	Vettigudipadu ...	2,356.00	3,909.00	...
5.	Chevutur ...	2,380.00	471.47	300.00
6.	Velvadam ...	2,733.00	...	...
7.	Tarakatur ...	11,022.00	...	...
8.	Motur ...	...	12,674.00	...
9.	Vennanapudi ...	...	8,740.00	...

(*) During 1962–63 the whole area of 100 acres at this farm was inundated and the entire crop was lost except in few patches.

Hire charges for Tractors and Bulldozers

225

2708 Q:-*Sri* V. *Visweswararao*:–Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) what are the hire charges fixed by the Government for tractors and bulldozers; and

(b) how much amount was realised by way of hire charges during 1961–62 and 1962–63 in the State?

A:—(a) Following are the hire charges fixed by Government for Tractors and Bulldozers.

		Rs. per hour
1.	Machines of 80–120 H. P.	25
2.	Machines of 60– 70 H. P.	18
3.	Machines of 40– 50 H. P.	15

(b) Following amounts were collected towards hire charges.

	Rs. lakhs
1961–62	14.80
1962–63	17.07

Subsidy Wells granted in Adilabad district

226—

2975 Q.—*Sri K. Bhimrao.*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the number of subsidy wells allotted by the Zilla Parishad, Adilabad to the Panchayat Samithi, Wankali in 1962;

(b) the number of wells sanctioned to the:

1. Tribals;
2. Scheduled Caste;
3. Backward Class; and
4. Forward Class persons, respectively village and name-wise;

(c) whether these sanctioned wells have been completed or not; and

(d) if not, reasons thereof?

A:—(a) 15 wells

(b) It is difficult to furnish the information as the application form prescribed for the purpose does not provide for mentioning therein the community of the applicant

(c) Under the Schemes 1962–63 onwards, two working seasons have been allowed for completion of wells according to which the last date for completion of wells expires by 30–6–1964. As such there is still time for completion of well work and it would not, therefore, be correct to reckon exactly the number of wells completed.

(d) Does not arise.

Agricultural seed farms in Srikakulam District

227—

3041 Q.—*Sri P. Gunnayya.*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the taluk-wise number of Agricultural farms established during 1962-63 and 1963-64 in Srikakulam District and

(b) the income and expenditure respectively of the said seed farms during the above years ?

A:-(a) Following are the seed farms that were established during 1962-63 and 1963-64 in Srikakulam District.

Name of the farm	*Name of Taluk*
1. Peddapeta	Palakonda
2. Vennalavalasa	Srikakulam
3. Bendi	Tekkali
4. Vekampet (closed at the end of 1962-63)	Parvathipuram
5. Peddarokallapalli (closed at the end of 1962-63)	Tekkali

(b) The details are as below

1962-63

Name of the farm	*Expenditure incurred*	*Income derived*
	Rs.	Rs.
1. Peddapeta	15,528.62	15,809.77
2. Vennalavasala	5,270.74	5,073.73
3. Bendi	1,019.63	117.61
4. Venkampeta	2,399.24	4,276.29
5. Peddarokallapalli.	2,805.00	2,864.00

1963-64

The particulars of expenditure and income for 1963-64 will be available at the end of the financial year i. e. in April, 1964.

Employment for Technical Personnel

228.—

245 Q.—*Sri K. Butchaiah.*—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state;

(a) how many Degree and Diploma Holders of Engineering Institutes (Trained and untrained) have registered with Employment Exchanges from 1-8-1963 uptill today in our province;

(b) how many of them secured jobs, and how many are without jobs; and

(c) what are the steps taken by our our state Government to provide employment to such Technical hands?

A.—(a) (b) and (c)-A statement is placed on the Table of the House.

Statement Placed on the Table of the House.

Statement showing the Number of Degree and Diploma Holders of Engineering Institutes Registered with Employment Exchanges.

S. No.	Employment Exchange	Registered Degree & Diploma holders trained and untrained	No. secured jobs.	*No. without jobs.	Steps taken to provide Employment
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Hyderabad	326	—	326	1. Of the Total 959 registered with the
2.	Kurnool	46	5	41	Employment Exchanges, almost all
3.	Nizamabad	23	1	18	the applications have been submitted
4.	Vijayavada	13	3	10	against vacancies notified by the
5.	Visakhapatnam	80	13	62	State P. W. D., Central P. W. D.,
6.	Warangal	32	—	32	Survey of India Training Direc-
7.	Adilabad	17	4	13	torate, and the Defence establish-
8.	Anantapur	38	1	24	ments. The results of selection in
9.	Chittoor	27	—	21	most cases are still awaited. 70 per-

(1)	(3)	(4)	(5)	(6)
10. Cuddapah	10	1	9	sons are already reported to have
11. Eluru	13	4	9	been selected and placed in employ-
12. Guntur	43	—	43	ment.
13. Kakinada	63	7	56	2. All suitable vacancies both within
14. Karimnagar	7	—	7	the purview of the Exchanges and
15. Khammam	12	1	8	those outside are brought to the
16. Mahaboobnagar	36	3	33	notice of the applicants and they are
17. Nalgonda	8	3	5	sponsored against these vacancies
18. Nellore	25	—	24	after taking their consent.
19. Sangareddy	7	1	6	3. The Employment officers establish
20. Srikakulam	9	2	7	personal contacts with private em-
21. Nagarjunsagar	71	20	51	ployers in particular and make spe-
22. University Employment Bureau, Osmania	20	—	19	cial efforts to secure employment for these personnel.
23. University Employment Bureau, Waltair	33	1	28	4. While technical personnel are in great demand in general, the adverse
24. Secunderabad	—	—	—	factors impeding the pace of employ-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
25.	Employment Office, Handicapped, Hyderabad	—	—	—	ment of these personnel are the lack of nobility on the part of the applicants and their lack of work experience.
	Total :	959	70	852	

* The figures shown in the column excludes not only those who had secured employment but also those whose registrations have lapsed due to non-renewal. .

Number of Employment Exchanges

229—

3301 Q:—*Sri P. Subbaiah*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) the number of Employment Exchanges that are functioning in the State: and

(b) the number that are proposed to be opened by the end of this financial year?

A:—

(a) 22, Sir. One each at the District Headquarters of each district, one at Nagarjunasagar and one Special Employment Exchange for the physically handicapped at Hyderabad.

(b) None Sir,

PRIVILEGE MOTION

re : Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1964.

Mr. Speaker:— The hon. Member Sri T. Viswanatham has given notice of a privilege motion. It reads like this:

"Dear Sir,

Please see passage marked 'A' in page 4 of the Indian Express dated 3rd March 1964. The remarks made by the Vice - Chancellor of Sree Venkateswara University as quoted in it affect the privileges of the Assembly. I wish to move that the matter be referred to the Privileges Committee.

I am also reading the extract from the Indian Express:

"Mr. Govindarajulu criticized the tendency among the politicians to interfere in educational matters He cited the case of the proposed Agricultural University in this connection. All parties were united that legislators should have a majority in the governing body of the university. Unless this kind of attitude changes the standard of education will be as it is."

That is the passage you (Mr. Viswanatham) are referring to ?

Sri T. Viswanatham:— Yes. (pause)

అధ్యక్షా, దీనిలో ఒక స్పిరిట్ కనిపిస్తున్నది. ఏమనిఅంటే – ఈ అసెంబ్లీలో ఉన్న మెంబర్స్ అందరూ ప్రతిదాంట్లో డామినేట్ చేద్దామనేఉద్దేశంతో ఉంటారు గాని, వాళ్ళముందు ఉన్న సమస్యలు మెరిట్ పై ఆలోచించే పెండన్సీలేదు అని. అందుచేత అ పెండన్సీ పోతేతప్ప లేకపోతే యీస్టాండర్డు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా తగ్గిపోతుందని వారు చెప్పారు. అంటే, అసెంబ్లీమీద, లెజిస్లేటర్స్‌మీద ఆరోపించింది ఏమిటంటే – లెజిస్లేటర్స్ అంతమంది పొలిటీషియన్స్ అని పొలిటిషియన్స్ అంటేనే దానికి ఒక (బేడ్ ఫ్లేవర్) ఉంది. పొలిటీషియన్స్ అంటే నమ్మలేనివాడు కాదు అని అందులో ఒక బెడ్ ఫ్లేవర్ ఎప్పుడూ కూడా ఉంటుంది. ఆ శబ్దానికి ఉన్న బెడ్ ఫ్లేవర్ అది.

Mr. Speaker:— About the word 'politicians', several writers have said several things.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఒక చిన్న bad flavour దాని సెనకఉంది. పొలిటీషియన్ అన్న టరమ్‌ఓ 'Politicians cannot be trusted'అని వ్రాస్తున్నాడు. లెజిస్లేటర్స్ అందరిని పొలిటీషియన్స్ అని వారు use చేశారు. లెజిస్లేటర్స్‌కు యీ విధమైన యాటిట్యూడ్ ఉన్నట్లయితే ఎడ్యుకేషన్ స్టాండర్స్‌ఆస్ని పడిపోతాయి అన్నారు. అంటే లెజిస్లేటర్స్‌కు సెన్స్ ఆఫ్ రెస్పాన్సిబిలిటీతో బిహేవ్

చేసే కెండస్సీలేదని ఆరోపణ చేశారు. మన కాన్స్టిట్యూషన్ క్రింద-మంచోచెడ్డో-లెజిస్లేటర్స్ చేతిలో మన యొక్క 3 కోట్ల 50 లక్షల ప్రజలయొక్క ఫార్ మ్యూన్ పెట్టారు. ఎకనమికల్ గానే గాక, పొలిటికల్ ఎడ్యుకేషనల్ అన్నికూడ వీరిచేతిలో ఉన్నివి. కాన్స్టిట్యూషన్ చేసినపుడు ప్రజల అందరియొక్క ఆమోదంతో జరిగింది. లెజిస్లేచర్ను ట్రస్ట్ చేయవచ్చును అని ఒక ఉద్దేశం ఉన్నది. ఇండివిడ్యువల్ గా ఒక్కొక్క వ్యక్తు ఏదైనా మనస్సులో మనవు రిజర్వేషన్స్ ఉన్నా, అవి ఎక్కడా పెద్దలైన వాయు చెప్పవలసినటువంటివి కావు. ఎందుచేతనంటే, మన రాష్ట్రానికి ఏదైతే సాంక్షన్ బాడీ అని మనం అనుకొంటున్నామో దానికి తగినటువంటి రెస్పెక్ట్ ఇచ్చే మో స్తుగా మనం మాట్లాడాలి. ఒకవేళ మాట్లాడటానికి ఇష్టం లేకపోతే ఊరు కోవాలి. అంతేగాని వాళ్ళయొక్క డిగ్నిటీకి ఎఫెక్ట చేసి, వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి రెస్పెక్టను తగ్గించేటటువంటి రిఫ్లెక్షను ఏవైతే ఉన్నవో ఆ రిఫ్లెక్షన్స్ అన్నీకూడా అవి బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్ అవుతుందని ఇనివరకు చాలా ఉదాహరణలలో చెప్పారు. ఈ మధ్య యీ కెండస్సీస్ చాలా హెచ్చు అయినవని చెప్పటానికి తమ దృష్టికి యీ రోజు పత్రికలలో పడిన ఒక ఉత్తరమును తెస్తాను. ఈ కెండస్సీ – యీ విధంగా లెజిస్లేచర్యొక్క డిగ్నిటీ తగ్గించేటటువంటి రిఫ్లెక్షన్స్ మనం చెక్ చేయకపోతే ప్రాపర్ లైన్లో వచ్చేటటువంటి అనర్థం అరికట్టటంకోసం యీ రోజు పత్రికలలో లెటర్స్ టు ది ఎడిటర్లో ఉన్నటువంటి భాగం నేను చదివి తమకు వినిపిస్తున్నాను

"INDIAN EXPRESS Dated 17th March 1964: 'Our people's representatives may be right in imagining that what they say or do is automatically approved by all or most of the people they represent. But they should not forget that not all the people can appreciate all their speeches and actions — especially where decency is transgressed.

Actually the people are only too well aware of the notoriety and doggedness with which some of their representatives in the State Assemblies and Parliament have been behaving In fact, very few such sessions, now a days, take place without at least one demonstration of excessive aberration. What is worse, some of these self-righteous

individuals have been giving a poor account of themselves even outside the legislatures ' నేను మనవిచేసేది సాధారణులుకాని ఇటువంటి రిఫ్లెక్షన్స్ చేసినట్లయితే భరవాలేదు. కాని, వారు పెద్దవారు; వైస్ ఛాన్సలర్. ఆయనంటే వ్యక్తిగతంగా నాకు చాలా గౌరవం ఉంది. పెద్దవాళ్ళైన వారు ఇటువంటి రిమార్క్స్ చేసినట్లయితే అది తప్పకుండా అసెంబ్లీయొక్క డిగ్నిటీకి, యీ అసెంబ్లీయొక్క అధారిటికి ఎఫెక్ట్ అవుతుంది. అసెంబ్లీఅంటే ప్రజలకు ఒక కాన్ఫిడెన్స్ ఉండాలి. ఆ కాన్ఫిడెన్స్ తగ్గేవిధంగా ఇతరులు మాట్లాడితే ఇక్కడ మేము చేసే యత్నంఎడల ప్రజలలో విశ్వాసం తగ్గుతుంది కాబట్టి, ఇది కాము కమిటీ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్ కు రిఫర్ చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker:— You can seek the permission of the House.

Sri Tenneti Viswanatham:— I move for leave of the House that this matter for which I have given notice be referred to the Committee of Privileges.

Mr. Speaker then asked the Members who are in favour of leave being granted, to stand in their seats.'

(Forty -- four Members stood up)

Mr. Speaker: – You have got the requisite number for granting leave of the House. We can now proceed.

I think for discussion we might fix up some other time. Because you have got the leave of the House we have to go into the matter. I think I have to decide some other time.

Sri P. Sundaraiah: — Once leave is granted, it goes to the Privileges Committee and after the Privileges Committee submits its report then only discussion will take place in the House.'

Mr. Speaker:— Then I will refer it to the Privileges Committee. The rule itself is not clear. After once leave is granted, as to what should be done, the rule is not clear. What I feel is, once leave is granted the House will go into the question and decide. Whether it should be referred to the Privileges Committee or the House should decide, only the House itself should decide the matter.

Sri P. Sundarayya:— Anyway the qustion is 'that this should be sent to the Privileges Committee' విశ్వనాథంగారు అడిగింది – ప్రివిలేజ్ కమిటీకి పంపించేదానికి అనుమతి ఇవ్వాలనేది. ఎప్పుడైతే అనుమతి వచ్చిందో ...

Mr. Speaker:— He has been granted the leave for moving the motion. The question is whether the House should decide or whether the House will decide to send it to the Privileges Committee. The rule itself is not clear. I have gone through the rules and I will go through them again.

Sri Tenneti Viswanatham:— I moved 'That leave of the House be given for referring the matter to the Committee of Privileges'.

Sri P. Rajagopala Naidu:— Sir, discussion comes in whether to send it to the Privileges Committee or not;

Mr. Speaker:— Any how I will go through the rules.

Sri P.Sundarayya(Gannavaram):The rule may be ambiguous, as far as parliamentary procedures are concerned. The motion is moved that leave be granted and the question be referred to the Privileges Committee. It automatically goes to the Privileges Committee and only when the report comes the House will consider it.

Mr. Speaker:— After leave is granted, as to what should be done the rules are not clear.

Sri P. Sundarayya: – Practice shows what it is.

Mr. Speaker:— I go according to the previous practice.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— ఈ విషయంలో ఒకమాట చెప్పవలసి ఉన్నది. రూల్స్ అన్నీ ambiguous గా ఉన్నవి కాబట్టి...

Mr. Speaker:— Rules Committee has been constituted. Only it has to meet and discuss. It has already been constituted. Anyway I will decide about it. I will announce it in the House tomorrow or so.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri A. Venkateswara Rao:— I have given notice of another privilege motion regarding the arrest of Mr. K. L. Narasimha Rao and that is pending decision for a long time.

Mr. Speaker:— The file has not yet come to me. I will call for it.

Sri A. Venkateswara Rao:— It is already too late.

Mr. Speaker:— I understand from the Assistant Secretary that he is sending the file today. Most probably, tomorrow or day-after it will come.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— There is one privilege motion in my name also, Sir. It is overdue.

Mr. Speaker:— You can speak to me in my chambers.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— You have given me notice to move the motion.

Mr. Speaker:— You have received notice?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: – Yes, Sir.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : Strife betwcen the students and the Head Master of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluq.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:— అధ్యక్షా, మైనంపాడు బేసిక్ ట్రయినింగ్ స్కూలు విషయం ఇవాళ ఆకస్మికంగా వచ్చిన సంగతి కాదు. ఒక సంవత్సరంనుండి ఆ స్కూలులో వివాదం జరుగుతున్నది. ఆ స్కూలులో ఒక హాస్టల్ ఉంటే, దానిని విద్యార్థులు ఒక వార్డెనుద్వారా మేనేజ్ చేస్తున్నప్పుడు నెలకు ఒకరికి 16 రు. ల ఖర్చుతో హాస్టల్ నడుస్తూవచ్చింది. దానిని హెడ్‌మాస్టర్ స్వాధీనం చేసుకొని నెలకు 20 రు. ఇవ్వకపోతే హాస్టలులో మీకు తిండిలేదని చెప్పి నిర్బంధం చేయటం ఎక్స్‌కర్షన్ అని డబ్బు వసూలుచేసి దానిని దుర్వినియోగంచేసి, విద్యార్థులు అడిగితే చెప్పకుండా పోవటం, గ్రామంలో రెండు కత్తులుంటే ఒక కత్తుకు యీ హెడ్‌మాస్టరు నాయకుడై విద్యార్థుల చేత చెట్టిచాకిరి చేయించుకోవటం జరుగుతూ వచ్చింది. ఇవి ప్రభుత్వానికి, ఉన్నతాధికారులకు విద్యార్థులు వరుసగా చెప్పుకొంటూ వచ్చినప్పటికీ, ప్రభుత్వంవీటికి ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఆ విద్యార్థులు మొత్తం 200 మంది కలిసి నిరాహార దీక్ష పూని యీ అవ్యాయాన్ని పరిష్కారం చేయమని తెలియజేశారు. తరువాత, జిల్లా విద్యాధికారి, రీజనల్ డైరక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ – వీళ్ళందరు వచ్చి ఎంక్వయిరీ చేసినాడు పరిష్కారం చేయలేదు. దానిఫలితంగా ఆ విద్యాలయం క్లోజ్ చేసి 20 రోజులపైగా దాటిపోయింది. ఒక నెల రోజులలో పరీక్షలు ప్రారంభం కాబోతున్నవి. ఈ స్కూలు క్లోజ్ చేయడము వందలాది విద్యార్థుల భవిష్యత్తుకు నష్టము. సంవత్సరం రోజులుగా వివాదం జరుగుతున్నా. ఎవరిది అవ్యాయమో విచారించి, ఆ సమస్య పరిష్కారం చేయటానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించకపోగా, దానిని ఆ రకంగా వదలివేయటం అన్నది విద్యార్థుల భవిష్యత్తుకు నష్టం చేస్తున్నది. అందుకని ప్రభుత్వం

యీ విషయాన్ని తక్షణమే తీసుకొని అక్కడఉన్న హెడ్‌మాస్టరును ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసి తరువాత కావాలంటే న్యాయాన్యాయములు విచారించుకోవచ్చును. ఇంకొక ఎఫెక్టివ్ హెడ్‌మాస్టర్‌ను వేసి మ్యాటర్ ఫంక్షన్ అయ్యేటట్లు చూడవలసినదిగాకోరుతూ యీ విషయాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి నేను తెస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— అధ్యక్షా, 1963 April 27 వ తేదీన నిరాహార దీక్ష చేశారు. D. P. I. Regional Director వారంతా వెళ్ళి విచారించిన తరువాత ఒక memorandum submit చేశారు. ఆ గోజునుంచే కత్తి సాధించే టందుకు ఆ head master ప్రయత్నం చేస్తూ ఉన్నాడు. Basic training school లో Village parties లో ఆయన ఒక పాత్ర వహిస్తున్నాడు ఆ పేటటు వంటిది తెలియడంతో Students ను కూడ దానిలో involve చేయాలనేది ఒక ప్రయత్నం Stipend లో Commission తీసుకుంటున్నాడు First aid training యిస్తానుని ఒక్కొక్క విద్యార్థి దగ్గర డబ్బు తీసుకొని 1400 రూపాయలు వసూలుచేసిన తరువాత గుంటూరునుంచి శేషగిరిరావుగారిని పిలిపించి 5 రోజులు ఆట్టి పెట్టి 300 రూపాయలు మాత్రం యిచ్చారు. తతిమా 1100 రూపాయలు ఏమి చేశాడో ఎవరికీ తెలియదు. Special fees అని collect చేస్తూ ఆ డబ్బు తినేస్తున్నాడు. ఫోటోతీయాలని తనకు యిష్టమైన వాళ్ళను పిలిపించి ఫోటోగ్రాఫర్‌కు యిచ్చే డబ్బులోకూడ కమిషన్ తీసుకోవడం, Hostel లో కట్టెలు మామూలుగా tender మీద కొంటూఉంటే - 9, 10 డబ్బాల కిరసనాయిలు ఖర్చు పెట్టడానికి పచ్చి కట్టెలు కొనుక్కువచ్చి పెట్టారు ఇట్లాంటి mismanagement చేసి basic training school యొక్క ఆశయాన్ని కూడ నెరవేర్చకుండా చివరికి విద్యార్థులు గత్యంతరములేక, మొత్తం 400 మంది school నుంచి వైటకు పోయినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పండింది. ఇప్పుడు ఆ school మూసి వేయబడ్డది. 20 వ తేది పరీక్షలు అలాంటి పరిస్థితులలో ఈ విధంగా చేస్తున్నటువంటి ఆ Headmasterను అక్కడ ఉంచడంవల్ల school కు శ్రేయస్సు లేదని, వెంటనే ఆ Headmaster ను

transfer చేసి ఆ విద్యార్థులను తీసుకువచ్చి పరీక్షలు జరిపిస్తే మనం పెట్టినటువంటి basic school కొక్క- ఆశయం నెరవేరుతుంది. వెంటనే ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని Headmaster ను transfer చేసి, విద్యార్థులయొక్క- grievances పరిశీలించి training school సక్రమంగా నడవడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

The Minister for Education (*Sri P. V. G. Raju*):— Due to ill-feelings between the Headmaster of the Government Basic Training School, Mynampadu village and the teacher trainees of that school, the students were on hunger strik from 23—2—1964.

The District Educational Officer, Bapatla, visited Mynampad on 25th February along with the B. D. O., Panchayat Samithi and had discussions with the gazetted Headmaster of the Basic Training School and the trainees of that school. The trainees expressed that they would call off their strike if the Headmaster was transferred from that place immediately. But before any action was taken the teacher — trainees left the school for their homes on 26th February. During the period of strike from 20th February to 11th March the Model Primary School attached to the Training School was functioning and even the training institution was not closed since all the staff were attending the school.

The Deputy Director of Public Instruction, Mr. V. Ramachandran, visited the place on 12th March 1964 and enquired into the matter. His report has been received by Government and the same is under examination. The teacher - trainees have called off the strike and have

since rejoined the school. The school is now functioning as usual.

re : The accident on 5th March, 1964 on the main road before the Branch Post Office, Himayatnagar, Hyderabad.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు :-ఆధ్యక్షా, హిమాయత్ నగర్ post-office ప్రక్క Hyderabad R. T. A. పెట్టినారు. Hyderabad, R. T. A. పెట్టినందువల్ల షుమారు 30, 40 లారీలు మొదలైన heavy vehicles అక్కడ నిలుస్తూ ఉంటాయి. అవి కొన్ని break ఉండేవి, కొన్ని break లేనివి. ఈ విధంగా పెట్టడంవల్ల చాల చిక్కు కలుగుతున్నది. అది liberty road కనుక చాల heavy traffiicఉంటుంది. ఆ ప్రక్కనే Italia School ఉన్నది. Kindergarden school ఉన్నది. చిన్నపిల్లలంతా అక్కడికి వెడుతూ ఉంటారు. ఈ విధంగా ఉండడంవల్ల చిన్న చిన్న accidents ఇంతకు ముందే అవుతున్నాయి. దీనిని ఎలా గవర్న మెంటు noticeకు తేవడం అని ఆలోచిస్తూ ఉంటిమి. 5th వాడు ఒక కారు పోతూ ఉన్నది. ఆ car No. A P X 3024. ఈ కారు ఒకవైపుకు వచ్చేసింది. అక్కడ ఒక ముసలాయన ఉన్నాడు. ఆ ముసలాయనకు బాగా దెబ్బ తగిలి రక్తం బాగా కారిపోయింది. హాస్పటల్‌కు తీసుకపోయేదానికి ప్రయత్నం చేశారు. అక్కడ R. T. A. ఉండడంవల్లనే ఈ విధంగా accidents జరుగుతున్నాయి. Main road మీద Traffic ఎక్కువ ఉన్నచోట పిల్లలందరు పారాడుతున్నచోట R.T.A. Officeను పెట్టి, అక్కడ 30, 40 vehicles ప్రతిదినం తెల్లవారినుంచి సాయంత్రం వరకు అలాగే నిలబడి ఉండేటట్లయితే cycles రావడానికిగాని, రిక్షాలు రావడానికికాని, చాల ఇబ్బందిగా ఉండి ఇలాంటి accidents అంతా జరిగేదానికి వీలుగా ఉన్నది. కనుక R T. A. Officeను అక్కడనుంచి వేరే మాయమూల ప్రాంతానికి తీసుకపోయేదానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ఎందుకు జరిగిందో ఈ విషయంలో enquiry చేసి తగిన చర్య తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Calling attention to matters of urgent public importance: re:- The accident on 5th March, 1964 on the main road before the branch post office, Himayathnagar, Hyderabad.

The Minister for Labour and Transport Sri B. V. Gurumurthy :—Sir, the hon. Member Mr. Naidu has sought to draw the attention of the Government to an alleged accident which took place on the 5th March, 1964 on the main road before the Himayatnagar Branch Post Office involving serious injuries to one of the pedestrains because number of vehicles are blocking the main road near the Regional Transport Authority Office located there.

Sri P. Rajagopala Naidu :— I will tell the name of the person - Mr. Rafiuddin.

Sri B. V. Gurumurthy :— It is not the name but the matter being reported to the nearest police station that comes to the notice of the Government.

The Government are not aware of the occurrence of the accident alleged to have taken place on 5—3—1964 on the main road before the Himayatnagar Branch Post Office. No report has been made to the Traffic Police also in this connection.

The office of the Secretary, Regional Transport Authority, Hyderabad, is at present located in Himayatnagar which is a built-up area and the width of the road is 30 feet. with footpath provided on either side. Vehicles coming to this office are being parked on only one side of the road leaving the rest of the road free for other vehicles traffic. The traffic there is regulated by a Traffic Police Constable regularly. A 'No Parking' board on the other side of the road has also been fixed.

As the present building wherein the office of the Secretary Regional Transport Authority, Hyderabad, is located is found to be insufficient and unsuitable, Government approved the proposal of the Transport Commissioner to shift the office of the Secretary, Regional Transport Authority, Hyderabad from the existing building and the Transport Commissioner has been asked to pursue the matter vigorously and arrange for shifting the office to some other convenient place, preferably beyond the busy localities of the city.

Business of the House

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈమధ్య వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు పాగాకు విషయంలో ఢిల్లీవెళ్ళి వచ్చినతరువాత statement చేస్తాము అన్నారు. వారు ఢిల్లీ వెళ్ళి మాట్లాడి వచ్చినారు. అది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఇప్పుడు ఏమి చేయాలి అనేదానికి రైతుకు guidanceగా ఉంటుంది. Statement చేస్తే అది ఒక రకమైన relief. అది ఏమి జరిగిందో Statement చేస్తాము అన్నారు. కనుక చేయమనండి.

Mr. Speaker :—The Minister for Agriculture is not here now.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎప్పుడైనా సరే earlyగా.....

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—చీఫ్ మినిష్టర్ గారు కూడ వెళ్ళారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—చీఫ్ మినిస్టర్ గారుకూడ వెళ్ళారు గనుక వారు చేసినా ఫరవాలేదు.

Mr. Speaker :—The Chief Minister might have gone in connection with some other work. We do not know whether he has gone in connection with this matter. The Minister for Agriculture is the concerned Minister.

[The Minister for Labour and Transport Sri B. V. Gurumurthi, who was then seen leaving the House, was called back by the Speaker.]

Sri P. Sundarayya :—Hunger-strike is going on, and about 3000 workers are involved in this strike at Chilakalurpet.

Mr. Speaker :— I do not know to what date it is put.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Call attention notice యిచ్చినప్పుడు దాని మీద ఏదైనా statement చేస్తారని ఆదుర్దాతో ఉంటాము. 7 రోజులు అయినా కూడ రాకుండాపోతే ఏమి?

Sri B. V. Gurumurthy :—I have received information. But it was not included in the agenda and I have not brought it. Tomorrow I will answer.

Mr. Speaker :—We will have it tomorrow.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—గుంటూరులో ఇలాంటి hunger-strike విషయమే దాదాపు 15 రోజులక్రితం మంత్రిగారుకూడ interest తీసికొని వ్రాశారు. కాని యిప్పటివరకు department information పంపించలేదంటే— hunger-strike ఎన్నాళ్ళు చేస్తారు? ఆ issue అక్కడ settle అయిపోయిందికూడా. ఇక్కడ Houseలో చెప్పడానికి మంత్రిగారికి department వాళ్ళు ఎందుకు పంపించలేదో వారు వరిశీలించాలి. దాదాపు 15 రోజులు అయిపోయింది. Hunger-strike issue ఆది. ఆది ఏమైనదో తెలియజేయాలి.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఇంతకు పూర్వం చెప్పినది అదే subject కదా!

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను చెప్పినది చిలకలూరిపేట లోనిది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— నేను యిచ్చినది, Tobacco Companyలో ఉండే clerical staff, employees చేసినటువంటిది. దానిమీద నేను యిచ్చాను. Union ఆధ్యక్షులద్వారా, వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్యగారుకూడ యిచ్చారు. మంత్రిగారుకూడ వెంటనే తెప్పిస్తామని చెప్పి ప్రయత్నం చేశారు. ఎందుకు రాలేదు? Hunger-strike settle అయిపోయిన తరువాత వారికి information పంపించకుండా యింతకాలం ఆగడానికి కారణం ఏమిటో పరిశీలించకపోతే ఈ Houseలో వాటికి... ..

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— దానిని గురించే చెప్పినాను. సుందరయ్య గారు ఏది చెప్పినారో నాకు తెలియదు. నేను information కనుక్కుని మళ్ళీ మనవి చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పొగాకు అమ్మకం విషయంలో చీఫ్ మినిస్టర్ గారు చెప్పాను— "నేను వెడుతున్నాను. ఆ issue గురించి నేను serious గా move అవుతున్నాను. వచ్చినతరువాత చెపుతాము" అన్నారు. అందువల్ల వారు అయినా చెప్పవచ్చు.

Sri K. Brahmananda Reddy:—I request the Minister for Agriculture to make a statement tomorrow, if possible.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1964–65.

Voting of Demands for Grants.

Demand No. 1 – *Land Revenue Rs.* 93,97,000/–

Demand No. X District Administration and Miscellaneous Rs. 5,76,22,000/–

Demand No. XLIII Compensation to Zamindars Rs. 48,64,500/–

Mr. Speaker:—Now, we will resume discussion on Revenue Demand. Mr. Sundarayya will continue his yesterday's speech and conclude in 5 or 10 minutes.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, నిన్న సమావేశం పూర్తిఅయ్యేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు 4 కోట్ల, 80 లక్షలు వున్నది, అంతకుపైగా వున్నట్లయితే ఆలోచిస్తాం అన్నారు. కాని, వివరాలుమాత్రం యివ్వలేదని మేము అనుకుంటున్నాము.

తెలంగాణాలో యిదివరకే రేట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. ఇప్పుడు, మినిమమ్ మాక్సిమమ్ పెట్టేటప్పటికి, నూటికి నూరుపాళ్ళు పెంచేటప్పటికి తెలంగాణాలోని అన్ని కేటిగిరిభూములు మాక్సిమమ్‌కి పోతున్నవి. ఇదివరకే భారంవున్న వారిపై

మరింత భారంవేయడం ఏ మాత్రం న్యాయం కాదని చెబుతున్నాను. ఆచరణలో ప్రభుత్వం ఈ విషయాలేవీ దృష్టిలో పెట్టుకొనడం లేదు. అదేవిధంగా, సెలెక్ట్ కమిటీలో వున్నప్పుడు, ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒక తరానికి తెలంగాణాలో ఆర్థణా అని equate చేశారు. దీనివలన అదనంగా పన్ను భారం వారిపై పడింది. భూ సారాన్ని బట్టి నీటి వనరులను బట్టి వేయకపోవడం వలన యిది భారంగా పరిణమిస్తున్నది. ఇలాంటి అనామలీస్ దీనిలో వున్నాయి.

చిన్న చిన్న కాల్వలు, నాగావతి మొదలైనవి 30 వేల ఎకరాలకు మించి వున్నవని మొదటి కేటగిరీలో చేర్చడం జరిగింది. సెలెక్ట్ కమిటీలో చాలా పర్యాయాలు ఎప్పుడు, లక్ష ఎకరాలకు మించిన ప్రాజెక్ట్‌క్రింద మాత్రం మొదటి తరం చేయాలని, మిగిలినవి యితర కేటగిరీస్‌లో పెట్టుతామని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం దానికి అంగీకరిస్తే, నాగావళిక్రింద రెండు రూపాయలు కట్టేవారు 15 రూపాయలు కట్టుకోవలసిన పరిస్థితి వచ్చివుండేది కాదు. గవర్నమెంటు యివన్నీ ఆలోచిస్తామని వాగ్దానం చేసింది. కాని చట్టం చేసేటప్పుడు ఏ కారణంచేతనో యివన్నీ వినక పోవడం జరిగింది. మన శాసనసభలో యిచ్చిన లెక్కలనుబట్టి ఈ అదనపు పన్నుల చట్టంవల్ల 6 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి గిట్టుబాటు అవుతుందని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, నిన్న మొన్న రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలన్నీకూడా ఎమర్జెన్సీ రాకముందు వేసిన అధికపన్నులు, సర్చార్జీని పూర్తిగా రద్దు చేసినప్పుడు మన గవర్నమెంటు 4 కోట్ల, 80 లక్షలు అంటూ ఆరున్నర కోట్లకు అదనంగావేసిన పన్నులను ఎందుకు రద్దుచేయటం లేదు? వెంటనే దానిని రద్దుచేయాలని మా కోరిక. కాని, ప్రభుత్వం 'చూస్తాం' అంటుందితప్ప ఆలోచించడం జరగడం లేదు. పూర్తిగా రద్దుచేయకపోతే, ఎంతవరకు రద్దు చేయదలచుకున్నారు? రైతాంగంపై భారం వున్నదని అంగీకరించిన తర్వాత 4, 5 లక్షల మేరకు తీసివేశాం అనిగాకుండా పూర్తిగా తీసివేయడానికి ప్రభుత్వానికున్న అభ్యంతరం ఏమిటి? ఒకవేళ పూర్తిగా తీసివెయ్యకపోతే సగం అయినా తీసివేశారా? అదేమీ చెప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు సత్యాగ్రహాన్ని ఆపుజెయ్యండి అనడం ఏ విధంగా సమంజసమని అడుగుతున్నాను. సత్యాగ్రహం అంటే ప్రభుత్వాన్ని స్తంభింపజేయడానికని కాదు. ప్రదర్శన రూపంగా ప్రజలు తమభావాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలుపుకొనడం. లక్షమందికి పైగా ప్రజలు పన్నులభారం వున్నదని, యిందులో అనామలీస్ వున్నదని చెప్పినప్పుడు దానిని సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించడానికి కృషి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది. తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉన్నదా? పూర్తిగా తీసివెయ్యాలని మా కోరిక. పూర్తిగా కాకపోతే ఒకవంతు తీసివేశారా, మూడువంతులు తీసి

వేశారా, సగం తీసివేశారా, పాతిక వంతు తీసివేశారా, ఆకేమీ చెప్పకుండా ప్రభుత్వం ఊరుకొనడం న్యాయం కాదు.

బంజరులనుగురించి మా కోరికలను చెప్పాము. వాటిపైకూడా ప్రభుత్వం స్టేటు మెంటు చేయవలసి వున్నది. ఇదేమీ ప్రిస్టేజ్ సమస్య కాదు. ప్రభుత్వాన్ని స్థంభింపజేయాలని చేస్తున్నదేమీ కాదు. మంత్రిగారు అన్నట్లుగా యిదేమీ మేము పోగొట్టుకొన్న పలుకుబడిని చిటక్కులతో తిరిగి తెచ్చుకోవాలని కాదు. ఎన్నో సంవత్సరాలు కృషిచేస్తే వచ్చింది తప్ప యిదేమీ చిటక్కులతో వచ్చిన పలుకుబడి కాదనే విషయాన్ని గమనించాలి. అసలు ప్రభుత్వం కార్యాచరణ సమితితో, సత్యాగ్రహం చేస్తున్న వివిధ పార్టీలతో కూర్చుని చర్చించడానికి ఎందుకని తయారు కావడం లేదో అర్థం కావడంలేదు. మేము ఈ రకంగా యివ్వదలచుకున్నాం అని ప్రభుత్వం చెప్పవలసి ఉన్నది. ఇదేదో ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడానికి చేస్తున్నదేమీ కాదు. సామాన్య రైతాంగం తమపైబడిన భారాన్ని గూర్చి చెప్పుకుంటున్నారు. అందువలన ప్రభుత్వం ఏమేరకు ఈ భారాన్ని తగ్గించడానికి తయారుగా వున్నదో, అవసరమైతే సత్యాగ్రహం చేస్తున్నవారితో సంప్రదించి, దానిని పరిష్కరించడానికి చూసుకోవాలని, యిదేమీ ప్రతిష్ఠ సమస్య కాదని మరొక సారి మనవిచేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ రెవిన్యూ డిమాండుపై దాదాపుగా 25 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. ఈ డిమాండ్సు ప్రతిపాదిస్తూ, విపులంగా 63–64కు సంబంధించిన ఒక noteనుకూడా అందజేయడం జరిగింది. గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరంకూడా– 61–62; 62–63; 63–64కు సంబంధించిన noteలో కూడా యిదే విధంగా యివ్వడం జరిగింది. ఆయితే, ప్రథమంలో 63–64కు సంబంధించిన note యివ్వడం జరిగింది. Policy matters గురించి ఏమీ చెప్పడం జరగలేదనే ఒక ఆక్షేపణ చేశారు కొంతమంది సభ్యులు. దానికి నే చెప్పేదేమంటే– రెవిన్యూడిపార్టుమెంటు పూర్తిగా అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంబంధించిన వ్యవహారాలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యిచ్చి నడిపించవలసి వుంటుంది. అంటే డిపార్టుమెంటుకు పాలసీ ఏమీ లేదని కాదు. పాలసీ తప్పకుండా వున్నది. అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు సంబంధించిన వ్యవహారాలకు హెచ్చుప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం జరుగుతున్నది కాబట్టి 'అడ్మినిస్ట్రేషన్ నోట్' అని యివ్వడం జరిగింది. ఆ noteలోనే, 64–65లో ఏ లెజిస్లేషన్ తీసుకురావలసిన అవసరముంటుంది, దానిని ఏవిధంగా తీర్చిదిద్దుకోవలసి వుంటుంది, అది మనకు ఎంతవరకు దోహదకారిగా వుంటుంది అనే విషయాలుకూడా

చర్చించడం జరిగింది. దానిని అనుసరించి, నామకరణం ఆ విధంగా వున్నంత మాత్రాన దానికి అభ్యంతరం వుండకూడదని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

అంతేగాక, బడ్జెట్ చర్చలకు సమాధానం చెబుతూ, కేవలం ఈ సభలోనే గాక, కౌన్సిల్‌లోకూడ ముఖ్యమంత్రిగారు కొన్ని విషయాలు, అడిషినల్ లాండ్ ఆసెస్ మెంటు ఆక్టుకు సంబంధించి, బంజరుభూముల పంపిణీ మొదలైన విషయాలన్ని క్లుప్తంగా, కొంతవరకు చెప్పారు. ఆ విషయాలన్నీ బహుశా గౌరవసభ్యులు గమనించి వుంటారు. అయితే, యిప్పుడు, ఈ noteలో వివరంగా యిచ్చిన వ్యవహారాలకు సంబంధించినంతవరకు, ప్రథమంలో నేను మనవిచేశాను. చివరిలోమాత్రం అడిషనల్ లాండ్ ఆసెస్ మెంటు అయితే నేమి, బంజరుభూములకు సంబంధించి అయితే నేమి మనవిచేస్తున్నాను. అయితే, గౌరవసభ్యులు చాలామంది పేర్కొన్న విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకున్నప్పుడు— రైతులోకంలో ఒక అస్థిమిత పరిస్థితి ఏర్పడిందని, వారు ఎంతడబ్బు కట్టాలో తెలియని అనిశ్చిత విధానం వున్నదని, కట్టిన డబ్బుకు రశీదులు యివ్వడంలేదని, అందుకు ప్రభుత్వం సరియైన చర్యలు తీసుకోలేదని ఏవైతే ఆక్షేపణలు తెలిపారో, వాటిని అనుసరించి, ఆ noteలో చెప్పడం జరిగింది. పాస్ బుక్స్‌కు సంబంధించి యిదివరకు వాలంటరీగా వుండేది. ఇష్టంవచ్చినవారు తీసుకుంటున్నారు. అయితే విలేజ్ ఆఫీసర్స్ సక్రమంగా పంపిణీ చేయడం లేదని ఆక్షేపణ వచ్చింది. దానికి సంబంధించి, సక్రమమైన పద్ధతిలో అవి తప్పకుండా అందజేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దానిని అమలులో పెట్టడానికి లెజిస్లేషనుకూడ అవసరం ఉంటుంది కనుక వచ్చేసమావేశంలో బిల్లు తెచ్చి పట్టాదారు పాస్ బుక్స్ కంపల్సరీగా రైతులందరకూ అందజేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. అది అమలులోకి వచ్చినతరువాత గ్రామోద్యోగులు చేతిరశీదులిచ్చే రెవిన్యూ కలెక్షను చేయడానికి అవకాశం వుండదు. ఆ బిల్లు త్వరలోనే వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—అధ్యక్షా, పాస్ బుక్స్ విషయమై లెజిస్లేషను కావాలంటున్నారు. లెజిస్లేషను కావాలా ? ఆ పాస్ బుక్స్ నేనుచూచాను. అవి ప్లిమ్సా వేపరుమీద, ప్లిమ్సా అట్టతో వున్నాయి. ఒక్క సంవత్సరం హాండిల్ చేస్తే అట్ట, కాగితాలుకూడ మిగలవు. దానికి లెజిస్లేషను అవసరం ఎందుకువచ్చింది ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :— సభ్యులందరూ చాల విషయాలు చెప్పారు. నా సమాధానంలో చెప్పవలసి వుంటుంది. ప్రతి ఒక్క విషయానికి అప్పటికప్పుడే ఆక్షేపణ చెబితే కష్టం అవుతుంది. చివరలో ప్రశ్నలుగా వేస్తే సమా

వుంటుందో మిగతాది ఏ విధంగా పంపిణీ చేయాలో పరిశీలించడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతవరకు ఎంతభూమి యివ్వడం జరిగింది, యింకా ఎంత భూమి వుంది అని ప్రతిపక్ష నాయకులు అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం చివరలో చెబుతాను. భూదాన, గ్రామదానముల బిల్లు జాయింటు సెలక్టు కమిటీ రిపోర్టు చేశాము. త్వరలోనే చట్టం చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పిక్నీ దారుల రైట్స్ గురించి గౌ. ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడేటప్పుడు విమర్శ చేయడానికి అనుకూలంగా వున్న విషయాలే ఎత్తుకొన్నారు కాని మంచి విషయాలుకూడ వున్నప్పుడు కనీసం ఆ పేరైనా ఉచ్చరించడానికి కూడ వారు వెనుదీసినందుకు విచారం కలుగుతోంది. పిక్నీదారులు చాల రోజులనుంచి తమ రైట్సు ఎక్సర్‌సైజ్ చేసుకోనందున అటువంటి అవకాశం ప్రభుత్వ *suomotto* తీసుకొని పట్టాదారులుగా మార్చడానికి చట్టాలుకూడ చేసుకున్నాము. ప్రశిడెంటు అసెంటుకూడ వచ్చింది కనుక అమలు పెట్టడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పేస్టు లాండ్ రిక్లమేషన్ కమిటీ 22,000 ఎకరాలు 5,210 ఫామిలీస్‌కు యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఇది సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్ స్కీము కనుక ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి కొంత సహాయం లభ్యం కొనున్నది. దాని ననుసరించి రిహాబిలిటేషను కావడానికి కూడ అవకాశం వున్నది. Adverse seasonal conditions — ప్రతి సంవత్సరం ఎదో ఒక జిల్లాలో వాతావరణ పరిస్థితులు తారుమారుగా ఉండడంవల్ల కొంత నష్టం అక్కడక్కడ కలుగుతూనేఉంది. వెంబడే కలెక్టర్లు, ఆర్-డి-వోలు, తహసిల్దారులు వెను వెంటనే వెళ్ళి చూచి intensive ఆజమాయిషీ చేసి liberalised rules apply చేసి రిమిషన్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. రిమిషన్ మాత్రమేకాదు. Relief works కూడా ఇవ్వడం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Fire accidents ఎక్కడైక్కడ జరుగుతున్నాయో అక్కడకూడా relief ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఆ amount రు 30 లు నుంచి రు 50 లకు గత సంవత్సరమే enhance చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. Abolition of malguzari system and maqtedari system — వీటి విషయం ఇదివరకే మనవిచేశాము. ప్రశ్నల సమయంలో సమాధానం చెప్పడంకూడా జరిగింది. అది చివరిదశలలో ఉన్నది. త్వరగా రెగ్యులేషన్ issue చేయడమే మిగిలిఉంది. Law department వారు draft చేస్తున్నారు. ఇదివరకు draft చేసిన దానిలో contradictory terms ఉండడంవల్ల పునరాలోచన చేయాలని law department కు పంపారు. బహుశా వారం పదిరోజులలో రావచ్చును. రిగ్యులేషన్ issue చేసినపుడు మాల్ గుజారి సెటిల్‌మెంట్, మక్తేదారీ సెటిల్‌మెంట్ రెండింటికి స్వస్తి చెప్పడానికి మధ్యవర్తిత్వానికి

స్వస్తి చెప్పడానికి అవకాశం కల్పించుకున్నవారు అవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వే, సెటిల్మెంటు భోగట్టా detailed గా ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాదు, Rectification of survey errors గురించి శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలలో rectification అవసరమని సర్వే జరిగినపుడు అందులో ఆక్కడక్కడా కొన్ని లోపాలు వచ్చాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి గౌరవసభ్యులు తెచ్చినందున ఎవో limits పెట్టి వడేవడే extend చేసి చివరకు వచ్చిన అప్లికేషన్లు అన్నీ dispose of చేయాలని special staff ను జిల్లాలలో వేయడం జరిగింది. చాలా వరకు rectification ఇదివరకే జరిగినట్లు సమాచారం వచ్చింది. Extents విషయంలో పరిశీలన చేసి చేయాలి కనుక ఆ కార్యక్రమం ఆ జిల్లాలలో క్రమంగా జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Assessments లో కూడా వ్యత్యాసం ఉన్నచోట్ల క్రమంగా సరిచేయడానికి నాలుగైదు జిల్లాలలోను కార్యక్రమం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. Splitting of joint pattas విషయంలో చాలా సంవత్సరాలుగా చిక్కు ఉందని గౌరవసభ్యులు చెబుతూనే ఉన్నారు. వాటి విభజన జరుగకపోవడం వల్ల loans తీసుకోడానికి solvency certificates obtain చేయడానికి ఎంత ఎంతవరకు బాధ్యులో నిర్ణయం చేయడానికి జాయింటు పట్టాలువల్ల చిక్కులు వస్తున్నాయని ఇదివరకు తెలిసిన విషయమే. దానిని అనుసరించి జాయింటు పట్టాలను విభజన చేస్తేనే బాగుంటుంది. ఈ నాడు శాఖ పోయినా శీఘ్రమైనా జరగాలి. లేకపోతే partitions, sub-partitions చేసుకున్నప్పుడు ఎన్నో చిక్కులు వచ్చి ఏ రైతు స్వాధీనంలో ఎంతభూమి ఉన్నదో, కట్టబడిన శిస్తు ఎంతో తెలియక చిక్కులకు గురిఅవుతున్నారు కనుక జాయింటు పట్టాలను విభజన చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయంచేసి అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా సీలింగ్ యాక్టుకు సంబంధించి పరిశీలన జరుగుతోంది. దీనికి నోటీసులు ఇవ్వవలసి ఉందనో ఆ formalities సందర్భంలో కొంతమేరకు కార్యక్రమం జరిగింది. మిగతాది ప్రభుత్వం అనుమతులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. Unified tenancy బిల్లు జాయింటు సెలక్టు కమిటీ ముందు ఉన్నది. దాదాపు జాయింటు సెలక్టు కమిటీ sittings అయిపోయాయి. త్వరలోనే పళ్ళ మందు ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో validation విషయం ఉంది. ఒక వ్యక్తినుంచి మరొక వ్యక్తికి భూములు పట్టినవి లేకుండా హస్తాంతరాలు జరిగాయి. వాటి విషయంలో పట్ట శాసన సభలలో చట్టం చేసుకోవలసి వచ్చింది. దానికి assent ఈ మధ్యనే ప్రసిడెంటునుంచి వచ్చింది. కనుక తూర్పు తీరాంధ్ర కొన్ని ప్రాంతాలలో పెడుతున్నారు. ఈ చట్టం abolition విషయాన్ని

ఇండియా గవర్నమెంటుకు వ్రాయడం జరిగింది. చిత్తు బిల్లు చేసి పంపాము. దానికి ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి ఆమోదం రాగానే చట్టం చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో చాలావరకు ఈ కార్యక్రమం చేయడం అయిపోయింది. తెలంగాణా ప్రాంతములో కూడా కొన్ని ప్రాంజిజన్సు abeyance చేయడంవల్ల నిలుపుదల అయినవి కనుక కార్యక్రమం సాగించవచ్చును. లా కమిషన్ ఏర్పాటు చేసుకున్న తరువాత లాండ్ రివెన్యూకోడ్, లాండ్ కోడ్ తయారు చేశారు. దానిని పంపించడం జరిగింది. లాండ్ రివెన్యూ కోడ్ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. రివెన్యూ బోర్డు పరిశీలన జరిగింది. త్వరలోనే గవర్నమెంటు పరిశీలన చేసిన తరువాత తుది రూపం ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. లాండ్ కోడుకు రివెన్యూ బోర్డువారు పరిశీలన చేస్తున్నారు. తరువాత ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసిన తరువాత రెండింటిని అమలులో పెట్టుటకంటూ లాండ్ రివెన్యూకోడ్, లాండ్ కోడునకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను ఉభయ ప్రాంతాలలోను వేయివేరుగా ఉన్న చట్టాలను సమన్వయం చేసుకోవడానికి మనకు అవకాశం చిక్కుతుంది. ఎన్నో తోజుల క్రితం చేసుకున్న Board's standing ordersకు హైదరాబాదు లాండ్ రివెన్యూ యాక్టు, రూల్సుకున్నూ పరస్పరంగా ఉండే తేడాలను సమన్వయం చేసుకుని uniform legislation చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితం చేసుకున్న Board's standing orders ను మన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా లేకుండా ఉండేవాటిని తీసివేసిన చారమవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. బిలేజి ఆఫీసర్ల విషయంఉంది. నోట్‌లోకూడా ఉదహరించాము. ముఖ్యమైన విషయం, ఇదివరకే మనవి చేసినట్లుగా ఉన్నికృష్ణ కమిటీవి వేయడం, వారి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి రావడం జరిగింది. దానిని జాప్యం చేస్తున్నారని వెళ్ళారు. జాప్యం జరిగినది శాస్త్రప్రకారమే కాని ఎందుకల్లజరిగింది? ఒకరిని తీసివేసి ఫలానాకరిని పెట్టాలంటే తొందరగా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాన after effects ఏమి ఉంటాయో తూలంగా పరిశీలన చేసిన తరువాతనే చేయవలసి ఉంటుంది. తూలంగా పరిశీలన చేసిన తరువాతనే ఒక విన్నయానికి వస్తే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో జాప్యం జరిగింది. దానిని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. త్వరలోనే నిర్ణయం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. వారి వేతనాల విషయంలో కూడా ఇదివరకు వారి వేతనాలు తప్పుపగా ఉన్నాయనే దృష్టితో 1962 వ సంవత్సరం నుంచి interim relief ఇవ్వడం జరిగింది. దాని క్రింద రూపాయి 82 అక్షరాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. That is serving as a relief to some extent in the interim period, కర్ణాటలో చాలామంది గౌరవసభ్యులు అడవుల భూమిశిస్తు చట్టం గురించి

చెప్పారు. చట్టం అమలులోకి వచ్చేముందు సభలో చర్చించు కోవడం, చట్టం చేసుకున్న తరువాతకూడా హెచ్చుగా భారం ఉందని ప్రభుత్వ దృష్టికి గౌరవసభ్యులు తెచ్చిన తరువాత మరల సవరణ చట్టంకూడా తెచ్చి అమలుచేసిన విషయం అందరికి తెలుసును. ఆ సవరణ మూలంగా దాదాపు రెండు కోట్లు తగ్గిపోయిన విషయంకూడా మనకు తెలుసును. ఆది అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత అక్కడక్కడ అనామలీస్ ప్రతి జిల్లాలోని శాసన సభ్యులను సమావేశపరచి వాటిని చాలావరకు తీసివేయడానికి కూడా ప్రయత్నం జరిగింది. వేరే కమిటీకూడా వేశారు. Classification of sources విషయంలో వ్యత్యాసం ఎక్కడెక్కడఉందో దానిని study చేయడానికి first member of the Board of Revenue, Chief Engineer లతో ఒక కమిటీవేసి ఏలేరు సిస్టమ్‌వంటి అనామలీస్‌ను పరిశీలనచేసి రిపోర్టు ఇవ్వాలని కోరాము. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఏలేరు సిస్టమ్ మాత్రమేకాదు; ఆటువంటి వాటిలోని అనామలీస్‌ను సరిచేసుకోవడం జరుగుతుంది. అదనపు భూమిశిస్తు చట్టంవల్ల భారం హెచ్చుగా ఉందని సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైనది. బంజరు భూముల పంపిణీ సక్రమంగా జరుగలేదు. పూర్తిగా జరుగలేదని ఆరోపణలు చేస్తూ సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైనది, చాలా రోజులనుంచి జరుగుతోంది. ఈ సత్యాగ్రహం ఎంతవరకు సమంజసమనే విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఇదివరకే ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సమయంలో సత్యాగ్రహం చేయడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం పై ఏమీ వత్తిడి తీసుకురావడం లేదని ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని స్తంభింప చేయడానికి ఏమీ ప్రయత్నం చేయడంలేదని ప్రతిపక్షనాయకులు చెప్పారు. వారి ఉద్దేశం ఆ విధంగా నైతే కావచ్చును. ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలకు direct గాను indirect గాను సత్యాగ్రహం ఆటంకం కలిగిస్తున్నదా, లేదా? సత్యాగ్రహాన్ని watch చేయడానికి precautionary measures పోలీసువారు ఇతరులు తీసుకోవలసి వస్తున్నదా లేదా; మిగతా కార్యక్రమాలు వదలుకుని. ఈ కార్యక్రమంలో ఉండవలసి వస్తున్నందు ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని indirect గా స్తంభింప చేయడానికి దోహదం ఇస్తున్నదా లేదా అనేది ఆలోచిస్తే మిగతా కార్యక్రమాలు కుంటుపడుతున్నాయనే నిర్ణయానికి రాకతప్పదు.

అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు కవున్సిల్‌లో చెప్పినారు, నాలుగుకోట్ల ఎనభై లక్షలకంటె హెచ్చుగా ఉన్నప్పుడు తీసివేస్తామని చెప్పినారు. దానిపైన సుందరయ్యగారు తలపెట్టిన ఆరుకోట్ల యాభయి లక్షలవరకు యిప్పుడు వేసిన పన్ను ఉన్నదా

ధానం చెబుతాను వాలంటరీగా వున్నదానిని కంపల్సరీ చేయబోతున్నాము కనుక లెజిస్లేషను అవసరం వుంది. కంపల్సరీగా అయితే లెజిస్లేషను అవసరం లేదు. కంపల్సరీ అన్నప్పుడు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు యివ్వడానికి అవకాశం లేదుకనుక లెజిస్లేషను అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను.

సీజనల్ రెమిషన్స్ విషయం ఇందులో పేర్కొన్నాము. రిమిషను రూల్సు గురించి ప్రతిపక్ష నాయకులు కొంత చర్చించారు. లిబరలైజేషను ఆనేపదం వుంది కాని లిబరలైజేషను ఎక్కడా కనుపించడం లేదన్నారు. అదిమాత్రం న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లాల గౌరవ సభ్యులు వున్నారు. వారి వడిగితే వివరాలు తెలుస్తాయి. 4 మాండ్స్‌కు తక్కువవుంటే ఫుల్ రెమిషను యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుందని చెప్పాము. 1/4 వుంటే ఫుల్ రెమిషను యివ్వాలనేదానిని మాండ్స్‌లోకి కన్వర్టు చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు రూల్సు ప్రకారం కలెక్టర్సు తమ యిష్టం వచ్చినట్లుగా జిల్లాల్లో ఒకేవిధంగా నిర్వచనం చేస్తున్నారు. దానివల్ల రైతుకి నష్టం కలుగుతున్నది కనుక– తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో రెమిషను యివ్వడానికి అరబస్తా వుంటే యిస్తున్నారు. ఆ నిర్వచనం ప్రకారం అరబస్తా పంటవుంటే రెమిషను యివ్వడం జరుగుతోంది. 4 మాండ్స్ అంటే 2 బస్తాలు అవుతాయి. అరబస్తా నుంచి 2 బస్తాలవరకు రెమిషను యివ్వడానికి ఒక యూనిటుగా ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆవిధంగా రెమిషను రూల్సు లిబరలైజు చేయడం జరిగింది. ఇదేకాక 4 కుంచి 6 అణాలవరకువున్నప్పుడు– ఇవన్నీ అందులో చేర్చడం జరిగింది. వైడ్ స్ప్రెడ్ కెలామిటీ వచ్చినప్పుడు యిన్వెస్టిగేషన్ అజమాయిషీ చేయించి, రిపోర్టులు తెప్పించి లిబరలైజ్డు రూల్సు ఆప్లయి చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది కనుక ఆడిషనల్ అసెస్మెంటు ఆక్టు వచ్చినతరువాత లాండ్ రెవిన్యూ పెరిగినందువల్ల రూల్సు లిబరైజు చేస్తే బాగుంటుందనే వుద్దేశంతో యీ రూల్సు అమల్లో పెట్టడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇరిగ్యులర్ ఇరిగేషను జరిగితే పెనాల్టీల గురించి చాలసార్లు చెప్పాను. రైతులపై మోయలేనిభారం వేయాలనేది ప్రభుత్వం వుద్దేశంకాదు. కాని, ఒరిజినల్ ఆయకట్టుదాయకు అన్యాయం జరగకూడదు. వాటర్స్ అవైలబిలిటీవున్నా, లేకపోయినా ఇరెగ్యులర్ ఇరిగేషను హెచ్చు అయినందున కంప్లయింట్స్ వస్తున్నాయి. దీనికి సంబంధించి కొన్ని సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. చీఫ్ ఇంజనీర్లు, రెవిన్యూబోర్డు మెంబర్సు, పి. డబ్లూ. డి. మంత్రిగారు—అందరూకూర్చుని చర్చించడం జరిగింది. పెనాల్టీలు వేయడంవల్ల రైతులపై భారం పడుతుందని ప్రభుత్వానికి తెలియక పోలేదు. చట్టాలను ఉల్లంఘించడం అరికట్టాలి. అందుకు పెనాల్టీలు తప్ప మరొక

మార్గం లేదు కనుక ఆవిధంగా చేయడం జరిగింది. గత రెండు సంవత్సరాలలో పెనాల్టీలు 20 రెట్లు వేసినప్పుడు — జమాబంది ఆఫీసరులకు డిస్క్రిషనరీ పవర్స్ వున్నందువల్ల 18 రెట్లు, 19 రెట్లు రెమిట్ చేసి, ఒకటి, రెండు వంతులు వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. ఇరిగ్యులర్ ఇరిగేషను అరికట్టడానికి అవకాశం లేకపోతున్నదని గత సంవత్సరం ఆ డిస్క్రిషనరీ పవర్స్ తీసేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత భారం హెచ్చుగా వున్నదని శాసనసభ్యులు నా దృష్టికి తెచ్చిన తరువాత, ఇరిగ్యులర్ ఇరిగేషను మొదటిసారి చేస్తే కొంత అవకాశం యిచ్చి, రెండవసారి, మూడవసారి అదే విధంగా కొనసాగిస్తుంటే హెచ్చు పెనాల్టీలు వేయడానికి నిర్ణయాలు తీసుకొని కలెక్టరులకు, జమాబంది ఆఫీసరులకు ఉత్తరువులు పంపించడం జరిగింది. అది గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలపడం జరిగింది. జమాబందికి వచ్చిన రైతులకు సక్రమంగా ప్రచారం చేయవలసిందని ఆదేశాలివ్వడంకూడా జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి యీవిధంగా ఇరిగ్యులర్ ఇరిగేషను జరిగితే పెనాల్టీలు తప్పకుండా వేయడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం డిస్క్రిషనరీ పవర్సు తీసేసి 20 పైసాలు పెనాల్టీ వేస్తే బాగుంటుంది. అట్లా చేసినప్పుడే ఆరికట్టడానికి అవకాశం వుంటుందని ఆ నిర్ణయం తీసుకోబడింది. తరుపరి, గౌరవసభ్యులు 20 హెచ్చుగా వున్నదని చెబుతున్నందున ఆపీలు పెట్టుకున్నప్పుడు 10 పైసాలు, 5 పైసాలకు కూడ చేయడానికి అవకాశం వుంటుందని ఆ సవరణ ఇంగులో చేర్చడం జరిగింది.

(*Sri K. Punnaiah in the Chair*)

అసైన్‌మెంట్ ఆఫ్ లాండ్స్ గురించి ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో గత సంవత్సరం వివరాలు చెప్పడం జరిగింది. ఇంతభారఖర్చుతో పథకాలు పెట్టి చాల డబ్బు – 40 లక్షల వరకు ఖర్చుచేసి అసైన్‌మెంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేసిదంటే విషయం గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలిసినదే. ఎమర్జన్సీ వచ్చిన తరువాత, జవానులు యుద్ధంనుంచి వాపసు వచ్చినతరువాత, వారికి కొంత భూమి — మంచి భూమి యివ్వడం న్యాయమనే పుద్దేశంతో, ఇప్పుడు ఒక బాబ్ పెట్టడం జరిగింది. ఉన్న భూములను పంపిణీ చేయకుండా అట్లాగే పెట్టాలనే ఉద్దేశంలేదు. ఉత్పత్తిలో నష్టం రావడంలేదు. పొజెషనులోవుండి కల్టివేట్ చేస్తున్న వాళ్ళు సక్రమంగానే సాగిస్తున్నారు. ఇప్పుడు పట్టాలు రాకపోయినంత మాత్రాన వాళ్ళకు లిక్కింగా నష్టం కలగడంలేదు. వ్యవసాయం చేసుకుంటూనే వున్నారు కాష్ తీసివేసిన తరువాత జవానులను ఎక్కడెక్కడ యివ్వవలసి

ఆ విధముగా యింతవరకు పోయింది, వ్యత్యాసం కమపిస్తున్నదని చెప్పారు. దీనికి సమాధానం యిదివరకే ఎన్నో సార్లు చెప్పడం జరిగింది. Additional Assessment figure దాచుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశ్యం లేదు. దాని district break-up మాత్రం యిదివరకే సభ్యులకు అందజేయబడింది. అంతకంటే హెచ్చుగా వేయడానికి, వేసినట్లుకనిపించడానికి అవకాశం లేదు. కావలిస్తే వచ్చే సమావేశంలో తాలూకా break-up తెప్పించుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. డిమాండు ఏదయితే ఉందో ఎక్కువ వేసినది తక్కువ వేసినది డిమాండునుంచి తేలుతుందిగాని వేరే నిర్ణయానికి రావడానికి అవకాశం లేదు. అయితే హెచ్చు వేసినారని నిరూపించడానికి చాలమంది సభ్యులు ఒకచోట బడ్జెటు ఎస్టిమేట్సు దృష్టిలో తీసుకున్నారు. ఇంకొకచోట revised estimates కలిపినారు. వేరేచోట arrears D. C. B. Statement తీసుకునివచ్చి కలిపినారు. ఈ సంవత్సరం estimates తయారుచేసుకునే టప్పుడు additional assessment ఎంత చేర్చినారు. లేకుంటే బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు దానిలో ఏ భాగం యిమిడి ఉంది? కలెక్టు అయిపోయిన తరువాత ఇన్ని arrears ఎక్కడనుంచి వస్తాయి. కనుక 18 కోట్లు, 19 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారు. 8 కోట్లు ఎక్కువగా వసూలు చేస్తున్నారని నిర్ణయం చేయడం సక్రమమైన విషయం కాదు. డిమాండు ఎంత, ఏ తాలూకాలో ఎంత, wet land ఎంత, dry land ఎంత పెరిగిందని సాఫీగా లెక్కలున్నప్పుడు arrears demand, లేకుంటే budget estimates, revised estimates అన్నీ కలిపిస్తున్నారా. Land Revenue estimatesలో miscellaneous items కూడా చాలా ఉన్నాయి. అవన్నీ కలిపి 8 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారంటే ఎక్కడనుంచి వసూలు చేస్తున్నామో తామే నిర్ణయించండి. డిమాండు ప్రతి తాలూకాలోను wet land యింతపన్ను వేసుకున్నామని నిర్ధారణగా సభవారిముందు చెప్పే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు round about way తీసుకుని హెచ్చుచ్చుగా వేస్తున్నారని నిరూపించడానికి పనికివస్తుందిగాని డిమాండుకంటే హెచ్చుచ్చుగా పన్ను వేస్తున్నామని నిర్ణయానికి రావడానికి సమంజసం కాదు, సక్రమం కాదు, భావ్యం కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈ విధముగా పన్ను హెచ్చుచ్చుగా ఎందుకోసం వేయవలసి వచ్చిందో ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చెబితే పునరుక్తి అవుతుంది కాని మరేమీ కాదు. మధ్యప్రదేశ్‌లోను, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోను, మైసూరులోను రాజస్థాన్‌లోను surcharge వేసినారు తీసివేసినారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో మార్పులు తీసుకువచ్చినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి బరువు ఎందుకు వేయవలసి వస్తుందనే వాదన తెచ్చినారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో తాత్కాలికంగా వేసినారు కాని land

revenue increment మాత్రం చేయడం జరగలేదు అని ఇదివరకే మనవి చేశాను. అయితే ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు ముందుకి కొనసాగించాలంటే ప్రజల శ్రేయస్సుకొరకు హెచ్చుగా కార్యక్రమాలు ముందుకుతీసుకువెళ్ళాలంటే రైతులకు సౌకర్యాలు హెచ్చుగా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నప్పుడు డబ్బు కావాలన్న దృష్టితో Additional Assessment Act అమలులోకి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని పదే పదే చెప్పడం జరుగుతున్నది. ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు ముందుకు కొనసాగించడానికి ప్రయత్నం చేసుకుంటున్నప్పుడు ప్రభుత్వంలో మూడవ ప్రణాళిక రూపొందించుకుంటూ ప్రయత్నం చేసుకున్నప్పుడు 290 కోట్ల మొత్తం నిర్ణయం చేద్దాం అనుకోడం జరిగింది. 200 కోట్లు పెంటరువారు యిస్తారు. 90 కోట్లు మనం raise చేసుకోవాలనుకున్నాము. 200 కోట్లు పెంటరు ఇచ్చినట్లయితే పునరాలోచన చేసి 105 కోట్లు పెంచుకొనడానికి అవకాశం ఉంది అని నిర్ణయానికి రావడం జరిగింది. కాని ఇప్పటి పరిస్థితి చూసుకుంటే మన గవర్నమెంటు కార్యక్రమం జరిగే విధానం చూసుకొంటే మూడవప్రణాళికలో 305 కోట్లువరకు 313 కోట్లవరకు పోతాం అని ఆ విధముగా వ్యవహారం జరుగుతున్నది. కనుక మనం నిజంగా అభినందించుకుంటే తప్పు లేదు. ఇతర రాష్ట్రాలుచూస్తే కేవలం బొంబాయి రాష్ట్రం, మదరాసు రాష్ట్రం ఈరెండు రాష్ట్రాలు అంచనాకంటె ముందుకువెళ్ళడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోందిగాని మిగతా రాష్ట్రాల వ్యవహారం చూస్తే నేను criticise చేయడంలేదుగాని వాస్తవికదృష్టితో పరిశీలన చేసినప్పుడు ఉన్న ప్లాన్సు అన్నిటిని తమయొక్క provisionని raise చేసుకోలేని పరిస్థితిలో ప్లాన్సు prove చేయాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నప్పుడు Additional Assessment Act పన్ను వేసినది సక్రమంగా సద్వినియోగం అవుతుంది. ప్రజల శ్రేయస్సుకొరకు ఉపయోగపడుతుంది. కేవలం రైతుల పైన మోయలేని భారం తీసుకొనివచ్చి బండలు ఎత్తి వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశం లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చేది ఏమీ లేదు. ఈ విధముగా మనం resourcesను తగ్గించుకోకుండా resourcesను పెంచుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తే development economyలో ముందుకు వెళ్ళగలుగుతాం. అందు చేత పన్నులయొక్క justification చూస్తే సెటిల్మెంటు ఎప్పుడయినాయి, రీసెటిల్మెంటు ఎప్పుడయినాయి వాటిని అనుసరించి యిప్పుడు మరల ఆలోచనచేసి అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని సెటిల్మెంటు కార్యక్రమం పెట్టుకుని పన్నులు వేసుకుండా మంటే అయిదవ ప్లానులో ఆరవ ప్లానులో వేసుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాని మూడవప్లానులో పెంటనే కార్యక్రమం కొనసాగించడానికి సెటిల్మెంటు వ్యవహారాలు ముందుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం ఉండదు. దాని చిక్కులు ఎంత కాలయా

పన ఎంత జరుగుతుంది, ఎంత డబ్బు ఖర్చవుతుంది అనే విషయం గౌరవసభ్యులు మరచి కేవలం సెటిల్మెంటు చేసినారా అనడం ఎంతవరకు న్యాయంగా ఉంది. ఆ విధముగా వాదనచేస్తే న్యాయం కాదు. Taxation Enquiry Commission 1952లో రిపోర్టయిచ్చినారు. ఎప్పటికప్పుడు రివిజనుచేస్తే బాగుండదు. కాలయాపన చాలా జరుగుతుంది. కనుక ఎప్పుడైనా taxation revision జరగాలంటే మిగతా factors ఉన్నాయి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. Market facitities, prices of agricultural land, present prices, పంట విలువగాని, భూముల విలువగాని వీటన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని taxను revise చేసుకొనవలసిన అవసరం ఉంటుంది. కేవలం సెటిల్మెంటు తప్పకుండా జరగాలంటే ఎంతడబ్బు, కాలయాపన ఎంతఅవుతుంది? కాలానికి importance యివ్వాలి. అవన్నీ చూసుకున్నప్పుడు లాభం కంటె నష్టం ఎక్కువగా జరుగుతుందని నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుంది. ఈ రాష్ట్రంలోనేకాక ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడా కార్యక్రమం అదేవిధముగా జరుగుతున్నది. దానిని అనుసరించి tax revise చేసి Additional Assessment Act తీసికొనిరావడం వ్యవహారం చేసుకొనడం జరిగింది. కేవలం అదేకాదు. దీనిలో ఎక్కడెక్కడైతే relief వచ్చినదో దానిని ప్రతిపక్ష సభ్యులు నామరూపమాత్రం ముట్టుకున్న పాపాన పోలేదు. ఎదో ఎక్కువ అవుతోంది, 200% అవుతోంది, 300% అవుతది, 400% అవుతోందని చూపించడం జరిగింది. కొంతమంది సభ్యులు; విశ్వనాథంగారు, సుందరయ్యగారు కొన్ని గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు 100% పెరిగింది, 200% పెరిగింది అన్నారు. పెరగలేదని అనడంలేదుగాని uniformగా 209%, 100% పెరిగిందని ఒప్పుకొనడానికి తయారుగా లేను. కొన్ని ప్రాంతాలలో పెరిగాయి. 100%, 200% ఉన్నాయి. వాటిని ఉదాహరణగా తీసుకొని 200% రాష్ట్రం మొత్తంపైన పెరిగిందని అనడం న్యాయం కాదు. అయితే 200% ఎందుకు పెరిగిందని సమాధానం అడిగితే సమాధానం చెప్పవచ్చు. ఎక్కడైతే tax చాలా lowగా ఉందో ఎన్ని సార్లు అయినా ఎవరూ ముట్టుకున్న పాపాన పోలేదో wet land 2 రూపాయలు 3 రూపాయలు ఆవిధముగా ఉంది. ఆలా ఉన్నచోట 7 రూపాయలు 8 రూపాయలు పెరిగితే 40% పెరిగిందని ఉపన్యాసాలు చెప్పుకోవచ్చుగాని wet landకి 8 రూపాయలు హెచ్చుకాదనికి ఆ నిర్ణయానికి రావడానికి అవకాశం ఉంది. కేవలం అదేకాదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో reliefదొరికినచోట relief దొరికింది. కేవలం ఒక్క మెదక్ రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినారు. ఎక్కడైతే అదనంగా ఉందో తగ్గించడంకూడా జరిగింది. ఎక్కడైతే యిదివరకు హెచ్చుగా ఉందో దానిని

limit కంటె maximum పెట్టుకున్నామో దానిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని చెప్పినారు. అయితే గౌరవ సభ్యులు విశ్వనాధంగారు శలవిస్తూ యిప్పుడు నేను చేర్చిన్న విషయాలుకూడా వారు చెప్పారు. తరువాత హృదయపూర్వకంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం అన్నారు. వ్యతిరేకించే స్వేచ్ఛమాత్రం వారికి లేదని కాదు. కాని enhancement కొరకు ప్రభుత్వంచెప్పిన reasonsపైన శాంతియుతంగా ఆలోచన చేస్తే కొంతవరకు justified అని వారుకూడ నిర్ణయానికి రాక తప్పదు. District administration సక్రమంగా జరగాలంటే statutory authorities ఉన్నాయి. District levelsలో స్వేచ్ఛగా నిర్వహణచేయడానికి అవకాశం యివ్వాలని చెప్పారు. ఆయితే వేరే విధముగా transfers విషయం చెప్పారు. కనుక నేను ఆ సూచనలను తప్పకుండా పరిశీలన చేయిస్తాను. Frequent transfers కాకుండా యిప్పుడుకూడా అమలులో ఉన్నాయి. Two years, three years ఆ విధముగా ఉండడానికి యిదివరకే కార్యక్రమం అదే విధముగా జరుగుతున్నది. విధిలేనప్పుడు promotions వచ్చినప్పుడు జరిగితే జరిగి ఉండవచ్చు. అక్కడక్కడ ఏదయినా జరిగితే వాటిని తప్పకుండా అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Administrative Tribunalsని create చేస్తే బాగుంటుందని సూచన ఇచ్చారు. ప్రతిదిక్కటి ప్రభుత్వానికి రావడము లేదు. కొన్ని statutoryగా పెట్టుకొన్నాము. గవర్నమెంటుకు jurisdiction లేదని చెబుతున్నాను. బోర్డే final authorityగా వుంటున్నారు కనుక ఈ చిన్న వ్యవహారము ప్రభుత్వానికి అవశ్యకము లేదు. కేవలము వారి ఉద్దేశము అంతవరకేకాదు. అన్ని ప్రభుత్వాలకు వస్తాయని కాదు. Administrative Tribunalsని పెట్టాలనే సూచనను పరిశీలన చేయవలసి వుంటుంది. Relief దీనిలో దొరుకుతుందా లేక తొందరగా disposals దానిలో వస్తాయా అనే విషయము చూడవలసి వుంటుంది. దానిలో వున్న defects దానిలో వున్నవి. దీనిలో వున్న మంచి దీనిలోవుంది. Enquiry చేసినపుడు రిపోర్టులు క్రింద ఆఫీసర్లకు పంపవలసి వుంటుంది. ఏ తహశీలుదారు నుంచో, R. D. O. నుంచో, కలెక్టరునుంచో రిపోర్టులు తెప్పించవలసిన అవసరము వున్నపుడు, బోర్డు స్థాయిలోనే tribunalsని ఏర్పాటు చేసుకొని ఆ documentory evidence ఆధారముగా వ్యవహారం జరుగవలసిన అవసరము వుంది కనుక దానిలోమంచిగుణాలు దానిలో వున్నవి. అన్ని రాష్ట్రాలలో ఇదే విధముగా కార్యక్రమము జరుగుతోంది. అవసరము అనుకొన్నప్పుడు వాటిని ఆలోచన చేసుకొనే

దానికి అభ్యంతరము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధముగా tribunalsని మనము పెట్టుకున్నప్పుడు ఆఫీసర్లపై ఎంతవరకు కంట్రోలు వుంటుందని ఆలోచన చేసుకోవలసి వుంటుంది. దానిలో ఎవరు ఎంతవరకు పొచ్చుములు అవుతాము; ఎంతవరకు control చేయగలుగుతాము అనే విషయము ఆలోచించినప్పుడు ఇప్పుడు వున్న system బాగావుంటుందేమో అనేనిర్ణయానికి రావలసి వస్తుంది.

ఇక విలేజి ఆఫీసర్ల విషయము విశ్వనాధముగారు చెప్పారు. దానికి ఇదివరకే సమాధానము చెప్పాను. తాత్కాలికముగా relief ఇవ్వడము జరిగింది. Main questionని పరిశీలనచేయడం జరుగుతోంది. Original land revenue పీదయితే వసూలు చేస్తున్నారో దానికి ఇప్పుడు statutory authority లేదని వారు శలవిచ్చారు. Statutory authority వుందా లేదా అనే objectionను గత బడ్జెటు సమావేశములోను raise చేశారు. అప్పుడే దానికి సమాధానము చెప్పాను. Statutory authority వుండడము వల్లనే వసూలుచేయడము జరుగుతున్నది. Recovery చేయడానికికూడ Revenue Recovery Act ప్రకారము వసూలుచేయడానికి ఆ విధముగా provisions వున్నని. మరల Additional Assessment Actని అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేసినపుడు అన్ని ప్రొవిజన్సు సక్రమముగా చూసుకొని, statutory authority వుందా లేదా అని ఆలోచన చేసినతరువాత, ఏ schedule క్రింద వస్తుంది, దానిని ఎట్లా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేయాలి, ఎవరి assent వుండాలి అనే విషయాలు చూసుకొన్న తరువాతనే ఈ చట్టాన్ని అమలులోకి తీసుకొనిరావడానికి ప్రయత్నము చేయడము జరిగింది. Additional Assessment Act అమలులోకి వచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు 100% increase చేయాలని ప్రభుత్వము పీదయితే నిర్ణయము చేసినదో దానిలో sanctity లేదని వారు అన్నారు. ఒకేసారి 100% increase చేయరని వారిజ్ఞాపన. కాని 1956 లోను, 1957లోను 18-3/4%, 37-1/2% పెంచు చేయడము జరిగింది. గత 30 సంవత్సరాలనుంచి పెంచుచేయలేదు. ఇప్పుడు 100% పెంచు చేశారు అనే వాదన సక్రమము కాదు. Settlement ఎప్పుడయితే జరిగినదో అప్పుడున్న basic ratesని increase చేసుకొన్నాము. 100% increase అంటే ఇదివరకు basic rates పైన increase అయినది కూడ దానిలో కలిసివుంది కాని ఇప్పుడున్న rates పైన 100% increase కాలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

సత్యాగ్రహం విషయము కలవిస్తూ వారి పర్యటనలో వారి దృష్టికి వచ్చిన విషయాలు చెప్పారు. దానికి సమాధానము ముఖ్యమంత్రిగారు అదివరకే చెప్పారు. దీనికి ప్రత్యక్షముగా సంబంధము లేదు కనుక మనవి చేయడము లేదు. 19 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారనేదానికి ఇదివరకే మనవి చేశాను. 19 కోట్లు డిమాండే లేన ప్పుడు 16 కోట్లు వసూలు చేయడం ఎట్లా జరుగుతుందో నాకు తెలియడము లేదు. ఒక చోట revised estimates, ఒక చోట estimates, ఇంకొకచోట D.C.B. Statements, arrears collections అన్నింటిని దృష్టిలోనికి తీసుకొన్నప్పుడు 19 కోట్లు వస్తుందని చెప్పుకోడానికి పనికి వస్తుంది కాని ఆదనపు శిస్తుప్రకారము వెంచ్చువేసినది 5.70 కోట్లు. దానిలోనుంచి సర్చార్జి, commercial crops పైన repeal చేసిన పన్నులు 9 లక్షలు తీసివేసినతరువాత మిగిలినది 4.80 లక్షలే అదే విధముగా cesses, water cessలు ఈ రెండు కలిపినపుడు 6.31 కోట్లు వస్తుందనే figuresలో తేడా ఏమీ లేదు. 4.0 లక్షలు అంటున్నారు కాని 659 లక్షలు వసూలు చేస్తున్నారని అంటున్నారు. ఈ చట్టముక్రింద 480 లక్షలు వసూలు చేస్తున్నాము కాని వేరే చట్టాలక్రింద వసూలు చేయడములేదని చెప్పడము లేదు. ఆ figures విషయంలో వారి అభిప్రాయానికి, మా అభిప్రాయానికి తేడా లేదు. ఆ విధము ఆ మూడింటిని కలిపి 650 లక్షలు వసూలుచేస్తున్నట్లుగా ప్రభుత్వముకూడ ఒప్పుకొంటున్నది. రైతులపైన భారము పడ్డములేదా అనే వాదన వారు చేస్తే కొంతవరకు ఆ వాదన సక్రమముగా వుంటుంది. అయితే income taxఅనిగి sales tax అని వున్నవి. అవన్నీ ఎక్కడ పడుతున్నవి. 2, 3 చేతులు మారినప్పటికి ప్రభుత్వములో రైతులపైన పరోక్షముగా భారము పడుతుందనే నిర్ణయాని, రాదలచుకొంటే తప్పకుండా రావచ్చును. సెస్సులు సమితులకు, పరిషత్తులకు పోతున్నవి. ఈ కార్యక్రమాలుకొనసాగించడానికి directగా ప్రభుత్వానికి రావడము లేదు కనుక వాటన్నింటిని వేరుగా చూపించడము జరిగింది. 480 లక్షలకంటె ఎక్కువగావస్తే దానిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వము తప్పకుండా ప్రయత్నము చేస్తుం దని ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్సిలులో చెప్పారు. కనుక దానిని అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తుంది. తాలూకావారీ break up కావాలంటే వచ్చే సమావేశ ములో తెప్పించి ఇవ్వడానికి అభ్యంతరము లేదు. కాని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 116 లక్షలు వస్తుందని కలెక్టరు స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం 80 లక్షలే వస్తుం దని చెప్పివది ఈ వ్యత్యాసము ఎక్కడనుంచి వస్తున్నది అనే వాదన ఏదయితే చేశారో అదికూడ సమంజసము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. First statementలో ఇచ్చిన wet lands, dry landsపైన వచ్చే పన్నులను కూడి 80 లక్షలు అంటు

న్నారు. కాని రెండవ స్టేటుమెంటులో ఇచ్చిన సెస్సులకూడ కలిపితే 116 లక్షలు వస్తుంది. ఆ రెండు స్టేటుమెంటులలో ఇచ్చిన figuresని కలిపినపుడు కలెక్టరు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటుకు, ప్రభుత్వము ఇచ్చిన స్టేటుమెంటుకు వ్యత్యాసము ఏమీ వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లును మొదట ప్రతిపాదించినపుడు 539 లక్షలు వస్తుందని చెప్పారు. తరువాత 2 కోట్లవరకు relief ఇచ్చాము అని చెప్పాము, 539 లక్షలలోనుంచి 2 కోట్లు తీసివేస్తే 339 లక్షలు రావాలిగాని 480 లక్షలు ఎట్లా వస్తుందని విశ్వనాథంగారు శలవు ఇచ్చారు. మొదట ఇచ్చిన 539 లక్షలు estimate. అది హెచ్చు కావచ్చు, తక్కు కావచ్చు. ఇప్పుడు actual figures వచ్చినవి. కనుక additional assessment ద్వారా ఎంత వస్తుందని నిర్ణయము చేసుకొనడానికి figures మనముందు వున్నవి. కనుక estimatesని తీసుకోవలసిన అవసరము ఏమి ఉన్నదో గౌరవసభ్యులు ఆలోచించి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

అయితే 58 పర్శంటుకంటె హెచ్చుకాలేదని జనరల్‌గా చెప్పారు. మా పర్యటనలో మా దృష్టికి 200 పర్శంటు 300 వచ్చాయి. అది సగటున 58 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయినదనే వాదనకు సరిపోవటంలేదు అనే వాదన తీసుకురావటం సరైనది కాదు. ఒక చోట సగటున 58 పర్శంటు అయినది. చేర్ ఇన్‌సిడెంట్ 200 పర్శంటు, 300 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయి వుండవచ్చు. కాని కొన్నిచోట్ల తగ్గినవి కూడ వున్నాయి. మొత్తంమీద సగటున 58 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయినది. ఒక చోట 16 పర్శంటు, 20 పర్శంటు మాత్రమే ఇంక్రీజ్ అయినవి కూడా వున్నాయి. ఎక్కడా కూడా 200 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ కాలేదని నేను మనవిచేయటంలేదు. కొన్ని కేసులలో 200 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయినమాట వాస్తవమే. ఎసెస్‌మెంట్ అయినచోట 200 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయి వుండవచ్చు. కాని యూనిఫారమ్‌గా 200 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ కాలేదు. సగటున 58 పర్శంటు ఇంక్రీజ్ అయినదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దానిలో ఫిగర్స్ ఏమీ ప్రభుత్వం మధ్యపెట్టటానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. ఎస్టిమేట్స్, రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్, చూసుకొని ఈ సంవత్సరం నాలుగైదు మాసాల తరువాత యాక్చువల్స్ వస్తాయి, అని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని 4.7 కోట్లు హెచ్చు వచ్చిందోలేదో చూసుకోవచ్చును. ప్రభుత్వ బొక్కసంలోకి యాక్చువల్ ఎమౌంట్స్ వచ్చిన తరువాత, జమాబంది ఫిగర్స్ వచ్చిన తరువాత, ఎ. జి. ఆఫీసునుండి వచ్చిన తరువాత వ్యత్యాసం కనిపించటానికి అవకాశంలేదు. ఆ ఫిగర్స్‌ను చూసు

కోవాలి కాని చేసిక్ గా వున్న డిమాండును దృష్టిలో పెట్టుకోనికాని, మిగిలి ఎస్టిన మేట్స్‌ను, డి. సి.బి. స్టేటు మెంటును దృష్టిలో పెట్టుకొంటే సక్రమమైన నిర్ణయానికి మనం రాలేమని మనవి చేస్తున్నాను.

కృష్ణంరాజుగారు ఈ డిమాండును బలపరిచారు. వారు ఎరియర్ సిస్టమ్‌లో వున్న తగాదాను పరిశీలన చేయవలసిందిగా చెప్పారు. దానికి సంబంధించిన ఏర్పాటు చేసిన కమిటి దానిని పరిశీలనచేస్తుంది. శ్రీశాఖళంలో ఇటువంటివ్యవహారాలు, పాడాడ ఛానల్ పీటిన్నింటిని ప్రభుత్వం కమిటికి అప్పగించింది. ఆ కమిటి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత పరిశీలిస్తుంది.

Estimation of banjar lands గురించి మాట్లాడుతూ సుందరయ్యగారు చాదాపు కోటి ఎకరాలు వున్నాయని చెప్పారు. వున్నాయని అంటే వున్నాయని నేనూ అంటాను కాని ఎక్కడ వున్నాయి అనేవరకే తగాదా వస్తుంది. 22 లక్షలు బంజర్ లాండ్స్, గైరాన్, పార్చర్స్ అన్నీ కలిపి 45 లక్షలు, ఫారెస్ట్ లాండ్స్ — ఎక్కడయితే బుష్, టిగ్రోత్, ఫారెస్ట్ బెల్డులాండ్స్ వీటినన్నిటిని కలిపారు — 10 లక్షలు ఫోర్ షోర్ లాండ్స్ అని మొత్తం అన్నీ కలిపి చెప్పారు. ఈవిధంగా మొత్తం అన్నీ కలిపితే కోటి ఎకరాలు వున్నమాట వస్తవమే. ఈ ఫిగర్స్‌ను నేను డిస్‌ప్యూట్ చేయటంలేదు. కాని దీనిలో ఎసైన్‌మెంట్‌కు ఎంత వుంది అనే విషయంలోనే తగాదా వస్తుంది. ఫారెస్టు లాండ్స్ అన్నీ మనం పంపిణి చేసుకోదలచుకొన్నామా అన్న విషయాన్ని వారే విపులీకరించి చెప్పారు. ఫారెస్టు అన్నీ కొట్టివేసి ఇవ్వాలని నా ఉద్దేశంకాదు. ఎక్కడ ట్రిగ్రోత్ లేదో అక్కడ ఇస్తే బాగుంటుంది, అని వారు సూచించారు. అయితే tree growth వున్నది, లేనిది అంతా కలిస్తేనే 22 పర్శంటు వున్నది. ఫారెస్టు ప్రిన్సిపుల్స్ ప్రకారం 30 పర్శంటు, 32 పర్శంటు వుండవలసిన చానికి ఇప్పటికే 10 పర్శంటు మన దగ్గర తక్కువ వుంది. ఇప్పుడు tree growth ఎక్కడ లేదో అది ఎసైన్‌మెంట్ చేయటానికి మనం ఒప్పుకొంటే ఇంకా కొద్ది లోపలకు పోయి వున్న ట్రీస్ కూడా మాయమైపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పటికే ఇన్ని ఆడ్డంకులు పెట్టి, ఇంత సిబ్బందినిపెట్టి ఆపు చేయటానికి ప్రయత్నిస్తేనే మన రాష్ట్రంలోని వారికి కాక పొరుగు రాష్ట్రాల నుండి కూడా ఎన్‌క్రోచ్‌మెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని, అదిలాబాద్ జిల్లాలో అక్కడక్కడ కొన్ని ఉదాహరణ లున్నట్లు ఫారెస్టు మినిష్టరుగారు చెప్పారు. బారన్ లాండ్స్‌ను క్లాస్ చేసిన తరువాతనే ఫారెస్టు లాండ్స్‌లోనికి రావలసివుంటుంది. ఇన్ని నిబంధనలు

పెట్టినప్పటికీ బారూన్ లాండ్స్‌ను క్రాస్ చేసి ఫారెస్టు లాండ్స్‌లు ఎక్కోచ్ మెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు ఆ బారూన్ లాండ్స్‌ను ఎసైన్ మెంట్ చేస్తే ఫారెస్టు లాండ్స్‌లో ఇంకా కొద్ది లోపలకు రావటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఫారెస్టు లాండ్స్ తగ్గించినందువల్ల వచ్చే దుష్పలితాలు మనకు తెలిసినవే, కనుక దానిని ఎసైన్ మెంట్ చేస్తే చిక్కులు వున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను పోచ్చర్స్ మొదలైన విషయాలకు సంబంధించి ఇదివరకే ఎన్నోసార్లు పాలసి మేటర్ మనవిచేయటం జరిగింది. తెలంగాణాలో గైరాన్ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్సిల్‌లో చెప్పారు. చిన్నవిషయాలు ఏవి వున్నా ఆలోచించటానికి అవకాశం వుంటుంది, సానుభూతిలో ఆలోచిస్తామని వారు చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా నేను ఆ బంజర్ లాండ్స్ గురించి ఇంత కంటె హెచ్చుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఇంతవరకు మనం ఎంత పంపిణి చేశామనేది కూడా చర్చనీయాంశం. ఇదివరకు ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు 21 లక్షల ఎకరాలు మాత్రము పంపిణిజరిగింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో పోల్చిచూస్తే మన రాష్ట్రం అన్నిటికంటె ముందంజ వేసిందని నేను ప్రశ్నోత్తర సమయంలోనే చెప్పాను. మన డెప్యూటి సెక్రటరిగారు ఢిల్లి కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడకు ఇతర రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు వచ్చినప్పుడు ఏ రాష్ట్రంలో ఎంత పంపిణి జరిగింది ఎసైన్ మెంట్ ఎక్కడ ఎలా జరుగుతున్నది అన్న విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు మన ప్రతినిధి ఇక్కడ 21 లక్షల ఎకరాలు పంచారని చెప్పారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో 3 లక్షలు, నాలుగు లక్షలు కంటె ఎక్కువ పంపిణి జరగలేదు. అంటే ఇక వున్న లాండ్ పంచవద్దని నాఉద్దేశము కాదు. దానికి తరుణం వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా మిగతా లాండ్ కూడా పంచవలసిందే. అయితే దానికి రూల్స్ ఏ విధంగా వుండాలని ఆ సమావేశంలో చర్చకు వచ్చింది. మన రూల్స్‌ను మోడల్ రూల్స్‌గా ఎడాప్ట్ చేయాలని, మన ఎసైన్ మెంట్ రూల్స్ సక్రమంగా వున్నాయని వారు అభినందించి ఆ రూల్స్‌నే ఇతర రాష్ట్రాలలో ఎప్లయి చేయవలసిందనుకోవటం జరిగింది. అంటే ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూసి మన కార్యక్రమాలను స్థభింప చేయవలసిందని నా ఉద్దేశంకాదు. అయితే ఇప్పుడు మనం 21 లక్షల ఎకరాలు పంచాము. ఇంకా పంచవలసిన భూమిని తప్పకుండా పంచవలసిందే, కేవలం 7 లక్షల 65 వేల ఎకరాలు పంపిణి కావలసిన అవసరంవుంది. కేవలం అదే కాదు, ప్రాజెక్ట్ ఎఫెక్టడ్ లాండ్స్, హ్యూజ్ ట్రాక్స్ ఆఫ్ అన్‌కల్టి వబుల్ ఏరియా ఏది వున్నదో అది, అదేగాక 250 ఎకరాలు బ్లాక్స్ ఏరియాలో వున్న వాటిని ఇవన్నీ చూస్తే పదకొండున్నర లక్షల ఎకరాలు అవిభంగా వున్నాయి. వాటి నన్నింటిని ఏ విధంగా ఎప్పుడు పంపిణి చేసుకోవలసిన అవసరం వుంటుందని ఆలోచన చేసి చేసుకోవచ్చు. డిమోబిలైజ్డ్ సోల్జర్స్ ఎంతమంది వున్నారు, ఎవరు వస్తారో,

ఏ విధంగా భూమి ఆంధ్ర చేయాలి దానిలో నుండి ఎంత భాగం రిజర్వ్ చేస్తే బాగుంటుంది అనే విషయంలో సూచనలు ఇచ్చారు. తప్పకుండా ఆ సూచనలు గ్రహించి ఆలోంచిచటం జరుగుతుంది. ఒకవేళ అవసరం అనుకుంటే ఇప్పుడే రిలీజ్ చేయటానికి అవకాశం వున్నదా లేక ఎక్కడెక్కడ ఏ విధంగా రిజర్వ్ చేయటానికి అవకాశం వుంటుంది అనేది సానుభూతిలో సక్రమంగా ఆలోచించుకొనేటప్పుడు ఒక నిర్ణయానికి రావటానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

వెంకన్నగారు మాట్లాడుతూ ఎడిషినల్ ఎసెస్‌మెంట్ యాక్ట్ ఎప్పుడు వచ్చిందో అప్పుడే గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ చేయాలని చెప్పారు. గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్‌లో, ఎక్కౌంటింగ్‌లో ఎన్నో చిక్కులున్నాయ నే విషయాన్ని వారు మరచిపోయి మరల గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ తీసుకువస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నారు. ఇదివరకే ఎన్నో టాక్సులు సర్‌ఛార్జ్, కమ్యూనియల్ క్రాప్ టాక్స్ కడుతుంటే వాటిలో నాలుగు ఎకరాలు మూడు ఎకరాలని వ్రాయటం, మూడు ఎకరాలు చేస్తున్నవాడికి నాలుగు ఎకరాలు వ్రాయటం జరుగుతున్నాయని కంప్లయింట్స్ వచ్చాయి. ఇన్ని యాక్ట్సువున్నా గైతుకు తాను ఎంతడబ్బు కట్టాలి అనే విషయంలో స్థిమితంలేదు. అందువల్ల డిస్క్రిపెన్సీస్ వస్తున్నాయని ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చినప్పుడు అటువంటి యాక్ట్స్ అన్నీ రిపీల్ చేసి ఇన్ని ఎకరాలువున్న రైతు ఇంతశిస్తు కట్టవలసిన అవసరంవుంది అని తెలిసేవిధంగా అతని ఎక్స్‌టెంట్ ఎంత, అతను చెల్లించవలసినది ఎంత అనేవి పట్టాదారు పాస్ బుక్‌లో నమోదు చేయాలి. ఆ ఎక్స్‌టెంట్ కాని, ఇచ్చే డబ్బు కాని ఇవన్నీ రైతుయ స్థిమితంగా ఏర్పాటు కావాలనేదృష్టితో మిగతా న్యూమరస్ యాక్ట్స్ అన్నీ రిలీపీల్ చేసి ఈ విధంగా సవరించటం జరిగిందని నేను ఇదివరకే చెప్పాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మొన్న భువనేశ్వర్ కాంగ్రెస్‌లో జరిగినటువంటి డెమొక్రాటిక్ సోషలిజమ్ అనేటటువంటి ప్రధాన తీర్మానాలు కరాచీ ఫండమెంటల్స్ అమలు జరపాలని చెప్పారు. అది జ్ఞాపకం లేదా ? లేకపోతే అది మరచిపోయారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— వారు జ్ఞాపకం చేసినందుకుగాను కృతజ్ఞత కాని నేను మరచిపోలేదు. ఐతే దానికి లేకుంటే ఈలెజిస్లేషన్ అంతా అవసరం ఏమి ఉంది. సీలింగు ఆక్ట్ పెట్టి ఎందుకు పంపిణీ చేయాలి, లేనివాళ్ళకు ఎందుకు పంపిణీ చేయాలి. ఇవన్నీ ఉన్న వాళ్ళదగ్గరనుంచి ఎందుకు లాక్కోవాలి, ఎసెన్సీ ఆక్ట్స్ ఎందుకు తీసుకొని రావలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఎసెస్‌మెంట్సు ప్రాపెక్టివ్

ఎందుకు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంటుంది. పెన్షెంట్సును బట్టేచాస్లుగా మార్చవలసిన అవసరం ఎందుకు ఉంటుంది. ఇవన్నీకూడ ఉన్నవాళ్ళకు మళ్ళీ కట్టబెట్టాలని జరుగుతున్నదా లేకుంటే లేనివాళ్ళ దగ్గరనుంచి లాగి ఉన్నవాళ్ళ కివ్వాలని జరుగుతున్నదా ? అందులో ఇది ఒకటేకాదు. దాని వెనువెంటనే ఇంకొకటి మరచిపోకూడదు. ప్రొడక్షన్ పెరుగుతినకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంటుంది. కొంతమంది సభ్యులు కూడ చెప్పారు. పూర్తిగా యూనిట్సుగా ప్రతి మనిషికి కూడ పెంటు, 2 పెంట్లు ఆ విధంగా పంపిణీచేస్తే ఇదిఅంతా పెరుగుతిస్తుంది. కేవలం లక్షల ఎకరాలు ఒకే వ్యక్తికి ఉండాలని కాదుకాని ప్రతి వ్యక్తికికూడ ఒక పెంటువచ్చినట్లయితే అందులో నాగలి కట్టేటెట్లా, నాగలి తిరిగేటెట్లా. అందువల్ల సబ్ డివిజన్, ప్రాగ్ మెంటేషన్ దానినికూడ ఆరికట్టడానికి ఏదైనాచెస్తే బాగుంటుందని కొంతమంది సభ్యులు మాచిన చేసినారు కనుక ఎకనమిక్ యూనిట్సులు మన జనాభాను దృష్టిలోను పెట్టుకొని పంపిణీ చేయాలని ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఉన్నదని తెలుపుతున్నది. సోషలిజమ్ కాని, డెమొక్రాటిక్ సోషలిజమ్ కాని వాటికి స్వస్తి చెప్పాలని ఉద్దేశంకాదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎల్లప్పటికి కూడ ఈ ప్రిన్సిపుల్సును దృష్టిలో ఉంచుకొని ఏచట్టం చేసినప్పటికి కూడ ఎవరైతే సంఘంలో శక్తిహీనులు ఉంటారో ఆ శక్తి ఎట్లా కలిగించాలి, ఎమిలియరేటివ్ మెజర్సు ఎట్లా తీసుకొని రావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నదేకాని ఉన్నవాళ్ళకే కట్టబెట్టాలి, లేనివాళ్ళకు పూర్తిగా ఎగగొట్టాలి, అనే ఉద్దేశంకాదు. దానినుంచి ఎక్కువ అనర్థకాలు బయలు చేరుతాయి అనే దృష్టితో గ్రేడెడ్ టాక్సెన్‌వల్ల అనర్థకాలు హెచ్చుగా క్రీప్ ఇన్ కావటానికి అవకాశం ఉన్నది. సొసైటీలో ఉండే మాలడీస్ ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిలో అమలుపెట్టేటప్పుడు చిక్కులు హెచ్చుగా వస్తాయనే దృష్టితో ఆ విధంగా గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ అంతవరకు అది సాధ్యంకాదని మనవిచేశాను కాని లేకుంటే టాక్సేషన్ ఆ విధంగా ఉపయోగం కాదు అనే వాదన సక్రమంగానే ఉంటుందికాని ఆచరణలో మాత్రం దానిలో హెచ్చుగా చిక్కులు రావడానికి ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. —ఇంటరప్షన్—

స్పెషల్ డ్రైవ్ మాత్రం అమలు పెట్టవద్దు అన్నారు వెంకన్నగారు. అయితే స్పెషల్ డ్రైవ్ అసలు ఒరిజినల్ డ్రైవ్ పెట్టకుంటే బాగుంటుందేమో. ఒరిజినల్ డ్రైవ్ లేకుంటే, భూమి శిస్తులేకుంటే మాత్రం రాజగోపాలనాయుడుగారికి సంతృప్తి ఉంటుంది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— అది చెస్తే మంచిదే...

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి:— అదే మనవిచేశాను. కాని మ్యూ వ్యవహారాలు జరిగేటట్లూ. కార్యక్రమాలు ముందుకు పోయేటట్లూ, రైతులకు సౌకర్యాలు కలిగేటట్లూ, ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు డ్రైవ్ కూడ ఉంటుంది, ఒరిజినల్ కలెక్షన్ చేయవలసి ఉంటుంది. బకాయిలు పడితే స్పెషల్ డ్రైవ్ చేయవలసి ఉంటుంది. కాని ప్రత్యేకంగా అధికారులకు అందరికి కూడ ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడైతే హార్డ్ కేసెస్ ఉంటాయో ఆ హార్డ్ కేసెస్ మాత్రం తప్పకుండా దృష్టిలోకి తీసుకొని కేవలం మొత్తంకూడ ఒకసారి వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 4 కిస్తీలుగా వసూలుచేసే అవకాశం ఉన్నప్పటికి మీరు ఒకే కిస్తీలో ఇస్తావా లేదా అని ఒత్తిడి వీడైతేజరుగుతున్నది అని చెప్పినారో అది మాత్రం ఎక్కడైనా స్టే కేసెస్ ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకొనివస్తే దానిని సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. కాని సాధారణంగా మాత్రం ఆ విధంగా ఎక్కడెక్కడైతే కిస్తీలవారీగా వసూలు చేస్తున్నారో అదేవిధంగా ఆంధ్ర ప్రాంతములో జరుగుచున్నది. అయితే ఈ స్పెషల్ డ్రైవ్ ఎందుకు లాన్స్ చేయవలసి వచ్చినప్పుడు మరి 6 సంవత్సరాలు — ఏదో ఒక సంవత్సరం 2 సంవత్సరాలో వంట పోయినప్పుడు ఆ విధంగా బకాయి పడితే మరల వంట పండిన సంవత్సరం వసూలు చేసుకోవడం న్యాయం కాని పంటలు పండిన సంవత్సరం కూడ ఇవ్వని ఉదాహరణలున్నాయి. గత సంవత్సరం స్పెషల్ డ్రైవ్ చేయడం జరిగింది. ఈసంవత్సరం కూడ చేసినారు. ఎక్కడైతే డిఫికల్టీస్ ఉంటాయో ఎక్కడెక్కడైతే హార్డుషిప్సు ఉంటాయో వాళ్ళకు ప్రత్యేకంగా రిలీఫ్ ఇవ్వవలసినది, ఎంత ఇస్తే ఆవిధంగా తీసుకోవలసినదని కూడ కలెక్టరుగారికి చెప్పినాము. తహశీల్ దార్సుకు ఆవిధంగా ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. కాని వీరో జప్తులుచేసి, బాధ పెట్టి బండీలు ఎత్తించి వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం కాదు. ప్రభుత్వానికి పెర్సనేజీవ్ మెజర్సు ముఖ్యంగా ఉపయోగంచేసి వసూలు చేయవలసినదని ఆ విధంగా ఉత్తర్వులున్నాయి కనుక వాటిని చాలవరకు అమలు పెడుతున్నారు. ఎక్కడైనా స్టే కేసెస్ ఉంటే వాటిని సరిద్దడానికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వడానికి నాకు అభ్యంతరంలేదు అని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఐతే తెలంగాణా ప్రాంతం గురించి వెంకటేశ్వర రావుగారు తదితర సభ్యులు మాట్లాడినారు. వారు ఏమి చెప్పినారుఅంటే డేట్సు లోఅన్నీ ఏదో జగ్లరీ చేస్తున్నారు అన్నారు. తెలంగాణాలో డేట్సు మార్పులు చేసినారని చెప్పినారు. ఇంటెన నల్ గా చేసినారు అని కూడ అన్నారు. మరి ఇంటెన్షనల్ గా చేసి రైతులను బాధ పెట్టాలనే అవసరం రెవిన్యూ డిపార్ట్ మెంటుకు ఎందుకు కల్గినదో శాశే ఊహించాలి. ఇది కొత్తగా వచ్చిన డేట్సుకావు

అధ్యక్షా. ప్రథమంనుంచి అమలులో ఉన్న డేట్సు ఏవైతే ఉన్నాయో 21వ జనవరి తెలంగాణ ప్రాంతంలో లాస్టు డేట్. 21వ జాన్యువరీకే మనం వసూలు చేయవలసి ఉంటుంది. కిస్తీ డేట్సు తెలంగాణ ప్రాంతంలో వేరువేరుగా ఉన్నాయి. మొదటి కిస్తీగాని రెండవ కిస్తీగాని మూడవ కిస్తీగాని ఆవిధంగా డేట్సు అన్ని కూడ ఇదివరకే నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. ఐతే గత సంవత్సరం మాత్రం తాత్కాలికంగా మార్పుచేయడం జరిగింది. ఆడీషనల్ ఎసెస్‌మెంటు ఆర్డర్ వచ్చినప్పుడు 21వ జనవరిలోపుగా అకౌంట్సు తయారు కాలేను కనుక దానిలో కొంత extend చేస్తే బాగుంటుందిఅనిచెప్పి సభ్యులదగ్గరనుంచి వచ్చిన సూచనమీద కాకుండా ప్రభుత్వం మా మోటో దానిపైన వీక్షన్ తీసుకొని మార్చివరకు పొడిగిస్తే బాగుంటుందని చెప్పి కూడ ఒక సంవత్సరంకొరకు పొడిగించడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత ఆ ఆకౌంటింగు పీరియడ్ ఎప్పుడైతే అయిపోయినదో దానిని మరల ఒరిజినల్ ప్రొసీజర్‌కు, 21వ జనవరికి దానిని రిజర్వు చేయడానికి బదులు 31వ జనవరికి దానిని extend చేస్తే బాగుంటుందని ఆ విధంగా రివర్సు చేయబడినది. కాని కేవలం ఏదో కక్ష సాధించాలనిచెప్పి ఆవిధంగా చేసిన వ్యవహారం కాదని నేను స్పష్టం చేస్తున్నాను. కనుక ఒరిజినల్ ప్రొసీజరును అమలు పరచడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఉభయ ప్రాంతములలోకూడ ఒకే ప్రొసీజర్ అమలులోకి రావాలని మనం అనుకొన్నప్పుడు మనం పునరాలోచించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు లాండ్ రెవిన్యూ కోడ్ ఇవన్నీకూడ మనం అమలుపెడుతున్నప్పుడు ప్రత్యేకంగా వాటికిరూల్సు ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు ఉభయ ప్రాంతములలోకూడ వాటిని సమన్వయం చేయమని ఇంకా కొంతమంది సభ్యులు సూచనలు ఇచ్చారు. జమాబంది ప్రొసీజర్ ఏవైతే ఉన్నాయో ఆ జమాబంది ప్రొసీజరును సక్రమంగా ఉభయప్రాంతములలో సరిచేయడానికి, ఇక్కడ ఉన్న మంచి విషయాలను సేకరించడానికి, మరి ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి మంచివాటిని సమన్వయం చేయడానికి సూచనలు ఏవైతే ఇచ్చినారో వాటిని తప్పకుండా పరిశీలనచేసి ఈ విధంగా రెండు జమాబంది ప్రొసీజర్సును అయితేనేమి, లేకపోతే ఈ కలెక్షన్ డేట్సు అయితేనేమి రెండింటిని సమన్వయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడానికి అవకాశంఉన్నది. అయితే ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఒక్కొక్క తేడా అక్కడక్కడకనిపిస్తున్నది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలోనే ఇప్పుడు నెల్లూరు జిల్లాలకు మిగతాజిల్లాలకు చూస్తే కొంత తేడా ఉంటుంది. ఇప్పుడు రెండవపంట ఎప్పుడైతే వేస్తారో అప్పుడు నెల్లూరు జిల్లాలో వేసే కాల పరిస్థితినిబట్టి కొద్దిగా ఆలస్యంగా అక్కడ వేయడం జరుగుతుంది. వాటిని అనుసరించి డేట్సు ఏవిధంగా పెట్టుకుంటే బాగుంటుందో వాటిని మనం పరిశీలనచేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ సూచనలను గ్రహించి సందర్భాను

సారంగా వాటిలో మార్పులు తీసుకొని రావడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే డిమాండు విషయంకూడ కొంతమంది సభ్యులు సూచనలు ఇచ్చినారు. డిమాండు ఇవ్వకుండానే వసూలు చేస్తున్నారు. డిమాండులో వచ్చేవి ఏవీ చూపించే అవకాశంకూడ లేకుండా ఇంత ఇవ్వండి అంటున్నారు. వసూలు చేసిన తరువాత మరల ఇస్తారా? లేదా అని అడుగుతున్నారు అన్నారు. అటువంటివి ఏవైనా ప్రత్యేకంగా specific instances ఇచ్చినట్లయితే వాటినిదృష్టిలోకి తీసుకొని చర్య గైకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పాపారావుగారు కొన్ని ఎంబెజిల్‌మెంటు కేసెస్ చెప్పినారు. రామారావుగారు కొన్ని సూచనలు ఇచ్చినారు. స్పెసిఫిక్ ఇన్‌స్టెన్సెస్ ఎవరైతే ఇచ్చినారో అవన్నీకూడ నోటు చేసుకొన్నాను. ఆ specific instancesను తప్పకుండా దృష్టిలోకి తీసుకొనివచ్చి రిపోర్టు తెప్పించి ఎక్కడెక్కడైతే ఎంబెజిల్‌మెంట్సు ఉన్నవో చూస్తాను. రామగోపాలరెడ్డిగారు కూడ సెలవిచ్చారు. ప్రత్యేకంగా తీసుకొస్తే చర్య గైకొనబడుతుంది. మిగతా కేసులలోకూడ ఆ విధంగా specificగా ఇచ్చినప్పుడు వాటిపై తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోబడడం జరుగుతుంది. ఇంకా కొంతమంది భూస్వాములు బంజరు లాండ్సు ప్రభుత్వంయొక్క స్వాధీనంలో ఉన్న భూములను వారి ఆక్రమణలో అవిధంగా పెట్టుకొని అనుభవిస్తున్నారని కొందరు చెప్పినారు. సుమిత్రాదేవిగారుకూడ చెప్పినారు కనుక వాటినికూడ నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడైతే భూస్వాముల స్వాధీనంలో ఉంటాయో వారిని తొలగించి బీదలకు పంచడానికి ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే అక్కడక్కడ ఏదైతే ఇటువంటి డిస్క్రిపాన్సీ కనిపెట్టినప్పుడు దానిపై చర్య గైకొనాలంటే డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు అవసరానికి మనం ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ఆ డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు క్రియేట్ చేసుకోవాలి. తరువాత చేసినప్పుడు కొంత అన్యాయం జరిగితే జరగవచ్చు; లోయర్ లెవెల్సులో జరిగితే జరగడం లేదు; ఎక్కడాకూడ అన్యాయం జరిగడంలేదు అనిచెప్పి మాత్రం నేను ధిక్కరించడంలేదు. అయితే ఆ విలేజ్ లెవెల్‌లో ఆక్కడక్కడ ఎల్లయ్య సేద్యం చేస్తే ఇంకెవరో ఫుల్లయ్యో పేరున వ్రాసి ఆటువంటి అన్యాయం జరిగినప్పుడు మరి పైకోర్డులో అపీల్సుకు పెట్టుకున్నప్పుడు సాధారణంగా డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు చూసి నిర్ణయం చేయించడం జరుగుతుంది. కొంత మరి ఆక్కడక్కడ జరిగితే జరిగి ఉండవచ్చు. దానిని సరిచేయడానికి స్పాట్ ఇన్‌స్పెక్షన్ లేకపోతే ఎవిడెన్సు ఆది, ఇది చూసుకున్నప్పుడు అవిధంగా స్పెసిఫిక్ కేసెస్ ఇస్తే వాటిని ఆలోచన చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రికార్డ్సును రెక్టిఫైచేయడానికికూడ అవకాశం ఉంటుంది. అయితే రైతులలోకూడ ఒక విధమైన చైతన్యం

కలగాలి. పేద రైతులైనా ఎవరైనా ఈ భూమి నాది, ఈ భూమి నేను సేద్యం చేస్తున్నాను; అడంగల్‌లో నా పేరు ఉంటుందా లేదా? ఖాస్రాపాణిలో నా పేరు ఉంటుందా లేదా నేను కట్టినపిడబ్బుకు నాకు రశీదు వస్తుందా లేదా, నేను కట్టిన తరువాత నాకు రశీదు ఇస్తారా లేదా అనే శక్తి రైతుకు కలగాలి. ఆ శక్తి ఎప్పుడు వస్తుందో ఆనాడు సంఘంలోకూడ కొంత మార్పు రావాలి. సంఘంలో మెనుకబడ్డ వాళ్లు ఎవరైతే ఉన్నారో ఇది నాది అని అడిగే శక్తి, ఇది ఎందుకు చేస్తావు, ఇది న్యాయమైన చర్య ఎందుకుచేయవు అనిఅడిగేశక్తి ఎప్పటివరకైతే రూరల్ అప్పటివరకు ఈ డిస్క్రిపాన్సీస్ అక్కడక్కడకూడ ఆది కేవలం డాక్యుమెంటరీ - రిజిస్టర్‌లోనే కాదు, మిగతా వాటిలోకూడ ఈ డిస్క్రిపాన్సీ వస్తూనే ఉంటుంది కనుక అటువంటి ధైర్యం కల్పించడానికి, అటువంటి శక్తి కల్పించడానికి, సంఘంలో ఉండేటటువంటి లోటుపాట్లను సరిదిద్దుకోడానికి, మార్పులు తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు, వీటిని నిజముగాఆరికట్టడానికి వీలవుతుంది. లేకుంటే స్పెసిఫిక్ కేసెస్ ఏవైనా ఉంటే ఆ స్పెసిఫిక్ కేసెస్ అన్నీ ప్రభుత్వదృష్టిలోకి తీసుకుని వస్తే ఆ స్పెసిఫిక్ కేసెస్‌ను ఎన్‌క్వయిరీచేసి ఇటువంటి డిస్క్రిపాన్సీస్ ఉన్నవాటిని తొలగించి ఎవరైతే శిక్షార్హులో వారికి శిక్ష ఇచ్చినప్పుడు వీటన్నింటిలోను మార్పు తీసుకొని రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. రెక్టిఫికేషన్ విషయం ఇది వరకు నేను మనవిచేశాను. ఆ రెక్టిఫికేషన్ స్టాఫ్ వేసి ఆ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతూ ఉన్నది.కనుక ప్రత్యేకంగా వేరే చెప్పవలసినది... వంక సత్యనారాయణగారు సత్యాగ్రహం విషయం అదే మనవి చేసినారు. 72వ ఫసలీ మాఫీలుకూడ దీనిలో రాలేదని చెప్పినారు. ఆవన్నీ తప్పకుండా చూడడం జరుగుతుంది. 72వ సంవత్సరం, 73వ సంవత్సరం, ఏ ఏ జిల్లాలలో యింతవరకు relief యిచ్చివేరు. అది అదనంగా లేదా అనే విషయం తప్పకుండా పరిశీలనచేసి వాటికి తగిన action తీసుకోబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Demand notice యివ్వాలని చెప్పినారు. Demand noticeలు యివ్వకూడదని చెప్పడం లేదు. కాన్ని దానిలో practical difficulty ఉన్నదని మాత్రం గౌరవ సభ్యులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. లక్షలాది మంది ఉంటే- Village Officers యొక్క strengthను మళ్ళీ ఎక్కువ చేయవలసి ఉంటుంది. ఒక గ్రామానికి నలుగురు, అయిదుగురు Village Officers అయితేనే ప్రతివ్యక్తికికూడ demand notice యివ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Demand notice గ్రామానికి సంబంధించిన చావడిలోనో ఎక్కడో అక్కడ ప్రచురణ చేస్తే, లేకుంటే ఆ Village Officer అక్కడ చావడిలో కూర్చుంటేనో రైతులందరు వచ్చి నేను ఎంత కట్టాలి అని అక్కడ

చూసుకొని వెళ్ళే అభ్యాసం అయితే– అంతటా లేకపోవచ్చును – మొత్తం అంతటా ఆ విధంగా జరుగుతున్నదని నేను మనవి చేయడం లేదు. కాని చాలవరకు ఆవిధంగా జరుగుతుందని భావిస్తున్నాను. జరగక పోయినట్లతే instructions యిచ్చి అమలులో పెట్టాలని తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుంది. Demand notices చావడిలోనో ఎక్కడనో ప్రచురణ జరిగినప్పుడు, లేకుంటే Village Officers దగ్గరకు వచ్చి ప్రతి రైతు నేను ఎంత కట్టాలి అని చూచుకొని వెడతాడు. కనుక ఆ విధంగా కొంతవరకు discrepancy దూరం అవుతుంది. పట్టేదారు pass book వచ్చిన తరువాత స్థిమితం ఏర్పడుతుంది. అతని extent, assessment ఎంతో అదంతా దానిలో చేర్చినప్పుడు, ఏవైన penalities వచ్చినప్పుడు, second crop cultivation వచ్చినప్పుడు అది vary అవుతుందిగాని లేకుంటే land revenue మాత్రం స్థిమితంగా చెప్పుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక పట్టేదారు pass book వచ్చినతరువాత ఆ discrepancy దూరం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Auction of lanka lands విషయం లక్ష్మీనారాయణగారు చెప్పినారు. దానిలో discremination అనే ఉద్దేశం కాదు. Auction జరిగినపుడు amounts హెచ్చుగా పెంచుకోడానికి, competetive rates రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కేవలం lease out చేసినపుడు competetive rates రావడానికి అవకాశం లేదు. ఆతేడా ఆ విధంగా కన్పిస్తున్నది. Competetive ratesపైన తీసుకున్న వాళ్ళకు ఎక్కువ నష్టం కాకూడదు. Competetive rates ప్రకారం కాకుండా, leaseపైన తీసుకుంటే ఆవిధమైన వ్యత్యాసం కనబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చాలమంది మాట్లాడినారు. Anomalies ను దూరం చేయడానికి మాల్లారెడ్డిగారు, తదితర సభ్యులు కొంతమంది చెప్పినారు. ఇంకా కొన్ని జిల్లాలలో అక్కడక్కడ anomalies ఉన్నమాట వాస్తవము. నాదృష్టిలోకూడ ఉన్నాయి. కరీంనగర్ జిల్లాలో వరంగల్ జిల్లాలో, వేరే జిల్లాలలో anomalies ఉన్నాయి. పట్టెకాలవలు open mouth channels, వీటిని చాలవరకు remove చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఎక్కడెక్కడ anomalies ఉన్నాయో పరిశీలన చేసి వాటన్నిటిని తొలగించడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. సలావుద్దీన్‌గారు మాట్లాడుతూ 67 (A), 47 sections గురించి చెప్పినారు. దాని విషయం నేను యిదివరకే మనవి చేశాను. దానివలన రైతులకు చాలవరకు relief వస్తుంది. ఇదివరకు పట్టేదారులుగా మారడానికి అవకాశం లేకపోయేది. ఆ అవకాశం యిప్పుడు కల్పించబడుతుంది. Tenancy cases విషయంలో 145ని 107 sections రెవెన్యూ ఆఫీసర్స్‌వద

తీసి, మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్స్‌కు యివ్వాలని సూచన చేసినారు. Tenancy విషయం అయితే ప్రత్యేకంగా నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. Joint Select Committe ముందు పరిశీలనలో వున్నది. Select Committee వారు పరిశీలన చేస్తారు. Whether it should be transferred to the Courts or whether it should be retained with the Revenue Department that will be considered in the Joint Select Committee. ఇప్పుడు 145, 107 sections విషయంలో జాప్యం జరుగుతోంది అని చెప్పినారు. జాప్యం వాస్తవంగా జరుగుతున్నదా లేదా అనే విషయం, ఆ సమాచారం తెప్పించుకొన్న తరువాత ఆలోచన చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రామగోపాలరెడ్డిగారు misappropriationగురించి చెప్పినారు. దానికి యిది వరకే సమాధానం చెప్పినాను. ఆంధ్రప్రాంతంలో జరిగినట్లుగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో surveyలో కొన్ని discrepancies వస్తున్నాయని చెప్పినారు. ఫ్రూట్ క్రాప్‌ను ఆ పట్టీదారునుంచి తొలగించి communal landsలో చేర్చడం జరుగుతోందని చెప్పినారు. అదిమాత్రం వాస్తవం కాదు. ఫ్రూట్ క్రాప్ అనేది communal useగా ఉపయోగం చేస్తున్నప్పుడు, అందులో అది పెద్ద tractsగా ఉన్నప్పుడే ఆ విధంగా పోర్షం బోకులలో చేర్చడం జరుగుతుందిగాని రైతుస్వాధీనంలో ఉండి, రైతు అనుభవంలో ఉండి చిన్న చిన్న tractsగా ఉన్నప్పుడు ఆ రైతుయొక్క పట్టాలోనే ఉంటుందిగాని అది పోరంబోకులో చేర్చడం జరగడంలేదు. ఆ రైతుల స్వాధీనంలోనే ఉంటుంది. ఫ్రూట్ క్రాప్‌కు land assessment చేసే ఉద్దేశ్యంకూడ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. రాజగోపాలనాయుడుగారు చాల quote చేసినారు. వ్యవధి లేనందున క్లుప్తంగా మనవి చేస్తాను. Cost of cultivation మొదలైన వన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోకుండానే పన్నులు వేసినారు. అధిక పన్నులు వేయడం కూడ జరిగిందని చెప్పినారు. Cost of cultivation, ఏ భూమిపై ఎంత వేయాలి అనేది తరాల వారిగా చూచుకొన్న తరువాతనే levy చేయడం జరిగిందిగాని ప్రత్యేకంగా మోయలేని బరువు రైతులపైన వేయాలని ఉద్దేశ్యం కాదు. Additional Tax Actను మొత్తం తీసివేస్తే బాగా ఉంటుదన్నారు. ఇదిమాత్రం సాధ్యం కాదు. Flood control schemes సక్రమంగా తీసుకోవాని సూచనచేశారు. ఈ సూచనను P. W. D. శాఖామాత్యులకు అందజేస్తాను. కేంద్రం నుంచి హెచ్చుగా grant సంపాదించి ఈ schemes ను అమలులోకి తీసుకువచ్చినప్పుడు, Flood affected areasలో ప్రతిసంవత్సరం యిస్తున్న remissions మొదలైనవాటినన్నిటిని ఆరికట్టిన వాళ్ళం అవుతాము. ఈ సూచనలన్నీ గ్రహించి

అమలుచేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కమ్మిలి అప్పారావుగారు లక్ష్మణ్ దాసుగారు మాట్లాడినారు. ఈ సూచనలన్నిటిని గ్రహించి ఎక్కడెక్కడ ఏవిధంగా సాధ్యంఅవుతాయో వాటన్నిటికిప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు సుందరయ్యగారు మాట్లాడిన విషయాలన్నిటికి చాలవరకు సమాధానం చెప్పినాను. Additional Assessment Act గురించి specific ఎంత తగ్గిస్తారు, ఎక్కడ తగ్గిస్తారు. సగం తగ్గిస్తారా, 1/4 తగ్గిస్తారా, 1/8 తగ్గిస్తారా, బంజరు భూముల పంపిణి ఏ విధంగా చేస్తారు? మొదలైన విషయాలలో ఏవైతే సూచనలు యిచ్చారో వాటన్నిటికి సమాధానం యిదివరకే నేను మనవి చేసినాను. ఇక్కడ యిచ్చిన figuresలో దానిలో ఏమి వ్యత్యాసం లేదు. 4.8 crores అనేది స్థిమితం, వారుకూడ 6.5 crores అనే దానికి agree అయినారు. ఇంకా ఏమైన వ్యత్యాసం వచ్చినట్లు ఉంటే actuals వచ్చినప్పుడు ఏమైనా తేడా ఉన్నట్లయితే దానిని సరిదిద్దడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. దానికి సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారు యిదివరకే చెప్పినారు. కనుక actualsను తీసుకొని proceed అయితేనే బాగా ఉంటుందిగాని, D. C. B. Statement గాని, Estimates గాని, revised estimates తీసుకొని యింత భారం పడుతున్నదని అనుకోడానికి అవకాశం లేదు. ఇంకా Taluk-wise figures వచ్చినప్పుడు మనం ఇటు అటు కదలడానికి వీలులేకుండా ఆ break up కూడ మనముందు ఉన్నప్పుడు ఆ విధంగా చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Assessment యివన్నీ ఎప్పుడెప్పుడు ఏ విధంగా చేయాల్సిన అవసరం ఉంటుందో, ఆ సూచనలన్నీ గ్రహించి, వాటిని సానుభూతితో పరిశీలనచేసి అమలు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఆది ఈ సమావేశంలో ఎవరు దానిని లేవనెత్తలేదుగాని నాకుమాత్రం మనస్సుకు బాధ కలిగింది కనుక నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ఎవరికో భూములుపంచి యివ్వకుండా, పెద్ద పెద్ద వాళ్ళందరు భూములు పంచుకున్నారని ఒక ప్రశ్నకూడ వచ్చినది. దానికి సమాధానం చెప్పదలచుకున్నాను. 4 ఏళ్ళక్రితం సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పిడతల రంగారెడ్డిగారు ప్లానింగ్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు యిళ్లు కట్టుకోడానికి అవకాశం లేదు కనుక ఒక సొసైటి ఎక్కడైనా ఫారమ్ చేయాలని ఆలోచన చేసినారట. నా దగ్గరకు వచ్చిన సమాచారం చెపుతున్నాను. కాని చుట్టుముట్టు స్థలాలు దొరికే అవకాశం లేదు. ఈ పట్టణంలో దినదినం జనం వృద్ధి అవుతున్నారు. ధరలు బాగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఇల్లు కట్టుకొందామనేవారికికూడ స్థలం దొరకకుండా పోయింది. కనుక ఒక సొసైటి ఫారం చేస్తే బాగా ఉంటుందని ఆలోచన

చేయడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత లా సెక్రటరీగారికి ఈ కార్యక్రమం స్వీకరించాలని వప్పజెప్పడింది. నేనే ఈ కార్యక్రమం చేస్తానని వారుస్వీకరించలేదు. నేను వారితో మాట్లాడాను. జూబిలీ హిల్సునుంచి 6 మైళ్ళు ఆవతలకు వెళ్లాలంటే 1 వెయ్యిమంది ఇక్కడనుంచి వెళ్ళుతున్నారంటే కొంతమంది వెళ్లడానికి అవకాశం ఉన్నదిగాని లేకపోతే పట్టణం వదిలి బయటకపోయి ఇళ్ళు కట్టుకోవాలంటే తయారుగా లేరు, కనుక సైకాలజికల్ ఎఫెక్ట్ క్రియేట్ చేయడానికి అందరివద్దకు వెళ్ళి సంతకాలు తీసుకున్నారు. మంత్రులు, మాజీ మంత్రులు జడ్జీలు, గౌరవసభ్యులు, అందరి వద్దకు వెళ్ళి సంతకాలు పెట్టండని సైకలాజికల్ effectఅయినా క్రియేట్ అయితే బయటకు వెళ్ళడానికి వీలుంటుంది. అక్కడ ఒక బౌన్డిఫ్ డెవలప్ కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అని అందరి సంతకాలు తీసుకున్నారు; అందరి సంతకాలు ఇందులో ఉన్నవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నా సంతకం లేదు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— మీది లేకుండవచ్చును. అందరిని అడిగినామని చెప్పినారు. సుందరయ్యగారుగాని, విశ్వనాథంగారుగాని, గోపాలకృష్ణయ్యగారుగాని, అవసరం ఉన్నవారు పెట్టారు, అవసరం లేనివారు పెట్టలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నుమ్మలను అడిగారు. చేయము అని చెప్పినాము.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—నన్ను పూర్తిగా చెప్పనివ్వండి, తరువాత గౌ. సభ్యులు చెప్పవచ్చును. నాలుగేళ్ళు పట్టింది— ఆ సొసైటీని రిజిష్టరు చేయడానికి. ఆ భూమి ఎక్కడో ఉందిట. దానిని పరిశీలన చేయడానికి బోర్డు మెంబర్సు, రెవిన్యూ సెక్రటరీ, చీఫ్ సెక్రటరీ వెళ్లి చూశారు. తరువాత రిపోర్టు వచ్చింది. రు. 200 ఎకరానికి ధర ఇస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. ప్రభుత్వం దానిని approve చేసింది. రు. 200లు తక్కువ ఆనేదికూడ ఉన్నది. ఇది సక్రమమం, అక్రమమం, అని విచారణ చేయడంకూడ జరిగింది. ఆప్రదేశం అంతా బౌల్డర్సు ఉన్నవని, దానిని ఒక లెవెల్‌లోకు తెచ్చి ఇళ్ళు కట్టుకొనుటకు చాల ఖర్చు అవుతుందన్నారు. Air Port Academyకి భూమి తీసుకొన్నప్పుడు, తరువాత రామచంద్రపురంలో ఎక్వైర్ చేసినప్పుడు– ఆదికూడ cultivable land where grapes can be grown— అక్కడకూడ రు. 200; 250; ఎకరానికి కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది గనుక ఇది సక్రమంగానే ఉన్నది; ఇది fallow land,

barren land, boulders ఉన్నాయి; లెవెల్ చేయడానికి, ఇంకా betterment charges ఆవి అవుతవి గనుక, ఈ ధర నిర్ణయించినారుగాని ఎవరికీ ఏమీ దురుద్దేశం లేదు. కనీసం 2 వేలమంది వెళ్ళితే ఒక township develop అవుతుందని, ఆ విధంగా ఒక సైకలాజికల్ ఫీలింగ్ డెవలప్ అయితే అంత దూరం వెళ్ళడానికి తయారవుతారని చేయడం జరిగిందిగాని ఇక్కడ ఉన్నవారిలో పెద్ద పెద్ద జర్నైస్‌గాని, మంత్రులుగాని, ఇంకెవరైనాగాని లాభం పొందాలనే ఉద్దేశం ఎవరికీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉర్దూలో ఒక సామెత ఉన్నది- ఏక్ నాల్ మిలాహై, ఘూంకేకో తలాష్ కర్నాహై– అని. ఒక నాడా దొరికిందట, ఇక గుట్టాన్ని కొనాలిట. ఆరకంగా ఇక్కడ జాగా తక్కువధరకు వస్తోందిగనుక తీసుకొని రు. 40,000 లతో బిల్డింగ్ కట్టేయాలనే ఆసక్తి ఎవరికి కావాలన్నా, చిన్నవారికిగాని, పెద్దవారికిగాని,– ఎవరికి కావాలన్నా, అందరికీ అవకాశం కల్పిస్తామని లా సెక్రటరీగారు నాకు చెప్పారు. ఆడేమీ close కాలేదు. ఇంకెవరికైనా కావలిస్తే ఇప్పించడానికి అభ్యంతరం లేదు; కనుక ఈ విషయం స్పష్టం చేయండి అని ఆ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్, సెక్రటరీ, చెప్పారు గనుకనే, షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్ గోపాలకృష్ణయ్యగారు వేసినారు గనుకనే, దానికి సంబంధించిన ఈ వివరాలు క్వశ్చన్ అవర్‌లో చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుందో లేదో అని ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. కనుక దీనిలో ఎవరికీ అమీ దురుద్దేశం లేదు. ఇక్కడ లౌనులో కన్‌జెషన్ తీసివేయాలని యున్నదికూడ. ఏక్కడ ఇల్లు ఉన్నవాడే అక్కడకూడ కట్టుకొంటున్నాడు అనుకోకండి. కనీసం ఇరాయి ఇచ్చుకొనుటకైనా ఒక ఇల్లు ఇక్కడ దొరకటానికి అవకాశం ఉంటుంది. లేగాని ఇందులో వేరే దురుద్దేశం లేదని స్పష్టం చేస్తున్నాను.

ఈ రెవిన్యూ డిమాండుమీద 25 మంది గౌ. సభ్యులు ఇచ్చిన సూచనలు ఏ విధంగా అమలు చేయగలమో వేది ఆలోచిస్తున్నాము. ప్రతిపక్ష నాయకులుచెప్పారు– కొంతవరకు అది నిజమయితే కావచ్చుగాని నావరకు అది నిజం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కట్ మోషన్సుకు సమాధానం ఇవ్వలేదని అన్నారు. నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి ప్రతిసంవత్సరం అన్నింటికి సమాధానం పంపిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం పంపించాలంటే అభ్యంతరం లేదు. ఏమైనా follow-up programme తప్పక ఉంటుంది. అది లేదనడం న్యాయం కాదు. సాధ్యంగాక ఎంక్వైరీలో సంవత్సరాలతరబడి delay జరిగితే జరగవచ్చుగాని, కట్ మోషన్సుకు సంబంధించి సమాధానం ఇవ్వగలిగిన వెంటనే ఇస్తున్నాము. ఎంక్వైరీలో ఉంటే — "The matter is being enquired" అంటున్నాము' లోయర్ లెవెల్‌లో ఉంటే —

"The matter is subjudice" – అని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఏదైనంత వరకు, specificగా చెప్పిన పాయింట్సుమీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. Assessment Actకు సంబంధించిన విషయాలుకూడ మనవి చేశాను; ఈ కట్ మోషన్సు అన్నీ ఉపసంహరించుకొని ఈ డిమాండును ఏకగ్రీవంగా బలపరచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—Settlement rates కన్నా assessment-cent percent చేస్తామన్నారు. ఆ assessment 1956-57 సంలో చూస్తే తెలుస్తుంది. 1956–57 figures ఎంత? Assessment figure ఎంత? అప్పటికీ ఉన్న arrears ఎంత? అని అడిగాము. మొదటినుంచి అడుగుతూనే ఉన్నాము. ఇప్పుడయినా ఉంటే చెప్పండి. ఇప్పుడు సెక్షన్ 4 క్రింద కొత్తగా వేసిన చేట్సు - భూములను 7 రకాలుగా divide చేసి, 7 different rates, minimumలో difference, maximumలో difference వేశారు. ఏ కేటగిరీకి మినిమమ్? ఏ కేటగిరీక్రింద ఎన్ని ఎకరాలు ఉన్నవి, ఏ కేటగిరీక్రింద ఎంత అసెస్ మెంటు అయినదీ అని ప్రశ్న వేశాము. రాష్ట్రం మొత్తంమీద లెక్కలు అడిగాము. ఇప్పటికైనా అవి ఉంటే ఇవ్వించండి. వారు సప్లయిచేసిన బ్రాకెట్ పేపరుమీద ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు నికరమని చెప్పారు. అన్నీ verify చేసేందుకు ఇప్పుడు అవకాశం లేదు. తూర్పుగోదావరికి verify చేశాను. First categoryలో ఉన్న భూములు 4,04,000 ఎకరాలకుపైగా ఉంది. వాటిపైన ఆసెస్ మెంట్ calculate చేస్తే— ప్రభుత్వం చెప్పిన maximum, minimumతో అది 76 లక్షల సింగిల్ క్రాప్‌గా వస్తుంది. Double crop land – స్టేటిస్టికల్ రిజిస్టరుచూస్తే 1,07,000 ఉన్నది. మామూలుగా అక్కడ చెప్పడం రెండులక్షల కంటె ఎక్కువ ఉందని అంటున్నారు. అదిగాక tanks క్రింద ఉన్న wet land 1,42,000 ఎకరాలు ఉన్నది. అదికూడ కలిపితే ప్రభుత్వం చెప్పినది నికరం క్రింద తీసుకొనుటకు వీలులేదని గోచరం అవుతోంది. ప్రభుత్వం చెప్పే అంకె నికరంగా తీసుకొని అదిచూచేసరికి కంటికి ఇబ్బందిగాఉండి ఈ సందేహాలు వస్తున్నవి. ఇందులో రు. 5,70,00,000 వచ్చినమాట వాస్తవమేగాని అందులో రు. 90 లక్షలు తీసేస్తామన్నారు. ఆది రెండేళ్ళక్రిందట ఉన్న సర్ చార్జి — commercial crop rates కలిపి. ఇపుడు consequent on the additional assessment ప్రభుత్వం చెప్పిన 5 కోట్ల 70 లక్షలు రైటు అయినా అందులో ఈ 90 లక్షలు తీసేసి 4 కోట్ల 80 లక్షలు వచ్చిందని ఎలా చెప్పారు? అది పదే

పదే చెప్పడంలో ఒక impression create అవుతోంది– 4 కోట్ల 80 లక్షలు హెచ్చు చేయటం చాలన్యాయమైనదని మిగిలిన దానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తామని. అది మా అభిప్రాయం కాదు. ప్రభుత్వం ఏదైనా హెచ్చు చేస్తే మొట్టమొదట సెటిల్‌మెంటు రేట్సుకంటె సెంట్ పర్సెంట్ అంటే 1956-57 దానికి 4 కోట్ల 80 లక్షలు కలిపినాగాని కొంత తగాదా ఉండదుకాని 71 ఫసలీదానికి 4 కోట్ల 80 లక్షలు కలిపితే చాల ఇబ్బంది వస్తుంది. ఆ బరువు భరించలేరు. వీటి విషయమై మంత్రిగారి జవాబులో చెబుతారనుకొన్నాము, చెప్పలేదు.

ఇప్పుడు మాకు బడ్జెటులో చూచినదానిలో ఉన్న arrears అన్నీ చూపిస్తున్నారా, లేదా ? బడ్జెటు ఎస్టిమేట్సు ఉన్నవి. 16 కోట్ల 99 లక్షలు వేశారు క్రిందటి సంవత్సరం. అందులో arrears current డిమాండ్ కలిపే ఉంటుందా? కొంత వదిలి పెట్టుతున్నారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అంచనాలో, ఎంతవరకు వసూలు అవుతుందో అంతవరకు దృష్టిలోకి తీసుకొనుట జరిగింది. మొత్తం arrears అన్నీ చేర్చడం లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—ఏ అకౌంటులో ఉంటాయి ? కొన్ని అరియర్స్ ఇందులో కలిపితే మిగిలిన అరియర్స్ ఏ అక్కౌంటులో దొరుకుతాయి ? మా లెజిస్లేచర్ ముందు పెట్టడానికి నికరమైన అక్కౌంటు ఉంటుందా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—Carry over ఉంటాయి. అంచనాలు వేసుకొని estimates తయారు చేసేటప్పుడు ఎంతవరకు వసూలు చేయగలుగుతామో అంతవరకు వేయడం జరిగింది. Actuals 8 నెలలకే అయితే అంతవరకు దృష్టికి తీసుకొని, అరియర్సు కొంతవరకు తీసుకొని ఆవిధంగా తయారుచేయడం జరుగుతుంది. 37-1/2%, 18-3/4% అది standardization Act ఎప్పుడైతే వచ్చిందో, అదివరకు రేట్సులో ఎనామలీస్, వ్యత్యాసాలు ఉన్నవనే దృష్టితో సెటిల్‌మెంట్స్ అయినతరువాత 1927లో మొదట బేసిక్ రేట్సు ఏవైతే ఉన్నవో, వాటిపైన standardization Act తెచ్చి ad hocగా increase చేయడం జరిగింది; అంటే. ఎడిషనల్ ఎసెస్‌మెంటు యాక్టు వచ్చినప్పుడు – 57-58లోఏదైతే ad hoc increase జరిగినదో; అదికూడ కలుపుకొని, 100 % అయినది. అదిగాక 100% ఇంక్రీజ్ కాలేదు. తరాలవారిగా ఫిగర్స్ కావాలన్నా, రేటుగిరివైజ్ ఫిగర్స్ కావాలన్నా, తప్పకుండా తీసుకురావచ్చును. కాని, అందుకు కొంత టైమ్ పడుతుంది.

ఆ ఫిగర్స్ తప్పకుండా రీసుకురావచ్చును; ఇంకుక నాకు ఆభ్యంతరం లేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినతర్వాత, తాలూకావైజ్ ఫిగర్స్ వెంటనే పంపించవలసిందని ఉత్తరువులు ఇదివరకే ఇవ్వటం జరిగింది. కేటగిరివైజ్ ఫిగర్స్ వేయాలంటే, ప్రతి విలేజ్ వైజ్ కూడ సేకరించవలసి ఉంటుంది. కొంత టైమ్ ఇచ్చినట్లయితే ఆలోచించవచ్చును. 1-5 తరగ్స్‌లో ఇంత, 5-9 తరగ్స్‌లో ఇంత-అని తరాలవారీగా లెక్కలు కావాలి; కేటగిరివైజ్ కావాలి, సోర్స్‌వైజ్ కావాలి, తాలూకావైజ్ కావాలి అంటే- ఇది లెబోరియస్ వర్క్ అవుతుంది. ఆ లెక్కలు చెప్పించాలంటే తప్పకుండా చెప్పించవచ్చును; ఇంకుకు నాకు ఆభ్యంతరం లేదు. కాని దానికొరకు మరికొంత టైమ్ పడుతుంది.

Sri Tenneti Viswanatham :—I am sorry, I did not ask for so many details. I asked only figures under categories; what is the acreage; what is the assessment and what was the basic assessment in 1953 when Andhra State was formed and what is the present assessment. If we know these figures, then we can work out the figures for ourselves.

Sri N. Ramachandra Reddy :— I cannot give those figures off hand.

Sri Tenneti Viswanatham :—Even from the beginning I have been asking for those figures. If you are pleased, we will be very glad.

Mr. Speaker :—It seems he has been making that request from the beginning; at least try to give those figures after some time.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, నా ప్రశ్నలు రెండు ఉన్నవి. ఇండ్లస్థలాలు గురించి ఏదో ఆఫీసర్స్ అంతా చేసుకొంటున్నారని ఏదో స్టేటుమెంట్ ఇచ్చారు. ఆ స్టేట్ మెంట్‌లో మా పేర్లు ఉదహరించకపోతే మేము మాట్లాడక పోదుము.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— మిమ్మల్ని అడిగినారనిచెప్పాను. మీరు సంతకం పెట్టారనిచెప్పలేదు. అపొజిషన్ మెంబర్స్ అందరినిఅడిగినారని చెప్పినాను. మీరు సంతకం పెట్టినారని నేను చెప్పలేదు. మీకు కావాలన్నారని చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అది క్లారిఫై చేయమని చెబుతున్నాను. వారు వచ్చి అడిగారు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇప్పుడు కావాలంటే — ఎవరెవరికి కావాలో వారికి ఇస్తామని ... ...

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అదే సమస్య వస్తుంది. కొంతమంది ఆఫీసర్స్ వచ్చి "మేము కాలనీ పెట్టబోతున్నాము; భూమి చౌకగా గిట్టుబాటు అవుతున్నది; మీరుకూడ ప్రముఖులు; 2,500 గజాలు చొప్పున మీరుకూడ తీసుకోమని" అన్నారు. నాకు ఇండ్లస్థలంకోసం ఇంటరెస్టులేదు. ఈరోజు ఇండ్లస్థలంకొని, దానిద్వారా డబ్బు సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యంలేదు. అందుచేత దానిమీద సంతకముచేయము; దాంతో మాకేమీ సంబంధంలేదని; స్పష్టముగా చెప్పటం జరిగింది. మేము సంతకం పెట్టలేదని ఇప్పుడు మంత్రిగారు స్పష్టంచేశారు; బ్రతికాము. ఆ తెలివితేటలు కాస్త మాకు దేవుడు ఇచ్చినది ఉండబట్టి మేము జాగ్రత్తగా దానిమీద సంతకం చేయలేదు. కాని, మంత్రిగారు యీనాడు స్టేట్‌మెంట్ చేసింది మాత్రం అన్యాయం. ఇళ్ళస్థలాలు జడ్జీలు, మంత్రులు, మాజీమంత్రులు, శాసనసభ్యులు, ప్రముఖులు — యీ వి. వి. పి లంతా సంతకంచేసి అక్కడ తీసుకొంటున్నారు; ఎకరానికి 200 రు. ఇచ్చారు; అని వారు చెప్పారు. ఇళ్ళస్థలాలు బాగుచేసుకోవాలి; ఇళ్ళస్థలాలు బాగు చేసుకొంటేనే భవనాలు కట్టటానికి వీలుగా ఉంటుంది అని చెప్పటం — అది సరైనది. దానినిగురించి ప్రభుత్వంమీద ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రజలు అనుకొంటున్నారు. దానిని మంత్రిగారు యీ రోజు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చి నిజమే అని అది స్పష్టంగా అంగీకరించినందుకు నాకు సంతోషమే. కాని మాకు మాత్రం అందులో భాగంలేదు. గవర్నమెంట్ యీ పెద్దపెద్ద ఉద్యోగస్థులకు, మాజీ ఉద్యోగస్థులకు, మాజీ మంత్రులకు, మాజీ న్యాయాధిపతులకు అందరికి, ఇప్పటి మంత్రులకు మీరు ఇండ్లుకట్టుకొని సుఖంగా ఉండండి, బొన్‌లో ఒక ఇల్లు ఉన్నా ఇంకో ఇల్లు కట్టుకోండి; ఆ ఇల్లు అద్దెకు ఇచ్చుకొంటారుకదా — అనే రీతిగా చెప్పటం అది ప్రభుత్వపాలసీ అయితేమాత్రం అది బొరపాటు పాలసీ అని చెప్పవలసివస్తుంది. అది నేను పర్సనల్ ఎక్స్‌ప్లనేషన్ క్రింద

చెబుతున్నాను. పన్నులు గురించి, వాటి లెక్కలు గురించి అనేక తర్జనభర్జనలు జరుగుతున్నవి. ఆసలు పన్ను ఎంత తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం తయారుగాఉంది? దానిని గురించి సంప్రతించటానికి ప్రభుత్వం తయారుగాఉందా? అంటే, దానికి సమాధానం లేదు. 4 కోట్ల, 80 లక్షల రు. వనూలు చేస్తున్నాము; అంతకంటె ఏమీలేదని అంటున్నారు. అది ఒక్కటేనా మీ ఆఖరుమాట? లేక, ఏమైనా కన్సిడరేషన్ చేసేదానికిగాని, డిస్కషన్ చేసేదానికిగాని తయారుగా ఉన్నారా? మేము ప్రతిష్ట మీద నిలబడటంలేదు. రైతాంగంమీద ఉన్నభారాన్ని తగ్గించటానికి ప్రభుత్వంతో ఒకటికి నాలుగు పర్యాయాలు కూర్చుని చర్చించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. మీరు ఎంత వరకు తగ్గించుతారని అడిగాము. దానికి తాము ఏమీ సమాధానం చెప్పకుండా, తాము పట్టిన కుందేలుకు మూడేకాళ్ళని చెప్పిన మోస్తరుగా వారు వనూలు చేస్తున్నది 4 కోట్ల 80 లక్షలేనని చెప్పటం, (మేము ఆ లెక్కలను ఇవ్వమని అడిగితే,) మూడు నెలలు ఆగండి, నాలుగు నెలలు ఆగండి, ఆ లెక్కలు తెప్పించి యిస్తామని అనటం— అదేనా గవర్నమెంట్ యొక్క ఆఖరుమాట? ఇంకా ఏదైనా ఉన్నదా? ఉన్నదే నేను మరొక పర్యాయం అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— దేనికైనా — ఇదే చివరి మాట అని ఎక్కడ ఉన్నదండి? దేనికీ చివరిమాట అన్నదిలేదు. ప్రపంచంలో రిజిడిటీ దేనికీ కూడ ఉండదు. ఏ సమస్య అయినా ఆలోచించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. చివరి మాట ఏమిటో చెప్పండి అంటే ఎట్లా? చట్టాలు చేసుకొంటున్నాము; సవరణలు చేసుకొంటున్నాము. దేనికీ చివరిదశ అనేది ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎంత తక్కువ చేస్తారు?— అని అడుగుతున్నారు? 4 కోట్ల 80 లక్షలూ వస్తుందని, ఆ మూడుకోట్లుకూడ కలుపుకొంటే, 6 కోట్ల 5 లక్షలు అన్నది ఒప్పుకోక తప్పదు. అది ఇదివరకే ఒప్పుకొన్నాము. కాబట్టి ప్రతిష్టమీద నిలబడతారా, లేక ప్రభుత్వం అన్న దానికి వెనక్కుపోతారా, అన్న ప్రశ్న ఉద్భవించదు. ఇందులో ప్రతిష్ట సమస్య ఏమీ లేదు. ఏ చిక్కులు ఉన్నాయి, వాటిని దూరం చేయటానికి ఆలోచించుతో వచ్చును. ఇందులో ప్రతిష్ట ఏమి ఉన్నదిలో చివరి దశ ఏమి ఉన్నది? ఏ సమస్య అయినా, ఎప్పుడైనా ఆలోచించుకోవటానికి అవకాశము ఉంటుంది. గోజా సుందరయ్యగారు కలుస్తూనే ఉన్నారు; విశ్వనాథంగారు కలుస్తూనే ఉన్నారు. ఎన్నో వ్యవహారాలు మాట్లాడుకొంటున్నాము. ఏ సమస్య అయినా, ఎప్పుడైనా మాట్లాడుకోటానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఈ సబ్‌జక్ట ఎప్పుడైనా మాట్లాడినానా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఈ సబ్‌జక్ట కాదండి. ఏ వ్యవహారమైనా మాట్లాడుకొంటూనే ఉన్నాము. ఇప్పుడు ఇదమిద్ధంగా సగం తగ్గిస్తారా ? నాలుగోవంతు తగ్గిస్తారా, అని ఆడిగితే అది ఎట్లా చెప్పటానికి వీలవుతుంది ? వారు రోజూ మాట్లాడుతున్నారు; మాట్లాడవచ్చును. మాట్లాడటానికి సమయం అన్నది ఏమీ లేదు. ఎప్పుడైనా మాట్లాడవచ్చును. ముఖ్య మంత్రిగారితో మాట్లాడవచ్చును; నాతో మాట్లాడవచ్చును. మాట్లాడటానికి కూడా ఏదో అడ్డం వస్తుందనుకోవటం ఉక్రమమైనదికాదు తప్పకుండా మాట్లాడుకోవచ్చును.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి (మైదారం) :— మంత్రిగారి దృష్టికి జగ్యాల గ్రామంలో ఒక సంవత్సరం లోపల 9 వేల రు. లు మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేశారనే విషయం తీసుకు వచ్చాను. మంత్రిగారు దానిని విచారణచేసి 9 వేల రు. ను మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ అయినట్లు రుజువైన తర్వాత ఆ పటేల్ పట్వారీల దగ్గరనుండి ఆడబ్బు రికవర్ చేసివారు. ఇంకా ఆ విధంగా మిస్ఎప్రోప్రియేషన్ చేసిన గ్రామాలు 50, 60 దాకా ఉన్నవి. ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇచ్చిన వ్యక్తులకు 100 రు. లు బహుమతి ఇస్తామని డిక్లేర్ చేయకపోతే, ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇవ్వటానికి ప్రజలు ముందుకురారు కాబట్టి, ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇచ్చినవారికి ఏదైనా బహుమతి ఇచ్చే విషయం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇచ్చినవారికి ఏదైనా ఇవ్వాలనే విషయం ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— డిమాండ్ నోటీసులు ఇచ్చే విషయంలో మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ప్రతి రైతుకు డిమాండ్ నోటీసు ఇవ్వటం కష్టతరమైన పని అని, గ్రామ చావిడికివచ్చి రైతులు ఆడిగితే ఇచ్చే విషయం ఆలోచిస్తామని అన్నారు. ఇవ్వాడు జప్తునోటీసులు అనేక వందల మందికి ఇస్తున్న ఘటనలుఉన్నవి. ఇవ్వాలను కొంటే, వ్రాతమూలకంగా ఇవ్వటం అసాధ్యమైనదికాదు. రైతులు ఎంత చెల్లించాలనేది వ్రాతమూలకంగా తెలియజేయకపోవటంవల్ల రైతు తను ఎంత చెల్లించాలో, గ్రామాధికారులు తాము రైతులనుండి ఎంత వసూలు చేయాలో తెలియని అయోమయ

పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. మునసబు కరణాలు వారు లోచినది చెప్పటం, వారు చెప్పింది రైతులు చెల్లించకపోతే జప్తు చేయడం యీ పరిస్థితి ఉన్నదిశాబట్టి, తప్పనిసరిగా డిమాండ్ నోటీసులు as a rule ప్రతి ఒక్కరికీ ఇచ్చితీరాలనే ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ప్రభుత్వం పంపిస్తుందా ?

యస్. రామచంద్రారెడ్డి:— వేరే instructions అక్కరలేదు Demand notices యివ్వాలని యిప్పుడు instructions ఉన్నాయి. కాని అమలు జరగడంలేదని వారు చెప్పినారు అది కొంతవరకు వాస్తవమని మనవి చేస్తున్నాను. Practical difficulty ఉన్నదని మనవిచేశాను కానిdemand notice యివ్వకూడదని నేను అనలేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇవ్వకూడదని వారు అనలేదు. ఇవ్వాలని instructions పంపితేగాని వారు యివ్వడంలేదని తమ దృష్టికి తెసుకవస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి:— అదే మనవిచేశాను. Practical గా యిది అసాధ్యం. Difficulties ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క Village officer. యింతమందికి యివ్వగలుగుతామా ? చావడిలో తప్పకుండా పెట్టాలని instructions యిస్తాము. Demand notices కూడా యివ్వాలని చెబుతే నాకేమి అభ్యంతరంలేదు. తప్పకుండా యిప్పించిచూస్తాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మంత్రిగారు బంజరు భూముల సమస్యలోమాత్రం కాస్త ఆలోచించడం, దానిని గురించి liberal గా చూస్తారు అనేది వారి ఉపన్యాసాన్ని బట్టి మాకు అర్థం అవుతున్నది. కాని ఆదనపు పన్నుల గురించి తాము పట్టినకుందేలుకు మూడేకాళ్ళు అనే వాదం తప్పితే మరొకటిలేదు. సామాన్య రైతుల మీద విపరీతమైన భారం పడిన దానిని గురించి consideration చేసుకొనే స్థితిలోకూడ ఉన్నట్లుగా, వారు యిచ్చిన సమాధానాన్నిబట్టి, మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాన్నిబట్టి, లేదు. ఈ పరిస్థితులలో మేము ఈ demands మీద voting లో పాల్గొనడంకూడ నిరుపయోగం. అందుచేత ఈ వైఖరికి వ్యతిరేకత తెలియజేస్తూ మేము ఈ demands మీద voting లో పాల్గొనకుండా వెళ్ళిపోతున్నాము.

(So saying, Sri P. Sundarayya led by his party Members walked out of the House.)

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— స్వతంత్ర పార్టీ తరపున మేముకూడ పోతున్నాము.

(So sayiny, Sri P. Rajagopala Naidu led by his Members walked out of the House.)

Mr. Speaker:—The question is,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To bring to the notice of the Government the imperative need for a reconsideration of and rethinking on the provisions of Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Assessment and Cess Revision) Act of 1962 which have been formulated without having due regard to important considerations such as

i. rationalisation of land tax;

ii. taxable capacity and to the circumstances of the tax payer;

iii. sound land classification system.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రీవ్యాప్తంగ రైతాంగం అదనపు భూమి శిస్తు చట్టాన్ని ఎత్తి వేయాలని, బంజర్లు పంచాలని, సత్యాగ్రహోద్యమాన్ని సాగిస్తూ తమ నిరసనను తెలియ జేస్తున్న ప్పటికి ప్రభుత్వం నిరసించుము ఖాతరు చేయకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

శిస్తు వసూళ్ళగురించి ఆంధ్రప్రాంతం వరె 15 మార్చి చివరి తేదీగా నిర్ణయిస్తూ చేసిన ప్రభుత్వ ఆర్డరును అమలు జరుపుటకు బదులు, ఉపసంహరించుకొన్న ప్రభుత్వ వైఖరిని నిరసించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not abolishing wet cess under precarious water sources in all the districts in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not abolishing wet cess under the spring channels and Kasam Kalavas in the State as in Anantapuar District

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not conducting resettlement in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not withdrawing the Additional Land Revenue Assessment Act of 1962.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not distributing Banjar lands to the landless poor

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For collecting the whole land revenue by force at a time instead of collecting it in four instalments.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

For not recommending to the Central Government to withdraw the 17th Amendment to the Constitution of India.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For levying heavy penalties for taking water from the water sources for dry lands.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not including drylands receiving water from recognised water sources for the last 6 years in the Ayacut,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not solving the problems of the village officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not fixing up standards for the tanks in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government in conducting sub-divisions of joint patta lands,

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రంలో నున్న గ్రామోద్యోగుల కోర్కెల విషయంలో ప్రభుత్వం స్పష్టమైన ప్రకటన చేయనందున

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అఖిలపక్ష సమితి నాయకత్వమున ఈ నెల 3 వ తేదీనుండి 30 వేలమంది సత్యాగ్రహులు తక్షణమే బంజర్లను పంచమని సత్యాగ్రహం చేసినను ప్రభుత్వం బంజర్లను పంచుటకు తన పాలసీని ప్రకటించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అఖిల పక్ష కమిటీ నాయకత్వమున రాష్ట్రమంతా ఆదివాసుల భూమి కస్తు బిల్లు రద్దు పర్చమని ఇంతవరకు 30 వేలమంది సత్యాగ్రహం చేసినా బిల్లు ఉపసంహరించ నందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గోదావరి లంక భూములను పూర్తిగా లేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు యివ్వ నందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అధిక వర్షములవల్ల ముయ్యనుముంపువల్ల నష్టపడ్డ భూము లకు రెమిషన్ యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకాలో యిడూరు గ్రామంలో నున్న రెవిన్యూ పుంత నివసించు చున్న పేద హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలముల కొరకు పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా చెఱుకువాడపాలెం ఖండ్రిక గ్రామంలో గ్రామకంఠలో నివ సించుచున్న పేదలకు పట్టాలు యివ్వనందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అజ్జరం గ్రామంలో హరిజనులకు భూములు ఇండ్లస్థలముల కొరకు గ్రామంటు అయి స్థలములు విడగ్రొక్కనప్పటికి ఆ యిళ్ళ స్థలములకు పట్టాలు యింతవర్కు యివ్వనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అన్నవరప్పాడు గ్రామ మునసబు 12 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వపు సొమ్ము అపహరించినా యింతవర్కు ఎట్టి శిక్షను విధించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

ఆఖిలపక్ష కమిటీఆదేశానుసారం అదనపుశిస్తు రద్దు–బంజర్లు పంపకంకొరకు సత్యాగ్రహం ప్రారంభించినా యింతవరకు ప్రభుత్వం యీ రెండు కోర్కెలను ఆమోదిస్తూ ప్రకటన చేయనందున

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

తణుకు తాలూకా ఖండవల్లి లంక మాలపల్లి సొసైటీ భూములకు అదనంగా పొగాకు పన్ను కట్టినందున సొసైటీ భూములలో వీటి గట్టు ఎత్తు చేయుటకు త్రవ్విన తుంటల విస్తీర్ణమును భూములనుండి మినహాయించనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

గోదావరి లంక భూములలో ఎఫ్. ఎల్. సొసైటీలకు యిచ్చిన భూములలో పొగాకుపై అదనంగా పన్ను వసూలు చేయుచున్నందున

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

తణుకు తాలూకా ఉసులుమర్రు గ్రామంలోని భూములను 'బి' షెడ్యూలులో నమోదు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Reuenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఆదనపు రెండవ పంటకు భూమి కేటాయించుటలో ముంపు నష్టము, తక్కువ పంట పండిన భూములకు క్రమానుగతంగా రెండవ పంట యివ్వనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఇలపర్రు గ్రామ మునసబు 16 వేల రూపాయలు రైతులవద్ద పన్నులు వసూలుచేసి తిని వేసినా ఆ మునసబుపై యింతవరకు ఎట్టి కేసు పెట్టనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఏలేటిపాడు అగ్రహారం లేకిన్ ఓవరు అయినా ఆ గ్రామంలో చాలాకాలంగా గ్రామకంఠములో నివసించుచున్న ఇండ్లస్థలముల వారికి పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

తణుకు తాలూకా, ఇల్లింద్రపర్రు గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు చాలా కాలంగా రెవిన్యూ పుంతలో నివసించుచున్నప్పటికి వారికి నేటికి పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా 1. వెలగలవారిపాలెం, 2. నత్తారామేశ్వరం 3. ఆలమూరు 4. పాలమూరు 5. ఆత్తిలి 6. కే. సముద్రపుగట్టు గ్రామాల భూవసతి లేనివారు ఏండ్లు తరబడి రెవిన్యూ పుంతల్లో కాపురముంటున్న పేదలకు యింతవరకు పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93, 97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఆరవల్లి గ్రామంలోని హరిజనులు గత 16 ఏండ్లనుండి ఇండ్ల స్థలముల కొరకు పిటీషన్ పెట్టుకున్న ప్రభుత్వం ఆమోదించినా యింతవరకు సర్వే కానందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఇండ్లే స్థలాలకు భూ నేకరణ చట్టములో సవరణ తేనందున భూ నేకరణలో ప్రొసిజరువలన ఎండ్లే తరబడి జరుగుచున్న జాప్యమును తొలగించ సవరణ తేనందున

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు శిస్తు చట్టమును రద్దు పర్చుతూ ఆంధ్ర ప్రాంతములో మద్యనిషేధమును రద్దు గావించనందుకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు భూమిశిస్తు చట్టంలో గల చేటులలో గరిష్ట విధానమును అమలు జర్పడం వలన తెలంగాణా రైతాంగంపై ఆర్థిక భారము ఎక్కువ అయినందున గరిష్ట విధానమును రద్దు చేయుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లాలో రామన్నపేట నల్లగొండ తాలూకాల గ్రామాలకు అనిఫ్ సెస్ కాలువక్రింద ఆయకట్టగల తరి భూములకు చట్టములో వున్న మూడవ తరగతి చేటును వర్తింప చేసినందుకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు శిస్తు చట్టంవలన రైతాంగం ఆర్థిక భారము ఎక్కువ అయినందువలన యీ చట్టంను రద్దు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తక్కువిబకాయిలు నిర్బంధంగ రైతులపరిస్థితిని పరిశీలనచేయకుండ వ్యవసాయ పంపులను జప్తులుచేసే విధానమునకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికార్లను పశేలు పట్వారీల వారసత్వ హక్కును సుప్రీము కోర్టు యిచ్చిన తీర్పు ననుసరించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యింతవరకు వారసత్వ హక్కును రద్దు చేస్తూ చట్టం చేయనందుకు నిరసన

To reduce the allotment of Rs. 93,97.000 for Land Revenue by Rs, 100

For 1. not abolishing Deputy Collector's Offices.

2. not accepting the hereditary principle in the case of the Village Officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not supplying stationery to the Village Magistrates and Karanams sufficiently.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs, 100

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, అమలాపురం తాలూకా, నడవపల్లి దేవస్థానం భూములకు అక్రమంగా హైకోర్టులో దావా ఉన్నప్పటికి దేవస్థానమునకు నష్టకరమైన విధముగా రాజీపడి నందులకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మంజిల్లా నూగూరు తాలూకాలోని 1. చర్ల 2. ఆల్వాక 3. నూగూరు మాల్‌గుజారి ఎస్టేటులను రద్దుచేయక ప్రభుత్వం జమీందారులకు తోడ్పడుతూ, ఆనేక సంవత్సరములనుండి ప్రజలు ఆందోళన చేస్తూ ఉన్న ఆ ఎస్టేటులను రద్దు చేయక పోవుట గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మం జిల్లా భద్రాచలం డివిజనులోని గిరిజనులు, తదితరులు అనేక సంవత్సరములు నుండి సేద్యం చేస్తున్నటువంటి 2. ఎ భూములకు పట్టాలు యివ్వక వారికి గవర్నమెంటుద్వారా, తక్కావి అప్పులు, సబ్సిడీ బాపులు, వగైరా అప్పలు రానివ్వకుండా చేస్తూ, వీజన్సీ ప్రజల అభివృద్ధికి తోడ్పడలేక పోవుటగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పాయకరావుపేట నియోజకవర్గంలో పంటలు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా పాడయిపోయినప్పటికి రైతులు ఇవ్వాల్సిన శిస్తు బాకీలు పూర్తిగ రద్దు చేయడానికి బదులు ప్రత్యేక సిబ్బందినివేసి రైతులను భయపెట్టి శిస్తుల వసూలు చేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల నిరంకుశ చర్యలు ఖండించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పాయకరావుపేట నియోజకవర్గంలో మెట్ట గ్రామాలు, వర్షాధారంతో సాగయ్యే చెరువు క్రింద పల్లపు భూములు గత ఐదు సంవత్సరాలుగ పంటలు పూర్తిగ పాడయిపోయినప్పటికి మెట్ట మాగాణి భూములకు పూర్తి శిస్తు రెమిషన్ యివ్వని ప్రభుత్వ వైఖరిని-వ్యతిరేకతను నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government to stop un-licenced rice-mill working at North Mopur village, Kovur taluk, Nellore District without Collector's licence.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the Government to desist from adopting coercive steps in collecting land revenue in the villages.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the immediate removal of anamolies in the assessment of water rates under class II, III and IV water sources and calculation of cesses on such rates.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the Government to desist from levying betterment tax on old ayacut under K.C. Canal and undeveloped lands under T. P. B., Low level canal.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the Government to immediately distribute the banzar lands to the landless poor.

To reduce the alllotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the withdrawal of the Additional Assessment Act and to focus the attention of the Government to the Statewide Satyagraha in this regard.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To discuss the problems of the village officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

సర్వే సెటిల్‌మెంటు సమయములో అనేక పట్టాభూములను, ఫారెస్టు భూములుగాను, అనాధీనములుగాను మార్చుటయేగాక, ఒక భూమిని మరియొకరి పేర నమోదు చేయుట వగైరా, ప్రభుత్వపు అవకతవకను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government to revise the pay-scales of circle officers, district surveyers, Deputy Surveyer, field Surveyer etc., categories 1 to 22 in the Survey Department.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గత సంవత్సరము భూములపైన అదనపు పన్నులు వేసిన ఫలితముగ రైతాంగములో పెద్ద ఆందోళన మరియు అలజడి బయలుదేరినది కావున అదనపు పన్నులు తగ్గించే గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రతి తహసీలు కార్యాలయంలో తహసీల్దారులు రైతాంగము పెట్టుకున్న వివిధ దరఖాస్తులను వెంటనే పరిశీలన చేయకుండ ఏండ్లు తరబడి జరుపుతున్న జాప్యము గురించి ప్రభుత్వం 6 మాసాలలో పరిష్కరించే విధానము నిర్ణయించే సూచనలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతములో శిస్తు వసూళ్ళ గురించి డిమాండు నోట్‌ను ఏర్పాటు చేయవందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా సాగు చేయుచున్న బంజరు భూములను సాగుదార్లకు పట్టా చేయక కావాస్లు విధించుచున్నందుకుగాను

To reduce rhe allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘము చే చేయబడిన బంజరు గాయిరాన్ నూటికి పది ఎకరాలకు బదులు నూటికి ఐదు ఎకరాలకు తగ్గించమని చేసిన శిఫారసును అంగీకరించనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దేవరకొండ తాలూకాలోని పెండ్లిపాక్ల ప్రాజెక్టక్రింది ఆయకట్టు 4 వేలు ఉన్నప్పటికి యీ భూములను 2 వ తరగతి క్రింద చేర్చి అధిక శిస్తులు వేసినందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాములలో హరిజనులు, యితర పనివారలచే నేటికి వెట్టిచాకిరి చేయించుకొనుట రద్దు చేయనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అత్యవసర పరిస్థితిలో కూడా జాగీర్దారులకు సంస్థానాధీసులకు యిచ్చే రాజభక్తి రాలు రద్దు చేయనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా వున్న హరిజనులు మరియు చాకలి మంగలి కుమ్మరి పనివారలకు ఉన్న యీనాం భూములను తక్షణమే పట్టాలు చేయకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లా, దేవరకొండ తాలూకాలో గోనబోయనపల్లి, బెండి, కందుకూరు మొదలైన గ్రామాల పట్వారీలు ప్రభుత్వం ధనం మిందివేసినట్టు రుజువైనప్పటికి వారిపై ఎట్టి చర్య తీసుకోనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

శిస్తు వసూళ్ళలో, శిస్తు పట్టికలు గ్రామాలలో పెట్టుటకు చట్టములో ఉన్నప్పటికి జిల్లా తాలూకాలలో అధికారులు, పట్టికలు పెట్టించ లేనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతములో శేతు శిండిలకు నీరడీలకు, ఏ నెలజీతము ఆ నెలకు యివ్వకుండా మూడు నెలలకు ఒక సారి ఇవ్వడము ఆఫీసు చుట్టు తిప్పడము జర్గుచున్నం దుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తాలూకా జిల్లా రెవెన్యూ ఆఫీసులలో జర్గు పనులు ఏండ్లతరబడి జాప్యం జరుగు చున్నందుకు రైతులు లంచాలు ఇవ్వనిదే పని జర్గకుండా ఉన్నందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతములో రైతులకు యీనాటికి పాస్ బుక్కులు యివ్వనందుకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించి సిస్తువసూళ్ళు వాయిదా వేసిన ప్రాంతాలలో నిర్బంధముగా బకాయిల వసూళ్ళు సాగించి పేదరైతుల పశువుల జప్తుల సాగించి నందుకుగాను—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఈతి – తాడిచెట్లు (మెదలుపన్ను) రైతులకు చెల్లించుటకు సంవత్సరాలతరబడి జాప్యము చేయుచున్నందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్గొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలో పేదరైతులు సేద్యము చేయుచున్న బంజరు భూముల (పంట జప్తులుచేసి) నందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్ర తెలంగాణా రూల్సు ఏకమైన శిస్తు వసూలు పద్ధతులను ఏకం చేయలే నందుకు మార్చి ది. 15-3-64 వరకు సైం నిర్ణయించనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్ తాలూకాలోని చాగల్లు గ్రామ హరిజనులు దున్నుకుంటున్న బంచరాయి భూములు పట్టాలు యింతవరకు పట్టాలు యివ్వక పోవుటను గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్ తాలూకా ఘనపురంలో గ్రామములో యిండ్లపై బంచరాయి భూమిని పట్టాలిచ్చుటకు అయిన ఆలస్యము గురించిన దానిని గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To protest against the failure of the Government in preventing the Kothagudem Panchayat Samithi from selling away the revenue land in Palvancha village for house sites.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To protest against the failure of the Government in supplying printed receipts to all the Villages.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్ర వ్యాపితంగా జర్గుతున్న సత్యాగ్రహాన్ని గుర్తించి ఆదనపు భూమిశిస్తు చట్టాన్ని రద్దు చేయనందుకు మరియు బంజరు భూములు పంపకం చేయటానికి నిరాకరిస్తున్నందుకు చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం తాలూకా వుల్లింపర్రు గ్రామంలో ప్రభుత్వ వెర్వు పోరంబోకు పై హరిజనులు వేసుకున్న యిండ్లకు పట్టాలు యివ్వనందుకు విచారము తెలుపుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం విధించిన అదనపు భూమిశిస్తు రద్దు చేయాలనీ, బంజరు భూములను పేదలకే పంచి పట్టాలు యివ్వాలనీ రాష్ట్రీ వ్యాపితంగా జరుగుతున్న అన్ని పార్టీల వారు పాల్గొంటున్న శాంతియుత సత్యాగ్రహోద్యమును నిర్బంధ చర్యలద్వారా ప్రభుత్వం అణచివేయు బూనుకొని లాఠీ చార్జీలు చేయడం గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం విధించిన అదనపు శిస్తులచట్టం రద్దుకొరకు బంజరు భూములను పేదలకే పంచుటకొరకై రాష్ట్రీ వ్యాపితముగా అన్ని పార్టీలవారితో జరుగుతోన్న శాంతియుత సత్యాగ్రహంలో నేటికి 35 వేల పైగా సత్యాగ్రహులు పాల్గొని తమ న్యాయమైన కోర్కెను న్యాయ పద్ధతులలో తెలుపుతున్న ప్రభుత్వం కిమ్మనకుండా కరుడుగట్టిన మనస్తత్వంలో వ్యవహరిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుటకై

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తమ అనుచరులకు ప్రభుత్వ భూములను కట్టబెట్టేందుకు అట్టివారు రాజకీయ బాధితులుగా ఎట్టి అర్హత వీసమెత్తుకూడా లేనివారనేకులకు రాజకీయ బాధితుడనే పేరు తగిలించి, పేదలను తొలగించి, వేసుకున్న యిండ్లు పీకివేసి కూడా భూములు తమ అనుచరులైన వారికి కట్టబెట్టే పద్ధతికి తీవ్రమైన విచారము తెలుపుతూ అట్టి చర్యలను గర్హించుట గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రీ గ్రామాధికారులుగా పనిచేస్తూ వున్నవారిని పెట్టివారు అనే పేరున పిలువకుండా అట్టి పేరును రద్దుచేయుటగురించి మరియు వారు చేయవలసిన విధులు ఏమిటో స్పష్టంగా నిర్ణయించి గ్రామాధికారుల మొక్క- యింట్లో పెట్టి చాకిరీ చేయించకుండా కట్టి సూచనలు పంపించకుండా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేసినందుకు విచారము తెలుపుటగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నర్సాపురం తాలూకాలోని కావవరం గ్రామానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వ చెర్వు పోరంబోకు తాలూకు భూమిని అక్కడ గుడిసెలు వేసుకొని కాపురము చేస్తున్న నిరుపేదల గుడిసెలు పీకివేయించి ఎన్నడూ కాజకీయంగా బాధ పడని ఆ గ్రామ మునసబుకు పై భూమిని దఖలుపర్చ ప్రయత్నిస్తున్నందుకు– విచారము తెలుపుతూ అట్టి చర్యను రద్దుచేసుకొనమని ప్రభుత్వమునకు పంచాయితీ కోరికనూ వినిపించుకొనని ప్రభుత్వ కఠిన మన స్తత్వమును మార్చుకొని నిరుపేదలైన అచ్చటి కాపు రస్తుల కా స్థలమును యిచ్చుటకు గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దేశంతో నేడు ఏర్పడుతున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యానూ, ప్రభుత్వ పరిశీలనవల్ల రోజు రోజుకూ రైతాంగం అప్పుల పాలవుతున్నట్టు స్పష్టమవుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం మారటోరియం బిల్లును తేనందుకు విచారము ప్రకటించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

యిండ్లు వాకిళ్ళులేని నిరుపేదలైన కూలీలు ప్రభుత్వంయొక్క– పనికిరాని చెర్వులు, పోరంబోకులపై వేసుకున్న యిండ్లను పీకివేయకముందే అట్టి పోరంబోకులను గ్రామ కంఠములుగా మార్చి పట్టాలు యివ్వవచ్చునని క్రింది అధికారులకు సూచనలు యివ్వబడినప్పటికీ (అలానూచనలు యిచ్చినట్టు లెటరు నెం.0-3188-62-8 ద్వారా రెవెన్యూ మంత్రిగారు 10 మే 63 ని నాడు తెలిపియున్నారు) క్రింది అధికార్లు ప్రభుత్వము వాటి కనుగుణంగా నడుచుకోకుండా నిరుపేదల యిండ్లు పీకించే ఉత్తర్వులు యిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుతూ, అటువంటి దృక్పథాన్ని విడనాడి నిరుపేదల యిండ్లకు త్వరిత గతిని పట్టాలు యిచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలని తెలుపుటకు–

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి భీమవరం తాలూకా కొణితివాడ – తోలేరు గ్రామాలలోని బుట్టాకాయుడు చెర్వులో ఒక్కొక్కసెంటు భూమిలో చిన్న చిన్న గుడిసెలు వేసుకొని కాపురముంటున్న నిరుపేదల యిండ్లు పీకివేయించుటకు స్థానిక రెవెన్యూ అధికార్లు ఉత్తర్వులు యిచ్చి ఆ భూమిని యితర ఆస్తిపాస్తులుగలిగి పలుకుబడిగలిగిన ఆసాములకు

రాజకీయ బాధితుల పేరుతో యివ్వ ప్రయత్నిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుతూ యిది వరకే సదరు వ్యక్తులు రాజకీయబాధితులుగా భీమవరం తాలూకాలోని గూట్లపాడులో పట్టాపై యివ్వబడిన భూమిని అమ్ముకొని డబ్బు చేసుకున్నవారైనప్పటికీ తిరిగి వారికే యివ్వడానికి నిరుపేదల యిండ్లు కూడా (40 యిండ్లు) పీకివేయుటకు నిర్ధారించుకున్న మానవత్వం రాహిత్యమైన చర్యను గర్హించుటను గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప. గోదావరిలో నర్సాపురం తాలూకాలో గత సంవత్సరం 1372 వ ఫసలీలో విధించిన పెనాల్టీలు (పైరులు – పశుగ్రాసం - చెరకు మొదలైనవాటికి) ప్రభుత్వం మాఫీ యివ్వగా అందు నిమిత్తమై అప్పీళ్ళు చేసుకున్నవారిలో కొందరికి తగ్గించి అదే జి. ఒ. ప్రకారంగా మరి కొందరికి పెనాల్టీలు తగ్గించకపోవడం చాలా శోచనీయం. కావున ఏ కారణం చేతనైనా కానీయండి పై విధమైన వివక్షత చూపించి పెనాల్టీలు బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నందుకు విచారము ప్రకటించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,67,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, పోలవరం తాలూకాలో ఎస్టేట్ల రద్దు చట్టము క్రింద స్వాధీనము చేసుకున్న నాగవరం ముఠా సోనివలసు కోయలు, కొండరెడ్ల బకాయి పన్నులను రద్దు చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకా ప్రగడపల్లి గ్రామములో గతంలో సాగుచేసుకుంటున్న హరిజన బీదరైతులను తొలగించి ఆభూమిని భూస్వామికి అమ్ము చున్నందుకు నిరసగా —

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకా జీలుగుమిల్లి ఫిర్కాలో గల బంజరు భూములు సుమారు 8,000 (ఎనిమిదివేలు) ఎకరములు స్థానిక కోయలకు, తదితర వ్యవసాయ కూలీలకు ఇంకనూ పంచి పెట్టనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని బూసరాయిపల్లి గ్రామంలోని తరములుకట్టి (ఆర్. ఎస్. నెం. 10) న (assessed waste land) బంజరుభూమి వారిజనులకు యిండ్ల స్థలము కొరకు మార్పు చేయకుండా, భూస్వామికి వ్యవసాయము నిమిత్తము యిచ్చుచున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరంలోని ఒడ్డీలచేట గోదావరి ముంపుకు ప్రతి సంవత్సరము గురి అవుతున్న మూలముగా వారికి మరొకచోట వారికి యిళ్ళ స్థలము చూపుటలో శ్రద్ధచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు భూమిశిస్తు చట్టము రైతులకు అధిక భారముగా నున్నందున, దానిని గురించి పన్ను పరిశీలన చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93.97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశములో సాగుకు లాయకైన బంజరుభూములను వ్యవసాయ కార్మికులకు, సాగుదార్లకు యింకను పంచి యివ్వకుండా నున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని జమీందారీ రద్దు చట్టం క్రింద స్వాధీనము చేసుకున్న ఎస్టేటు గ్రామాలలోని భూములను సర్వే యింకను ప్రారంభించనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

కొల్లేటి లోతట్టు భూముల విషయమైన స్పష్టమై విధానం రూపొందించకుండా ఆక్రమించి ప్రజల జీవితంలో అశాంతిని, దుఃఖాన్ని కలిగిస్తూ వున్న ప్రభుత్వ చర్యలను నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పంట పూర్తిగా నష్టపడిన పట్టాదారులకు యిస్తూ వున్న శిస్తు రెమిషను సెకరం కొల్లేటి లోతట్టు భూములను లీజుకు తీసుకొన్నవారికి కలుగజేయక పంట పోయినప్పటికీ శిస్తు లీజుదారులనుండి వసూలు చేస్తూ వున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by 100

గార్మిమాధికారుల సమస్యలను శీతల చేటిక లోవుంచి, వారిజీవితాల్లో ప్రభుత్వం సృష్టించిన సంక్షోభాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భూమిలేని పేదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు ప్రభుత్వ బంజర్లను తమ స్వాధీనంలో వుంచుకొని దీర్ఘకాలంగా వ్యవసాయం చేస్తూ వున్నప్పటికి వాటిపై వారికి పట్టాలు యివ్వక పోవడాన్ని, ఆయా భూములనుండి వారిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వం యిస్తూవున్న ఉత్తరవులను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

స్వతంత్ర జీవనానికై, దేశకళ్యాణార్థమై ఆధికారాపోరోత్పత్తికై తపతప లాడుతూ ముందుకు వచ్చి భూమిని దున్ని, పండించటానికై పరవళ్ళు తీయ సిద్ధంగా వున్న భూమిలేని పేదరైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు ప్రభుత్వం తన బంజర్లను కొన్ని లక్షల ఎకరాల మేరకు వున్న బంజరు భూములను యివ్వక శతించడాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం బీద, సాద అని భేధము దృష్టిలో వుంచుకొనకుండా అతివికృష్టమైన ఆదనపు భూమిశిస్తు చట్టాన్ని రైతాంగంపై రుద్ది బలవంతంగా మోచ్చు శిస్తును వసూలు చేయ పూనుకున్నందువల్ల ఏర్పడిన దుష్పలితాలను, విషాదకర పరిస్థితులను చర్చించు టకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land Revenue by Rs. 100

1962 లో అధిక వర్షాలవల్లనూ, వాగులవల్లనూ వరదలవల్లనూ, ప్రభుత్వ ఆశ్రద్ధవల్లనూ పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలోనూ, ఏలూరు తాలూకాలోను అమితంగా పంటనష్టపడిన భూములకు శిస్తు రెమిషనుకై ఎన్ని అభ్యర్థనలు చేసినా పెడచెవిని పెట్టి, రెమిషను సమస్య నిర్ణయించకుండా, పాక్షిక దృష్టిని అవలంభిస్తూ, మానవత్వం లేకుండా స్పెషల్ డ్రైవ్‌లో డబాయింపుతో రైతుల వద్దనుండి శిస్తు వసూలు చేయ డాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ వివిధ జిల్లాలలో హరిజనులు తమ నివాసానికై ఇండ్ల స్థలాల్ని కేటాయించమని ప్రభుత్వానికి పెట్టిన దరఖాస్తులపై దీర్ఘకాలంగా ఏలాటి చర్యా తీసికొనక నానవేస్తూ వారిని వ్యధకు గురిచేస్తూవున్న ప్రభుత్వ వైఖరిని విమర్శించుంటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూబోర్డు స్టాండింగు ఆర్డర్లను అచ్చువేసి విడుదలచేయ నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

స్వర్ణకారుల బ్రతుకులలో నిప్పులుపోసి, వారి హాహాకారాలను విన్న తరువాతకూడ వారికి ప్రత్నామ్నాయ ఉపాధిక్రింద ఉచితంగా భూములను, అప్పులను ఇవ్వకుండా మీనమేషాలు లెక్కపెడుతూ వున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వపు యంత్రాంగంలో అన్ని స్థాయిలలోను క్రింది తరగతి పనివారిచే పెట్టి చాకిరి చేయించటాన్ని నిరోధించ నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అత్యయిక పరిస్థితి, పాదుపు దృష్ట్యాసైనా రెవెన్యూబోర్డును రద్దుచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ పటాలము (Maps) చవుక ధరకు అమ్మనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For failure of the Government to curb Corruption prevailing in Revenue Administration.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land Revenue by Rs. 100

To discuss forcible collections for Revenue without adopting due process of law.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For amending Land Revenue Rules by reducing the time limit for payment of land Revenue to 31st January instead of 15th March in Telengana Area.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Lanp Revenue by Rs. 100

For not lifting the ban on distribution of Banzar Lands.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not scrapping Additional Assessment Act

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For using repressive measures in collection of Land Revenue in the Village Chandragonda, Narsampet Taluk, Warangal District. inspite of the fact that a stay order was issued by the Hon'ble High Court.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not solving the problems of Village Officers after the delivery of the judgment of the Supreme Court.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not taking prompt action against the village Headman of Swayambhuvaram inspite of the fact that serious allegations against him like swindling and misuse of Government property etc., have been proved to be true

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not taking action against the Village Munsiff of Tallapalem Village, Anakapally Taluk, Visakhapatnam District, for his attempt to wreak vengeance against certain ryots of the said village by issuing wrong demands and making attachments of property.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not issuing demand notices to individual Pattadars specifying the amount due from them and straight away issuing attachment notices unlawfully.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not furnishing pattadars' Pass Books with proper tabular forms in Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not removing the encroachment over the Pulikalava, Thotada Channel in Anakapalli Taluk, Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆధిక శిస్తుల చట్టము రద్దు పరచనందుకు బీదలకు బంజర్లు పంచనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

బాపట్ల నియోజకవర్గములో 1963 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో వరదలు వచ్చి పంటవల్లపంట నష్టమును రిమిషన్ ప్రకటించకుండా పూర్తి శిస్తులు, నిర్బంధముగా వసూలు చేయుచున్నందున—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

[illegible] నియోజకవర్గంలో పంటలు దెబ్బతిని రైతులు బాధ పడుతున్నప్పటికి శిస్తు మాఫీలు యివ్వక పోవటం గురించి చర్చించటానికి గాను—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్లు జిల్లాలో పంటలు దెబ్బతిని రైతాంగం బాధపడుతుంటే బలవంతముగా తక్కావీ బకాయిలు వసూలు చేయడం చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతం ఆంధ్ర ప్రాంతం మాదిరిగా 15 వ మార్చి వరకు ల్యాండ్ రెవెన్యూ వసూలు గడువును యిచ్చి సత్యాగ్రహుల్ని విడచి 15 మార్చి జి. ఓ. ను కాన్సల్ చేస్తూ జనవరి 31 వ తేదీగా ప్రకటించినందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లాలో పంటలు దెబ్బతిన్నప్పటికి శిస్తు మాఫీయివ్వక పోవడం గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నద్దీనాలా పట్టా కాల్వల గురించి ప్రభుత్వ విధానం సరిగా నిర్వచించి పట్టా కాల్వల కింద ట్రేట్ చేయటాన్ని గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

Purpose: For not granting pattas for poor people who were in unobjectionable Govt. porambokes for the last several years in many villages in Kankipadu constituency.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోని 9 జిల్లాలందుగల సర్వేభాసు, పాయోగా సంస్థానాల బాగీదు గ్రామాల సెటిల్ మెంటు గావింపబడనందువల్ల ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs 100

ప్రతి 30 సంవత్సరాలు ప్రభుత్వ సెటిల్ మెంటు చేయుటకు వూనుకోనందుకు కలుగుచున్న దుష్పలితాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలో గల ఇనాంలను రద్దుగావించి దాన్ని అమలులోకి తేనందువల్ల ఇనాందారులకు ఇనాం రైతులకు కలుగుచున్న కష్టనష్టాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

కమీషనర్, కలెక్టర్, రెవెన్యూ ఆఫీసులందు పనిచేస్తూండె కాపీయిస్టులకు వేతనాలను నిర్ణయించి, వారికి పెన్షన్ యివ్వనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని నిర్ణయించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

లాండ్ ఎక్విజిషన్ పేరుక్రింద ప్రభుత్వం పట్టేదారులనుండి తీసికొన్న భూములకు నష్టపరిహారం సంవత్సరాలు గడిచిపోయి నప్పటికి పట్టేదారులకు ప్రభుత్వం ఇవ్వనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

జమీందారులకు, ఇనాందారులకు ఇవ్వవలసిన నష్టపరిహారాన్ని ఆపుచేయనందుకు గాను ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం తిరిగి రీ సెటిల్ మెంటు గావించి భూమిశిస్తు పెంచింపు, లేక తగ్గింపు గావించే బదులు కొత్తగా మాటికి మాయపాశ్యు పెంచింపు అని, ఖుష్కీ భూములకు మాటికి 75 పర్సెంటు ఆబి పెంచింపుట రాజ్యాంగ చట్టానికి విరుద్ధమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నైజాం నవాబు భూదాన కమిటీవారికి 3, 4 వేల ఎకరాల భూమి దానం చేయగా, ఆభూమిని ప్రభుత్వం ఫారెస్టు ఏరియాలో కలుపుకొని, దానికిబదులు ప్రభుత్వ భూమిని వారెక్కడకొని బీదవ్యవసాయ కూలీలకు, బీద రైతులకు ఇవ్వనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతి జిల్లాయందు ప్రభుత్వభూములను ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ప్రభుత్వ అనుమతి పొందకయే ఫారెస్టు ఏరియాలో కలుపుకొనుచున్నందువల్ల అధికారాధిక్యత్తి ఉద్యమం ఎలా దెబ్బతినుచున్నదో ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

లాండు సీలింగు యాక్టును ప్రభుత్వం అమలులో పెట్టుటకు విఫలమైనందుకు ప్రభుత్వ దివాలాకోరు విధానాన్ని చర్చించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రైతు చేతికి ధాన్యంవచ్చినప్పుడు మార్కెటులోధాన్యంధర తగ్గించబడుట, రైతు చేతినుండి ధాన్యం మార్కెటులోకి పోయిన దినాలలో ధాన్యం ధర పెరిగిపోవటం జరుగుచున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం అలా జరగకుండునట్లు రెండలాంటి చర్యను తీసుకొనుదానా దాని విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రెవెన్యూబోర్డును రద్దుపరచుట, ఆర్. డి. ఒ. ఆఫీసులాంటివాటిని రద్దుపరచి, ప్రభుత్వం దుబారా ఖర్చులను తగ్గించుకొనేందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భూములు గల భూస్వాములు రెండక్కడెక్కడ ప్రభుత్వ భూములను స్వాధీన పరచుకొని వాటిపై కూర్చున్నారో వారిని తొలగించి, ఆభూములను భూములులేని వ్యవ

సాయ కార్మికులకు, బీదరైతులకు ఇవ్వనందుకుగాను ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఇంతవరకు పట్టాలు గావింపబడని బంజరు భూములను వాటిని పండించుచున్న వ్యవసాయకూలీలకు, పేదరైతుల పేర పట్టా గావించుటలో ప్రభుత్వ తక్షణ చర్యలు గైకొనుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వ భూములను కాస్తుచేస్తున్నవారికై విధించబడిన పెనాలిటీలను రద్దు గావించుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం ఓల్డు ఏజ్ పెంక్షన్ కై కేటాయించిన డబ్బును 1963-64 సంవత్సరంలో పూర్తిగా ఇవ్వనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేటివరకు రెవెన్యూ వసూళ్లు చేసినపుడు అచ్చుర్సీదులు ఇవ్వనందువల్ల ప్రభుత్వానికి, రైతాంగానికి కలుగుచున్న ఇబ్బందులను నష్టాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs 100

తాలూకా, జిల్లా కలెక్టర్ల, ఆర్. డి ఓ. ల ఆఫీసులందు దీర్ఘకాలమునుండి పెండింగులోవున్న కేసులను నియమిత పీరియడ్ లో డిస్పోజ్ చేయుటకు ప్రభుత్వమునుండి స్పష్టమయిన ఆదేశాలు లేనందువల్ల రైతాంగము ఆయా ఆఫీసులచుట్టు తిరుగుచు బోలెడు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొనుటవల్ల జరుగుచున్న నష్టాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా గ్రామాధికారులకు ప్రస్తుతం ఇస్తున్న స్కేలును ఆపుచేసి ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఇస్తున్న వేతనాలను ప్రభుత్వం నిర్ణయించనందుకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోని ప్రతి గ్రామములో గ్రామ కచేరి లేనందువల్ల గ్రామాధికారులు తమ తమ ఇండ్లలోనే కూర్చుండి ప్రభుత్వ పన్నులు వసూలు చేయుచున్న ఫలితంగా రైతుల ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ జిల్లాలందు ఆంధ్రప్రాంతములోవున్న ప్రకారం 15 మార్చివరకు అబి, ఖరీపు శిస్తులు వసూలు గావించాలెనని ప్రభుత్వం 225 జి. ఒ. ద్వారా ప్రకటించి వెంటనే జి. ఒ ను రద్దుగావించి 31 జనవరికే పై రెండు శిస్తులు వసూలు గావించాలని ప్రభుత్వం ఆజ్ఞ గావించుటవల్ల కలిగిన ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని కాలనీపాక గ్రామ రైతులు కొత్త చెరువుకు మరమ్మతుకై పెట్టిన ఖర్చులను (జాగిరీ పరిపాలనలో) జాగిరీ రద్దుగావింపబడినతరువాత బకాయిలా పేరుతో వస్తున్న డబ్బును రైతులనుండి వసూలు గావించుటకు పూనుకొంటున్నందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వం పెద్ద భూస్వాముల పేరుతో వస్తున్న 10 లక్షల బకాయిలను యెలాంటి విచారణ లేకయే మాపుగావించిన విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

హైద్రాబాదు రక్షిత కౌలుదారుల చట్టమువల్ల కౌలుదారులకు గలిగిన హక్కులను సైనా ప్రభుత్వం రక్షించుటకు తగు చర్యలు తీసుకోనందువల్ల కలిగిన దుష్పలితాలను, ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,0 0 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం అవలంబించిన భూ సంస్కరణల విధానం విఫలమైనందువల్ల దానివల్ల యేర్పడిన దుష్పలితాలగురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నైతుకు కావాల్సివున్న వ్యవసాయ పరికరాలైన కట్టులు, బండిపట్టాలు, ఇరుసులు, సిమెంటు, షీట్సు ధరలు పెరిగిపోవుటేగాక రెండింతల ధరలలో అవి బ్లాకులో అమ్మబడుచున్నప్పటికి ప్రభుత్వం సరసమైన ధరలను నిర్ణయించి నైతాంగానికి సప్లయి చేయనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆయా గ్రామాలందు వసూలు అగుచున్న రెవెన్యూ, అబ్కారి ఆదాయంవల్ల ప్రభుత్వానికి వస్తున్న ఆదాయంనుండి నూటికి 50 రూ. పంచాయితీలకు, సమితులకు, జిల్లా పరిషత్ లకు ప్రభుత్వం ఇచ్చుటకు నిరాకరించుచున్న విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,009 for Land Revenue by Rs. 100

నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టుక్రింద వచ్చే ఆయా ప్రభుత్వ భూములను దీర్ఘకాలము నుండి కౌల్కు చేస్తూవస్తున్న భూములను వారిపేర పట్టాలుగావించవద్దని ప్రభుత్వ ఆజ్ఞ గావించిన ఫలితంగా యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆయా గ్రామాలందుగల ప్రభుత్వభూముల, ఫలవృక్షాలను, చెరువులలోతట్టులను చెరువులను, చెరువులందుగల చేపలపై హక్కును ఆయా పంచాయితీలకు ప్రభుత్వం అప్పగించవలెందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోగల పత్రికాలువల మరమ్మతుపై ప్రభుత్వం ఒక్క నయాపైస కూడ ఖర్చు పెట్టక ఎకరానికి 7 రూపాయలు పన్ను విధించుటవల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందుల గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని పాతుపల్లి, బేగంపేట, నమిలె, ఆలేరు గ్రామాలందుగల హరిజనులు ఇండ్ల స్థలానికై చాలకాలం క్రింద ధరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నప్పటికి వారికి స్థలాలు కేటాయించనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రైతాంగంపైగల మోయరాని పన్నుభారాన్ని తగ్గించి అధికాహారోత్పత్తికి తోడుపడేట్లు అదనపు పన్ను విధించుటవల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో యేర్పడిన పరిస్థితులను, ఉద్యమము గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా జిల్లాలందు గ్రామ శివార్లను ఆనుకొని వున్న పట్టా భూములందు నివాస గృహాలను చాలకాలం క్రింద నిర్మించుకొని కాపురాలు చేస్తున్నప్పటికి ఆ భూములను పట్టానుండి తొలగించి గ్రామకంఠములో చేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసికోనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోని సేతుశిస్థీలకు, ఆంధ్రప్రాంతములో ఇస్తున్న వేతనముకన్న తక్కువ వేతనాలు ఇస్తున్నందుకు, ఆంధ్రప్రాంతములో సేతుశిస్థులకు ఇస్తున్న వేతనాలను తెలంగాణాలో సేతుసిస్థులకు ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోని సేతుశిందులకు, నీరడీలకు, ఏ సెలజీతం ఆ సెలకు ఇవ్వని ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికారుల వేతనాలను పెంచ్చించనందుకు రైతాంగంనుండి వారు తీసి కొనుచున్న సాదర్ ఖర్చులవల్ల రైతులకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికారుల వారసత్వ హక్కులను రద్దుపరచనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘకాలమునుండి ప్రభుత్వ భూములు చేస్తున్న బీదరైతుల, వ్యవసాయ కూలీల పేర పట్టా కావించేబదులు ప్రభుత్వం వారిమీద రెండింతలునుండి 10ఇంతలవరకు పెనాల్టీలను విధించుచున్నందువల్ల యేర్పడిన చెడు ఫలితాలగురించి ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘకాలంనుండి ప్రభుత్వభూములను కౌస్తుచేస్తున్నవారి పేర పట్టాలు కావించేబదులు రాజకీయ బాధితులకు ఆ భూములనే కేటాయించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకున్నందువల్ల యేర్పడిన దుష్పలితాలను చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా జిల్లాలందు గ్రామాధికారులకు నెలవారీ వేతనాలు నిర్ణయించనందువల్ల గ్రామాధికారులు రైతాంగమునుండి పన్నులు వసూలుచేస్తున్నప్పుడు రూపాయకు ఆణా, రెండణాలు సాదర్ ఖర్చులచేతతో వసూలుచేస్తున్న పద్ధతిని ప్రభుత్వం ఆపుచేయనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని వెనికిరాలగ్రామ హరిజనులు గత 4 సంవత్సరాలనుండి ఇండ్లస్థలము గురించే నల్లగొండ జిల్లాకలెక్టరు, జిల్లా పరిషత్, భువనగిరి ఆర్. డి. ఓ. భువనగిరి తహశీల్దారు, గౌ. ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారలకు పెట్టుకొనిన దరఖాస్తులపై నేటివరకు ప్రభుత్వం యేలాంటి చర్య తీసుకోనందుకు విచారాన్ని తెలియజేయుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఆయా జిల్లాలందు హరిజనులు, ఇండ్లస్థలాన్ని కేటాయించుటకు చాలాకాలమునుండి పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులపై యేలాంటి చర్యలు తీసికోనందుకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం అదనపు భూమిశిస్తుచట్టం గావించి, భూమిశిస్తు చట్టంలో బీదసాద అనే భేదము దృష్టియందుంచుకోక, భూస్వాముల, ధనిక, బీదరైతాంగముపై తరిక్కి నూటికి నూరుపాళ్లు, ఖుష్కీ భూములకు నూటికి 75 పర్సెంటు హెచ్చించిన ఫలితంగ నేడు రైతాంగము యావదాంధ్రములో గావించుచున్న సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గత 4, 5 సంవత్సరాలనుండి రైతాంగము పేరుతో పేరుకొనివస్తున్న సర్‌చార్జిను, కమ్యుటేషన్ పన్ను బకాయలను, ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సు నిర్ణయించి వసూలు గావించే బదులు ఒకసారి రైతాంగమునుండి చరస్థిరాస్తులను జప్తు గావించి వసూలుకు పూనుకొన్నందువల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులను తెలుపుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘకాలమునుండి ప్రభుత్వ భూములను కాస్తుచేస్తూవస్తున్న భూములను ఇంత వరకు 10 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే పట్టాలపై ఇచ్చి ఇంకా మిగిలిన 40, 50 లక్షల

ఎర్రగాల భూమిని పట్టాపై ఇవ్వనందువలన కలుగుచున్న ఇబ్బందులను, ప్రభుత్వానికి వస్తున్న నష్టమును చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని కొత్తచెరువు తూముకు బుంగపోయి 2 సం.లు అయినప్పటికి జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షుల, భువనగిరి తహశిల్‌దారుల దృష్టికి తెచ్చినప్పటికి నేటివరకు బుంగ మరమ్మత్తుకు పూనుకోనందువల్ల కలుగుచున్న నష్టాన్ని గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాలందుగల చిన్న, చిన్న చెరువు, కుంటల మరమ్మత్తుపై డబ్బు ఖర్చు పెట్టక ఉదాసీనతను విధించుటవల్ల కలుగుచున్న విషాదకర పరిస్థితులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పట్టా భూములలోని ఈత, తాటి చెట్లకు ఇవ్వబడ్డ హక్కు మాలికాన పేరుతో ఇవ్వవలసివున్న డబ్బును ప్రతి సంవత్సరం మని ఆర్డరుద్వారా ఆ పట్టాదార్లకు పంప చేయని తహశిల్‌దారులకు ఆజ్ఞలు వున్నప్పటికి ఏ సంవత్సరం డబ్బు ఆ సంవత్సరం పంప చేయుటలేదు. 3, 4 సంవత్సరాలడబ్బు గైతు స్వయంగ తహశిల్‌దార్ వద్ద తీసుకొని వెళ్ళుచున్నందువల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

సైజాం నవాబు, అతని కుటుంబీకుల పేర 20 వేల యకరాల భూమి వేస్టు లాండుగ పడివుంది. ఆ భూములసైనా స్వాధీనపరచుకొని భూమిలేని ప్రజానీకానికి యిచ్చుటకు ప్రభుత్వంమానుకోనందుకు ప్రభుత్వభూస్వామ్యవిధానాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93 97,000 for Land Revenue by Rs. 100

సైజాం అతని కుటుంబానికి సంబంధించిన వారిపేరగల 20 వేలఎకరాలను ప్రభుత్వంస్వాధీనపరచుకొని సహకార, లేక సమిష్టి వ్యవసాయాన్ని పెట్టి అధికనిరుద్యోగమానికి తగు చర్యలు ప్రభుత్వం తీసికోనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs, 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘకాలంనుండి పేరుకొని వస్తున్న 24 కోట్ల తక్కావి, తదితర బకాయిలను ఒకేసారి బీద, సాద, అని భేదం చూడకయే చరస్థిరా స్తులను స్వాధీనపరచుకొని నిర్భంధముగ వసూలుకు పూనుకొన్నందువల్ల యేర్పడిన విషాదకర పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను

అధికార్లు లంచగొండితనమును నిర్మూలించుటకు ప్రభుత్వం కఠిన వైఖరి కలిగి వుండకపోవటం, తత్ఫలితంగా లంచగొండి విధానం మరింత బలపడటం గురించి చర్చించుటకుగాను

Demand XII District Administration and Miscellaneous.

Mr, Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist' Administration & Misc. by Rs 100

For enormous delaying of revenue reports to PWD in connection with Minor Irrigation Works,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration & Misc. by Rs. 100

For causing enormous delays in replying to the petitions.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for Dist· Administration and Misc, by Rs. 100

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist, Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt, to assign S, No. 336 measuring 80 acres of Veluppodu village, Kovur Taluq, Nellore Dist. to the Harijans and other landless poor of the village,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist, Administration and Misc, by Rs, 100

To urge on Govt. to lease out fishing rights of Cherukundi, Nellore (Tq.) and Dist, to the Adi Andhra M.P.C, Society of the village,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Adminstration add Misc.

To urge on Govt. to assign S. No. 58 to 62 to the Harijans of Manchedu, Kovur Taluq, Nellore Dist. after withdrawing the same from control of the Panchayat

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Adminstration and Misc. Rs. 100

To urge on Govt. to stop indiscriminate eviction of landlesspoor residing on canal margins, and road margins without showing the alternative sites.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S, No, 54/22 to 24 of Nellorepalli village of Sulurpet Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist' Adminstration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 216/1 for House sites to Harijans and the labour of Bogole village, Kavali Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for Dist. Adminstration and Misc., by Re. 1

For the failure of the Govt. to distribute Govt. waste lands after lifting the ban on assignment, as the result of which, the public, ryots, agriculture Labourers, inteligentia-all Political parties including some congressmen, except the Congress party, are forced to undertake. Peaceful Satya-graha and gross negligence on the part of the Govt. to reconsider the demands of the Satyagrahis who are arrested, beaten, lathicharged pushed back, made them to stand in hot summer, dragged on the floor, causing injuries and walked on them with boot legs brutely.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign S. No. 169/1 to poor muslims and others who are in occupation of the land for the past several years for the purpose of house sites at Nagamambapuram village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant temporary permission to the Harijans and other landless poor to cultivate tank-bed lands of Mallayapalem village, Kavali Tq. Nellore Dist., as the cultivation is unobjectionable.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist, Administration and Misc. by Rs, 100

For the abnormal delay of the Govt. to recover work mens compensation of Rs. 1776 from Sri B, Narasimhamurthy of Nellore for the payment of the same to Palli Eswariah a Worker, vide case No, 152/61.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc, by Rs, 100

To urge on the Govt. to provide house-sites to the Harijans of Brahmareddipalem Yallayapalem villages, Kovur Tq, Nellore Dist. after transferring the existing abandoned channel poramboke, on which they are residing from channel poramboke to village site poramboke.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for Dist, Administration and Mics, by Rs, 100

To urge on the Govt. to assign S. No. 236/1 of Pede pathedu village, Kovur Tq, Nellore Dist. to the Harijans of the village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to provide house-sites to the Harijans of Nellorepalli village, Sullurpet Tq., Nellore Dist,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc, by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to issue house-sites pattas to the Harijans of Amulur village, Nellore Tq. and Dist. for whom land was acquired long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to issue house-sites pattas to the Harijans of Chintope h/o Pedur village, Nellore Tq. & Dist. as the land was acquired for them long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to grant house sites pattas to the Harijans of Ramanagaripalli h/o Madanagaripalli Village, Atmakur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to lease out S. No. 2988, and 289 of Sarvepalli village, Nellore Tq. and Dist. to Harijan collective farming coop. society.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt to lease out S. No. 523 and 527 to the landless labours of Uppalapad h/o Peddaputhedu village Kovour Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the gross negligence of the Govt. to resume and reassessing D. C. Lands which are under the occupation of big landlords, of caste Hindu Section with reference to my representation and in pursuance of Govt letter No. 42216/13/59-2 dated 19—5—59 regarding Rebala village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to lease out S. No. 1 of Inamadugu village to the Harijans of Jammipalam h/o Inamadugu village, Kovur tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist Administration and Misc., by Rs. 100

For the gross negligence of the Govt. to assign S. Nos. 817 to 848 etc., which are D. C. Lands, to the 76 Harijans of Vangallu village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 8/1 to the poor landless Harijans of Marlapalli village, Sullurpet Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to recover workmen's compensation payable to Malli Pedaramaiah, case No. 173/591 from Sri V. Sanjeevaiah Naidu, Talupur village, Rapur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to assign S. No. 265 measuring 900 acres of Mitathmakur, Rapur Tq., Nellore Dist. for the benefit of 150 families.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to expedite the sanction of pension to Sri G. Subramanyam a retired Tahasildar of Nellore Dist. whose case is pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to expedite old age pension applications to the Districts and see that the pension applications are are finalished within a month from the date of their receipt.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to evict the encaroachment who are in occupation of Donka which is leading from the Harijanpalem to burial ground of Annareddipalem village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. for the eviction of the encroachers of a Donka leading to the newly constructed houses of Arundathiyas of Peddacherukkur village, Nellore Tq. and Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to assign S. No. 42 to the Harijans of Nayudupalem Kovur taluq, and Nellore Dist. after evicting encroached who is big landlord.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign 32 families whose houses were gutted recently at Rapur village and Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 24 of Edgikhurd village Midnoor Tq., Nizambad Dist. for the purpose of house-sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. Nos. 70,71,72 of Polivendra village, Sullurpet Tq. Nellore Dist. to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 15 of Yallamanchipadu village, to the villagers of Reddipalem h/o Yallaman-

chipadu, Kovur Tq., Nellore Dist. for the purpose of house-sites.

To reduce the allotmeut of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to grant S. No. 525 of Panchedu village, Kovur Tq. Nellore Dist. to the Harijans who are in occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For abnormal delay of the Govt, to abandon portion of Duvoor tank, Kovur Tq, Nellore Dist. to the Harijans and other landless poor of the village,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to assign S. Nos., 1 to 3 measuring 300 acres, to the cooperative society of Thruvengarayudupalli village, Gudur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

Cancellation of patta for S. No 190, which was irregularly assigned at Chintalapalem village, Rapur Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 349 of Munganur village, Kavali Taluq, Nellore Dist. the house sites to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

For the concellation of patta granted to landlords S. No. 8/1 Jola Peddipalem village, Sullurpet Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist, Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign house site pattas to the Harijans of Pottepalem village, Nellore Tq. and Dist., as there is Govt. waste land in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. Nos. 21/1, 10,13,11,9 68 of Mudivarthipalem village, Nellore tq. and District to the Harijans of the village, who are in occupation of the land since 40 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign 5000 acres of Allur Smag area to the Harijan and other land less labours in Kovur Taluq Nellore District which is under their occupation since 40 years.

To reduce the allotmeut of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt to provide pathway to the Harijans to go to Siddaramayya and Ramaswamy ponds of Uttukur village, Kovur Taluq Nellore District by initiating L.A. Proceedings.

To redue the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

For the cancelation of Patta issued in favour of a land lord over looking a landless poor regarding S. No. 529, Pedapethidu village, Kovur Taluq Nellore District and and assign the same to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

For the assignment of S No. 558/1B of Pedaputhidu village, Kovur Taluq Nellore District to the villagers who have already occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. for the assignment of S. No. 119, Ammapalem village, Venkatagiri Taluq Nellore District to the Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

For the assignment of land which was under the occupation of the Harijans of Panjara village, Venkatagiri Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to lease out S. Nos. 211 to 1257, 1258, 1270, 1254, 1253, 1254 etc. of Tummalapenta village Kavali Taluq Nellore District to the Harijan Co-op Society at Povvaladoruvu h/o Tummala Penta village, Kavali Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant S. Nos. 710 to 717 of Kesavaram village, Kavali Taluq Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant an extent of 100 acres, S. No. 14/C Bodagudipad village, Kavali Taluq Nellore District to landless Harijans and other landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt to grant House site pattas for S. Nos. 216 of Bogolu village, Kavali Taluq Nellore District tothe harijans and other agriculture labourers is of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge oh Govt. for supply of old age pension forms to all Taluq Offices.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to provide House sites to the Harijans of Padamati Naidupalli, Udayagiri taluq, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign an extent of Acs. 100 tothe landless poor of Rosanoor village of Sulurpet Taluq.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to take immediate action to assign S. No. 11 measuring Ac. 252 of Vatembedu village of Sulu pet taluq to the F. L. C. Society.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to grant permission temporarily to, cultivate S. No. 588 Pedathapoluru village, Nellore Taluq and District to the Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Govt. to provide house sites to the Harijans ot Marupur village, Rapur Taluq Nellore District as there is village site Poramboke in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,0000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 4 and 5 of Maramreddipalle village, Udayagiri Taluk, Nellor Dist. to the landless poor Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to assign 80 acres Govt. waste land at Kothapalli village, Sullurpet Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc , by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign house site pattas toe the landless poor of Sulur Village, Sullurpet Taluk Nellore District after transfering S. No. 76/1 and 59/9 to village Poramboke.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to grant house sites pattas to the Harijans of Tirumalammapalem village, Nellore Taluk and District, as the matter has been referred to the Revenue Department.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to issue house site pattas to the Harijans of Potlapudi village, Nellore Taluk and District, as S. Nos. 36/A-1, etc., was acquired and referred to the Revenue Department long ago in the year 1957.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to issue house site pattas for S. No. 210, of Kothapalam village, Nellore Taluk and Dist, as the matter has been referred to the Revenue Dept. long back.

To reduce the allotment of Rs 5,76,22,000 for Dist. Admistration and Misc., by Rs. 100

For delay of the Government to issue house site pattas to the Harijans of South Ambur village, Nellore Taluk and District as the matter has been referred to the Revenue Department long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign an extent of 300 acres of tank bed land of Chataparru village, Eluru Taluk, West Godavari District to the Harijans and other landless poor as the tank surves no purpose

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to grant an extent of 200 acres of tank-bed land at Kotlampudi village, Eluru Taluk, West Godavari District as the tank does not serve any purpose.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 490/A of Turumella village of Rapur Taluk, Nellore District to 20 poor families who are in occupation of the land for the last 55 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 214/A, 190, 191, Kantepalli village, Nellore Taluk and District to the occupants who are in occupation of the land for the last 30 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To u.ge on Government to lift the ban assignment of land to landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to amend Sec. 3 (2) (d) of Estates Abolition Act, so as to make it applicable to all Inam Villages, Khandirgas, Garba Kandirgas which are formed as hereafter Ryotwari Villages in the State.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా కావలి తాలూకా బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ బొంగిరెడ్ల ఆదినారాయణ, బొగిరెడ్ల వెంకయ్య, బొగిరెడ్ల రమణయ్య, వగైరాల పట్టా నెంబర్లు 31, 31/1, 31/2 విస్తీర్ణము ఎ. 7-60 సెంట్లును సర్వే సెటిల్‌మెంటు సమయములో రీ సర్వే నెంబరు 306. విస్తీర్ణము ఎ. 11-12 సెంట్లు అనాధీనముగా మార్చివేసిన అక్రమ పద్ధతిని నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా, కావలి తాలూకా బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ అంబటి మాల కొండయ్య పాత పట్టా నెం. 21రును సర్వే సెటిల్‌మెంటు సమయములో, రీ సర్వే నెం. 229రు, విస్తీర్ణము ఎ. 10-94 సెంట్లు అనాధీనముగా మార్చివేసిన అక్రమ పద్ధతిని నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist, Adminstration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా, కావలి తాలూకా, బోడిగుడిపాడు గ్రామశ్రీయుతులు బొగిరెడ్ల ఆదినారాయణ, బొగిరెడ్ల వెంకయ్య, బొగిరెడ్ల రమణయ్య భూమిని సర్వే సెటిల్‌మెంటు సమయములో చల్లా వెంకట సుబ్బయ్య, చల్లా యానాదయ్యగార్ల పేరుతో పట్టాయిచ్చిన ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా, కావలి తాలూకా, బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ వంటీరు వెంకట సుబ్బయ్య పాతపట్టా సర్వే నెం. 228రు. విస్తీర్ణము ఎ. 7-60 సెంట్లు వీరి భూమిని అంబటి మాల కొండయ్యగారికిచ్చిన ప్రభుత్వ విధానమును నిరసించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to grant house site pattas to 105 families out of S. No. 207/42-B1; 208/A, 209/1 at Bogolu village, Kavali Taluk, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100-

To urge on the Government to assign S. Nos. 40, 192/2 to 4; and S. No. 29 of Gollagunta village, Venkatagiri Taluk, Nellore District to the landiess poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S No. 6/1 and 6/2 of Manegunta village, Venkatagiri taluk, Nellore Dist., to the landiess poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Mis.c, by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 1 measuring 35 acres of Siddavaram village, Venkatagiri Taluk, Nellore District to the Harijans of Pallakota village.

To reduce the allotment of Rs.5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Palur village, Kandukur Taluk, Nellore District, as there is Government rand in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 241 of Anapagunta village, Sullurpet Taluk, Nellore District, to the Harijans of the village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign about 100 acres out of 240/68 of Poolathata village, Sullurpet Taluk. Nellore District to Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 11,33,54 and 55, measuring about 50 acres of Attalapalem village, Sullurpet Taluk, Nellore District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 576,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to transfer S. No. 265 from grazing Poramboke to village site poramboke, at Mittamtakur village, Gudur Talnk, Nellore District for the benefit of the poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 305. 306 etc, of Mittatmakur village, Gudur Taluk, Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce to allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 1128 etc– East Gudur village, Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by. Rs. 100

For the failure of the Government to provide burial ground in S. No. 1471 of Tippavarapadu village, Gudur Taluk, Nellore District, to the Harijans of the village,

after evicting the present landlord who is in occupation of the same

To reduce the ailotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc, by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 1069, 1071, and 1072 of Tippavarapad village, Gudur Taluk, Nellore District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to lend out S. Nos. 1 to 3 measuring 295 acres at Tiruvengalrayudupalli Village, Gudur Taluk, Nellore District to the collective Farming Coop. Society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., bp Rs. 100

To impress on the Government to transfer S. Nos. 40/2, 42/B, 43, 126/.a 148/A &B, 150, to village site Poramboka at Indupur village, Kovvur Taluk, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 102 to the Harijans of Perubanta village, Nellore Taluk and District after transferring the same from poramboke to assessed

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 754 of Jagadevipet village, Nellore Taluk and District to the Harijan of the village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to grant S. No. 990 and 199 for the Harijan of Venigonda village, Nellore Taluk and District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration & Misc., by Rs. 100/–

For the abnormal delay to grant house site pattas for S. No. 207/A2–A to the Harijans of Bogoru village, Kavali Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/–

To urge on the Government to issue pattas to the Harijans of Gandlaveedu village regarding S. Nos. 181/2, 184 etc., Padagendla Village, Atmakur Taluk, Nellore District as the Government has already decided to grant them lands to the Harijans after evicting Sri T. Pera Reddy.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/–

To urge on the Government to assign about 100 acres of tank bed land of Kovvali Village, Elluru Taluk, West Godavari District to the landless poor of the Village, as the tank serves no purpose,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/–

To urge the Government to assign tank bed lands of labour tank, Nellore Taluk, and District to the Harijans and other landless poor of labour, Jagadevipet village who are in occuparion of the land since 15 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/–

To urge on Government to grant S. Nos. 437,435,436 to Harijans of Narasimha Khandiga, Rapur Taluk, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/–

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Kalevaya Village, Atmakur Taluk, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,?2,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites tc Harijans of Dinne, hamlet of Dandigunta village, Kovvur Taluk, Nellore, District, as the Government land is availaable in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,00 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to extend the permission granted to the Harijans of Kambaladinne of Kanigiri Taluk Nellore District for an extent of Ac. 200 regarding S. No. 474.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. Nos. 333, 334 etc., of Kakupalli Bit II, to the Harijans as they are in occupation of the land since 20 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the failure of the Government to evict the Village Munsiff of Degalapalem village from S. Nos. 266/1 and 316/1 of the village, Nellore Taluk and District as the encroachment is highly objectionable, inconveniencing the public.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100.

To urge on the Government to assign S. No. 252 and 253 measuring 100 acres at Bhatrakagudem village, Kovvur Taluk, Nellore District, to the Harijans and Yanadies of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100.

To urge on Covernment to assign S. No. 184/1, Bantumilli Village, Bandar Taluk, Krishna District to the Harijans of the Village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc by Rs. 100.

To urge on the Government to provide burial ground in S. No. 366/1 to the Harijans of Chintachelika hamlet of Gandavaram village, Kovvur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100.

To urge on the Government to grant house site pattas to S. No. 132/2, to the Harijans of Bopudivasipalem village, Darsi Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,66,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 684 and 691 of Talamanchi Village, Kovvur Taluk, Nellore District to Harijans and other landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 407 of Vegur Village, Kovur Taluk, Nellore District to the Harijans who are in occupation of the land since several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to assign S. No. 20/3 of Naidupalem Village, Kovur Taluk, Nellore District to the Harijans and Girijans of the Village for the the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the restoration of S.No.74/1 of Marlapalli (Village) Sullurpet Tq. Nellore district in favour of the Harijans to whom it was assigned by the Tahsildar, as the Pattas, were cancelled owing to the misrepresentation of the facts.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 55 of Gudipallipad Village, Nellore Tq. and District to the old S.J. dars, who are poor Harijans whom the Government has irregularily evicted from the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abonormal delay of the Government to grant house site pattas for S. No. 591,592 and 596 of Cherukumudi village, Nellore District for the Harijans of the village, as the sites were already under their occupation.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the failure of the Government to transfer S.Nos. 720/B, 478/1 and 703/B1 of Cherukumudi village Nellore Taluk, and District from Dry to Wet as the Harijans are put to much hardship and inconvenience for the same.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc by Rs. 100-

To urge on the Government to assign S.No 133/4 and 10/1 to the landless poor Harijans, of Marlapalli Village,

Sullurpet Taluk, Nellore District, after cancelling the Patta issued in favour of big land lord,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Adminitration and Misc., by Rs. 100-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Chinamachanur village, Udayagiri Tq. Nellore District, as there is Government land in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To express disagreement on the part of the Government, for its failure to enquire into the high handed action of the Tahsildar, Yallamanchaili Visakhapatnam District, who has brutally walked with his boot legs on Sri M. Pitchaiah M.L.A., and others, who have been offering peaceful Satyagraha on 10—2—64.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to assign S. No 209 measuring 70 acres for the purpose of house sites to the Harijans of Yallmanchipadu Village Kovur (Tq) Nellore District which is at the disposal of the Government.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 10 and 71/9 of Sakavaram villag Udayagiri (Tq) Nellore District, to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,00 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 184/1 Buntumilli village Bandar (Tq.) Krishna District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on Government to assign an extent of 250 acress which was disreserved from Uggumudi Reserve Forest to the Harijans of Damanellore etc., Sallurpet (Tq.) Nellore district.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. Nos. 488 to 492 of Jarugumata Village, Kandukur (Tq.) Nellore District to the Harijans of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76 22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 537 to the landless poor, at Pedapathedu village Kovur Tq., Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government to resume the D.C. Lands which are under the occupation of the caste Hindus at Kovurpalli Village, Kavali Tq., Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 356 of Velupodu village, Kovur Tq., Nellore District to the Harijans and the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government to cancel G.O.No. 419 in which the levy of penlty of 20 times the assessment was imposed.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To express disatisfaction for gross breach negligence on the part of the Government to repeal or amend the additional Assessment Act, inspite of strong opposition from the public, ryots, agriculture labourers, intelligentia and all political parties, except the Congress party and failure of the Government to reconsider the legitimate demand of the agriculturist, as the result of which all political parties except Congress, ryots, agriculture Labourers, including some Congress men are forced to offer peaceful Satyagraha and who are being lathi charged, beaten, pushed, arrested dragged on the floor, and on whom officials walked whith their boot legs, brutally.

To reduce the allotment of Rs. 5 76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 219 measuring 580 acres at Mannemathur Village, Sullurpet Tq., Nellore Dt., to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government of pay Bariz deduction of Rs.36508/- to the artisans of Nellore District. which is outstanding for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 441/2 etc. of East Kambampad village, Atmakur Tq., Nellore district, to the Harijans and other landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1008/-due to Chemdugunta Penchal (Mica Worker), Nellore district (case No. 83/59)

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration And Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 82 of Chintaladevi village, Kavali Tq., Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous. by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. Nos. 9 to 11 and 13 of Mudivasthipalam village, Nellore District and to the Harijans of the village, as the land is under their occupation since 40 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign an extent of 100 acres of disforested land at Oavveru, Iskapalam village Kovur Taluk, Nellore District to the F.L.C. society of Nagayagunta village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To Urge on Government to assign S.No. 282/-2 and 4 measuring 71–05 acres to the Harijans of Kadulur village, Sullurpet Tq., and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign of S. No. 214 and 215 Bommireddipalli Village, Kanigiri Taluk Nellore District, to the Harijans of the village who have applied for the same.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on the Government to assign S. Nos. 172 to 174 and 176 of Boyanachiruvella village, Atmakur Taluq Nellore District to the Harijans of Satanapalli village, after cancellation of lease granted to a big land lord.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For the failure of the Government to evict big land lords from S. No. 2/1 of Mannarpolur Village Sullurpet Taluq Nellore District for the purpose of assigning the same for the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 1 Bodugudipadu village Kavali Taluq Nellore District 100 acres of land to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1196/- due to Narra Subbaiah to be recovered from Usman Ali Khan, Nellore, case No. 89/60, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 630/- to Yeturu Siddiah, to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri case No. 205/60, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs, 100

To Urge on Government to assign S. No. 74/4 to the Harijans of Nellwepalli village Sullurpet Taluq Nellore District for the purpose of house sites as the land was at the disposal of the Government.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign an extent of 200 acres to the landless poor in S. No. 461 of Gogulupalli Village, Kovur Taluq Nellore District, who are in occupation of the land for the purpose of manufacturing of salt.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 739/5 of Pedaputhadu village, Kovur Taluq Nellore District to the Harijans who are in Occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government not to assign S. No. 615 of Brahmadwaru Village, Nellore Taluq and District to the political sufferers as the land is under the S. G. occupation by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign house site Pattas to the sites occupied by the Harijans of Kondurupalem h/o Repalu village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign house site Pattas to the sites acquired by the Harijans of Beramgunta village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to remove encroachments who have encroached upon Donka leading to Velichula Harijan-palem Village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 4, 8 to 10 etc., to the Harijans and other landless poor of Mobbuguntapalem h/o Velipulur, Kovur Tq.,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign an extent of 200 acres of Forest land which under the S. J. occupation by the Harijans of Thimmanaramapuram Village, Rampur taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on the Government to assign an extent of 100 acres of the Government land to the Harijans of Alam parthi h/o Tirumur village, after evicting big landlords Sri Duvvur Venku Reddy etc., from the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to provide house site to the Harijans of Satanupalli h/o Karatampad village, Atmakur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign S.No. 719/2 and 833 of Kodur Bit II Village, Nellore Taluk, and District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S.Nos. 441/1, 441/4 to the Harijans of Ramalingpuram village h/o Peduputhadur village, Kovur taluq Nellore District who are in occupation of the land for the last 30 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to lease out S. No. 1517 etc., of Ramathirtham village, Kovur taluq Nellore Distriet to the Field labour co-operative society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs, 100

For the failure of the Government to stop un-licenced rice mill working at Damavaram Village Kovur taluq Nellore District without collector's licence.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to transfer S.No. 443 of Gandavaram village Kovur Taluk Nellore District to village site poramboke and assign the same to the Harijans of Pemmnareddipalem h/o Gandavaram.

To reduce the allotment of Rs.5,76,22,0 0 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 80 of Legun tapadu village of Kovur Taluk, Nellore District to the present occupents of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation Rs. 1470 to Kothapalli Polaiah (Mica Workers) to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri (case No. 79/59, Nellore District.)

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1,512 to Mora Tiripalu (Mica Worker) to be recovered from

Rajah Saheb of Venkatagiri Nellore, District, case No. 171/60.

To reduce the allotment of Rs, 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1490/- due to Sagiraju Rama Raju (Mica worker) to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri, case No. 158/59, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1764/- due to Tirupathi Borraiah to be recovered from M. Kondandaramireddy Nellore, Case No. 204/60.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 1128 of East Gudur Village, Gudur Taluq Nellore District to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government for the assignment of S. No. 285, Peddamachanur village, to the Harijans of Pedamanchanur village, Udaygiri Taluq Nellore District evicting land lords who are in occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 54/22 measuring 50-38 acres to the Harijans of Nellurepalli village, sullurpet Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 17 and 126/1 of Chowtapirthedu village, Kovur Taluk, Nellore District to the F. L. C. Society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign Vegur tankbed land to the Harijans and other landless poor, Kovur Taluk, Nellore District as the tank does not serve any purpose.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign Tankbed land of Graddagunta village, Kovur Taluq Nellore District, to the Harijans and other landless poor, as the tank does not serve the purpose for which it was intended for.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign Beeramgunta tank bed lands, Kovur taluq Nellore District as the tank does not serve the purpose for which it was intended for.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To focus the attention to the corruption prevalent in all the departments in the Districts.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

జిల్లా పరిపాలనక్రింద ఉన్న ఆఫీసులకు తగినంత స్టేమనరీ లేకపోవడం--ఆఫీసు లోకి స్టేమనరీ సరాలంలో రానందునను,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

చర్చలు, సెమినార్లు, సమావేశాలు పెరగడం, దానికనుగుణంగా కార్యనిర్వహణ తరగడం గూర్చి-

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

గ్రామాధికారులు అధికార వని రీత్యా తాలూకా ఆఫీసుకు వచ్చేనపుడు నివాస సౌకర్యం కలుగజేయనందున - ప్రయాణ ఖర్చులు, తదితరాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

వరం ల్ తహశీల్‌లో జరుగుతున్న అక్రమాలు, లంచాల పెడద చర్చించ టానికిగాను

The cut motions were negatived.

Demand No. XLIII Compensation to Zamindars
Rs. 48,64,500/-

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for Compensation to Zamindars by Rs. 100

నేటి అత్యవసర పరిస్థితి దృష్ట్యా, రక్షణ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాల దృష్ట్యాసైనా జమీందారుల నష్టపరిహారమును వాయిదా వేయనందున

To reduce the allotmet of Rs. 48,64,500 for Compensation to Zamindars by Rs. 100

Purpose :—for not abolishing payment of compensation to Zamindars.

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for compensation to Zamindars by Rs. 100

జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితులలోకూడా నిజాం నవాబుకు యిచ్చే రాజభరణాన్ని అపకర్షణంగురించే చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for compensation to Zamindars by Rs. 100

Purpose : అత్యవసర పరిస్థితుల్లోకూడా జమీందారుల నష్టపరిహారాన్ని యివ్వకుండా ప్రభుత్వం పూనుకోనందుకు చర్చించటానికిగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker:—I shall now put the main demands to vote:

The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 93,97,000 under Demand No. I-Land Revenue."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,76,22,000 under Demand No. X-District Administration and Miscellaneous."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 48,64,500 under Demand No. XLIII Compensation to Zamindars". Rs. 100

The motions were adopted and the Grants made.

Demand No. XVII Education :—*Rs.* 26,56,59,000/-

Mr. Speaker:—Hon. Members will now move cut motions on Demand No. XVII Education.

Sri K. V. Narayanareddi: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To discuss education and economic growth for adopting an educational system which is economically efficient and effective in utilising human resources and achieving the end goals of education.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri Swarna Vemayya:; Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Govt. to open an Elementary School exclusively for the benefit of the Harijans of Annareddipalem, Kovur taluq Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To impress on the Government to open a Middle School at Dundigaru village, Kavali taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—For the irregular action of the management of the C. A. M. High School, Nellore who has retrenched one Sri M. Manumallu, Manual Instructor who has put in several years of service.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Government to fix the pay scales of the Music Teachers working under Z. P. Girls Secondary Schools in Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To urge on Government to reintroduce the concessions given to the N. G. Os children who are study-

ing in the Secondary Schools in the State as the concession has been stopped during 1963-64 (vide) Re. Director of Public Instruction's Circular No, 211 K.G. 63-64 dated 16-10-63 of Hyderabad.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Government to fix the pay scales of the Sewing Mistresses working under Z. P. Secondary Girls Schools in Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To express dissatisfaction for non-availability of Telugu text book for Secondary Grade Training since September, 1963.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To discuss the policy of the Government pertaining to collection of mess bills from College students though they are scholarship holders.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To impress upon the Government the need for the opening of Girls College in Nellore Town.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To urge on Government to sanction English Medium Schools at Buchireddipalem, Kovur Taluk, Nellore Dist.,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To express the dissatisfaction over the non-payment of salaries to the doctors and mid-wives for years together at Pallipad Dispensary, Nellore taluk and District.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri A. Sarweswararao: Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

అన్ని దశలలోనూ ప్రాంతీయ భాషలో విద్యా విధానమును అమలు చేయుటకై అవసరమైన చర్యలు తీసికోనందుననూ మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు భాషను ప్రవేశపెట్టడాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

గ్రామాలలోను పట్టణాలలోనూ న్యూక్లియస్‌లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయినులకైన కనీసం వసతి సౌకర్యం ప్రభుత్వం కలుగ జేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

సాహిత్య, సంగీత-నాటక, లలిత కళా అకాడమీల కార్యక్రమాలనూ, ప్రభుత్వపు ధోరణిని చర్చించుటకుగాను.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri M. Lakshmana Swamy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—(a) In view of the hard conditions laid down by the Government in giving new Middle Schools and High Schools.

(b) For not taking proper steps to establish one Science and Arts College at Kankipadu and also a Girls High School at Kankipadu.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— అధ్యక్షా, విద్యా పద్దులూ ప్రధానమైన పద్దు. దీనిలో సాంకేతిక విద్య, general education, libraries యింకా యితరత్ర technical education యివన్నీ కలిసి ఉన్నాయి. విద్య విజ్ఞానం యొక్క స్థానం, దానియొక్క ప్రయోజనం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. వ్యక్తి జీవితంలోగాని లేక సామాజిక జీవితంలోగాని విద్య ప్రధానమైన స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తూ, మొత్తం సామాజిక జీవితంయొక్క రూపు రేఖలను నిర్దేశించే శక్తి గలిగినటువంటివి. అంగుచేత విద్య వ్యక్తికిగాని, సమాజానికిగాని మూడవ నేత్రం వంటిది.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

ఇటువంటి నేత్రానికి ఈ నాడు కొన్ని పొరలు పడడంవల్ల అది చక్కగా వికసించుట లేదు. ఆటువంటి పరిస్థితిని తొలగించడానికి విద్య విజ్ఞానాలు వికసించడానికి కార్యక్రమం ఏమిటి ? దానిని గురించి budget allotments ఎంత ? అవి ఎలా నిర్వహింపబడుతున్నాయి ? అని ఒకసారి మనం సమీక్ష చేసుకున్నట్లయితే, మొత్తంమీద గతంలో ఎలా ఉన్నా రానున్న రెండు సంవత్సరాలు ఆశాజనంగా కన్పించడంలేదు. మంత్రిగారు ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టిన పుస్తకం చూస్తే అక్కడక్కడ ఆశాకిరణాలు కన్పిస్తున్నాయిగాని వాస్తవానికి ఆ allotment చేసేటప్పుడు, ఈ మధ్య supply చేసిన mid appraisal of the plan చూసినట్లయితే రానున్న రెండు సంవత్సరముterm లో విద్యావిషయంలో ఏమి ఆశ కన్పించక చాల అంధకారంగా ఉన్నది. అందుచేత ఈ విషయాన్ని గట్టిగా ఆలోచించాల్సి వస్తున్నది. విద్యను ఒకసారి సమీక్షచేసి మనం అవలంబించే విధానాలు, మనం యిస్తున్నటువంటి విద్య ఏ రూపంలో దిద్దాలి అను కొన్నప్పుడు - ప్రధానంగా ప్రభుత్వము, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కలిసి దీనిని రూపొందిం. లి. దీనిలో ఎవరు ఎంత భాగస్వాములు అనేది ప్రధాన ప్రశ్నకాదు. ఈ మువ్వురు కలిసినప్పుడే విద్యకు ఒక చక్కని రూపం యివ్వగలుతాము, ఈ మధ్య ఆంధ్ర యూనివర్శిటీకి సంబంధించినంతవరకు విద్యార్థులందరు కలిసి ప్రధానంగావారు ఈ నాడు పడుతున్న యిబ్బందులు, syllabus, curriculum, యితర విషయాలలో

కొన్ని ప్రధానమైన సూచనలు చేస్తూవచ్చారు. కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి అధికారులు దానిని గురించి ఏమి పట్టించుకోక పోవడంవల్ల కాలేజిలో ఉన్న విద్యార్థి యూనియన్ ల యొక్క ప్రతినిధులందరు కలిసి ఒక action committee గా formఅయి తమ యిబ్బందులను అక్కడ అధికారికేగాక ఆంజనేయుల నే వారియొక్క నాయకుని ద్వారా M. L. A. శ్రీకృష్ణగారి ద్వారా వీరందరుకలిసి విద్యామంత్రికి ఒక memorandum యిచ్చి ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకోమన్నారు. తీసుకోడానికి పూనుకుంటామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అయినప్పటికి కూడ విశ్వవిద్యాలయాధికారులు ఈ విషయంలో పట్టించుకోనప్పుడు ఒక రకమైన తీవ్రమైన చర్యకు పూనుకోవాలని ప్రయత్నంచేసి, విద్యా మంత్రిగారియొక్క మాట ప్రకారం దానిని విరమించి సెనేట్ మీటింగ్ సందర్భంలో వాళ్ళ నాయకుడు ఒక రోజున నిరసనవ్రతం సాగిస్తాను అన్నాడు. అదేక్షణంలో Vice-Chancellor వచ్చి వారికి ఉన్న యిబ్బందులన్నీ తీరుస్తానని వాగ్దానం చేసిన తరువాత అది విరమించడం జరిగింది. కాని వైస్ - ఛాన్సిలర్ గారు చెప్పిన విషయాలు academic council వారు త్రోసివేయడంవల్ల ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితి మళ్ళీ ఏర్పడింది. అందుకోసం ప్రధానమైన అంగం రూపొందించడంలో విశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థులకు కూడ అవకాశం ఉండాలి. కనుక మంత్రిగారు దాని విషయం ఆలోచించి ఎంతవరకు శక్యమో, ఎంతవరకు చాకచక్యం ఉపయోగించగలరో అవన్నీచూచి ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్దుతారని వారికికూడ ఈ విద్యరూపొందించడంలో పాత్రఉన్నది. కనుక ముందు గావే ఈ విషయాన్ని గమనించ మంటున్నాను. విద్యకు ఒక plan వేసుకున్నాము. ఈ planప్రకారం మాసుకున్నట్లయితే విద్యకు మనం యిస్తున్నటువంటి ప్రాధాన్యత ఏమిటి ? ఏ తరగతికి యివ్వాలి. ప్రాథమిక విద్యకా ? లేకపోతే మాధ్యమిక విద్యకా ? కాలేజి విద్యకా అని ఆలోచించి నప్పుడు దేనికితగ్గ విలువ దానికి యిచ్చి కొన్ని ప్రణాళికలు వేశారు. మన రాజ్యాంగం Article 45 ప్రకారం, 1960 వ సంవత్సరం నాటికే 6-14 వ వయోవర్గం వారందరికి చదువువచ్చి ఉండాలి. కాని అలా లేదు. 61-62 నాటికి మొత్తం మీద plan అమలు జరపాలని విద్యకోసం ఒక పథకాన్ని నిర్మించడం జరిగింది. అప్పటికే చాల late అయిపోయింది. అయినప్పటికి 61-62 నాడు వేసుకొన్న ప్రకారమైనా ఎంతవరకు ఆ plan ను మనం అమలు జరిపివామ ? ఇంక ప్రాథమిక విద్య ఎంత ముందుకు వెళ్ళినదో చూడండి. ఎంత ముందికి అక్షరాస్యత కలిగించాము అని ఆలోచిస్తే మూడవ ప్రణాళికలో 6-11 సంవత్సరము – వయోవర్గానికి, మొటికి 82 ముందిదాకా విద్యయిప్పిస్తామని లెక్కలు చూపించారు. అందుకు దాదాపుగా 48 వేల ముంది ఉపాధ్యాయులను నియమించవలసి

ఉంటుంది అన్నారు. ఆ తర్వాత అంత చెయ్యలేము 28 మందిని పెడతామన్నారు. ఆఖరికి మొదటి మూడు సంవత్సరాలతో 11 వేల మందికి ప్రయత్నిస్తాం అన్నారు. చివరికి మన ప్రభుత్వం 7 వేలమందిని మాత్రమే నియమించగలిగింది. కేంద్రం ప్రత్యేకంగా సహాయం చేస్తే మరొక రెండు వేలమంది దాకా వస్తారు. ఇదంతా చూస్తే ఎలావున్నదంటే, పంచపాండవులు అంటే నాకు తెలియదా, మంచం కోళ్ళలాగా నలుగురు అని చెప్పబోయి, మూడు చూపించి, రెండు అని ఒకటివేశాట్ట, ఒకి పెద్దమనిషి. అలావున్నది-యీ లెక్కచూస్తే. ఈ లెక్కలుచూస్తే విద్యావిధానంలో మనం ఎంత వెనకబడివున్నామో తెలుస్తుంది.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య:— అధ్యక్షా, కోరంలేదు.

(బెల్ మ్రోగినది)

ఆచరణలో మాత్రం వారు చూపించే లెక్కలు తలక్రిందులవుతున్నవి. మూడవ ప్రణాళికలో 16 లక్షల మంది విద్యావంతులవుతారు అన్నారు. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో 51/2 లక్షలు మాత్రమే అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. తక్కిన రెండు రెండు సంవత్సరాలలో యీటార్గెట్ పూర్తి అవుతుందా? ఆ లక్షణాలేమీ కనిపించలేదు. 16–11 వయోపరిమితి వారికిగాక, actual గా 6–8 వయోపరిమితి గల వారికి మాత్రమే యింతవరకు విద్య చెప్పించడమైనది. ఈ విధంగా వయస్సులోను, విద్య పరిమితులతోను ఎంతో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. బూగ్లెట్ లో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. ఉపాధ్యాయులు నియామకంలో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. దీనినిబట్టి మన target పూర్తిగా fail అయినదని అర్థం చేసుకోవచ్చును. కారణం మేమిటి? డబ్బు లేకపోవడం, ఎమర్జెన్సీ కారణంగా పేర్కొంటారు. ఆందువలన తలక్రిందులయింది అంటారు. ఇది చాలా విపరీతమైన విషయం. ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితులలో వాటి ప్రాముఖ్యం ఎంతో వున్నదనే విషయం గమనించకపోవడం విచారకరం. యుద్ధకాలంలో యుద్ధకాలంలోనే విద్య ఎంతో పురోగమించడం జరిగింది. ఆ యుద్ధంలో వారు గెలవడానికి అది చాలా సహాయపడిందని చరిత్రకారులు చెబుతారు. అది చరిత్రక సత్యం. సాంఘిక విద్య అభివృద్ధి చెందవలసిన సమయంలో కోటాయింపులలో కోత పెట్టడం విపరీతమైన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను. అఖిలభారతాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకున్నప్పుడు మన యావరేజి చాలా తగ్గిపోయింది. అఖిల భారత యావరేజ్ 24% వుంటే ఆంధ్రలో 21% వున్నది. దీనినిబట్టి, న్యాయంగా మనం కోటాయింపులను యింకా పెంచుకోవాలి. అలా పెంచుకోవడంలేదు. కేరళలో 46% వరకు పెరిగింది. అక్కడ పీరు 1/3 బడ్జెటు దీనికొరకే కేటాయిస్తున్నారు.

ఇంక మన పరిస్థితి దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉన్నది. కేటాయింపులను తగ్గించుకుంటూ వెడుతున్నాం మనం. మొదట చేసుకున్న అంకెలనుచూసి సంతోషపడితే లాభంలేదు. వాస్తవంగా ఆ అంకెలన్ని చాలా స్టేషనరీగా కనబడుతున్నాయి. 61–62 వ సంవత్సరంలో మొత్తం బడ్జెటు ఖర్చు 96–1/2 కోట్లు సుమారుగావుంటే అందులో విద్యకోసం ఖర్చుపెట్టింది 22% అవుతుంది. అదేవిధంగా తరువాత సంవత్సరాలలో చూస్తే 62–63 అక్కౌంట్సులో 20·3% అవుతుంది. 63–64 ఎస్టిమేట్సులో 18·8% అవుతుంది. 63–64 రివైజ్డు ఎస్టిమేట్‌లో 18·1% అవుతుంది. 64–65 కి చూస్తే - 19·1% అవుతుంది. ఈ విధంగా సంవత్సరానికి సంవత్సరం క్రిందికి వెళ్ళడంతప్ప కేటాయింపులు ఏమీ పెరగడంలేదు. ఇది మంచి లక్షణం కాదు.

అలాగే ప్రాతిపదిక విద్యా విషయమున్నది. దీనిని పరిశీలించడానికి ఒక కమిటీ వేయడం, ఒక గ్రంథం వ్రాయడం జరిగింది. ఎక్కోబేలేగారు వ్రాశారు. ఈ craft education వట్టి దండుగ మారిదని జాకిర్ హుసేన్ వంటి పెద్దలు చెబుతున్నారు. దీనిలో ప్రభుత్వం తగినశ్రద్ధ తీసుకుంటున్నట్లు కనిపించడంలేదు. ఒరిస్సాలో వీరు బేసిక్ పాఠశాలతోబాటు ప్రక్కనే వర్క్‌షాపునుకూడా ఏర్పాటుచేస్తూ మళ్ళీ క్రొత్త మార్గాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నారు. గత బడ్జెటు సమావేశంలో ఈ విషయాన్నిగూర్చి చెప్పడం జరిగింది. విద్యాశాఖా మంత్రిగారు స్వయంగావెళ్ళి చూస్తాం అన్నారు. బహుశా ఎంతవరకువెళ్లి చూశారో, ఆ మోడల్ ఎలావున్నదో, ఈ సందర్భంలో చెప్పడానికి అవకాశం కలుగుతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. అసలు మనకు విద్యా విషయంలో ఒక స్పష్టమైన పాలసీ వున్నదో. అనే అనుమానంకూడా కలుగుతున్నది. ఏ దేశంలోనైనా విద్యావిధానం వారిరాజకీయ, ఆర్థిక సాంఘిక, సాంస్కృతిక ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. మనకు అటువంటిది వున్నదా, ఉన్నట్లు కనిపించడంలేదు. ప్రతి దానిలోను తర్జనభర్జనలు, experiments ఎక్కువ అయిపోతున్నాయి. స్వరాజ్యం వచ్చి యిన్నేళ్లు అయినా జాతీయ విద్యకు సంబంధించి ఒక స్పష్టమైన వైఖరి కనుపించదు. అంతా తర్జనభర్జన, గందరగోళం తప్ప మరేమీ కనుపించడంలేదు.

న్యూక్లీయస్ జాతీయం చేయడం జరిగింది. దానికొరకు ఎంతోఖర్చు జరిగింది. మొత్తంమీద ప్రభుత్వం అంగీకరించినది. అయితే, ఈ మధ్య కాలములో ఒక విపరీత మైన పరిస్థితి ఏర్పడినది. ఎక్కడయినా ప్రభుత్వాలు మారినప్పుడు, మంత్రివర్గాలు మారినప్పుడు ఏవైనా పాలసీలలో చేంజ్ వుంటే వుండవచ్చునుగాని, మంత్రి మారితే పాలసీలు చేంజ్ కావడం చాలా విపరీతమైన విషయం.

'Ill–managed schools తీసుకుంటాము' అంటారు. Ill–managed అంటే యేమిటి? ఒక ప్రక్కన ప్రభుత్వం నడిపే స్కూల్సుకంటే ప్రైవేటు స్కూల్సు బాగున్నాయి అంటారు. Ill - managed అనేది ఎలా నిర్ణయిస్తారో తెలియదు. అసలు policy లో ఎందుకు change వచ్చిందో మనకి అర్థంకాదు. అలాగే స్పెషల్ స్కూల్సుగా ప్రభుత్వం చేస్తున్న వాటిలోకూడా ఎంతో వ్యత్యాసం చూపించడం జరుగుతున్నది. రెగ్యులర్ స్కూల్సులో హెడ్‌మాస్టర్స్‌కి యిచ్చే అలవెన్సులు taken over స్కూల్సులో యివ్వడంలేదు. అదేవిధంగా ఉపాధ్యాయుల ప్రివిలేజ్ లీవ్, యితర సౌకర్యాలు taken - over schools లో allow చేయడంలేదు. అక్కడ 60 ఏళ్ళవరకువుంటే, యిక్కడ 58 ఏళ్ళ సర్వీసును పరిమితం చేస్తున్నారు. మరో ముఖ్యవిషయం. కన్‌టెన్‌జెన్సీస్ ఎలవ్ చెయ్యడంలేదు. ఆ స్కూల్సును సరియైన పద్ధతిలో పెట్టుకొనడానికి ఏమీ చేయడానికి వీలులేక పోతున్నది. నీళ్ళకారి పిల్లలు బాధపడుతుంటే ఆపెల్టర్ బాగుచేయడానికి వీలుపడదు. D. E. O. దృష్టికి తెస్తే నాకు సంబంధంలేదు D.P.I. నుండి instrctionsరావాలి అంటారు. వీటిని సవరించవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

అడ్మినిస్ట్రేషనులో రెడ్‌టేపిజం ఎక్కడచూచినా తాండవమాడుతోంది. పరిపాలనా సంస్కరణ రావాలి, పరిపాలనా విధానం మార్చాలి, కమిటీలు వేస్తున్నాము. ఆలోచిస్తున్నాము, చేస్తున్నాము అనడంతప్ప ఎంతవరకు అరికట్టామనేది కనిపించడం లేదు. ప్రయోజనం చేకూరే పని ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనాచేస్తే యీ రెడ్‌టేపిజంవల్ల ఉపాధ్యాయ ప్రపంచానికి అందకుండా పోతున్నది. 58, 61 సంవత్సరాల పరివిజను ఫలితాలు మొత్తం ఉపాధ్యాయులందరికీ అందలేదు. వారికి సంతృప్తివున్నా లేకపోయినా, వారి అవసరాలుతీరినా తీరకపోయినా, ప్రభుత్వం కాస్తో, కూస్తో పెంచడం జరిగింది, కాని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిలేస్‌వల్ల అది ఉపాధ్యాయులకు అందకుండా పోయింది. స్థానిక సంస్థలకు డి. పి. ఐ. డిపార్ట్‌మెంటుకు కో–ఆర్డినేషను లేకుండా పోతున్నది. ఇన్‌స్పెక్టింగ్ అధారిటీస్ ఫార్మల్‌గా వెళ్ళడం తప్ప అక్కడ ఏమి చేయాలో చూడరు. టీచింగ్ స్టాఫ్‌కు ఇతరత్రా పనులు యివ్వకూడదు. యిస్తే టీచింగుకు ప్రతిబంధకాలు కలుగుతాయి కాబట్టి, మెయిన్‌గా టీచింగ్ వ్యవహారమే యివ్వాలని డి. పి. ఐ. గారు ఒక ఉత్తరవు జారీచేశారు. కాని, వారికి ఇతర పనులు అప్పచెప్పుతున్నారు. కొన్నిచోట్ల స్కూలుఫీజు, స్పెషలుఫీజు, డి.సి.బి స్టేటుమెంట్సు తయారు చేయడం,–ఇటువంటి పనులుకూడ టీచర్లకు అప్పచెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ ఉత్తరవును ధిక్కరించి ఇట్లా హెడ్‌మాస్టర్లు, హెడ్‌మిస్ట్రెస్‌లు ఇన్‌స్పె

క్లింగ్ అధారిటీస్ వారిమీద వ్రాయడం గాని, వాళ్ళకి రిపోర్ట్ చేయడం గాని — ఏ చర్యాకూడ లేకుండా పోతోంది. ఉత్తరువులు ఉత్తరువులుగానే వుంటున్నాయి. వ్యవహారం మాత్రం మామూలుగానే జరిగిపోతున్నది. ఒక క్లియరు ఎజ్జాంపుల్ కావాలంటే గవర్నమెంట్ టెర్రియనింగ్ స్కూల్ ఫర్ వుమెన్, హైస్కూల్ అండ్ సెకండరీ గ్రేడ్ ట్రైయినింగ్ స్కూలు ఫర్ వుమన్, ఏలూరులో చూస్తే యీవ్యవహారం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఇటువంటివి నివారించవలసి వుంటుంది. చీటికి మాటికి ట్రాన్సఫరుల విషయం అనేకసార్లు యీ హౌస్‌లో తేవడం జరిగింది. దానికి గతి, మోక్షం లేదు. తరచు ట్రాన్సఫరు చేయడం అనేది ఉపాధ్యాయుల ఎఫిషియన్సీని, చాకచక్యాన్ని దెబ్బతీస్తోడానికి వస్తోంది కనుక దానిని సవరించవలసి వుంటుంది. ఇంక్రిమెంట్సు, ప్రమోషన్, జీతాల విషయం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. నాన్ గవర్నమెంటు ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులో ఏ విధంగా యిబ్బంది పడుతున్నారో మనకు తెలుసు మొన్ననే మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను ఏలూరులో ఒక ధియొసాఫికల్ స్కూలు వున్నది. వారికి నాలుగు నెలలబట్టి జీతాలు యివ్వడంలేదు. వారు అలాలాలక్ష్మణా అంటూ ఏడుస్తున్నారు. ప్రభుత్వంవారి ఎయిడ్‌కు వెళ్ళి, రెగ్యూలర్ చేయవలసి వుంటుంది. మానేజిమెంటుల యిబ్బందులవల్ల జీతాలు లేకుండ పోతున్నాయి. ఇటువంటివి అందరులోను, బెజవాడలోను కూడ వున్నాయని తెలుస్తోంది. యూడ్వర్స్ రిమార్క్సువున్నా, అతను బాగా పనిచేయలేదని అభిప్రాయంవున్నా ఇంక్రిమెంట్సు ఆపుచేయవచ్చు. కాని క్లియర్ షీట్ వున్నప్పటికీ రెండు మూడు సంవత్సరాలవరకు ఇంక్రిమెంట్సు యివ్వడంలేదు ఇందుకుకూడ క్లియర్ కేస్ కావాలంటే ఏలూరులోని గవర్నమెంటు ట్రైయినింగ్ స్కూల్ ఫర్ వుమెన్, చూచుకోవచ్చు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి. కలిగిన సదుపాయాలు — అవి సంతృప్తికరంగా వున్నా లేకపోయినా — ఇంతవరకు వారి కందకపోవడం గమనించవలసి వుంటుంది. ప్రొబేషను డిక్లేరు చేయడంలోగాని, ఇంక్రిమెంట్సు శాంక్షను చేయడంలోగాని, పే ఫిక్సేషను ఆప్రూవ్ చేయడంలోగాని జాప్యం జరుగుతోంది. అనేక కేసులు ప్రభుత్వం ఎదుట వున్నాయి. క్లియర్ కేసు — విద్యాశాఖలో పనిచేస్తున్నవారున్నారు. కొందరు ఎల్. డి. సి. లు కష్టపడి సెకండరీ గ్రేడ్, బి. ఇ. డి. పాస్ అయితే 10 (ఎ) (1) (1) క్రింద స్కూలు అసిస్టెంటు క్రిందనో లేక, డెప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టరు కేడర్‌లోనో నియమిస్తున్నారు. అటువంటివారు దాదాపు 200 మందివున్నారు, — ఫిగర్ సబ్జక్ట్ టు కరక్షన్ — కొంతమంది పది సంవత్సరాలనుంచి పని చేస్తున్నారు. వారిని ప్రమోట్ చేస్తారాలేదా? వారి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేస్తారా లేదా అంటే ఆ సబ్జక్ట్ నాలుగు సంవత్సరాలనుంచీ

పెండింగులోనే వున్నది. డి. పి. ఐ. వ్రాశారు, పేపర్స్ పంపించమన్నారు. పేపర్స్ కదిలాయిగాని ఆర్డరులు మాత్రం పడకుండా, 4 సం.ల నుంచి యింకా పెండింగులోనే వుంది. మంత్రిగారు తప్పకుండా ఆ విషయం చూస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మిడిల్ స్కూల్స్ విషయంలో ప్రభుత్వం తన టార్గెట్ రీచ్ అయినానని చెబుతున్నది. మూడవ ప్లానులో 575 స్కూల్సు ఓపెన్ చేస్తామన్నారు, 62–63 కే 566 స్కూల్స్ ఓపెన్ చేశాము. ఇంక చేసేదిలేదు అంటున్నారు. సెకండరీ స్కూల్స్ 400 ఓపెన్ చేస్తామన్నారు, 427 స్కూల్స్ మొదటి రెండు సంవత్సరాలలో ఓపెన్ చేశాము కనుక కొత్త స్కూల్సు తెరవడంలేదు అంటున్నారు. బయటివారు పెట్టితే డబ్బు సహాయం చేసే స్థితిలోలేము అన్నారు. హయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్స్‌గా 440 స్కూల్స్ ఆప్ గ్రేడ్ చేస్తామని చెప్పారు కాని 93 స్కూల్సు మాత్రంచేసి ఫుల్ స్టాప్ పెట్టి వూరుకున్నారు. 200 పర్సంటు, 300 పర్సంటు అబౌ టార్గెట్ రీచ్ అయినాము అంటే అది గర్వింప దగిన విషయం. కాని శ్రమపడి ఒక చిన్న టార్గెట్ రీచ్ కాగానే స్థబ్దత చెందితే అది మాత్రం సంతోషించ దగ్గవార్త ఎంతమాత్రంకూడ కాదు. ఇంకా కృషి చేయవలసి వుంటుంది. సెకండరీ విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోతున్నాయన్నారు. ఇది సర్వత్రా కనుపిస్తున్నది. తగ్గుతున్నాయని కమిటీలు వేస్తున్నారు. ఆ కమిటీ సిఫార్సులు మాత్రం అమలులోకి రావడంలేదు. మనం, ఎ. ఎల్. నారాయణగారి ఆధ్వర్యాన ఒక కమిటీ వేశాము. 58 లో వేశాము, 59 లో రిపోర్టు యిచ్చారు. వారు టీచర్–పూపిల్ రేష్యో తగ్గించాలని, విద్యాలయాలలో ఎక్విప్‌మెంటు సరిగావుండాలని, పంతుళ్ళ జీతాలు పెంచాలనీ, ఓవర్–బర్డెన్డ్ సిలబస్ వున్నట్లయితే విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోతాయనీ చెప్పారు. మంత్రిగారిచ్చిన పుస్తకంచూస్తే టీచర్–పూపిల్ రేషియో పెంచేటట్లు కనుపిస్తోంది. వచ్చే సంవత్సరాలలో కొత్తగా స్కూల్స్ తెరిచేదిలేదు. ఉపాధ్యాయులను వేసేదిలేదు. ఏవిద్యార్థినికూడ బైటకు పొమ్మనిచెప్పము. అందరికీ చదువు చెబుతామని ఒక ప్రక్క అంటూ ఉపాధ్యాయులను పెంచము. స్కూలు కొత్తగా పెట్టము అంటే యీ రెండింటికీ ఎట్లా పొత్తు తెస్తారో అర్థం కావడంలేదు. టీచర్–పూపిల్ రేషియో పెంచడమనేది విద్య పాడవడానికి ప్రధాన కారణం. ఇంకా పెంచితే, ఇంకా చెడడానికే అవకాశం వుంటుంది. మునిసిపాలిటీలలోవున్న హయ్యర్ స్కూల్స్, సెకండరీ స్కూల్స్ తీసుకవెళ్ళి జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పుతామన్నారు. అట్లా మార్చితే ప్రభుత్వం కొత్త యిబ్బందులు ఎదుర్కోవలసి వుంటుంది. ప్రయోజనం ఎంతమాత్రంకూడ వుండదు నష్టంతప్ప, లాభంలేదు, ప్రభుత్వమే ఖర్చు భరించవలసివుంటుంది. సమితులకు, పరిషత్తులకు యిచ్చేడబ్బు మునిసిపాలిటీకే యివ్వవచ్చు. ఉపాధ్యాయులు సంవత్సరానికి 180 రోజులు పనిచేసేవారు, దానిని 200

రోజులకు మార్చారు. మళ్ళీ 200 నుంచి 220 రోజులకు పనిదినాలు పెంచడం జరిగింది. ఈ ఫిగర్సు—కాగితాలమీద పెంచవచ్చు ఉత్తర్వు వేయవచ్చు కాని ఒక గ్రాన్ని నీటిదగ్గరకుతీసుకపెళ్ళి ఆపగలమేగాని దానితలకాయ నీళ్ళలోముంచి త్రాగించలేము. అసలు చుట్టూవున్న వాతావరణం మార్చవలసివుంటుంది. కండీషన్సు సరిచేయవలసివుంటుంది. ప్రోత్సాహం లేకుండా 1200 గంటలవరకు పనిచేయమని పెంచినట్టయితే ప్రాక్టికల్ గా యిబ్బందులు చాల వస్తాయి. ఫలితం శూన్యం. ఆర్డరులిచ్చారు, అయినా పునరాలోచన జరగాలి. ఓవర్ బర్డెన్డ్ అయి, సరైన ప్రోత్సాహం లేనప్పుడు ఎంతవరకు యిది సక్సెస్‌ఫుల్ అవుతుందో అనుమానమే. ప్రభుత్వ స్కూల్సులోను, నాన్ గవర్న్‌మెంటల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులోను ఒకేరకమైన పే స్కేల్సు వుండాలనేమాత్రం అంగీకరించారు; 1958 లో. అయినప్పటికీ కొన్ని అనామలిస్ వున్నాయి. ఆ మాత్రాన్ని సెలక్షన్ గ్రేడులోవున్న టీచర్సుకు అన్వయింప జేస్తున్నారు. ప్రి మర్జర్ స్కేలు రు. లు 200-500. ఉపాధ్యాయులు ట్రెయినింగు కాలేజీలో – అసిస్టెంటు లెక్చరర్సుగా కూడ నియమింపబడడానికి యోగ్యత గలవారున్నారు. అటువంటివారికి యీ స్కేల్సు వర్తించడంలేదు. నేను అవిషయం యీ హవుసులోనే అడిగినప్పుడు మంత్రిగారు యాక్టీవ్ కన్సిడరేషనులోవుంది, తప్పకుండా చేస్తాను అని చెప్పారు. డి.పి.ఐ. కూడ చెప్పారు. పనిమాత్రం యింతవరకు జరగడంలేదు. ఎలిజిబుల్ టీచర్సుకు సదుపాయం కలుగజేయాలి. మరొక అనామలీని ముఖ్యంగా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఆది క్రిందితరగతి స్కూలువారిది. ప్రి – ఒకేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులో మ్యూజిక్ టీచర్, క్రాఫ్ట్ ఇన్‌స్ట్రక్టర్సు వున్నారు. 58 వ సంవత్సరానికి పూర్వం – పది, పదిహేను సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తున్నవారికి జీతాలు తక్కువ 63 వ సంవత్సరంలో ఉద్యోగం కొత్తగా ప్రారంభించినవారికి జీతాలు ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. 18—1—63, నం 127 మర్జర్ జి. ఓ. లో యీలోపంవుంది. క్లారిఫికేషను రాకపోతే యిబ్బంది వున్నది. దానిని సవరించాలి. జీతాలు పెంచాలనే వుద్దేశంతో ప్రభుత్వం చేసినా, క్లారిఫికేషను లేకపోవడంవల్ల ఉపాధ్యాయులు యీనాటివరకు బాధపడుతున్నారు. అప్పుడే సంవత్సరం అయిపోయింది. పైన వున్నవారు శ్రద్ధ తీసుకుంటే ఆ బాధపడనక్కరలేదు. ఇది ఎంత పెద్ద అనామలీయో చూడండి. 1963వ సంవత్సరం దాటిన తరువాత ఒకే తరహాయైన యోగ్యత కలిగిన ఉపాధ్యాయులు, ముఖ్యంగా మ్యూజిక్ టీచర్లకు, వొకేషనల్ ఇన్‌స్ట్రక్టర్లకు, రు.65నుంచి ఉన్న స్కేలు తీసుకుంటూంటే 12 సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తూ అంతకుపూర్వమే నియమింపబడిన వారు రు.30-1-40 స్కేలు మాత్రమే తీసుకుంటున్నారంటే position ఎట్లా ఉంటుందో ఆలోచించాలి. ఈ లోపాలు చెప్పడానికి ఏ విధమైన ఉత్సాహం

ఉంటుందనేదికూడా ఆలోచించాలి. యు. జి. సి. స్కేల్స్ అన్నిచోట్ల అప్లయి చేయాలి. డి. ఎస్. రెడ్డిగారితో ఈ సందర్భంలో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. వారుకూడా అదే అభిప్రాయం చెప్పారు. అన్నిచోట్ల ఒకే స్కేల్స్ ఉండాలనే principle వారు accept చేశారు. ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉందనికూడా తెలుస్తోంది. Non-Governmental institutionsలో ఈ స్కేల్స్ అప్లయి చేసినపుడు ఏదైనా deficit వస్తే ప్రభుత్వం భరించాలని వారు చెప్పారు. దానిని pendingలో ఉంచారు. అదికూడ వెంటనే చేయాలి. విద్యా విషయాలు రూపొందించేటప్పుడు పిల్లలు achievementsను తెలుసుకొనవలసి వచ్చినప్పుడు సిలబస్‌ను రూపొందించేటప్పుడు విద్యకు సంబంధించిన డిపార్ట్‌మెంటులు ఉపాధ్యాయుల ప్రతినిధులతోకూడా సంప్రదించడం అవసరం. కొద్ది రోజులలోనే విద్యాసంబంధమైన కొన్ని విషయాలను చర్చించడానికి ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ సందర్భంలో విద్యావిధానానికి సంబంధించిన ఉపాధ్యాయ associationల representativesను పిలవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. శాసన సభ్యులను అందులో వేస్తామని అన్నారు. ఉపాధ్యాయ worldకు సంబంధించిన వారు శాసనసభ్యులు కావచ్చుకు, కాకపోవచ్చును. ఈ రోజు ఎవరైనా ఉండవచ్చును; రేపు లేకపోవచ్చును. Principle అనేది కలకాలంగా ఉంటుంది, కనుక టీచర్ రిప్రజెంటేటివ్స్‌ను ఆర్గనైజేషన్స్ నుంచి తీసుకుని విద్యావిధానం రూపొందించాలని చెబుతున్నాను. వివాదానికి పోవడం లేదు. కాని ముల్కీకి సంబంధించి కొంచెం లోతుగా ఆలోచించవలసి ఉంది. ప్రభుత్వానికి లీడర్లుగా వుండే ఇక్కడి శాసన సభ్యులకు ఒక appeal చేస్తున్నాను. ఈ నిబంధన కనీసం twin cities లోనైనా తీసివేస్తే మేలు జరుగుతుందనే విశ్వాసం ఉంది. ఆయిదు సంవత్సరాలు, పది సంవత్సరాలు ఇక్కడ చదువుకొనే విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు తెలంగాణా అంతకు అప్లయి చేసుకోవాలని నేను చెప్పడం లేదు. Twin cities లోనైనా దాని operation లేకుండా ఉంటే ఉపయోగపడుతుంది. కొంత పరిస్థితులు బాగుపడినతరువాత చూసుకోవచ్చును, ఇపుడు ప్రభుత్వోద్యోగుల పిల్లలకు మాత్రం అప్లయి అవుతోంది. అదే విధమైన సదుపాయం మిగతావారికికూడా twin citiesలో మాత్రం ఇస్తే కొంత మేలు జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ అభిప్రాయం మేము చెప్పేదానికి అనుకూలంగా ఉందని తెలుసు. కేంద్రం అభిప్రాయంకూడా నా అభిప్రాయానికి అనుకూలంగా ఉందని తెలుసు. స్థానికమైన నాయకులకు ఈ House నుంచి అప్పీల్ చేస్తున్నాను. అకౌడమీలకు సంబంధించినంతవరకు ఈ పుస్తకంలో రాపు లేకుండా పోయింది. ఇవి autonomous bodies అంటూ. కార్పొరేషన్లకు మిగతా ప్రత్యేక సంస్థలకు సంబంధించిరూడా రిపోర్టులు మనకు వస్తున్నాయి. అకౌడమీల విషయంలోకూడ ఒకటి రెండు పేజీల రిపోర్టు మనకు ప్రసాదిస్తే మనకు

బాగా ఉండేది. మంత్రిగారు ప్రసాదించిన ఉద్దర్శింధంలో దానికి తావు లేకుండా పోయింది. ప్రధానమైన సంస్థ కొబట్టి డబ్బు కేటాయించినప్పుడు ఇదివరకు కంటె పెంచారు. లక్షనుంచి 150 వేలు చేశారు, దానికి డబ్బు తగినంత అలాట్ చేయాలి; ఖర్చు చేయాలి; strict control కూడా ఉండాలి. ఈనాడు జరుగుతున్న మొగలు దర్బారులు వ్యవహారాలు ఇందులో ఉండకూడదని నా ఉద్దేశం, ఎవరు ప్రసిడెంటు, ఎవరు సెక్రటరీ అనే దానితో సంబంధం లేదు. Organization చక్కగా ఉండాలి. సాహిత్య అకాడమీ ఉత్పత్తి చేసిన పుస్తకాలు చూస్తే ఖరీదులు ఎక్కువ; ప్రయోజనం తక్కువ. Completeగా పనికి రావని నేను అనడం లేదు. ఏది కావాలి, ఏది ఎట్లా చేయాలనేదానిపై పండితులు తలకాయలు కొట్టుకుంటున్నారు. శిఖపట్ల గోత్రాలు అవుతున్నాయి. Organization methods మార్చవలసి వస్తోంది, ఈ కేటాయింపులతోబాటు దానిపై శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. నాటక ఎకాడమీ వ్యవహారాలుకూడా చూడవలసి ఉంది. గత సంవత్సరం ఈ రోజులలో చేయబడిన criticism అట్లాగే నిలబడి పోయింది. అది rectify కాలేదు. మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుంటారని నమ్ముతున్నాను. రవీంద్రభారతి విషయమై నేను చెప్పిన వివరణను misrepresent చేశారు. నేను చెప్పింది ఒక్కటే- ఆంధ్రత్వం రవీంద్రభారతిలో లేదని; రవీంద్ర తత్వంకాని భారతీయ సంప్రదాయం కాని అందులో లేదని. నేను ఆ థియేటరును బాగా లేదని అన్నానని ఇంగ్లీషువారు గొప్పగా మెచ్చుకున్నారని పెద్దtroupes వచ్చి గెంతవచ్చునని ఆ విధంగా side track చేశారు. మనంఖర్చుచేసిన డబ్బుకు తగినట్లుగా లేదనేదే నా పాయింటు భారతీయ కళ తక్కువ, ఆంధ్రత్వం తక్కువ అన్నాను. తెలంగాణా సాహిత్య పరిషత్తు తిలక్ రోడ్డులో ఉన్నదే ఆ బిల్డింగ్‌లో ఇంకా ఆంధ్రత్వం ఉన్నది. ఇక్కడ ఎక్కడ వీడిచింది? ఇక్కడ ఎక్కడా కనిపించదన్నమాట మనకు అదే నా పాయింటు కాని మరొకటికాదు. నాటకాల విషయంలోను కూచిపూచి విషయంలోను Illustrated Weekly బాగా వ్రాశారు. అద్భుతంగాఉంది. నాకు తెలుసు. నేను చెప్పేది నాటకం విషయంకాదు. డ్యాన్సు విషయంకాదు – మనం ఇచ్చే డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు కావడంలేదనేది, అవన్నీ మొగల్ ఎస్టేట్లు అయిపోతున్నాయి. దానిని సక్రమంగాచేసి నాట్యకళను అభివృద్ధి చేయాలి, సాహిత్యాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. డబ్బు correct గా ఖర్చుకాలేదని improper గా ఖర్చు అయినదని నాకు తెలుసును. అగ్రిమెంటులకు enter అయిన క్లాజుచూస్తే స్పష్టం అవుతుంది. అసలువిషయం కాకుండా side track చేసి misrepresent చేశారు. కనుక ఈ సందర్భంలో ఈ మాటలు చెప్పవలసి వచ్చింది. మంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకుంటారని మనకు ఉజ్వల భవిష్యత్తు ఉంటుందని కేటాయింపులు విషయంలో రాసున్న రెండు సంవత్సరాలలో ఎక్కడో ఒకచోట డబ్బు తెచ్చి ఆంధ్రకు all India average స్థానాన్ని అయినా తెప్పిస్తారనే నమ్మికతో విశ్వాసంతో విరమిస్తున్నాను.

Sri P. Anthony Reddi (*Ananthapur*): Mr. Speaker Sir, while supporting the motion of the Minister for Education for granting Rs. 26–0 crores under his Demand, I would like to make a few observations. Just studying the progress of this State in the field of education for the last six years, I think anybody would be satisfied, though some of our friends in the opposition party were not quite happy. Let us take the statistics for the last six years. The number of elementary schools that have increased in the State are 8,300; the number of middle schools which began with 329 in 1956–57 is now 1652, that is, an increase of about 1420 middle schools in the State. If we take the high schools, they too have increased by more than 900; the colleges too have increased; more than 20 Arts and science colleges have been started. In the field of technical education also, I think now almost every district has a polytechnic and a good number of districts have industrial technical institutes. The number of engineering colleges too has increased; they are doubled or a little more than doubled. So, if we take these statistics, I think that any Government or any citizen will be really proud, as the hon. Minister himself has said in his statement No doubt, he explained to us the actual difficulties under which he could not do what he would have liked to do. Just because of the emergency, the demand for education has been pruned and therefore under certain heads he could not show more progress than he would have liked to do.

Sir, the hon. Minister deserves congratulations on a few other aspects of education. First, I congratulate him on accepting the principle of economic backwardness for granting educational coneessions. I remember, Sir, in

1957 when we moved in the Andhra Legislative Assembly at Kurnool that economic backwardness should be the criteria for granting educational concessions and not caste, everybody with a rather contemptuous smile felt that it was a too narrowminded statement. Again, two years ago when the then Chief Minister Sri N. Sanjeeva Reddi put the same idea before the Assembly, a good number of members criticised him downright and even the Dailies were not praising his action. Now at least, Sir, the principle has been accepted. After all, educational concession or any concession, or any scholarship, should not be the privilege of a few who get it by birth, i. e. by caste basis. These things should be given to those who really deserve it. Therefore, recognising the principle of economic backwardness, I think, is fair and just for which the Minister really deserves congratulations.

Next, Sir, I have also to congratulate the Minister for giving free education to girl pupils upto 12th class. In this connection, I would like to tell the House that the department is likely to commit a mistake. When we say '12th Class' they are likely to omit P. U. C. which is equivalent to 12th class and they will give free education only upto 11th Class and not to girls studying in P. U. C. Therefore, there will be some sort of discrimination. Therefore, I draw the attention of the Minister that when he accepts the principle of free education to all the girl-pupils upto 12th Class, there should not be any trouble when they study P. U. C.

Another thing on which I would like to congratulate him is his encouraging the starting of educational institu-

tions by educational organizations who are interested in improving education in this state.

Our friends of the opposition have been almost persistently and vociferously criticising this action of the Government, that they have not taken over all aided institutions under the control of the Government. I think, Sir, if that step is taken, it would be a great injustice to education in the State. After all, if you study the statistics, the private institutions, whether they be educational institutions, of missionary bodies or of individual educationists, are doing great service and the department has been often certifying, explaining and telling us that some of them are really the best in this State. If such is the case, why should our friends so vociferously attack this principle of the Government. When the private educational organizations are doing great service to this country and to this State, they ought to congratulate them instead of criticising them. Recognising this principle and encouraging educational organisations to start schools and giving them aid from the Government funds I think, is a good step for which also I congratulate the hon. Minister.

The fourth thing about which I would like to congratulate the hon. Minister is for instituting now a woman officer of the status of a Deputy Director. For a long time the need for such an officer to supervise the headmistresses and staff of the girls schools was felt; at last he has accepted it. Now, I think the supervision of the girls schools in the State will be better and some of the ill-feeling that was developing between the various gazetted officers in the Education Department in charge of girls schools will go away.

Hitherto, the post of gazetled headmistress was inter-changeable with that of inspectress so that what used to take place was, todays headmistress was tomorrow's inspectress, and that inspectress had to inspect the work of an headmistress who was inspectress the previous day. This led to some sort of ill-feeling among the woman officers. I think the creation of a Lady Deputy Director for ladies will solve this problem and I am sure women education will get some impetus under this arrangement. Here also, I would like to mention that the Deputy Director is not given any gazetted Assistant as is given to every other Deputy Director in the DPI's office. I think the hon. Minister should note it and see that she is given a gazetted Assistant so that she may look after the office work while the Deputy Director goes about to supervise the various schools in the State. If this is done, Sir, the women education will get an impetus and I am sure the women education in the State will be much better than what it was.

Next, Sir, just taking a review of the budget provision, we feel that the provision is not upto the mark. For instance, the provision in 1962–63 was about Rs. 22 crores out of Rs. 108 crores which worked out to about 20%. In 1963–64, it was Rs. 23 crores out of Rs. 127 crores which came to about 18%. This year, it is Rs. 26 crores out of Rs. 136 crores which is roughly 19%. This, I think, is not upto the mark, of course the hon. Minister has explained that he could not get more because of the emergency situation in the country but still, Sir, if you just study the budget of the various advanced countries, the provisions for Education is much more. It is said in some advanced countries that Education occupies about 40% of the whole bud-

get. Therefore, our Minister should at least hereafter see funds are gathered from some department or the other and ensure that the Education budget is improved a little more so that our educational institutions become more and more efficient. In this connection, Sir, I would like to mention that those States which have given more prominence and priority for this Education Demand have advanced rapidly. The United States of America has advanced very much. Russia, which was almost nothing in 1927-28, now has become one of the most advanced countries of the world, because they have given greatest prominence to Education of the State, And Germany, Sir when I say Germany I mean West Germany, in 1945 began with a scrap there was nothing absolutely but they formulated and organised their education, both general and technical in such a way that within a space of 15years they could compete with the greatest advanced industrial countries of the world. Not only that it is said that these workers in West Germany are helping various backward States and encouraging them to build up their own industrial institutes. In our own State, we have one such institute at Cuddapah it is called St. Antony's industrial institute and they have given, as far as I know, Rs. 5 lakhs worth of machinery and they have also given them on contract a German Engineer to train our people here. Therefore, Sir, if education is developed, I think, our industries will develop; in every way our country will make great strides in its developmental activities.

Coming to elementary education, Sir, as I said, in the beginning the progress is good, but is not enough. You have still about 46 lakhs of pupils to be admitted into our schools only 34 lakhs are admitted. This on paper works out quite well and if you look at girls' education it is much

poorer though on paper girls are supposed to be much more than that. There are about 22 lakhs of girls out of which 14 lakhs of girls are enrolled, but actually, Sir, this enrolment is only on paper. I happen to be a president of the samithi. I have often been inspecting the various schools in my samithi area and I have found about 80% of the girls pupils who are enrolled are not attending classes. If you proceed further on this basis I feel that the girls' enrolment have to be reduced by about 50%. It may be an exaggeration, but, still, Sir, enrolment is good though attendance is very poor among the girls pupils in the various villages of the state.

Here, I would like to suggest one thing which I think may not be quite out of place. Where you have got separate girls schools, there attendance is usually very high, but according to the latest rules, there is no provision for separate girls elementary schools. If the Government can relax this rule in villages where there are at least 60 to 80 girls in a school and start separate schools for girls, I think it will be of great help to the improvement of girls' education. I do not know how far it is possible, but it will be a wise step if that is taken up and I think we will be doing a great service to girls' education if wherever there is strength we start a separate girls' school or if there is a mixed school we divide it into a girls' school and a boys' school so that girls' education may get a fillip in due course. The Doctor Koshi Committee study team which was appointed by the Planning Commission a few years ago made an observation about girls' education in our State. They said, the girls' education in Andhra Pradesh is very poor and I think that statement to a great extent tells about the real facts of the State. Therefore, we must do what all is possible to see that girls' education is improved. Here too, Sir, unless

we develop our elementary education which is the foundation for any other educational development, we are not going to go a step forward. If we see that every village farmer gets some education, our plans will be a better success. If we see that every artisan in a village is educated our plans also will be a success. An educated farmer and an educated artisan will be any day a better farmer and a better artisan. Why is it our plan programme is not taking real effect in the villages? That is because the villagers are not literate. What is done as a propaganda by the Extension Officers is not followed up by the villagers because what they hear today they forget tomorrow and they are not going to do anything for improvement of agriculture or any other industry.

Now, Sir, a word about middle schools and high schools. There the progress has been very good. As a matter of fact, we reached our targets during the first two years of our third plan. Our friend was saying that we must still go on increasing the number of schools. I am not for it. Now at least we have some time to think over how best our standards could be improved. Though of late we are reading in the papers the observations of certain people that our standards have not gone down, but on the other hand, have gone up, I do not agree with them. It only makes us feel satisfied and forget that actually our standards are not upto the mark and it is our duty to see that our standards really go up. They gave an example that the standards in English alone have fallen. My own experience, Sir, as a teacher and in the enquiry committee is, we have found very often the Telugu pundits in our high schools, middle schools and even colleges deplore that the standards in the regional language, Telugu, have gone

down. Why is it that our standards could not go up? There is one main reason, Sir, and that is most of our boys whether in the colleges or in the high schools do not read the text-books prescribed for their study. They depend mostly on the cheap notes that are being published so as to help them to mug up. And further our syllabus is too over-crowded so that neither the teacher has the time to take some initiative and teach the lessons properly nor the pupil has enough time to digest and assimilate what he has learnt in the class. This over-crowded syllabus has developed what is called mugging-up. The teacher has hardly time and the pupil also has not enough time so that the pupil is asked to mug up all the details and vomit them in the examination. This type of education will not take us any far. What we want is the teacher should have initiative enough to explain a particular fact and the boy should have enough of time to assimilite it. and to think over it and see if he can improve upon it by his own personal effort. Such chances are limited in our crowded syllabus. Therefore, I would request the hon. Minister to just consider this aspect and see if the syllabus to some extent is lightened and more practical bias is given to teaching so that in science, mathematics and such allied subjects the teachers may encourage experiments and the boys also may be encouraged to do similar things.

Next, Sir, I would like to mention a few words about our library movement. The same Koshi study team which toured throughout the State paid a glowing tribute to out library movement. Our library movement in Andhra Pradesh is really very good. No doubt, we are still in the preliminary stagebut we must be proud of the progress we have

and I am sure the steps the hon. Minister is taking now made will go a long way in improving our library movement and this will ultimately lead to better standards of literacy in our State.

Lastly, Sir, I would like to mention a few things about the college of physical education. It is one of the most neglected colleges in the State. I had been to the place where the college is situated. The surroundings are so bad and the approach to the college is so bad that a man of my type would at least tumble down half a dozen times before he reaches the building. The approach is so bad and the building is so small that I do not know how these trainees are given lecturars. The play ground is also not upto the mark. It is high time that the hon. Minister gives special consideration to this college and it is shifted to a more spacious place at least in a 50-acre site. If he is short of money for building construction, he can begin with only thatched sheds as the old YMCA college of Madras was started and slowly in the course of 15 years they could have pucca buildings. It is high time that he gives special attention to it and it is a very important aspect of our education. Another thing I hear, Sir, is that the staff there also is not upto the mark. I hear there is only one man who is really qualified and who has got a doctorate in physical education all the others are only diploma holders. In Andhra Pradesh, you have got lot of chances to start even a college of physical education for degree courses and even post-graduate courses. In the whole country we have only one such institution and I think it is somewhere at Gwalior which is called the Lakshmibai college of physical education and nowhere else we have it. In Andhra Pradesh, we have one

Doctor who is qualified and I do not know how far he has actual teaching experience. I hear that he was a lecturer in the College of Physical Education at Vijayawada. Mr. M. R. Appa Rao was in charge of the college and he must know something about him. If he is really good and efficient, I think by making use of him, we can develop our college into a degree college and later on into a post-graduate college.

Therefore, Sir, I could only conclude that the progress of Education in our State is quite good in all fields of activity excepting, as I said, elementary education where our progress is not enough and we have to do much more. Our high school education, collegiate education and technical education has been very good and the library movement has also been good. Only in respect of the college of physical education, you must do something more so that it becomes an All-India college of physical education and may cater to the needs not only of this State but even of our country.

Thank you, Sir.

శ్రీ యస్. వీరరాఘవరావు (ప్రతిపాడు):—ఆధ్యక్షా, విద్యాశాఖ వద్దుకు 26 కోట్ల 56 లక్షలు కేటాయించి ఎక్కువ ప్రోత్సాహము ప్రభుత్వము ఇచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను.. కులమలతో నిమిత్తము లేకుండా రు.1500ల లోపు ఆదాయము వచ్చే వారి పిల్లలందరికి half fee concession ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వము ఒక ఆవశ్యకము కల్పించినది. ఇది చెప్పుకోతగ్గ విషయము. కాని రు 1500 ల ఆదాయము లోపు వచ్చేవారికి half fee concession ఇస్తాము అని అన్నప్పుడు రు 1500 ల లోపు ఆదాయమువున్నా ఎంతమంది మెంబర్సు వుంటే ఇస్తారో ఆ వివరాలుకూడ వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక కుటుంబ పోషణకి 8 మంది 10 మంది సంతానము వుండవచ్చు ఆ కుటుంబానికి రు 1500 ల వరకు ఆదాయము వానకున్నకోండి, అటువంటి పరిస్థితులలో కుటుంబ జనాభాను బట్టి వారి ఆదాయాన్ని బట్టి ఈ concession

పేద విద్యార్థులకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రు 1500 లోపు ఆదాయము అంటే అంతకంటె కొంచెము ఎక్కువ ఆదాయమువచ్చి ఎక్కువ సంతానముగల వారికి ఈ అవకాశము ఉపయోగ పడదని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ఎక్కువ మెంబర్సువుండి రు 2000 ల వరకు ఆదాయము వచ్చేవారికి ఈ అవకాశము ఇచ్చే విధముగా రూల్సును మార్చాలని కోరుతున్నాను.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా పత్తిపాడు తాలూకా కిర్లంపూడిలో ఒక హైస్కూలు వుంది. పొక్కింటి రామశేషగిరిరావు పంతులుగారు చాల ధనాన్ని వ్యయపరచి ఈ స్కూలును అభివృద్ధి చేశారు. ఇప్పుడు ఆ హైస్కూలును కాలేజీగా మార్చాలని అప్లికేషన్ జిల్లా పరిషత్తుద్వారా ప్రభుత్వానికి పంపించడమురిగింది. పత్తిపాడు తాలూకాలో కిర్లంపూడి ముఖ్యమైన కేంద్రము అక్కడున్న హైస్కూలును కాలేజీగా మార్చడానికి అవకాశము ప్రభుత్వము కల్పించి నట్లయితే పొక్కింటి రామశేషగిరిరావు పంతులుగారు, ఇతర పెద్దలంతా కలసి కావలసిన విరాళాలు ఇస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. పెద్దాపురం తాలూకా వీరవరములో ఒక మిడిల్ స్కూలువుంది. 5 ఎకరాల భూమి 12 వేల రూపాయల నగదు ఇచ్చినట్లయితే High School గా మారుస్తామని జిల్లా పరిషత్తు ఒక నోటీసును పంపించినది. 1962 వరకు ఒక రూలు వుండేది. భవన నిర్మాణము పోగా మిగతా డబ్బు, స్థలమువుంటే ఇస్తే వారి పేరుతో స్కూలు పెట్టే అవకాశము వుండేది. అందువల్ల డబ్బువున్నవారు తమ పెద్దల పేర నిలబెట్టు కోవాలనే అభిప్రాయముతో ఎక్కువగా విరాళాలు యిచ్చేవారు. ఇప్పటి ఆ రూల్స్ తీసివేసినందువల్ల మిడిల్ స్కూల్సును హైస్కూల్సుగా మార్చటానికి పోత్సాహకరంగా ఎవరూ ముందుకు రావటం లేదు. అందువల్ల డబ్బు ఇచ్చి స్థలం ఇచ్చే వారి పేరు స్కూలు పేరే అవకాశం కల్పించటం న్యాయం, అవసరం కనుక ప్రభుత్వం ఆలాంటి ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వీరవరంలోని మిడిల్ స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చటానికి 12 వేల రూపాయలు, 5 ఎకరాల భూమి ఇచ్చుటకు స్వర్గీయ తోట గురాజు గారి కుటుంబము సిద్ధంగా వున్నది. జిల్లా పరిషత్తు, సమితి ఈ విషయం చెబితే వారి పేరు స్కూలుకు పెట్టటానికి వీలులేదని అన్నారు. అందువల్ల వీరవరం తోట గురాజు మెమోరిల్ హైస్కూల్ అని పేరు పెట్టటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తే 12 వేల రూపాయలు, 5 ఎకరాల భూమి ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నామని అప్లికేషన్ దాఖలు చేశామని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు తమ అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో కోరుకొండలో ఇప్పటి విద్యామంత్రిగారైన పి. వి. జి. రాజు గారి ప్రయత్నంతో కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఒక

సైనిక పాఠశాల ఏర్పాటుచేశాను. అక్కడ మొట్టమొదట విద్యార్థులు ఉత్సాహంగా చేరకపోయినా కర్నిమేపీ ఎక్కువమంది సీట్లకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొంటూవుంటే సీట్లు లేని కారణంచేత ఎంతో వ్యయప్రయాసలకోర్చి అంతదూరం వచ్చిన విద్యార్థులు నిరుత్సాహంతో తిరిగి వెడుతున్నారు. అందువల్ల కేంద్రప్రభుత్వం యింకా ఎక్కువ సహాయం ఇచ్చేటట్లు మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేసి ఇంకా సీట్లు ఎక్కువచేసే ప్రయత్నంచేసి ఎక్కువ మంది విద్యార్థులకు చదువుకొనే అవకాశం కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎలిమెంటరి విద్యకోసం ప్రభుత్వం ఎంతో శ్రద్ధచూపి డబ్బు కేటాయిస్తున్నది. ఈ ప్రజారాజ్యంలో, పంచాయితి రాజ్‌లో ప్రెసిడెంట్లు, గ్రామంలో వున్న పెద్దలు వారికీ వారికీ వున్న కక్షలలో ఎలిమెంటరీ స్కూల్ టీచర్స్‌ను అన్యాయంగా, అక్రమంగా ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేయటం జరుగుతున్నది. అటువంటి వాటిని అరికట్టటానికి రూల్స్ తయారుచేసి గట్టి చర్యలు తీసికోవాలి. వారిని ట్రాన్‌ఫర్ చేయకుండా గట్టి చర్యలు తీసికొన్నప్పుడే ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్‌కు కేటాయించిన డబ్బు సద్వినియోగమై వృద్ధి అవుతుంది. అప్పుడే గ్రామాలలోని విద్యార్థులు చదువుకొని, భవిష్యత్తులో ఉపయోగంలోకి వస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. స్కూల్ టీచర్స్ ట్రాన్సఫర్ విషయం ప్రశ్నల సమయంలో, ఉపన్యాసాల సమయంలో వచ్చింది కనుక దీనిపై ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలుతీసికొని వారు గ్రామాలలోని కక్షలకు,ముఠాలకు గురికాకుండా చూడాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao (*Vijayawada South*): Mr. Speaker Sir, It is with pleasure that I join hon. Sri Anohony Reddy in congratulating the hon. Minister for Fducation, for the various reasons mentioned by him. It becomes hardly necessary for me to repeat seriatim all the reasons for which the Minister deserves richly congratulations. But this much must be said that he must be primarily congratulated for having managed to increase the demand from 22 crores of the current budget to 26 crores in the coming budget. It is not a small measure, especially at a time when the emergency is still staring at us. At the same time, I must be permitted to make a few observations

with regard to certain most important matters concerning the Education Department.

In the note given to the members of this House, the Minister was pleased to say at the conclusion:

> "Education has to play a vital role in the development of Humanist ideals and achievement ofour National objectives. I feel quite confident that I can count upon the full support of my colleagues in the Government and this Honourable House in measures that are necessary towards this end"

While I appreciate these observations, may I be permitted to submit that while the House is giving all the necessary cooperation and support, I am afraid and it is reluctantly that I am constrained to submit that members of the House at least some of the Members like me are not getting the same measure of co-operation from the hon. Minister for the reason that when we address any letter to him on any important matter, we do not get any reply from him. For example, in the Warangal Training School, there are many vacancies of B. Eds. To an applicant from the Andhra region, though he is fully qualified for admission, on the ground that he does not belong to the Telangana region, the Principal did not grant him admission. All that I did was, simply I invited the attention of the Minister to this discrepancy and requested him to see whether if the action of the Principal was in order in refusing admission, not even giving a reply to that unfortunate candidate whether he is going to be admitted or not. It is very sad for me to submit on this occasion that I never had the fortune of getting any reply from the Minister, leave alone

the question of that candidate getting any admission. If, on matters of primary importance, the hon. Minister chooses to be like that, I do not know what kind of co-operation we would be enthusiastic to offer to him. All the same he cannot deny the fact that he is getting it in a very reasonable measure from the members of this House.

Another important thing that I would like to submit with the permission of the Chair is this. Last year, I had the privilege rather, I would say, I called the attention of the hon. Minister to the fact that teachers in many schools are not getting their salaries in time. We all know what Mr. P. V. G. Raju is: he is a dynamic young man, whose versatality is second to none; he is an advanced socialist. When he was put in charge of the Education department, it raised great hopes not only in the members of the teaching profession but also in persons like myself that the drive, the dynamism and the initiative that he has got, will have their full impact on the department and erelong we will have an altogether new department. But I am sorry, Sir, I am disappointed; for, even today after the Call-Attention motion under Rule 74 some six months back, teachers are still suffering without salaries. It is an admitted fact that salaries, of teachers is anything but satisfactory. Even those unsatisfactory salaries, they are not fortunate enough to receive even after four months. What should one conclude, Sir? Is there anything wrong wlth the rules that are made? Or, are the rules made to private service teachers or to the public at-large meant to hinder such kind of services? In these hard days when prices are rising sky-high, if teachers are not paid continously for four months or five months, what should they do? Either they

should sell everything if anything at all is available or they should give up their profession and seek to begging. Therefore, I am constrained to submit once aglan that the hon. Minister will be pleased to see what is wrong with the administration, why are the teachers not getting their salaries in time: is there any departmental deficiency or inadequacy or inefficiency? It is high time that these causes are fully investigated, and the hon. Minister should see that these poor teachers are paid not only the arrears that are accumulated but also that they are ensured of regular and monthly payments as any member or any other departmental employee is getting.

The next point is this: we do not know whether the materials in the teaching institutions are available in a satisfactory measure. But all the same it may be said that the management is vested, under decentralised scheme, with the Zilla Parishads and the Government canscape from its own responsibility by saying that the responsibility is entirely with the decentralised units of administration. Otherwise, the quality of education that is being imparted to the students at a very heavy cost is nothing. For example, you will please permit to refer to I. A. S. selections. How many I. A. S. officers are being contributed by the Andhra Pradesh State during these few years after the State has come into existence? Not one per cent, not even two per cent. Excuse me, Sir I have no correct figures to offer; but this much can be safely submitted that the number is very scanty. It is an admitted fact that Andhras are not lacking in intellectual capacity; but unless the quality of education that is being imparted to these intellectuals is something that is lacking, how can it be that the contribution to the I.A.S.

cadre is so poor from our Andhra Pradesh State. Therefore, I beg to submit personally to Mr. P. V. G. Raju, our dynamic Education Minister. to see that during his term of office not only the inefficiencies are removed but also he must have the proud privilege, when he lays down his office, to say "So long as I handled education, the per centage of young men and women taking up the IAS cadre has increased in a reasonable measure" and that the education imparted in our institutions, be at the primary education level, or at the secondary level or at the University level, is of the highest order.

In my constituency, there is one college called S. R. R. and C. V. R. College. It was started by a noble zamindar. Now, zamindaries have gone. Since the management is not able to improve it, it has been transferred to the Government nearly six to seven years back. All the same, I regret to submit that the conditions of that College have not improved in any respect, leave alone the question of admissions. All that has happened is, the salarise of those lecturers were placed on par with those of the lecturers working in Government colleges; but the non-gazetted rank still remains to be a question to be settled. But so far as admissions are concerned, they are appalingly poor. For example, in CPZ Group in B. Sc., the number of seats available for the general pool is 21. The condition remains to be the same. Everybody admits that the status of Vijayawada is next to that of the capital city of Hyderabad and Secunderabad; but the conditions there are unhelpful and the sympathy we are getting from the Government unfortunately is not at all in proportion, not even an *iota* to the noble sentiments they are pleased to express about that city Therefore, I submit, through you. to the hon. Minister to

see that the condition of the college is improved at an early stage, at least by the next academic year. While answering a question, the hon. Minister has himself admitted that the number of admissions in the science group was poor. It is no doubt true there are difficulties of finance; but this year he has luckily managed to increase the demand from 22 crores to 26 crores, and he has a favourable time. If the college in Viziawada the single college managed by Government, is not going to receive their mercy and a little more allotment, and increase in the number of admissions in science classes, what should happen to the student that are passing from the eight high schools in Vijayawada town and its suburbs? Therefore, I once again submit that the hon. Minister be pleased to take up this matter at least during coming academic year.

Again, my friend Sri Anthory Reddy referred to the woeful conditions of physical education in our State. Only day before yesterday, I received a letter from a gentleman in Visakhapatnam appreciating the answer given by Government in reply to my question about the reopening, or re-staring or re-licencing the Andhra Physcial Education college at Vijayawada which was closed unfortunately some years back. He said that college must be a first grade one and the Government should take it up. I endorse the advice given by that member and I hope that the hon. Minister for Education will certainly see that a College for Physical Education is started at Vijayawada under Government auspices, because we have seen what it is under a private management. I hope with this rich and bitter experience the hon. Minister will not allow things to be repeated and permit a private management

to re-open it, only to close it after a few months for inadequate funds or mismanagement.

In the note given to us, there are one or two omissions about adult education, in particular. Physical education is one, which I have alredy covered, and adult education is the other. From the figures given to us, the number of literates in our State is only 70 lakhs i, e., 20 per cent. I think it is time that we improve it rapidly because the importance given to education even in the Directive Principles of our Constitution is well known, and I should congratulate our Government and it is gratifying they have already started and fallen in line to fulfil the provisions contained in the Directive Principles. At the same time, in this connection I must be permitted to bring to the notice of the hon. Minister the fate and the lot of unqualified self-employed pial-school teachers. Their number is considerable; they are in thousands. Government are pleased to grant them time until 1966. But what should happen until 1966 to this unfortunate lot of self-employed teachers? My submission to the Government though you is this: let a short course like the one given to village vaidyas by the Medical Department be given to teachers. All the teachers who are in the teaching profession for more than five years should be given a short training and all of them must be permitted to be absorbed into the regular line so that hereafter there will not be what is called an unqualified teacher or a school manned by an unqualified teacher in primary education. If that is done, the problem of these self-employed pial-school teachers will be solved.

There is another proposal. I was told that it is in operation in the Telangana area, and that is to grant them some aid. I would personally prefer, if this question is to be solved once and for all, to these teachers being trained. These self-employed teachers, as I submitted earlier, must be given some training and they must be absorbed in the regular line.

While dealing about the history of the freedom struggle, the hon. Minister has given us certain information. We should really congratulate the Minister for evincing special interest in preparing a history of our freedom struggle. At the same time, may I know what has happened to the proposal of the Government as soon as Visalandhra came into existence in 1956, a circular was issued to all persons like myself that Government proposed to prepare a biographical sketch of Andhra Kesari, Sri T. Prakasam, the first Chief Minister of Andhra State at Kurnool. Then we submitted some replies through D.E.Os. to the D.P.I. What happened to that, we do not know. Similarly another circular was circulated to all persons, including persons like me that the Government proposed to take even a feature film depicting the great sacrifices and heroic acts of Andhra Kesari Prakasam during the freedom struggle. I do not know what happed to that proposal either. We submit a reel and offered that reel also to be given to the Government so that they can incorporate it in the reel they proposed to take. It is hardly necessary for me to state how Andhra Kesari inspired not only Andhra but the entire Indians by his heroic feats and unprecedented sacrifices. I am confident that I will be permitted to submit that Mr. P. V. G. Raju, our Education Minister, comes

under one and therefore he will evince personal interest to see that along with the freedom struggle biography, the biography of Andhra Kesari Prakasam and the feature reel that the Government proposed to start in 1956–57 will be revived if it is not there or will be started if no beginning is made and see that it is given to the people of Andhra Pradesh and the country at large.

It is really gratifying that Government made it a policy to give all kinds of encouragement to public schools that private agencies may bring forward. In this connection, may I submit that our State is a secular State. At the same time, in some of the schools and colleges that were started and to which Government aid is being, my information is that the students are taught only for a particular period about a particular religion. It is not my intention to disrespect or under-estimate the value of any religion. Secularism means that all religions are treated alike. But at the same time I do not know why in particular schools and colleges only one particular religion is preached, and when anybody raises this question it seems they say "you can abstain yourself from this particular period". I am afraid that this will not fit in with our secularism and I request the hon. Minister through you to see whether my information is correct and if so that it does not take further roots and spread to other places.

It is really gratifying that after Sri Chagla has taken over the education portfolio at the centre, he admitted that education is one guinea-pig which has been experimented in many ways – in ways more than that the guinea-pig can withstand itself. It is really gratifying and it is also equally gratifying that he is contemplating to appoint one

Commission. If a Commission is appointed, then my request to the hon. Minister is to submit representation on behalf of the Government or to consider as to what kind of education has to be imparted. What I mean to say is this: there is great controversy about the pattern of education and the national language also. If my suggestion which I am going with your permission to submit immediately is accepted, I think it will solve the problem. It is this: after all, science is truth, and truth is one. It cannot be oriental science or occidental science. Whether it is called as oriental science or occidental science, as I submitted earlier, it is only truth and nothing but truth. Therefore, it is time that Government should decide, and the Universities also should decide for themselves, what kind of science should be taught in our universities or colleges,— whether science of oriental pattern or science of occidental pattern. If it is decided that it should be of occidental pattern, they must be allowed to be taught in the language in which they were written, namely, English. We should not make any fetish or we should not hesitate to maintain English but see that all those sciences are taught in English only. On the other hand, if the Government and the educational experts so decide that oriental sciences have to be taught, it is time they are taught in the language in which they are couched or originally made, i.e., Sanskrit. If that is done, Hindi will become no more the national language. It will also be a regional language like Telugu of Telugunad or Tamil of Tamilnadu. Hindi will be a regional language of Bihar, U. P., Madhya Pradesh and any other Hindi-speaking area. Then the lingua franca will be Sanskrit. I earnestly appeal to the Goverment, through you Sir, to consider if this proposal deserves any

consideration, and if it is going to help to solve any of the problems. Under the present condition, the student is over-burdened with so many books; he does not know what it is. He writes "I have been appointed". His grammer is some grammer which I and others do not know. Therefore, it is not at all in national interests. When we are spending crores and crores, we should not have people with half knowledge, poor grammer, poor capacity to express what they feel about these things. I once again, appeal to the Government through you Sir, to consider the humble suggestion that I submitted and to see if it contains any elements which will be useful for our future

Thank you very much.

శ్రీ ఎ. నారాయణ రెడ్డి(బుగ్గారం) :– ఆధ్యక్షా, విద్యాశాఖామాత్యులు ప్రతిపాదించినటువంటి Demand లోని అంశాలను చూసినప్పుడు, అది తృప్తికరంగా లేదని చెప్పవలసి వస్తుంది. మొదట్లో, మూడవ పంచవర్ష, వర్ష ప్రణాళిక క్రింద విద్యాశాఖకై 20 కోట్లవరకు ఖర్చుచేయడానికి కేటాయించినటువంటి అత్యవసర పరిస్థితులవల్ల 5 కోట్ల రూపాయలు తగ్గించడం జరిగింది. సరే ఆ కారణంవల్ల, Revised Estimatesలో 15 కోట్ల, 13 లక్షలు వరకే కేటాయించబడింది. గత 1961-62, 62-63, 63-64 సంవత్సరాలు చూపినట్లయితే, ఇంతవరకు దాదాపు 795 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చుచేయబడింది. మరి వచ్చే సంవత్సరానికి 430 లక్షలు కేటాయించబడింది. మిగతా 280 లక్షలు మాత్రము మిగిలి ఉన్నది. ఈ figures చూచినప్పుడు, వచ్చే 2 సంవత్సరాలలోపల పాఠశాలలో సంఖ్య పెరిగిపోతున్నప్పుడు, ఈ pupils teachers ratioను ఏ విధంగా బాగు చేస్తారో తెలియదు. ఇదివరకు తెలంగాణా ప్రాంతములో, ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి staff pattern teachers-pupils ratio అనేది ఇక్కడ అమలులో పెట్టలేదు. ఈ సంవత్సరమే ప్రభుత్వము దానికి పూనుకొనినందుకు విద్యామంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి నా కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను. అది ఒక phased programme క్రింద ఏర్పరచినారు. అయినప్పటికిని, వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాలా అవుతుంది. అందువల్ల ఈ pupils-

teachers ratio maintain చేయడానికి ఈ కేటాయించిన డబ్బు చాలదనే అనుమానం ఉన్నది. అందుకుగాను, విద్యామంత్రిగారు ఏ విధంగానైనా, కేంద్రం నుంచి ఏదైనా సహాయం తెప్పించుకొని గాని, లేక, ఇతర బడ్జలనుండి సర్దిగాని ఆ అయిదు కోట్లు నింపడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లయితే భాగుంటుంది. అంతకు, ప్రణాళిక మంత్రిగారు అప్పుడప్పుడు వారు సంభాషించినప్పుడు గాని, లేక Legislature Floorమీద వాగ్దానం చేసినట్లు తెలుస్తుంది కాని తప్పకుండా ప్రణాళికా మంత్రిగారు, విద్యామంత్రిగారు ప్రయత్నం చేసి 5 కోట్లు కూడా కేటాయించినట్లయితే, వచ్చే 2 సంవత్సరముల లోపల మనము వేసుకొన్న compulsory education కార్యక్రమము పూర్తి చేసేదానికి అవకాశంఉంటుంది గనుక దీన్నిగురించి తప్పకుండా వారు ప్రయత్నం చేయవలెనని వారితో నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో ముఖ్యంగా కొన్ని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. వాటినిగురించి తప్పకుండా విద్యాశాఖ మంత్రిని అభినందించక తప్పదు. తెలంగ medium లో University Education ఇప్పించడానికి ఒక seminar. వచ్చే వేసవి కాలంలో ఏర్పాటు చేయ బోతున్నారు. అది తప్పకుండా welcome చేస్తున్నాను. దీనికొరకు ముఖ్యంగా మంచి educationistsను Legislature Membersను ఇంకా ఎవరినైనా ముఖ్యమైన వారిని పిలిచి, వారందరు అందులో పాల్గొని దానియందు శ్రద్ధ వహించి, అది జయప్రదంగా బాగుగా జరిగేటట్లు చూడవలెనని, నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అయినాగాని మన విశ్వవిద్యాలయాలలో బోధనా పద్ధతి తెలుగులో ఉన్నట్లయితే, బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ, దాన్నిగురించి విపులంగా శ్రద్ధతీసుకొని దాన్ని పూర్తి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఏ కాలమునుంచో తెలంగాణాలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ఒకటే ఉన్నది. మరి ఎప్పుడైతే ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు capitalగా ఏర్పడినదో, బయటనుంచి వచ్చేటటువంటి వారియొక్క కుటుంబాల పిల్లవాళ్ళకుగాని, లేక ఇక్కడ ఉండేటటువంటి పిల్లవాళ్ళకుగాని ఎక్కువ సౌకర్యము ఉన్నది. అయినప్పటికిని ఈ ప్రాంతమును మిగతా ప్రాంతములలో పోల్చిచూచినట్లయితే, ఇక్కడ technical educationలో చాలా అవకాశం తక్కువగా ఉన్నది. ఇక్కడ అయిదు జిల్లాలలో polytechnics లేవు. కరీంనగర్ జిల్లాలలో 16 లక్షల జనాభా ఉన్నటికీ, అక్కడ polytechnic లేదు. అక్కడ ఒక polytechnic కావాలని ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నం చేసినప్పటికిని, ఇదివరకు ఏర్పాటు చేయడం జరగలేదు. ముఖ్యంగా ఇక్కడ ఈ polytechnic లేనటువంటి 5 జిల్లాలలో శ్రద్ధవహించి, ఇంతవరకు దాని ఏర్పాటుకు పూనుకొనడం జరగలేదు. అంతే కాకుండా వరంగల్‌లో ఒక కాకతీయ విద్యాలయం కావాలని

ఎన్నోసార్లు మేము చెప్పడం జరిగింది. దాన్నిగురించికూడా విద్యాశాఖా మాత్యులు తప్పకుండా శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. తరువాత, ఉపాధ్యాయుల scales విషయంలో, 1956 తరువాత training కానటువంటి graduatesకు, 1956 లోపల, అంతకుముందు ఇక్కడ training పొందిన వాళ్ళకు, పొందనివాళ్ళకు ఇక్కడ వేరే వేరే scales ఉండేవి. కాని 1956 వచ్చేటప్పటికి, తెలంగాణా ప్రాంతములో దాదాపు 14 వేలమంది teachers untrained ఉన్నారు. అటువంటి వాళ్ళకు ఎటువంటి training ఇవ్వవలెను అనే విషయంగురించి 1958లో ఒక Teachers Union agitate చేసింది. 1956 తరువాత ఇక్కడ untrained graduatesకు మామూలుగా మొదట్లో 80-175 scale ఇచ్చేది. ఆ తరువాత 5 రు.లు ఎక్కించినతరువాత అవే scale 90-200కు మారింది. తరువాత ఎప్పుడైతే, D. A. merge చేశారో scaleలో అప్పుడు 130-250 అయింది. కాని ఆ తరువాత appoint చేసినటువంటి teachers lower gradeలో మామూలుగా 100 నుంచి start చేస్తున్నారు. ఇది న్యాయంగా చూస్తే, తెలంగాణాలో 60 సంవత్సరాలక్రితం, మామూలుగా untrained graduatesకు 130-190 ఇచ్చేవాళ్ళు. మరి నిజంగా ఆనాటికి ఈనాటికి ఉపాధ్యాయుల scales తగ్గిపోవడము వాళ్ళ standards అవన్నీకూడా తగ్గిపోవడం జరుగుతూఉందని చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహంలేదు. కనుక ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించి ఇట్లాంటి వారందరికి 130-250 వరకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని వారితో మనని చేస్తున్నాను అంతే కాకుండా, ఇక్కడ ఉండేటటువంటి మొత్తం matriculatesగాని, graduatesగాని, ఎవరైతే untrained ఉన్నారో అటువంటి వాళ్ళకుకూడా ప్రభుత్వమునుంచి ఇంతకుముందు ఆంధ్రప్రాంతములో ఉన్నట్లుగానే ఇక్కడ training కళాశాలలు లేవు. అటువంటి సౌకర్యము తెలంగాణాకు మొదటినుంచి లేదు ముఖ్యంగా ఈ untrained matriculatesకు, graduatesకు, pay ఇస్తూ వాళ్ళకు training కళాశాలలో training ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. పి. వజ్రవేలు చెట్టి (కుప్పం) : అధ్యక్షా, మన ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి ఒకరు విద్యను పొందడం అనేది ఒక ప్రజాస్వామిక హక్కుగా ఏర్పడింది. ఆ హక్కును అనుభవించుటకు అవకాశాలను ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది. ఆభాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉన్నదని నేను వేరుగా చెప్పవలసిన పని లేదు. కాని ఈ నాడు దేశంలోగాని మన రాష్ట్రంలోగాని దానికి తగిన ఏర్పాట్లు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయని చూచినప్పుడు., పరిస్థితులు సంతృప్తికరంగా మాత్రం లేవని గట్టిగా చెప్పవలసిన

అవసరం ఉన్నది. మన దేశంలో national incomeలో చాలా కొద్ది భాగము మాత్రమే ఈ విద్యకుగాను ఖర్చుపెడుతున్నాము. అది 22.3 అని చెప్పారు. విద్యకుగాను ప్రపంచంలో మొత్తంమీద ఖర్చుపెట్టే దానిని బట్టిచూస్తే, ఇక్కడ మనము ఖర్చుపెట్టేది చాలా తక్కువైన అంశంగా కన్పడుతుంది. ముఖ్యంగా రష్యా వంటి సోషలిస్టు దేశాలలో ఆక్కడ నూటికి నూరు పాళ్ళు మంది విద్యావంతులుగా ఏర్పడినారంటే national income దాదాపు 40 per cent వరకు వాళ్ళు విద్యకుగాను ఖర్చు పెడుతున్నారు. అందువల్లనే ఆదర్శప్రాయమైన ఫలితాలను వారు పొందగలిగారు. ఈనాడు మనదేశంలోచూస్తే పరిస్థితులు బాగా లేవని ప్రభుత్వంవారు అంగీకరించినా, అవగాహనలోకి వచ్చినా, కొంత ముందు వెనుక ఆడుతున్నారు. ఇప్పుడు ఇంకొక స్పెషలిస్టు కమిటీని వేయడానికి పూనుకుంటున్నారు. కమిటీలు వేయడం మంచిదే. కాని ఫలితం లేకుండ పోతున్నదని అనుభవం చూపిస్తున్నది. ఈ స్పెషల్ కమిటీస్‌కు ఆగతి పట్టకుండ ఈనాడు విద్యారంగం ఎదుర్కొంటున్న విపరీత సమస్యలు ఆలోచించేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. Over crowding, syllabus, examinations, టీచర్సు పరిస్థితులు, యూనివర్శిటీల ఆటానమీ వీటన్నిటిని గురించి ఆలోచించేటప్పుడు ఆ కమిటీ సరైన తీర్మానాలు, సరైన రికమెండేషన్సు చేసి ప్రభుత్వముందు, ప్రజలముందు పెట్టడానికి అనుకూలమైన వాతావరణం ఏర్పరచాలి. ఈ అసెంబ్లీ సభ్యులుగాని, ప్రజలుగాని, దానిముందర చెప్పుకొనే అవకాశం ఉండాలి. మన ఆంధ్రరాష్ట్రం పరిస్థితిచూచినప్పుడు ఇంకా తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నాము. మన లిటరసీ 20% అని మిత్రులందరూచెప్పారు. ఈ పరిస్థితులలో దీనిని అభివృద్ధి చేయవలసిన బాధ్యత, అవసరం, ఉన్నప్పుడు మన మంత్రులు ఎలా ప్రవర్తిస్తున్నారో కొంత ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అసెంబ్లీలో మంత్రులు చేసే స్టేటుమెంట్సు కొంత పరస్పర విరుద్ధముగా ఉన్నవని కనబడుతున్నవి. షైనాన్సు మినిష్టరు (ముఖ్యమంత్రి) గారు తమ బడ్జెటు ఉపన్యాసములో అనేక విధములైన అభివృద్ధి ప్రోగ్రామ్సుగురించి చెబుతూ ఎడ్యుకేషన్ గురించిఖూడ చెప్పారు. "The education has been receiving adequate attention. ఆనాడు అది చదివినప్పుడు 26 కోట్లు ప్రత్యేకించామన్నప్పుడు సంతోషముగా ఉన్నది. 22 కోట్లనుంచి ఇంకొక 4 కోట్లు ఎక్కువైనదని అనుకున్నాము. కాని ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారు ఈ డిమాండు ప్రవేశపెట్టుతూ వారు ఇచ్చిన నోట్ 2వ పేజీలో :

Thereafter no teacher could be appointed under this programme, as provision had to be diverted for Power and Irrigation projects"

అంటే ఇచ్చిన ఆ కొద్ది మొత్తాన్ని Power and Irrigation కు divert చేశారన్నారు. అది ఎంత మొత్తమో ఇవ్వలేదు జాగ్రత్తగా కప్పిపుచ్చారు :

"The provisions originally earmarked for Education had to be diverted to Power and Irrigation projects and therefore it was not possible to appoint teachers as programmed originally"

దానినే repeat చేశారు. 7వ పేజీలో ఇంకొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయం : "in view of the reduction in the plan out lay .. " అంటే plan outlayలో అసెంబ్లీ ముందు గత బడ్జెటు సమావేశంలో ఇచ్చినదానిలో reduce చేశారని చెప్పారు. చేసిన allotments, divert చేయడం జరుగుతోంది అంటే ఈ పరిపాలనలో లోపం ఉన్నదని, అది పరిశీలించి తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన ఆంధ్రప్రభలో ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు front pageలో వేశారు. మునిసిపాలిటీస్‌లో, జిల్లా పరిషత్తులలో, సమితులలో పేరుకు పోయిన 28 కోట్లు, ఎడ్యుకేషన్ వద్దుక్రింద, వివిధరంగాలలో ఖర్చు పెట్టవలసిన ఎమౌంటు, 28 కోట్లు చేరిఉన్నవని, అది ఆ సంస్థలు ఖర్చుచేసే పరిస్థితిలో లేవుకాబట్టి కో-ఆపరేషన్‌కు డైవర్ట్ చేయాలని గవర్నమెంటు అనుకొంటున్నారని, ఇటీవల డా॥ చెన్నారెడ్డిగారు కో-ఆపరేషన్‌కు సంబంధించిన కాన్ఫరెన్సులో మాట్లాడుతూ చెప్పారు. 28 కోట్లు ఇదివరకే మునిసిపాలిటీస్‌లో, జిల్లా పరిషత్తులలో పేరుకపోయి ఉన్నదంటే దానికి విద్యకు సంబంధించి ఖర్చుపెట్టకుండ వేరే వాటికి డైవర్ట్ చేయుట సరైనది కాదని, ఆ మొత్తాన్ని విద్యారంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి తప్పక ఉపయోగించాలని కోరుతున్నాము

ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ అనేది ప్రూనాదివంటిదని ఆంధ్రోనిరెడ్డిగారు చెప్పారు. కాని అదిమాత్రం చాల badly neglectedగా కనబడుతోంది. మూడవ ప్రణాళికలో 16 లక్షల studentsను చేర్చి, అదనంగా 28వేల టీచర్సులు నియమించాలని అనుకొన్నాము. గత మూడేండ్లలో ఎంతవరకు చేశామో చూస్తే 5-1/2 లక్షల స్టూడెంట్సును చేర్చాము; 9300 టీచర్సును నియమించాము అనుకున్నదానిలో 1/3 పూర్తిచేయగలిగాము, 2/3 మిగిలి యున్నది. ఈ మూడవ ప్లానులో మిగిలిన రెండేండ్లలో పూర్తిచేయగలరా అంటే ఈ targets, reach చేయలేమని తెలుస్తోంది. Pupils, teachers ratio చూస్తే భారం ఎక్కువలోనని ఈ లెక్కలవల్ల తెలుస్తోంది. 1956లో ratio 32 ఉన్నది. 1962-63లో 44కు పెరిగింది. ఇక వచ్చే రెండేండ్లలో అదనంగా టీచర్సును పెంచరు. కాని 50 వేల

మందికి తక్కువ లేకుండ స్టూడెంట్సును చేర్చుకుంటామంటే— ఈ రెండు factors చూస్తే ఆ భారం ratio 66 వరకు పెరుగుతుంది. అంటే Primary Education గురించి seriousగా tackle చేయడానికి పూనుకొనుటలేదు. కావలసిన మొత్తాలు allot చేసి, వాటిని మళ్లీ ఇతర పద్దులకు divert చేయకుండ, సక్రమంగా ఖర్చుచేయాలి, ఈ ratioను తగ్గించాలి, అని మనవి చేస్తున్నాను.

Teachers' service conditions improve చేయడానికి ప్రయత్నంచేయాలి.గుంటూరుజిల్లాకుసంబంధించి ఉప్పరపాలెం, సీతారాంపురం, అక్కడఉపాధ్యాయులకు ఒకటి రెండు నెలలు కాదు 21 నెలలకు జీతాలు బకాయి పెట్టారు. అనేకసార్లు పైఅధికారులకు చెప్పినా చర్య తీసుకోలేదు అంటే అది చాల ఖండించదగిన విషయం. ఇది వెంటనే మంత్రిగారు విచారించి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ స్కూల్సులోకూడ upgrade చేయవలసినవి ఉన్నవి. Funds లేక నిలిపివేశామన్నారు. 440 చేయాలంటే 93 మాత్రం చేశారు. 3/4వంతులు అట్లాగే ఉన్నవి. ఆ ప్రోగ్రాం పూర్తిగా నిలిపివేయుట health trend కాదు. Phasedగా అయినా backwardగా ఉన్నచోట్ల economic గానైనాhelp చేసి కొన్ని స్కూల్సును upgradeచేసే అవకాశం ఇవ్వాలని లని కోరుతున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం మంత్రిగారిదృష్టికి తేవాలనుకొంటున్నాను. ఢిల్లీలో ప్రచారం జరుగుతోంది. Constitutionలో ఉన్న state subejctsతీసి కంకరెంట్ లిస్టులో — కేంద్రానికి స్టేటుకు, రెండింటికీ సంబంధం ఉండే రీతిగా మార్చాలని అనుకొంటున్నారు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయమో ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు రాష్ట్రాలకు ఉన్న అధికారాలే చాల తక్కువ. అదికూడ తీసివేయడమనేది తప్పు కొనకూడదు.

All India Educational Service ఏర్పాటు చేయుటకు మన ప్రభుత్వం తప్పుకున్నారని చెప్పారు. ఆ వివరాలు ఆసెంబ్లీముందు పెట్టలేదు.

1.30 P. M. The House then adjourned for lunch till Four of the Clock.

The House re-assembled at Four of the Clock.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

శ్రీ కె. రాజమల్లు (చిన్నూర్):— అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ బలపరుస్తూ రెండు మూడు విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను.

గత పది సంవత్సరాల నుండి షెడ్యూల్డు కాస్ట్ షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్ తరగతులవారికి ఒక స్పెషల్ కన్‌సిడరేషన్ ఉందేది. వీరియొక్క బేక్‌వర్డ్‌నెస్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని పది సంవత్సరాలనుండి ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కోర్సెస్‌లో మొత్తం సీట్స్‌లో 25 పర్సెంట్ వారికి కేటాయించడం జరిగింది. ఇది ఎవరో ఒకరిద్దరు చేసినపనికాదు. ఆల్ ఇండియా కౌన్సిల్ ఫర్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ వారు యీవిషయం సమగ్రంగా ఆలోచించి యీఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని, మనం వెనుకబడిన తరగతులవారికి న్యాయం చేసినవారం అవుతామనే ఉద్దేశ్యంతో వారికొరకు 25 పర్సెంట్ సీట్స్ రిజర్వు చేయడం జరిగింది. ఈ రిజర్వేషన్ షెడ్యూల్డు కాస్టుకు ఇచ్చారు. బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్‌కు రిజర్వేషన్స్ ఇవ్వటమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బాగా ఆలోచించి తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీకి పంపించటం జరిగింది. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీలో ముఖ్యులు—శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు మొదలైనవారు మెంబర్స్‌గా ఉండిరి. ఇది ఇవ్వటం చాలా సరైన విషయమని, ఇది ఒక్కటే మనం చేయదగిన సోషల్ మెజర్ అని భావించి, సబ్‌కమిటీకూడ అందుకు రికమెండ్ చేసింది. తరువాత, దురదృష్టవశాత్తు ఎవరో కోర్టులలో రిట్ పిటీషన్ పెట్టటం, ఆవిషయం కోర్టుకు పోవటం, చివరకు అది లేకుండా చెయటం జరిగింది. అది విచారకరమైన విషయము. ఇది కోర్టుకు ఎందుకు పోవలసివచ్చిందో, హైకోర్టు జడ్జి ఇచ్చిన తీర్మానం దేనిపైన ఆధారపడి ఉన్నదో నాకు తెలియకుండాఉంది. కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో ఆర్టికిల్ 15 సెక్షన్ 4 క్రింద స్టేటు గవర్నమెంట్ స్పెషల్ మెజర్ ఇవ్వటానికి అవకాశంఉంది. ప్రభుత్వంనుండి దీనికి సరైన ఇన్‌ఫర్మేషన్ హైకోర్టు ముందు పెట్టలేనందువల్లనే ఇది పోగిపోయిందనేది మనకు తెలిసిన విషయము. వెనుకబడిన జాతులవారికి ఈహక్కును ఇంతకాలం ఇస్తున్నాము; ఇది ఇస్తే బాగుండదని ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించినారో ఏమో—లేక, ఇవ్వటానికి వారికి ఇష్టంలేక పోయిందో ఏమో — వెనుకబడిన జాతుల వారికి యీ హక్కు లేకుండాచేసే నిమిత్తమే దీనికి సరైన ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఏదైతే కోర్టులలో పెట్టవలసి ఉండెనో ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ మన అడ్వకేట్ జనరల్ సప్లయి చేయనందువల్ల, హైకోర్టు జడ్జి సరైన ఇన్‌ఫర్మేషన్ లేనందువల్ల యీ కేస్ కొట్టివేయటం జరిగింది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఇంతవరకు వెనుకబడిన జాతులవారి ఈ హక్కులు కలుగజేసింది కేవలం బేసిస్ మీదకాదు వారి సోషల్ బేక్‌వర్డ్‌నెస్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసిన కార్యక్రమం ఇది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్, ఇతర పెద్దలు ఆలోచించి చేసినటువంటిది హైకోర్టు తీసిపారేశారు. ఈ సోషల్ మెజర్

ఒక్కటే మనకు పది సంవత్సరాలనుండి ఉండినది. ఈ పది సంవత్సరాలలో ఈ పేద తరగతులనుండి వెయ్యిమందివరకు డాక్టర్స్‌గా ఇంజనీర్స్‌గా వచ్చినారు. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేకుండా పొయింది. ఒక పేదవాడి కొడుకును—నా కొడుకును హైకోర్టు జడ్జితో పోలిస్తే ఎట్లా ? ఈ రోజువరకు నా కొడుకుకు సోఫాలు ఎట్లా ఉంటాయో, రెఫ్రిజేటర్స్ ఎట్లా ఉంటాయో తెలియనటువంటి పరిస్థితిఉంది. ఏదో ఒక సాకు తీసుకు వచ్చి ఇది చేయటం అన్యాయం. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీలో తిరిగి ప్రభుత్వం ఆలోచించి, ఇంతవరకు ఏదైతే యీ ఫెసిలిటీస్ ఉన్నదో, అవి మళ్ళీ ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనకు ఉన్న ఎడ్యుకేషన్ ఎందుకు ఉపయోగ పడుతున్నది ? ఈ ఎడ్యుకేషన్ విద్యార్థులకు ఏదైనా అక్కరకు వచ్చేదా ? దేశానికి అక్కరకు వచ్చేదా ? ఇది ఎవరికి అక్కరకు వచ్చేదికాదు. మనం భువనేశ్వర్ కాన్‌ఫరెన్స్‌లో డెమోక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేసుకోవాలను కొన్నాము. కాబట్టి మనం డెమాక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఏర్పాటుచేసుకోవాలంటే దానికి తగిన విద్య ఉండాలి. డెమాక్రటిక్ సోషలిజాన్ని ఇమిడ్చిఉన్న విద్య మనకు కావాలి. దానికి అనుగుణ్యంగా ఇప్పుడున్న కరెక్యులమ్ పూర్తిగా చేంజ్ చేయాలి. ప్రస్తుతం ఉన్న విద్య పూర్తిగా మార్పు చేయడానికి ఒక రేడికల్ రిసర్చ్ కావాలి. కొత్త ఎడ్యుకేషన్ విధానాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. నిన్న మనకు అందజేసిన పుస్తకంలో 3,16,767 మంది బాయ్స్, 1,18,847 మంది గరల్స్ హైస్కూల్స్ నుండి బయటకు వస్తున్నారన్నారు. ఇందులో కొంతమంది మాత్రమే ఇంజనీరింగ్ మెడికల్ కాలేజెస్‌కు పోతున్నారు. మిగిలిన వారంతా వృధాగా ఉండిపోతున్నారు. వీరు ఎక్కడా పనికిరాకుండా పోతున్నారు. మనం ఇప్పుడు డెమాక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థను స్థాపించుకోవాలని అనుకొంటున్నాము కాబట్టి గవర్నమెంట్, ఎడ్యుకేషన్ మినిస్టర్ గారు అందరు ఆలోచించి, ఇది సెంట్రల్ సబ్‌జక్ట్ అయినప్పటికి డెమాక్రటిక్ సోషలిజమ్ ప్రిన్సిపుల్స్ విద్యలో ఇమిడ్చి చిన్న తరగతులనుండి మెట్రిక్యులేషన్ వరకు నేర్పితే, ఆ విద్య ఇప్పుడు డెవలప్ అయిన, టెక్నికల్ డెవలప్‌మెంట్. సైంటిఫిక్ డెవలప్‌మెంట్ దృష్టిలో పెట్టుకొని, మెట్రిక్యులేషన్ పాసై బయటకువచ్చిన స్టూడెంట్స్‌ఆధునికపద్ధతులలో వ్యవసాయం చేసుకోటానికైనా పనికిరావాలి లేకుంటే ఫ్యాక్టరీలలో క్లేజర్స్‌గా, ఫిట్టర్స్‌గా అప్రెంటీస్‌గా పనిచేయటానికి పనికి రావాలి ఈ రెండు విధాలుగా పనికిరావాలి. అప్పుడే మనం నేర్చే విద్యకు అర్థంఉంటుంది. ఈ రెండు విధాల పనికి రావాలి. అప్పుడే విద్యలో అర్థం ఉంటుంది. లేకపోతే ఎటువంటి లాభంలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. Democratic socialism అని ఏదైతే మనం ఒప్పుకుంటున్నామో దానిని కొద్ది రోజులలోనో, over night నో establish చేయడ మనేది సాధ్యంకాదు. దానికి కొంతకాలం పడుతుంది. దానిని

గురించి మనం foundations వేసుకోవాలి. Foundations వేసుకోడానికి తప్పనిసరిగా విద్యావిధానం మారాలి. గ్రామాలలో schools అనేకం open చేశాము అని చెప్పుకుంటున్నారు. మన record చూస్తే నాకుకూడ సంతోషం కలుగుతోంది. ఇన్ని schools open చేశాము, ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. కాని వాస్తవంగా అక్కడికిపోయి చూసినట్లయితే ఎన్నోచోట్ల schools లేవు. ఎన్నోచోట్ల schools function అవడంలేదు. నేను ఈ మధ్య Constituency లో తిరిగినప్పుడు ఈ విషయాలన్నీ అక్కడ ఉన్న పంచాయితీ సమితి చైర్మన్‌ను, B.D.Oను దృష్టికి తీసుకువచ్చాను మీరు కేవలం తప్పుడు report పంపిస్తున్నారు. గవర్నమెంటుకుకూడ మీరు తప్పుడు అభిప్రాయంలో పెడుతున్నారు. ఇది సరైన పనికాదు. ఇవి మన democratic institutions. మీరే యిట్లూ అవకతవకపనులు చేస్తే సరిగాఉండదని నేను చెప్పాను. నిజానికి అక్కడ schools మాత్రంలేవు. ఎక్కడా ఉద్యోగం దొరకకుండా ఉన్నవారు అక్కడ teachers గా పని చేస్తున్నారు, Just temporarily they are joining, only to search for another job. Till they get some other job they are maintaining their names in the records, after getting jobs some where they are quitting these posts. అందు గురించి ఈ మాదిరిగా అవుతున్నది. ఎవరికీ పట్టింపు లేకుండా ఉన్నది. Education శాఖ ముగ్గురు నలుగురు అధికారులు అయిపోయినారు. సమితులు, జిల్లాపరిషత్‌లు, Education department ఇదంతా సరిగాలేదు. ఎవరికీ పట్టింపులేని పంక్షానం ఎట్లా అయిపోతుందో యిదికూడ ఆ మాదిరిగా అయిపోయింది. మనం ఖర్చుపెట్టే డబ్బుకు, తగినట్లుగా సరైనవిద్య పిల్లలకు యివ్వలేక పోతున్నాము. దానిని గురించి department వారు, మంత్రిగారు కేవలం ఒక statusquo maintain చేసినట్లుగా ఉండకుండా, routine గా ఏదో పనిచేసినట్లుగా ఉండకుండా ఈ పద్ధతి మానివేసి పల్లెటూళ్ళలో మనం ఖర్చుపెట్టే డబ్బు సద్వినియోగం అయ్యేటట్లు, సరైన ఫలితాలు వచ్చేటట్లు ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. High school education ను మాత్రం పూర్తిగా మార్చాలి. High school నుంచి ఒక matriculate బైటికి వెళ్ళితే ఎక్కడా ఉద్యోగం దొరకకపోతే వ్యవసాయం చేసుకోటానికైనా పనికిరావాలి. High school education అయిన తరువాత immediate గా ఒక factoryలో పనిచేయడానికిగాని, Village level worker గా పని చేయడానికి కూడ ఈ matriculate పనికి రావడంలేదు. ఈ education useless, worthless. వేరే polytechnics పెట్టేబదులు ఈ democra-

tic principles ను వీటిలో యిమిడ్చి high school educationలో మార్పులు తీసుకు రావాలని మనవిచేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మంచి figures supply చేసినారు. దానిలో కొన్ని విషయాలు తేట తెల్లం అవుతున్నవి. 30 లక్షల పైచిలుకు నుండి పిల్లలు Primary schools లో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారు. ఆ figures middle schools వచ్చేవరకు, 3,77,000 అయింది. High School కు వచ్చేవరకు 4 లక్షల పైచిలుకు అయింది. Primary schools లో 30 లక్షలమంది పిల్లలు విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారంటే వారి విద్య అంతంతటితో ముగుస్తున్న దన్నమాట. దీనివలన యివ్వాడు ఎవరైతే అక్షరాస్యులు అని లెక్క వ్రాసుకుంటున్నామో, వాళ్ళు కొన్ని రోజులకు నిరక్షరాస్యులు అయ్యే ప్రమాదం ఉన్నదని ప్రభుత్వం గుర్తించుకోవాలి. 30 లక్షలమందిలో కనీసం 15 లక్షల మందికి అయినా middle school కు పోయే ఏర్పాటు ఉంటే బాగా ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తం భారతదేశంలో 24% literacy ఉంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 21% మాత్రమే ఉన్నది ఆంధ్ర ఏరియాలో కొంత ఎక్కువ ఉన్నది. తెలంగాణా ఏరియాలో తక్కువ ఉన్నది. సికిందరాబాద్, హైదరాబాద్ cities లో దాదాపు 100% school going children ఉన్నారని భ్రమ అంచనా వేసుకుందాము. ఆ లెక్కన చూసినాకూడ తెలంగాణాలో literacy 13% కన్న దాటదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆ అక్షరాస్యత స్త్రీలలో 5, 6% కన్న ఎక్కువ లేదని తమద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడైతే హరిజనులు, వెనకబడ్డ జాతివారు ఉన్నారో అక్కడకూడ ఆర్థికంగా బాగా ఉన్నవాళ్ళ పిల్లలే బడికిపోతున్నారు. హైదరాబాద్ వంటి cities లో గ్రామాలలో ఆర్థికంగా బాగా ఉన్నవారిని తీసివేసినట్లయితే 4% or 5% of the Harijan children are going to the school. ఇదిచాల ప్రమాదకరమైన విషయం. గ్రామాలలో ఆర్థికంగా బాగా ఉన్న sections మాత్రమే 70% విద్యాభ్యాసం చేసేపరిస్థితి ఏర్పడుతుందని నేను ప్రభుత్వంతో సవాల్ చేస్తున్నాను. ఎంతవరకైతే Harijans Backward class కు విద్య నేర్చుకునే అవకాశం కలగదో అంతవరకు democracy అని, socialism అని ఎన్ని పేర్లు పెట్టుకున్నా లాభంలేదు. మీదివర్గం వారు లాభపడుతున్నారు. క్రిందివర్గాలను ఈ రకంగా చేసినట్లు ఉంటే 10 ఏండ్లకుకూడ వాళ్ళల్లో విద్య నేర్చినవారు ఉంటారని అనుకొనేదానికి వీలులేదు. మన విద్యాప్రమాణాలు అతిశోచనీయంగా ఉన్నాయి. 1948 నుంచి 1962

వరకు I.A.S. పరీక్షలోపల ఉత్తీర్ణులైనవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 3, 6% మద్రాసులో 23·7% Madras is equal to seven states. పంజాబ్, మహారాష్ట్ర U. P. అవన్నీచాల ఉన్నాయి, అవన్నీ చెపితే చాల time పడుతుంది. మద్రాసులో 23% I. A. S. పరీక్ష ఉత్తీర్ణులు అవుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ దానిప్రక్క రాష్ట్రం చాలకాలం వరకు మద్రాసు రాష్ట్రంలో కలసి ఉన్నరాష్ట్రంలో 3·6% అంటే చాల సిగ్గుపడవలసినవిషయం అయితే దీనికి బాధ్యులుఎవరు ? ఇక్కడ ఏవైతే educational facilities ఉన్నాయో it is not congenial for intellectual growth, అందుకోసం Primary sections నుంచి University stage దాకా ఒక్కసారి మనం cope up చేయవలసిఉంటుంది. Andhra Students, Madras students కన్న మేధా సంపత్తిలోపల తక్కువ అని ఒప్పుకునే టందుకు నేను తయారుగా లేను. కృషిలోపం ఉన్నదని గ్రహించుకోవాలి. ఇది ఒక figure ఉన్నది. ఆ figure చూచేవరకు పూర్తిగా All India లోపల చాల విచారకరంగా కనబడుతున్నది. 3, 6% యిక్కడ 23% మద్రాసు ఈ విధంగా ఉన్నది. Block development officer లో Social Education Organizers ను పెట్టినారు. వీళ్ళను తీసివేయాలి, వీళ్ళు నిరర్థకం అని ప్లానింగ్ మంత్రిగారు అంటూ ఉంటారు. Adult literacy ని ఎక్కువ చేయాలని Social education organizers ను పెట్టినారు ఏదోఒక ఆఫీసరుమాత్రం Block లోపల ఉన్నట్లు ఇతను superfluous అని ఇంతతొందరగా ప్రభుత్వం నిర్ణయానికి వస్తుంది అంటే యిది పనితనానికి నిదర్శనంగాని యింక వేరేపేమి కాదు. మహారాష్ట్రలో Adult education కొరకు వేరే ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి. దానికి వేరే officers ఉన్నారు. మైసూరులో ఒకస్వచ్ఛంధమైన సంస్థదానికోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. U. P. adult education కోసం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి ఆ level కు మనంరావాలంటే మన దగ్గరకూడ Social Education Organizers చేసే పనిలో adult education chart కూడ యిమిడ్చి, వాళ్ళు adult education ఎంతవరకు సాధిస్తారో ప్రత్యేకంగా మూడవలసి యుంటుంది. ఇంతకు పూర్వం Special Officer for Social Education అనేది హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అయిన తరువాత దానిని abolish చేసినారు. ఆవిషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో ఉన్నదానిని పున ర్నిర్మాణం చేయాలని కోరుతున్నాను. మన national income ను విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకొనే వాళ్ళను campare చేసినట్లయితే it is highest in the world income. మన national income చాల తక్కువ ఉన్నది. Uni-

versity లో education తీసుకొనే వారు చాలమంది ఉన్నారు. 80% professional college లో technical college లో చదువు కుంటున్నారు. Third five year plan పూర్తి అయ్యేటప్పటికి ఈ strength 40% చేయాలని ఉద్దేశ్యము ఉన్నది. Ultimate గా ఈ strength 70% పోవాలని ప్రభుత్వ లక్ష్యం ఉన్నది. ఈలక్ష్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని University, arts colleges science colleges open చేసుకుంటూ పోకుండా, ఉన్నవాటితో తృప్తిపడి, Professional colleges technical colleges ఎక్కువ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన దేశం develop కావాలనే టట్లయితే పారిశ్రామికంగా ఏదైతే అక్కర ఉన్నదో, ఇంజనీరింగ్ institute లో ఎవైతే అక్కర ఉన్నవో ఆ అక్కరలన్నీ పూర్తి కావాలంటే professional colleges, technical colleges strength పెంచాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఒక University Fourth Five year plan లో రావాలి అన్నారు. దానిని నేను సమర్థించ బోవడం లేదు. Professional education, technical education వృద్ధి కావాలని అంటున్నాను. ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్‌లో ఎక్కువరంది లేడీటీచర్స్ వుంటే బాగుంటుందని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను లేడీటీచర్సు వుండాలంటే, గ్రామాలలో వారికి వుండడానికి సదుపాయాలు ఎక్కువగా చేయవలసిన అవసరమున్నది.

అన్నింటికన్న ముఖ్యమైన విషయమున్నది. మిడిల్ క్లాసెయిట్ ఉపాధ్యాయులను నియమిస్తున్నారు. ఉపాధ్యాయుడు కావాలంటే కనీసం మెట్రిక్యులేషన్ అయినా కావాలి. ఏమీ లేకుండా గట్టిగా నియమించడం మంచిదికాదు. మన బిడ్డలకు సక్రమంగా విద్యవస్తుందా, రాదా అనేది చూడాలి. అందువలన ఇకనుండి కనీసం మెట్రిక్యులేషన్ అయినా pass కావాలని పెట్టాలని, లేకపోతే విద్యాప్రమాణాలు మరింత దిగజారిపోయే ప్రమాదమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యార్థులలో మేధా సంపత్తిపడిపోయింది. మెమొరైజింగ్ పద్ధతి ఎక్కువ అయిపోయింది, ముక్కున పెట్టుకుని పరీక్షలలో అప్పజెప్పేయడంలాగ తయారయినది. ఈ విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. పిల్లవాడు కంఠతపట్టడం కాకుండా తన మేధాసంపత్తిని వుపయోగిస్తున్నాడా, లేడా? ఈ సంవత్సరం లైబ్రరీలోనుండి ఎన్ని పుస్తకాలు తీసుకొని general knowledge కొరకు చదివాడు అనేవిషయం గమనించాలి. లేకపోతే లాభంలేదు. చిలకపలుకులవలె పరీక్ష హాల్లోకివెళ్ళి కంఠత పట్టిన వాటిని చెప్పడంవల్ల నిజమైనవిద్య ప్రమాణాలు పెరగవు

అలాగే ఈనాడు స్కూళ్లువుంటున్న పరిసరాలు ఏమీ బాగాలేవు వాతావరణం బాగాలేదు పిల్లల ఆరోగ్య పరిస్థితి చెడిపోయే విధంగా ఉంటున్నాయి. పిల్లలకు పాలుయిస్తున్నాం అంటున్నారు. కొన్నిచోట్ల మధ్యాహ్న భోజనం పెడుతున్నాం అంటున్నారు. శానిటరీ కండిషన్స్ బాగాలేవు. పిల్లలు చిన్నప్పటినుండి మంచివాతావరణంలో పెరగాలి. లేకపోతే దేశభవిష్యత్తుకు యిది గొడ్డలిపెట్టు అవుతుంది మనం పెడుతున్న ఖర్చునుచూసి, అంకెలను చూసి గర్వపడితే, సంతోషపడితేలాభంలేదు. స్కూళ్ళలోకి వెళ్ళిచూస్తే, మనపిల్లలు చాలావీక్ గా కనబడతారు. ఎన్. సి సి. ట్రెయినింగ్ యిస్తున్నారు బాగానేఉన్నది. కేర్ సంస్థనుండి వచ్చేదే గాక మన ప్రభుత్వం కూడా కొంతఖర్చుపెట్టి, పాలు, మధ్యాహ్న భోజనాల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకొని మనదేశ భవిష్యత్తునకు పూనుకొనవలసి వున్నది. మనదేశ భవిష్యత్తు, శక్తి వారిపై ఆధారపడి వున్నదనే విషయం మరచిపోకూడదు గాంధీగారు, ఇతరదేశాలలోని పెద్దపెద్ద మేధావులు ఏమన్నారంటే–ఏదేశంయొక్క నాగరికతనైనా తెలుసుకోవాలంటే ఆ దేశంలోవారు పిల్లలపట్ల ఎంతశ్రద్ధాసక్తులను కనబరుచుతున్నారో దానినిబట్టి తెలుసుకోవచ్చును అన్నారు. ఆవిధంగాచూస్తే we cannot claim ours is a civilized country. మనం పిల్లల విషయంలో తగుశ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే, మెట్రిక్ పాస్ అయినతర్వాత పాలిటెక్నిక్ పైప్రిమరీపాస్ కాగానే ట్రెయినింగ్ పెడితే దీనివలన కొంతలాభం కలుగుతుందని తమద్వారామనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

Sri T.V. Raghavulu : Mr. Speaker, Sir, at the outset, I crave your indulgence for giving me at least 20 minutes so that I may be able to do justice to some of the important aspects of education. At the outset I would like to make a few observations. One thing is quite clear. When I go through the budget, the impace of the emergency is seen more on this demand than on any other demand. Of course, everybody here is quite alive to the situation that has arisen on account of the emergency and I hope and trust that the Minister concerned will leave no stone unturned for meeting the budgetary provision in this Demand. This morning, Mr. Anthony Reddy has been kind enough to give us the facts and figures showing that the progress

that we could make in the field of education at different levels may be it is primary education, secondary education or University education. I must also tell you, Sir, that we have made much headway in the field of technical education. Just now, one member is kind enough to tell us that the liberal education that is being imparted is almost useless. We must remember that most of the Universities in this country are modelled up after Macaulian concept to produce pupils to man foreign bureaucratic Government. The situation is not so bad as that. The Universities are trying to wriggle themselves out of this situation and they are trying to addict themselves to the present conditions and requirements of our society and we are quite alive to the national objectives. To-day, I would like to concentrate on one aspect of University education. Before I do so I would like to submit that I do not lay or pretend to lay claims to my being an expert or authority who can speak with authority on any matters relating to University education, but yet I feel honestly that I will be failing in my duty if I do not express myself on some of these matters being the chosen representative of the common man. That is why I am trying to confine myself to one burining problem of the day viz., Indiscipline and incidentally the impact of law on the autonomy of University. These are the two aspects I would like to concern myself with.

Of late, we have many occasions to observe in the Universites in our State that there is a tendency towards indiscipline. We have also seen mutual bickerings between the University executive and the staff and also in the staff *inter se* and matters being taken to the law courts. In this atmosphere, the students are being attracted by or drawn

into one side or the other. These personal disputes are having their adverse effect upon the students' educational career itself. This is certainly not a highly healthy atmosphere in which the Universites or any other educational institutions should function. Under these circumstances, is it not the business of the Government to see that the Universities and the educational institutions are maintained and function strictly for the purposes for which they are established?

Item 11 of the State Legislative List of the Constitution gives the necessary powers to the State in the matter of education including Universites subject to the corresponding entries in the Union and Concurrent Lists and Executive power of the State extends to the legislative powers of the State.

When this power has been conferred upon the Legislatur, the necessary duty is also imposed to undertake all such legislative and executive measures to bring educational standards and the functioning of the Universites to the required standards. How can this responsibility of the State be discharged?

On the one side there are opinions being expressed by eminent people inthis country that the already autonomous bodies like the Universities should be made more autonomous. On the other hand, opinions are being expressed that more State control is necessary over these Universities and educational institutions to make them function properly.

What do we mean by autonomy of the University? No doubt, the University has several duties. It must be remem-

bered that the Universities and other educational institutions exist for the benefit of the entire public in the State and not merely for those persons whose franchise brings into being either the Senate or the Syndicate. Of course, these two elective bodies came into being on account of the democratic process. But undoudtedly these two bodies do not represent the full public opinion for whose benefits these institutions exist and for which purpose also the State Government pays from its exchequer aids or grants to these bodies.

Very recently, I had occasion to go through a convocation address delivered by an Honourable Justice of the Supreme Court and an eminent jurist of the country. During the course of the address, he was commenting on the provisions contained in Section 12 of the Sri Venkateswara University Act 1959 and also on the mode of appointing the Vice Chancellor.

The learned Convocation orator said "If the Chancellor acts in his personal capacity, these apparently large powers of a titular head will be regulated by custom and tradition, but if he has to act on the advice of the Ministry in effect, the State Government will have power to interfere in the internal management of the University."

The executive power of the State shall extend to all matters, with respect to which the State Legislature has powers to make laws and this power is vested in the Governor to be exercised by the Council of Ministers in the name of the Governor. Vide Articles 154, 162, 163 and 166. This executive of the State is appointed by the Governor from out of the members of the Legislature.

Every such member fully represents the entire population in his constituency and the Legislature itself more fully and effectively represents the entire population of the State, The executive that is constituted with representatives is fully responsible for all its actions to the Legislature.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

When this is the representative character of the executive and of the State Legislature can it be said that the interference on the part of the State is undesirable, as the learned Judge was pleased to point out? Pausing here for a moment, what is the representative character of the Senate or Syndicate for which better autonomy is pleaded. These bodies represent only a section of the public, residing within the jurisdiction of the University. But the entire public are interested in the Universities and when they possess the necessary qualifications, they have a right of admission into these institutions. Then the pertinent question is, is it desirable that the affairs of the Universities should be allowed to be governed by those limited representative bodies or is it also necessary and proper that the State Government and the executive which are fully representative bodies of the general public should have a say in the governance of the affairs of the University? It may not be correct to think that the State executive's interference by way of general supervision is detrimental to the proper functioning of the Universities. Having accepted the democratic principle, it may be futile to contend that the Government should not supervise the affairs of the University.

This apart, Article 46 of the Constitution, which is contained in the directive principles of the State policy says

"The State shall promote, with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and in particular of the Scheduled Castes, and Scheduled Tribes and shall protect them from social injustice and all forms of exploitations." This Article clearly enjoins the above duties on the State. How can the State discharge these constitutional duties without possessing for itself the necessary powers to implement this directive? Can University autonomy, as advocated by some persons, achieve, this objective, without Governmental intervention? In fact Government's nonintervention in these matters may amount to Government's abdication of its functions and obligations towards the citizens and may even be violative of Article 46 contained in the Constitution's directive principles.

I may be surprised at the suggestions made by the Hon. Mr. Justice Subba Rao during the Convocation address at Tirupati. The learned Speaker seems to think that the original provision in the University Act of Tirupati, providing for the Chief Justice of the High Court, acting as the Chancellor was a more salutory provision than the later on amended provision, substituting the Governer for the Chief Justice. In this connection, may I ask, whether if the original provision stood unamended, and if there should be a litigation between the University headed by the Chief Justice and somebody else, does it not create an embarrassing situation, if the very same High Court has to hear and decide these matters? Moreover, if the Chief Justice were to act as Chanellor, how can human considerations be eliminated except that he is bound by the oath taken under

the Constitution ? Even if it is the executive that acts through the Governor, in the affairs of the Universities, it is also required to act in accordance with a very much similar oath administered under the Constitution. Even assuming that the Act provides for the Chief Justice to be the Chancellor is it obligatory on every Chief Justice to accept this Chancellorship ? Supposing a Chief Justice prefers not to act as the Chancellor. Can this Government or the Legislature compel him to do so? I suppose this cannot be thrust upon him.

There is another suggestion that even if the Governor is made the Vice Chancellor, he shoud be allowed to exercise the powers of the Chancellor independently of the executive as he is expected to do under the Act. The apprehension in the public mind, of the executive interference in the University affairs, may, to a large extent, be eliminated. There is a fallacy in this argument. Firstly, he is not expected to exercise these powers independent of the executive under the Act. Secondly, even if it should be desired, such a provision cannot exist in the Acts. That is not possible for the simple reason that Article 163 (1) provides that the Council of Ministers have to aid and advise the Governor in the exercise of his functions except in so far as he is by or under this Constitution, required to exercise his functions, or any of them in his discretion. Thus, it is the Constitution alone that can declare what powers should be exercised by the Governor in his discretion and certainly the Constitution has not declared like that in matters relating to Education or Universities. As such, it is highly doubtful whether this State Legislature, even if it wants, could make a law,

providing for the Governor to act in his discretion in these matters. Thus, it would be seen that while the powers of the State Legislature in the matter of making provision for appointing a Chancellor to a University are unfettered, when once the Governor is made the Chancellor, the provision is always subject to the limitations imposed by the Constitution under Article 163 (1) in the matter of exercise of these powers by the Governor. In this connection, I would like to add a few words by way of clarifying the Constitutional position. Item 11 in the State List of Legislature gives us the power to make the law regarding the University education. Sri Venkateswara University Act itself is a creation of this August body and if one thing is conceded that the executive power of the State is co-extensive, it follows that the statutory powers of the Chancellor are part of the State executive power. It should be remembered that the statutory powers under the Act are given not to an individual but to a high dignitary viz, the Governor. Therefore I submit that the statutory powers of the Chancellor under the Act are part and parcle of the executive powers of the State and they can be exercised only under the aid and advice of the Ministry. Therefore I submit with due deference to the Hon. Mr. Justice that these sentences are not correct. Can it be said that the powers of the Chancellor under the University Act are part of the executive powers of the State vested by the Governor under the Constitution ? The Statutory powers of the Chancellor are not part of the executive power of the State vested in he Governor under Article 151 of the Constitution." I beg to differ from the views and the interpretation given to the Statutory Powers given under Sri Venkateswara

University Act. They are part of the executive power because in asmuch as item 11 appears in the State List and when we also accept the proposition that the executive and legislative power are co-extensive, this is not a matter where the Governor is required to act in his own discretion. In the Constitution itself specific provisions are made providing for cases where the Governor acts independently and in his own discretion. As a matter of fact where the Governor is put in charge of a responsibility, then only a case where a Governor can act independently and also in his discretion arises. That being the Constitutional position, I submit and I hold that it is not proper to say that the powers given under the Sri Venkateswara University Act so far as the Chancellors are concerned are not given to anybody outside the executive and they are part of the executive powers of the State.

Another question has been posed by this Convocation orator. I would like to quote a few remarks and observations made by him. "The Act makes the Governor the Chancellor of the University. It need not have done so. It could have nominated any other dignitary as Chancellor." No doubt this August body has the unfettered powers to give these powers to anybody, not necessarily the Governor; but in that case it should be remembered that we are giving these powers to our exclusion. Then the question does not arise whether the gentleman is acting either on the aid or advice of the Ministry. "Indeed before the amendment of the Act, the Chief Justice of the State was the chancellor. If in the hands of the chief the powers exercised by the Chancellor could not have been part of the executive power of the state, they could not have become such when the Gover nor was substituted for the Chief Justice." If in the

opinion of the Justice, powers exercised by the Channellor could not have been the executive powers of the State, I am sorry to submit that he is putting the cart before the horse. There is a fallacy in his argument. Apart from these, the Constitution itself, the Supreme law of the land imposed an obligation on the Union and the States in the matter of University education etc., and it is only by virtue of these responsibilities that the State is making financial grants to the Universities and educational institutions and also the Union Government is granting financial assistance through the University Grants Commission brought into being by an Act of the Parliament. Whether the said grants are from the State Govt. or from in Union Govt. they are from the public revenues. Thus, while the general public are obliged to participate in the maintenance of the Universities with their funds. viz.. taxes, to say, that the public, viz., the taxpayers through their chosen representatives and their Governments should not be allowed to have a say in the affairs or management of these institutions, in the name of University autonomy, is certainly unreasonable and contrary to the spirit and letter of the Constitution.

Thank you.

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ (అమలాపురం):— అధ్యక్షా, కంపల్సరీ ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సోషలిస్టు సమాజ స్థాపనకు ప్రాతిపదిక అని చెప్పవచ్చును. నేషనల్ ఎమర్జెన్సీ పేరుతో విజ్ఞానాకరమైన విద్యకు మంగళం పాడి మార్గం అవలంబించడం ప్రజల దురదృష్టమని చెప్పకతప్పదు.

Mr Speaker:— I request the hon. Members to remain in the House. Otherwise, if every Member who speaks goes out, there won't be any quorum and ultimately only those Members who want to speak may remain in the House.

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ:— చదువులేక సంస్కారంలేక డబ్బులేక సమాజంలో గౌరవం లేకుండా ఉండే హరిజనులు; గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఇది వరప్రసాదమని చెప్పవచ్చును. అయితే ప్రభుత్వ విధానాలు మాత్రం నేషనల్ ఎఫిషెన్సీ పేరుతో ముందగొడి మార్గం సాగించడానికి ప్రయత్నం చేయడం దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయంలో అభినందించ వచ్చును. విద్యార్థినులకు హైస్కూల్స్, హయ్యర్ సెకండరీ స్టేజిపర్యంతం ఉచితంగా విద్యచెప్పడానికి సౌకర్యం కలిగించామని చెప్పడం సంతోషకరంగాఉంది. మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఆడపిల్లలకే కాకుండా మగపిల్లలకు కూడా హైస్కూల్స్ స్టేజివరకు ఉచితంగా విద్య గరపడానికి తగిన సావకాశాలను కల్పించారు. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలోకూడా హైస్కూల్స్ స్టేజివరకు అందరికి ఉచితవిద్యా బోధనకుతగిన ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. కేవలం ఊరికే అంకెల గారడీతో ఆత్మసంతృప్తి కోసం హెచ్చుమొత్తాలు ఖర్చు చేస్తున్నామని చెప్పడం కంటే ఖర్చుచేసే మొత్తం. సద్వినియోగమవుతున్నదా, రిజల్ట్స్ ఏ విధంగా ఉన్నయో పరిశీలన చేసుకోవాలి గత సంవత్సరం రిజల్ట్స్ పరిశీలన చేస్తేడబ్బు అంటే ఖర్చు ఆవుతున్నది కాని standards deteriorate అవుతున్నాయనేది రిజల్ట్స్‌బట్టి స్పష్టంగాఅర్థమవుతుంది. కాబట్టి ఎందుచేత standard deteriorate అవుతోందనే విషయాన్ని ప్రభుత్వంపర్యావలోకన చేసి తగినచర్యతీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక కాలేజీఎడ్యుకేషను విషయమై అంతగా ప్రోత్సహించటానికి ప్రభుత్వం ఈసారి పూనుకోవడంలేదని చెబుతూ ఒక విషయంలో మాత్రం ప్రోత్సాహకరమైన సూచన చేశారు. ఏమంటే It is proposed to increase the facilities in the existing colleges and particularly teaching of science courses in the existing colleges అన్నారు. ప్రస్తుతం మన విద్య బంట్రోతులను తయారు చేయటానికి గుమస్తాలను తయారు చేయడానికి ఉపయోగపడుతుందిగాని బ్రతుకు తెరువుకు ఉపయోగపడే విధముగా ఉండడం లేదు. సైన్సు కోర్సులను encourage చేస్తామని చెప్పడంచాలా శుభసూచకం. ప్రభుత్వం చెప్పేదానికి చేసేదానికి ఏమయినా సంబంధంఉందా అని ఆలోచిస్తే ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. అమలాపురంలో S. K. B. R. Collegeకి Botany కి Geology కి blocks కట్టడానికి 1960 సంవత్సరంలోనే ప్లాన్సు, ఎస్టిమేట్సు తయారైనవి. యూనివర్సిటీ వారు అప్రూపు చేసినారు. State Architect అప్రూపుచేసి పంపించాడు. ఒక లక్ష తొంభై అయిదువేల రూపాయలన్నారు. అందుమీద managment సైన్సు బ్లాక్సు కట్టడంకోసం కొండర్సు పిలిస్తే ఒక కొండరు వచ్చింది రెండులక్షల ఇరవై అయిదువేలకు కొండరు ఆమోదించి

బ్లాక్సు కట్టడం ప్రారంభించారు. ఇప్పటికి managment రెండు లక్షలు ఖర్చు చేసినది. ఇంకా అసంపూర్ణంగా ఉంది. కంట్రాక్టరు తనకు యివ్వవలసిన బిల్లు మొత్తం యిస్తే నేకాని మిగతాపని పూర్తి చేయలేనని పట్టు పడుతున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే 75 వేల రూపాయలు బిల్డింగు గ్రాంటు యిస్తామని అంగీకరించారు. కాని ఎన్ని రిప్రజెంటేషన్సు చేసినప్పటికీ యింతవరకు ఆగ్రాంటు రిలీజు చేయలేదు. అందు చేత కంట్రాక్టరుకి యివ్వడానికి మేనేజిమెంటు దగ్గర డబ్బులేదు. అసంపూర్ణంగా ఉన్న ఆ బిల్డింగు ఎండకు ఎండి వానకు నాని శిధిలం అయిపోయే దుస్థితి ఏర్పడి పోతుంది. కాబట్టి నేషనల్ ఎమర్జెన్సీ సాకు చెప్పకూడదు. ఎప్పుడో 1960 లో నేషనల్ ఎమర్జెన్సీలేని సమయంలో ప్రారంభించిన పనిని అసంపూర్తిగా విడిచి పెట్టే టట్లు చేయడంకంటె కనీసం సేవింగ్సులోంచి అయినా మీరైగ్రాంటు రిలీజు చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇక ఈమధ్య హైకోర్టువారు ప్రభుత్వం తగినటువంటి ఆధారం చూపించకపోవడంవల్ల other backward classes ఉన్న రిజర్వేషన్సు రద్దు చేస్తూ తీర్పుయిచ్చారు. అందులో ప్రభుత్వం తగిన material మాకు సమకూర్చక పోవడంవల్ల మేము తగినటువంటి నిర్ణయం తీసుకొనడానికి సావకాశం లేకపోయిందని సూచన ప్రాయంగా చెప్పారు. దీనినిబట్టి చూస్తే కేవలం other backward classes కి economic backwardness criterion సబబుగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. వారు economic గా మాత్రమే కాక socially and educationally backward గా ఉన్నారనే విషయం పరిశీలనలోకి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. సమాజంలో ఏవిధముగానూ అభివృద్ధికి రావడానికి తగినటువంటి అవ్కాశం అవకాశంలేని కులాలను తదితర కులాలతో సౌకర్యాలను యివ్వడంలో సమానంగా చూడాలని కోరడం సబబు కాదని మనవిచేస్తూ మరల రిజర్వేషన్సు నిలిచేటట్లుగా ప్రభుత్వం తగినటువంటికృషి చేస్తుందని విశ్వసిస్తూ ఈ అవకాశం నాకిచ్చిన తనకు ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (వుయ్యూరు):— అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషను మినిస్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. డిమాండు మాత్రం చూస్తే 26 కోట్లు ఉన్నందుకు చాలా సంతోషించాలి. కాని లోపల తిరగేసి చూస్తే వారు యిచ్చిన రిపోర్టులో ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించినది ఏ మాత్రం ఎదుగులేదు. అదేవిధముగా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను గురించి చెప్పుకోతగిన విషేషం కనబడడంలేదు. 26 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతూ ఉంటే ఆంధ్రదేశంలో ప్రధానంగా కావలసిన ప్రాథమిక విద్యగురించి ఏమీ లేకుండా ఉందంటే వారు వేసుకొన్న ప్లానుప్రకారం వేసినది యీనాడు కనబడడం లేదంటే కారణాలు వారే యోచించాలి. ఒక కారణం

మాత్రం దానిలో శలవిచ్చారు. ఎలక్ట్రిసిటీ లేక ఇరిగేషను సంబంధించినంత వరకు ఆ కారణాలచేత కొంత తగ్గించవలసి వచ్చినది అన్నారు. నిజంగా ఎలక్ట్రిసిటీకి ఇరిగేషనుకి కూడా హెచ్చుగా ఖర్చు పెట్టవలసినదే. దేశం ఆదాయం పెరగవలసినదే. కాని పసిపిల్లలకు, అనాధులకు దిక్కూ-మొక్కూ లేకుండా ఉన్న ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ డబ్బును ఆపి వారికి ఎదుగులేకుండా చేయడం అంటే ప్రాథమిక విద్య ఏస్థితిలో ఉన్నదో తెలుస్తుంది, ప్రణాళికలో మాత్రం చూపించారు. 28 వేలమంది మాష్టర్లు కావాలన్నారు. 6-11 సంవత్సరాల మధ్యలో ఉన్నవారికి 84% ప్లాను ప్రకారం విద్య చెప్పాలనుకున్నాం. అటువంటి పరిస్థితులలో 28 వేలమంది ఉపాధ్యాయులుగా ఉన్న సంఖ్య 9,300 వరకు వచ్చింది మిగతాది ఆగిపోయింది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అయిపోబోతోంది, డబ్బులేదని ఎడ్యుకేషను మినిష్టరుగారు చెప్పవచ్చును. ఒప్పుకుంటాను. కాని కావలసినది ఎవరికి ? ఎవరికోసం యీ వెల్ఫేరుస్టేటు? ఎవరి కొరకు చేస్తున్నాం ? నిజంగా దేశంలో ప్రజలయొక్క జీవన ప్రమాణం పెంచవలసి నదే. చదువుకునే బాల బాలికల విషయం చూడకుండా ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను స్థంభించిపోతే ఏమిజరుగుతుంది ? బ్రహ్మాండమైన పుస్తకం పురుషులు ఇంత మంది స్త్రీలు యింతమంది అని యిచ్చినందువల్ల ఏమి జరుగుతుంది. ప్రజలకు ఉప యోగం ఏమయినా ఉందా అని ఆడుగుతున్నాను. స్కూలు మాష్టర్ల జీతాలు చాల వంటే ఎడ్యుకేషను పెరగకుండాఉంటే ఏమిటి పెంచేది ? మనం దేనికొరకు చేస్తు న్నాం అనే సంగతికూడా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధముగా సెకెండరీ ఎడ్యుకేషను అన్నారు. 63-64 సంవత్సరంలో క్రొత్తవాటికి పర్మిషను యివ్వలేదన్నారు. ఇచ్చినటువంటిది ఒకేపారి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రెండు సంవత్సరాలలో అయిపోయిందన్నారు. అయిపోతే వదిలిపెట్టవలసినదేనా ? 427 స్కూల్సు పెట్టినప్పటికీ అంతమాత్రాన వదిలిపెడితే ముందు జరుగబోయేది ఏమిటి ? కృష్ణా జిల్లాలో నాలుగు స్కూల్సుకి పర్మిషనుకూడా తీసుకువస్తే హయ్యరు ఫారం యిస్తాం అన్నారు. ఏమిటిది ? సెకెండరీ ఎడ్యుకేషనుకి జిల్లాపరిషత్తు అంటున్నారు, గవర్నమెంటు 26 కోట్లు ఎడ్యుకేషనుకి ఖర్చు పెడుతోంది. సెకెండరీ స్కూల్సులో IV ఫారం కావాలంటే V ఫారం కావాలంటే పర్మిషను యిస్తేనే చేస్తాం అనే స్థితిలో లోకల్ బోర్డ్సు ఉన్నాయా ? పిల్లలను ఇంకో చోటికి పంపించలేక ఒప్పుకున్నారు. కృష్ణాజిల్లా సంగతి చెబుతున్నాను. అన్ని జిల్లాలలో ఉండవచ్చు. అదే విధంగా ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో కూడా IV క్లాసు V క్లాసు కావాలన్నా తీసుకువచ్చి యిస్తేనే జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్లు, జిల్లా కలెక్టరు, ఎడ్యుకేషను సెక్రటరీ అంగీకరిస్తారంటే సరే అదికూడా ఇచ్చారనుకోండి. Upland schools లో జీతాలు కూడా ఇచ్చుకుంటేనే ఎడ్యుకేషను అని చెబుతున్నాను. గన్నవరం తాలూకాలో

(నిజంగా) కావాలంటే మాస్టర్ల జీతాలు కుర్చీలు యిచ్చుకుంటే స్కూలు యిస్తాం అన్నారు. ఆస్సీ ఇచ్చుకుంటే జిల్లాపరిషత్తు చేసేది ఏమిటి? గవర్నమెంటు చేసేది ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు ఆటువంటిది పెట్టాలి? మరొక రెండు కోట్లు అప్పుచేసి ఆయినాసరే విద్యచూపించాలి. ప్రయివేటు వారికి అనుమతి యిచ్చినామని విద్యాశాఖామాత్యులు డిమాండులో వ్రాశారు. స్కూలు పిల్లల జీతాలకు మాంపెసోరీ మాదిరి ఆటువంటి స్కూలు పెట్టండి. అంతేగాని జిల్లాపరిషత్తు కుర్చీలకు డబ్బు యివ్వండి ఏ డాక్టర్యాభ్యుడైన మాస్టరునువేస్తే జీతాలు యివ్వండి, ఇవన్నీ యిచ్చుకుంటే మేము మైన పెత్తనం చెలాయిస్తాం అని జిల్లాపరిషత్తు అంటుంది. మొచ్చు డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నామని గవర్నమెంటు అంటుంది.

ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. శివ ప్రణాళికలలో కోట్లకొలది రూపాయలను ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ స్థంభించి ఆగిపోయింది. ఇక సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి కుర్చీలు, బల్లలు కొనుక్కొని తెచ్చుకొంటే, టీచర్సుకు జీతాలు ఇస్తే చదువు చెబుతామనే స్థితిలోకి వచ్చింది. అది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. న్యాయము కాదు. జిల్లా పరిషత్తులు భరించనివ్వండి. లేక గవర్నమెంటు భరించనివ్వండి. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయములో బాగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్‌ను అంతకన్న ప్రోత్సహించాలి. ఎడ్యుకేషన్ బాగా అభివృద్ధి అయినదని అనుకొంటున్నాము. కాని పిల్లలకు ఒక్క అక్షరము కూడ రావడములేదు. కృష్ణాజిల్లా వ్యవహారము గురించి చెబుతాము. ఇతరజిల్లాలలో ఎలా వుందో తెలియదు. వారికి స్కూల్సు లేవు అంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరము లేదు. ఒక స్కూలు పెట్టడానికి ౫ ఎకరాలు, బిల్డింగ్సు కట్టి ఇస్తాము అని అనగలరు. కాని టీచర్సుకు జీతాలుకూడ ఇవ్వాలి అంటే ఎక్కడనుంచి ఇవ్వగలరు. ఈ సంవత్సరము కష్టపడి ఇస్తారు. రాబోయే సంవత్సరము ఎవరు ఇస్తారు. స్కూలుమూసేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అటువంటి స్థితిలో సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ వుంటే బాగా అభివృద్ధి జరుగుతోందని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ పూర్తిగా fail అయినది సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్‌కి సంబంధించి గత సంవత్సరము కొత్తస్కూల్సు లేవు. కొత్తగా స్కూల్సు కావాలంటే ఎవరికైనా ఓపికవుంటే పెట్టుకోమన్నారు. జీతాలు ఇచ్చుకోమంటున్నారు. ఈ పద్ధతి మంచిదికాదు తప్పకుండా గవర్నమెంటు take up చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక లైబ్రరీల విషయము చెప్పారు. ఆంధ్రలో లైబ్రరీ ఆక్ట్ బాగానే ఆమలు జరుగుతోంది అని అనుకొంటున్నాము. ఎలిమెంటరీ స్కూల్సాయొక్క టీచరు మాదిరిగా ఆ లైబ్రరీలకుకూడ సరిగా గ్రాంటు ఇవ్వడంలేదు. ఈనాటికి కృష్ణా

జిల్లాకు గ్రాంటు ఇవ్వలేదు. ఎందుకు ఆలస్యము చేస్తున్నారో తెలియదు. గ్రాంటు ఇవ్వకపోతే అక్కడున్న టీచర్సు పుస్తకాలను అమ్ముకొని తింటారు అటువంటి స్థితి ఎందుకు రానివ్వాలిఅంటున్నాను. ఈ లైబ్రరీ అధారిటీలకు ఎప్పటికప్పుడు grantsని ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్‌కు 2 కోట్ల 95 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. చాలదు 4 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా నష్టము లేదు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ద్వారా విద్యార్థి బాగుపడేదానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నవి. అందువల్ల దానికోసరకు 4 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా విలువవుంటుంది. విద్యార్థియోగ్యుడు అవుతాడు. యోధుడు అవుతాడు. స్వంతముగా జీవనము చేసుకోగలుగుతాడు. అంగువల్ల పూర్తి ప్రోత్సాహము ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంకా కేటాయింపును ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను.

10 వేల merit schoralships ఇస్తాము అని అన్నారు. 10 వేలుకాదు. 20 వేల scholarships ఇవ్వాలని అంటున్నాను 20 జిల్లాలలు వున్నవి. 20 జిల్లాలలోను 10 వేల scholarships ఇస్తే చాలదు. ఇంకా ఎక్కువ మందికి ఈ అవకాశాన్ని కల్పించండి. మద్రాసు ప్రభుత్వము బాలురందరకు హైస్కూలు చదువు ఉచితముగా చేసినది. ఆదేపద్ధతిని మనముకూడ అవలంబించబోతున్నట్లు మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సంవత్సరమో, వచ్చే సంవత్సరమో అవలంబించబోతున్నట్లుగా వారి జవాబులోస్పష్టముగా చెప్పారు చాల సంతోషము. అట్లా విద్యా విధానములో ముందుకు పోవాలి. ప్లానుకు డబ్బు కావాలి. నిజమే మన రాష్ట్రములో 3 యూనివర్శిటీలు వున్నవి. అనేక కాలేజీలు వున్నవి. అన్ని స్థాయిలలోను విద్యను అభివృద్ధి పరచక పోతే Welfare State అని ఎట్లా చెప్పుకోగలుగుతామో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఎలిమెంటరీ టీచర్సు వ్యవహారము వుంది వీరి transfers విషయము హద్దులు దాటిపోయి గవర్నమెంటువరకు వచ్చినది. విద్యామంత్రిగారికి తెలుసో తెలియదో నాకు తెలియదు. కాని ఒక కేసు మాత్రము సెక్రటేరియట్ వరకు వచ్చింది. అంటే ఎటువంటి దుస్థితిలో పడిపోతున్నామో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. బాలురకు బాలికలకు అందరికికూడ స్కూలుమైనల్ వరకు ఉచితముగా విద్యను గరిపే విధానాన్ని అవలంబించాలని, ప్రాథమిక విద్య విషయము మరచి పోవద్దు అని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి (కంకిపాడు) :— అధ్యక్షా, విద్యావిధానము గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ప్రభుత్వము తీసుకొన్న చర్యలు ప్రజల అవసరాలను సరిపుచ్చేవిగా వున్నవా అనేది ప్రధానముగా పరిశీలించాలి. ఎలిమెంటరీ విద్య, సెకండరీ విద్య, కాలేజి విద్య, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ అని నాలుగు భాగాలుగా పరిశీలించి చూడవలసి వుంటుంది. విద్యా శాఖామంత్రిగారు ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానము విషయము వేరుగా చెప్పకుండానే కొన్ని చదివి వినిపిస్తాను. మూడవ ప్రణాళిక పుస్తకములోని 121 వ పేజీలో ఇలా చెప్పారు.

It was proposed to enrol 16 lakhs of additional children during the Third-plan period. Though 40,000 teachers were required for enrolling 16 lakhs of additional children at the rate of one teacher per every 40 pupils, the provision available in the original plan was sufficent to appoint only 28,000 teachers. It was proposed to take in the rest of the children in the existing schools by raising the teacher-pupil ratio. In view of this reduction, the original outlay of 20.56 crores was reduced to 15.134. In view of this reduction, it has not been possible to undertake any programme of appreciable expansion during the year 1963–64. The outlook for the next two years also is not very encouraging. ఇవి ఎలిమెంటరీ విద్యకు సంబంధించి వారు చెప్పిన విషయాలు. ఇక సెకండరీ విద్యగురించి 123వ పేజీలో ఏమి వుందో చదివి వినిపిస్తాను.

427 high schools were opened in the first two years. In view of the opening of large number of schools ahead of the schedule and also inadequate plan outlay it has not been possible to open new schools during 1963–64. There is no provision for the opening of new schools even during the last two years of the plan.

ఇవన్నీ మనస్సు గమనముతోకి తీసుకొంటే సెకండరీ విద్యనుగురించి మంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానము ఏమిటో బోధపడుతుంది. ప్రభుత్వము సప్లయి చేసిన noteలో కాలేజి విద్యను గురించి ఇలా చెప్పారు. "కళాశాలా విద్యారంగములో క్రొత్తగా కళాశాలలను ప్రారంభించడాన్ని ప్రోత్సహించదలచలేదు. ఇప్పుడున్న కళాశాలలో

సౌకర్యాలను, ప్రత్యేకించి సైన్సుకోర్సుల బోధనకు సంబంధించిన సౌకర్యాలను అధికం చేయడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. అయినా 14 ఆర్ట్సు, సైన్సు కళాశాలలు ప్రారంభించబడినాయి. ఇందులో మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రారంభించబడిన రెండు కళాశాలలకు ఆర్థిక సహాయము అనుమతించబడింది. నిధులు చాలినంతగా లేనందువల్ల 1963–64లో ప్రారంభించిన కళాశాలకు సహాయము ఇవ్వడము లేదు. అని చెప్పారు. 40 వేల మంది టీచర్సు కావలసి వున్నది. కాని 5 సంవత్సరాలలో నియమించదలచుకొన్నది 28 వేలు. నియమించినది 9500. దీనివల్ల వస్తున్న ఇబ్బందులను విద్యామంత్రిగారు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఆలా ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించడము లేదని సవినయముగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఆ ఇబ్బందు లేమిటి ? పిల్లలకు చదువు చెప్పవలసిన ఉపాధ్యాయులు వుండవలసిన వారిలో ఇంకోవంతు వుండడమువల్ల విద్యార్థుల విద్యా సమస్య ఎలా పరిష్కారం అవుతుంది ? గ్రామాలలో ఎలిమెంటరి స్కూల్ అని బోర్డు వుండవచ్చు. అది పిల్లలు ఒకచోట కూర్చునటానికి పనికివస్తుంది తప్ప చదువు చెప్పడానికి మాత్రం పనికి రాదు. ఇప్పటికే పట్టణాలలో కాస్త ఆర్థిక స్థోమత వున్నవారెవరూ తమ పిల్లలను మునిసిపల్ ఎలిమెంటరి స్కూల్సుకు పంపించటానికి ఇష్టపడరు. ఏ ప్రైవేటు స్కూలుకి పంపిచటమో, ట్యూషన్ ఏర్పాటు చేసుకోవటమో చేస్తారు కాని మునిసిపల్ స్కూల్సుకి మాత్రం పంపరు. తగినంతమంది టీచర్స్ లేకపోయినా ఏదో కాన్‌స్టిట్యూషన్ ప్రకారమో లేక ప్రజల వత్తిడి తట్టుకోలేకో లేక వాగ్దానం చేసినందువల్లనో స్కూల్స్ తెరిచారు కాని అవి పిల్లలకు ఉపయోగపడే పద్ధతిలో లేకపోవడంవల్ల అందరకూ అసంతృప్తి వస్తున్నదనే విషయం గమనించాలి. 1961–62 సంవత్సరంలో చాలమంది పిల్లలు ఎలిమెంటరి స్కూల్సుకు వచ్చారని చెప్పారు. వచ్చే సంవత్సరం ఫస్టుఫారమ్‌లో చేరటానికి వస్తారు. వారికి ప్రభుత్వం చేసే సౌకర్యాలు ఎమిటని నేనడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం అందరూ నిర్భంధంగా చదువుకోవాలని పెట్టటంతోపాటు థర్డ్‌ఫారమ్ వరకు ఉచితవిద్య అవకాశం కల్పించారు. అందువల్ల ఎక్కువమంది పిల్లలు స్కూల్సులో చేరుతారు. అంతేగాక ఫస్ట్‌ఫారమ్ నుండి మిడిల్ స్కూల్సులో చదవాలనే మరొక నిర్ణయం చేయటంవల్ల తప్పకుండా మిడిల్ స్కూల్సులో అన్ని వసతులు సమకూర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ప్లాన్ ప్రకారం అనుకొన్నదానికంటె ఎక్కువ స్కూల్స్ పెట్టవలసివచ్చింది. అటువంటప్పుడు ఎక్కడా పెట్టము అని చెప్పితే ప్రభుత్వం తన బాధ్యత నెరవేర్చినట్లు అనిపించుకోదు. అంచనా ప్రకారం కృష్ణాజిల్లాలో, నా కాన్‌స్టిట్యూయన్సీలో చూస్తే ప్రతి రెండు వేలజనాభా గల్గిన గ్రామానికి ఒక మాధ్యమిక పాఠశాల పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. అయినా

అలా పెట్టటానికి ప్రభుత్వం నిరాకరించినప్పుడు ఎక్కువ వత్తిడి రావటానికి అవకాశం వుంది. అందువల్ల కొత్తగా ఉన్నత పాఠశాలలు పెట్టకూడదనే పాలసిని ప్రభుత్వం మార్చుకోవాలి. ఏది కావాలని కోరినా మాటిమాటికి డబ్బు విషయంప్రస్థావించటం జరుగుతున్నది. ప్రజల అవసరాల దృష్ట్యా ఏదోవిధంగా డబ్బు సమకూర్చాలి. విద్యారంగానికి డబ్బు తీసుకురావటానికి యువకులైన విద్యామంత్రిగారు కృషి చేయాలి. డబ్బు లేదనే సమాధానం చెప్పటంవల్ల ఏ సమస్యా పరిష్కారం కాదు. డబ్బు ఎలా తేవాలనేది తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. ఆడపిల్లల విద్యకు సంబంధించి కొన్ని కన్సెషన్స్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. వారి విషయంలో మరికొన్ని విషయాలు కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. కాలేజి విద్య విషయంలో ముగపిల్లలు చదివే వారిలో 8వ వంతు మాత్రమే ఆడపిల్లలు చదువుతున్నారు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారంచూస్తే మన రాష్ట్రంలో ఆడపిల్లల కాలేజీలు 9 వున్నాయి నాకు తెలిసినంతవరకు పదికి తక్కువ కాకుండా వున్నాయి. అందువల్ల గరల్స్ ఎడ్యుకేషన్ వృద్ధిచేయటానికి చర్యలు తీసికోవాలి. అందుకు ప్రత్యేకంగా స్త్రీవిద్య కొరకు ఒక యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక్క బొంబాయిలో స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకంగా యూనివర్సిటి వుంది. అలాగే ఈ రాష్ట్రంలోకూడా ప్రత్యేకంగా వారికి ఒక యూనివర్సిటీ ఏర్పాటు చేయటానికి విద్యామంత్రిగారు తీవ్రంగా ఆలోచించాలని మరోసారి కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన విషయాలు జనరల్ డిబేట్‌లో చెప్పాను. కంకిపాడు చుట్టూ 9 హైస్కూల్సు వున్నాయి. అక్కడి విద్యార్థులకు ఒక కాలేజి పెట్టవలసిన అవసరం వుంది అందుకు ఒక ఆర్ట్సు అండ్ సైన్స్ కాలేజి ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ 9 హైస్కూల్సు ముగపిల్లలవే అవటం వల్ల ఆడపిల్లలకు ఇబ్బందిగా వుంది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా బాలికలకు ఒక హైస్కూలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ రెండూ ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రిగారు చెప్పే విధానాలు ఆడ్డువస్తాయి. కాని ప్రజల క్షేమం దృష్ట్యా ఆ విధానాన్ని మార్చుకోవాలని మరోసారి కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటులో అంకెలు తప్పితే విద్యకు సంబంధించిన మంచి చెడ్డలగురించి లేదు. మూడవతరగతిలో ఇంగ్లీషు ప్రవేశ పెట్టారు. దానివల్ల ఫలితం

ఏమిటి ? ఎవరికిఉపయోగం జరిగిందనే విషయాన్నిగురించి తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి వుంది. ఆ విషయం గురించి ఆలోచించేటప్పుడు సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కమిటి వారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో 84 పేజిలో ఇలా వుంది.

With two other languages, besides the mother-tongue the course in languages will be rather heavy.

అయితే చాలమంది ఎలిమెంటరి స్టేజిలో విద్యాప్రమాణాలు బాగా పడిపోతున్నాయని చెప్పారు. దానికి ప్రభుత్వంకూడా కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. అందులో ముఖ్యమయినది టీచర్స్‌ను వేసే విషయంలో ఎక్కువమంది పిల్లలకు తక్కువమంది ఉపాధ్యాయులను వేయటం ఒకటి. అందువల్ల బోధనలో కష్టం వస్తున్నది సిలబస్‌లో అనేక subjects చేర్చటం మరొకటి. అయిదవ క్లాసుకు తెలుగు మాతృ భాషగా వుంటే కొంత రావటానికి అవకాశం వుంటుంది. కాని అది పూర్తి కాక ముందే మూడవ తరగతిలో ఇంగ్లీషు పెట్టి, ఇంకా రెండు మూడు subjects పెట్టి వాటికి తగినంత టైమ్ ఇవ్వకపోతే ఏ subject రాని పరిస్థితి వుంది. అందువల్ల ఒక్కదానికే ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన విషయం గురించి పరిశీలించవలసి వుంది. మంత్రి గారిచ్చిన స్టేటుమెంటును పరిశీలించినప్పుడు కొన్ని విషయాలు బోధ పడతాయి. రాబోయే ప్లాన్ పిరియడ్‌లో ప్రభుత్వం ఎలిమెంటరీ విద్య విషయంలోకాని, ఉన్నత విద్య విషయంలోకాని, కాలేజి విద్య విషయంలోకాని ప్రజలకు ఎలాంటి వాగ్దానం చేయటం లేదు. దానియొక్క అభివృద్ధిగురించి ఎలాంటి వాగ్దానం చేయటం లేదు. ఉదాహరణకు లాగడ ప్రభుత్వం వున్న కాలేజీలను అభివృద్ధి చేద్దామని అనుకొంది కాని కొత్తగా కాలేజీలను పెట్టకూడదు అని అనుకొన్నది. కాని తరువాత ఇష్టం వున్నా లేకపోయినా ?) కాలేజీలు పెట్టారు. దానిబట్టి ప్రజల వాంఛ, ఆలోచనలు ఎలా వుంటాయి ! ప్రభుత్వం అది గమనించకపోతే ప్రజలకు నష్టం కలుగుతుంది. అందువల్ల దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని, ఇందాక మనవి చేసినట్లు నా నియోజక వర్గంలో ఆడపిల్లలకు హైస్కూల్సు పెట్టాలని, ప్రతి రెండువేల జనాభాగల గ్రామంలో మాధ్యమిక పాఠశాల ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రభుత్వం వాటిని చేకూర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

श्री रामचन्द्रराव कल्याणी - (मकभल) माननीय सभापतिजी। श्री माननीय विद्ययशाखा मंत्री दवारा प्रसवित डिमेंडस का समर्थन करते हुअे इस अवसर पर मैं कुछ विषयों पर सरकार का ध्यान आकर्षित करता उचित समफता हूँ।

यह बात सराहनोय है कि ग्रामीण वालकों और विद्यार्थियों को ध्यानमें रखते हुअे एजूकैशन डिपार्टमेंटग्रमों में अधिक से अधिक संख्या में प्राइमरि - मिडिल - और हाइ स्कूल्स खोलने का प्रयत्न कररहे हैं। जिसके कारण ग्रामीण विद्यार्थियों को काफी सुविधा मिल रही है। इससे पूर्व करीब के स्थानों में स्कूल्स न होने के कारण बालकों को ५० - ६० मील दूर पर जाकर विद्या प्राप्त करना पडता था। आज वह सुविधा उनहीके ग्राम में होने से प्रत्येक बालक आसानी से विद्या ग्रहण कररहा है ओर उनको काफी सुविधा होगई है। लेकिन में एक बात क हे बिना नहीं रहसकता कि हमारी विध्याका स्थर दिन प्रति दिन गिरता जारहाहै जिसके कारण हमारे लोगों मे एक प्रकार की बैचैनी पैदा होरही है। इसके क्या कारण है मे उन सब को दोहराना नहीं चाहता। मै केवल दो चार वातें आपके दवारा सभा के सामने रखूंगा। इसका एक कारण तो यह है कि समय पर स्कूल्रों मे अध्यापकों की व्यवस्था नहीं कीजाती। कई स्कूल्स अैसे हैं जहां दो दो चार चार वर्ष से साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स का प्रबन्ध नहीं किया गया हैं। इससे उन स्कूलों का नतीज़ा गिर रहा है। उदाहरण के तौर पर मैं आपके सामने यह बात रखूंगा कि नारायणपेट गर्ल्स स्कूल में दो वर्ष से साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स नहीं है जिसके कारण वहां

के विद्यार्थियों को काफी बाधा होरही है। इसी प्रकार मक्थल में धनवाडा में एक स्कूल है गहां गतवर्ष स्कूल का नतीजा सिफर रहा-एक विद्यार्थी भी पास नहीं होसका। आप समझसकते हैं कि उनके मांबाप कीं क्या हालत हुअी होगी जब वे अपने बच्चों को इतने वर्ष तक एक स्कूल में भेजते हैं ओर यह देकते हैं कि उस स्कूल से एक बालक भी पास नहीं होसकता तो उनको कितना दुःख होता होगा। इसका कारण यही है कि समय पर वहां टीचर्स का प्रबन्ध नहीं होता। जब वहां से एक विद्यार्थी भी पास नही होता तो इस बात पर बडी गम्भीरता से विचार करने की आवश्यकता है। मांबाप यह सोचने पर विवश हैं कि अैसे स्कूल्स में हमारे बच्चों को भेजकर क्या लाभ जब कि वहां एक बालक भी पढकर सफल नहीं होसकता। सरकार का तो यह मनशा है कि अधिक से अधिक स्कूल्स खोलकर जनता को सुविधा पहुँचाये लेकिन जब उन स्कूल्स में सही व्यवस्था न हो तो स्कूल खोलने का मकसद ही खतम होजाता है। हम देखते हैं कि आमतौर पर एम. ए; एम; एड टीचर्स को मिडिल स्कूल्स में भेजते हैं जहां उनकी कोअी आवश्यकता नही होती। यदि इन ही टीचर्स को हाइ स्कूल्स पर भेजा जाये तो इन से कम से कम हाइ स्कूल्स के विद्यर्थी लाभ उठा सकते हैं।

मैं एक और बात आपके ध्यान मे लाना चाहता हूँ। आजकल आम तौर पैर समों ओर अजलास में और विशेषकर मध्यवर्ती में यह चर्चा चलरही है कि सरकारी स्कूलों के मुकाबले में

प्राइवेट और इंग्लीश मीडियम स्कूलों में शिक्षा अच्छी होती है और लोग यह भी देखते हैं कि स्वयं सरकारी अधिकारी और विशेषकर एजुकेशन डिपार्टमेंट के अधिकारी भी अपने बच्चों को ऐसी ही स्कूलों में भेजते हैं। इसका अर्थ यही है कि हमारे स्कूल्स में विद्या का स्थर दिन प्रतिदिन गिरता जारहा है। इस लिये आम जनता अपने बच्चों की पढाई सरकारी स्कूल्स के अधिकारियों के हाथमें सो पना नहीं चाहती। इससे गरीब जनत में अबहेलना पैदा हीरही है। में कहूँगा कि यह गरीब जनता के साथ एक प्रकार का मजाक है। मध्यवर्ग के लोग यह चर्चा करहेहैं कि सरकारी स्कूल्स में कोओी पूछनेवाला नहीं है और हम में इतनी शक्ति नहीं है कि हम अपने बच्चों को प्राइवेट कूल्स में भिजवासकें क्योंकि वे वहां की कोस बरदाश्त नहीं करसकते। तो क्या हमको विद्या प्राप्त करने काअधिकार ही नहीं हैं। में यह नहीं कहता कि एजूकेशन विभाग के अधिकारी अपने बच्चों को प्राइवेट स्कूल्स में नहीं पढाये। लेकिन में यह कहूँगा कि वे सरकारी स्कुल्स का स्थर उन प्रइवेट और अंग्रजी स्कुल्स के बराबर करे ताकि लोगों में एक प्रकार का समाधान आजाये। मैं हुकुमत से प्रार्थना करूंगा कि सरकारी स्कुल्स का स्थर ऊँचा किया जाये ताकि जब हम इतना रूपया खर्च करहै हैं तो इससे अधिक से अधिक लाभ उठाया जासके।

अब मैं अन्धो की विद्या के संबन्ध में कुछ कहूँगा। आंध्र प्रदेश मे मैं समझताहूँ कि अन्धों के लिये दो स्कूल्स है। एक आंध्र मे है और दूसरा हैदराबाद मे है। आप वहां जाकर देखे तो आपको मालूम होगा कि इन स्कूल्स मे टीचर्स की बराबर व्यवस्था हिं है। आम तोर मर अन्धे बालको को पढाने के लिये अधिक टीचर्स की अवश्यकता होती है। क्योंकि अन्धों कीं तालीम ओर दूसरे बालकों की तालीम मे काफी मेद होता है। आम स्कूल्स मे एक ठीचर ३०-४० बालकों को पढासकता है। लेकिन एक टीजर १० से अधिक अन्धे बच्चों को नहीं पढासकता। क्योंकि वहां की लिपि अलग होती है उनको पढाने का ढंग अलग होता है। इस लिये इन स्कूल्स मे अधिक टीचर्स की संख्या होनी आवश्इक है। इसका प्रबन्ध नहोने के कारण अन्धे बालकों की शिक्षा बराबर नहीं होरही है। इसके अतिरिकत बहां बिलडिंग भी बहुत छोटी है। वहां ७'×२०' के वरांडे में ६०–७० बच्चे खाना खाते है। इससे आपको अन्दाजा होगा कि वहां उनको कितनी तकलीफ है। इस लिये सरकार को वहां की स्थिति सुधारने की और विशेष ध्यान देना चाहिये। विशेषकर वहां एकामेडेशा न की समस्या को तुरंत हल करना चाहिये ताकि न केवल बहां के अन्धे विद्यार्थि ठीक तौर पर शिक्षा पासकरे बल्कि हमारे स्टेट के और दूसरें अन्धे भी वहां शरीक होकर अपने जीवन को सुधार सके।

हम यह भी देखरहे हैं कि टीचर्स मे एक प्रकार की मायूसी फैलती जारही है क्योंकि उनकी तनखाहे नहीं बढाअी जातीं उनको वक्त पर ग्रंडस नहिं मिलते उन्हे जब प्रोमोशन का अधिकार होता है तो उनको प्रोमोशन नहीं

दियाजाता। इसके लिये उनको काफी पैरवी करना पडता है। इसपर भी महीनों और वर्षों तक उनको उनका हक नहीं मिलता। इससे वे बहुत मायूस होजाते है। इस लिये सरकार का कर्तव्य है कि वह समय पर उनको उनका हक दिलाये। जो अधिकारी इस काम पर मृतैयन है वे इस काम को ईमानदारी से पूरा करे और कमसे कम साल में एक बार यह तखता बनाकर पेश करते रहें कि किन किन को ग्रेडस या प्रोमोशन मिलना है और कितनों को दियागया। और इसपेर काफी निगरानी रखी जाये। इससे अध्यापकों में एक प्रकार का संतोश होगा कि हमको समय पर हमारा हक मिल सकता है।

आजकल हम देखरहे है कि विद्यार्थियों में डिसिपिलिन बाकी नही रहा है। इसका कारण यह है कि हमारे स्कूलें मे कोअी क्लास या घंटा अैसा नही है जिसमे बच्चों के चरित्र के निर्माण का सबक दिया जाना हो। इससे पूर्व एक समय था जब कि स्कूलों मे अखलाकियात का एक घंटा रखा जाता था जिसमे बतलाया जाता था कि हमारे पूर्वज कितने चरित्रवान थे कितने बलवान थे। कितने महान थे उन्हों ने देश के लिये क्या किया। उनका चरित्र पढनेसे बच्चों का जीवन सुधरता था–इससे बच्चों मे डिसिपिलिन पैदा होता था– उनका चरित्र निर्माण होता था और वे बेहतर शहरी बनसकते थे। लेकिन अब अैसी कोअी बात न होने के कारण बच्चों में बुराइयां पैदा होती जारही हैं–उनका चरित्र गिरता जारहा है। इसपर ध्यान देना आवश्यक है।

आखिर में मै एक और बात की और आपका ध्यान आकर्षित करना

चाहताहूँ। सरकार से एक जी. ओ. निकाला गया है कि ग्रल्स स्कूल्स में फ्री-एजूकेशन (free education) दिया जायेगा। लेकिन यह जी. ओ. स्पष्ट नही है। क्योंकि जिन स्कूल्स में को-एजूकेशन है वहां लडकों के साथ लडकियां भी पढती हैं तो क्या उनकी फीस माफ नहिं रहेगी-इस को स्पष्ठ करने की आवश्यकता है। यह क्लरिफिकेशन करदिया जाये तो को-एजूकेशन के स्कूल्स में भी जहां गर्ल स्टूडेंट्स हैं उनकी फीस को वांपस क्लेम (claim) किया जासकता है। और उनको भी सरकार की इस पालिसी से सुविधा मिलसकती है। मै फिर एक बार इस ओर ध्यान दिलाऊंगा कि वर्षों तक अध्यापकों का प्रबन्ध न होनेके कारण स्कूल्स के नताएज गिरते जारहे हैं सरकार को चाहिये कि जब स्कूल्स शुरु हो ते हैं तो १५ दिन के अन्दर स्कूल्स पर अध्यापकों को भेजदे। खास तौर पर साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स स मय पर भेजदें ताकि वे बच्चों को समय पर ठीक ढंग से पढा सके। दूसरे विषेय तो बच्चे कुछ पढले सकते हैं लेकिन साइंस और मेथमेटिक्स औसे विषय है जो अध्यापक के बिना पढना कठिन है। इन विषयों में विद्यार्थी कमजोर होजाने के कारण पूरा नतीजा हीं गिरजाता है। और ग्रामीन बालकोंके लिये इसका प्रबन्ध करना भी कठीन होजाता है। इसलिये इसपर ध्यान देना आवश्यक है। आशा है कि इन बातों पर विचार कियां जायेगा।

इन. शब्दों के साथ मैं अपने विचारों को समाप्त करता हूँ।

شری سلطان صلاح الدین اویسی — مسٹر اسپیکر سر۔ آج ہمارے سامنے وزیر تعلیم کے جو مطالبات ہیں اُن کے متعلق میں یہ کہوں گا کہ اس ڈیمانڈ کے سلسلہ میں وزیر تعلیم نے جو بیان پیش کیا ہے اوس میں کہیں بھی انھوں نے یہ بات واضح نہیں کی کہ امرجنسی کے سلسلہ میں تعلیمی مصارف میں جو کمی کر دی گئی تھی کیا اس کو اس بجٹ میں بڑھا دیا گیا؟ آج سے دو تین دن پہلے ہمارے وزیر منصوبہ بندی ڈاکٹر چنا ریڈی صاحب نے نظام آباد میں تقریر کرتے ہوئے کہا تھا کہ گزشتہ سال جن چیزوں میں کٹوتی کر دی گئی تھی اس سال اون کے رقومات میں اضافہ کر دیا گیا ہے۔ لیکن ہم تعلیم کا بجٹ دیکھتے ہیں تو معلوم ہوتا ہے کہ اوسمیں اضافہ نہیں کیا گیا۔ تعلیم ایک ایسا مسئلہ ہے کہ چاہے ہنگامی حالات ہوں یا پُر امن حالات ہوں اوس کے بجٹ میں کسی وقت بھی کوئی کمی نہیں کیجانی چاہیئے۔ میں خاص طور پر وزیر تعلیم کی توجہ شہر حیدرآباد کی طرف مبذول کراؤں گا۔ جہاں کے حالات بیحد ناقص ہو چکے ہیں۔ یہاں ہر سال بچوں کو مدرسوں میں شرکت کیلئے سفارشوں کے باوجود داخلہ نہیں ملتا۔ خاص طور پر مشن اسکولس میں تو بغیر چندے کے کسی کو شریک نہیں کیا جاتا۔ ایک طرف تو کانگریس سوشلسٹ پیٹرن انفنسو صاحبہ کا نعرہ لگاتی ہے اور دوسری طرف یہاں کے اسکولوں کا یہ حال ہے کہ بغیر چندے کے بچوں کو شریک نہیں کیا جاتا۔ ہمارے سامنے ایسی بھی مثالیں ہیں کہ چندہ لینے کے بعد بھی اُن بچوں کو عمر کی زیادتی کے بہانے یا کسی اور بہانے سے نکال دیا جاتا ہے اور پھر دوبارہ دوسرے لڑکوں کو شریک کیا جاتا ہے۔ تاکہ اون سے بھی چندہ مل سکے اس طرح سے جو حرکتیں ہو رہی ہیں وہ انتہائی نازیبا ہیں۔

ایک اور چیز کی طرف میں توجہ دلاؤں گا کہ علی گڈھ میٹرک کے امتحان دینے کیلئے بہت سے بچوں کو حیدرآباد سے جانا پڑتا ہے اس کی وجہ سے ہمارے پاس کا لاکھوں روپیہ علی گڈھ

چلا جاتا ہے۔ حال ہی میں علی گڑھ والوں نے اس بات کی کوشش کی کہ حیدرآباد میں علی گڈھ کے امتحانات کا سنٹر کھولا جائے۔ لیکن کتنے افسوس کی بات ہے اس کو منظور نہیں کیا گیا۔ جس طرح سے کسی زمانے میں یہاں معاشی ناکہ بندی کیجاتی تھی۔ اوسی طرح آج یہاں تعلیمی ناکہ بندی کی جارہی ہے۔ جب وہ لوگ یہاں سنٹر کھولنے کیلئے راضی ہیں تو پتہ نہیں سمجھتا کہ یہ سہولتیں طلباء کو دینے سے کیوں انکار کیا جارہا ہے یہ امتحانات یہاں آسانی سے ہوسکتے ہیں۔ اور ہمارا لاکھوں روپیہ جو فیس کی شکل میں وہاں جاتا ہے وہ بچ سکتا ہے۔ اور اوس کو ہم یہاں صرف کرسکتے ہیں۔ وہ غریب طالبات جو وہاں جانے کی استطاعت نہیں رکھتے یہاں امتحان دیسکتے ہیں۔ لیکن افسوس کی بات ہے ہم اس کو قبول نہیں کیا جارہا ہے۔ ہماری حکومت کا رویہ تعلیم کے سلسلہ میں بھی ٹھیک نہیں ہے میں اس چیز کو وزیر تعلیم پر ہی چھوڑتا ہوں کہ حکومت کا یہ رویہ قوم پرستانہ ہے یا کیا؟ ایک سیکولر اسٹیٹ میں کیا اس قسم کا رویہ مناسب ہوسکتا ہے؟ محض علیگڑھ یونیورسٹی ایک مسلم یونیورسٹی ہے۔ اسکے ساتھ یہ رویہ نامناسب ہے۔

اس کے علاوہ حیدرآباد شہر میں جو اسکولس ہیں اُن کے تعلق سے میں کہوں گا کہ اُنکی حالت انتہائی ناقص ہوچکی ہے۔ آندھرا پردیش بننے کے بعد ہمارے شہر کی آبادی دن بدن بڑھتی جارہی ہے۔ لیکن ہم دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ اسکولس کی عمارتوں میں اضافہ نہیں کیا جارہا ہے اور نئی عمارتیں تعمیر نہیں کیجارہی ہیں۔ پرانے جو اسکولس ہیں اُن کی عمارتیں خراب ہوچکی ہیں۔ دارالشفاء اور دبیرپورہ میں جو اسکولس ہیں اون کی عمارتیں گر چکی ہیں لیکن اون کی تعمیر کی طرف توجہ نہیں کیجارہی ہے۔ بلکہ بچوں کو جلدی ہی چھوڑ دیا جاتا ہے۔ اسطرح دوسرے اسکولوں کا بھی یہی حال ہے۔ اس کے علاوہ ان اسکولوں میں داخلہ کیلئے بھی

بچوں کو دشواریاں اور دقتیں محسوس ہو رہی ہیں اس لئے میں حکومت سے کہوں گا کہ شہر حیدرآباد میں زیادہ اسکوس کھولنے کی طرف توجہ کرے۔ ہمارے تیسرے پلان کا جائیزہ لیں تو معلوم ہوگا کہ اسکولوں کی عمارات کی تعمیر کا ڈویلپمنٹ نہیں ہوا۔

مسٹر اسپیکر سر! اب میں آپ کی توجہ خاص طور پر لائبریری سس کی طرف مبذول کراؤں گا۔ ایک طرف تو قانون بلدیہ میں بھی اس کی گنجائش ہے کہ وہ اپنے طور پر لائبریز کھولے۔ چنانچہ اس سلسلہ میں لائبریری سس مکانات کے ٹیکسس کے ساتھ وصول کیا جاتا ہے

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair.*)

دوسری طرف لوکل لائبریری اتھاریٹی بھی لائبریز چلا رہے ہیں۔ اس کی وجہ سے دوعملی اور مشکلات پیدا ہو رہے ہیں کسی ایک طرف پیسہ خرچ کرنا مناسب ہے۔ یا تو لائبریز چلانے کا اختیار لوکل لائبریری اتھاریٹی کو دیدیا جائے یا پھر اس کو بلدیہ کے تحت کر دیا جائے۔ خود بلدیہ کے قانون میں اس کی گنجائش ہے اور اس کے فرائض میں داخل ہے کہ وہ لائبریریز چلائے۔ اسلئے میں کہوں گا کہ یہ دوعملی جاری رکھنے کی ضرورت نہیں۔ کیونکہ اس سے مشکلات پیدا ہو رہی ہیں اور لائبریریز ٹھیک طور پر نہیں چل رہی ہیں۔

مجھے افسوس کے ساتھ یہ بھی کہنا پڑتا ہے کہ لائبریری سس کے تحت شہر حیدرآباد سے تقریباً چار لاکھ روپے وصول کئے جاتے ہیں۔ لیکن اس کے منجملہ صرف پچاس (۵۰) ہزار روپیہ کتابوں کے شائع کرنے پر صرف ہوتے ہیں۔ اور بقیہ رقم دوسری چیزوں پر خرچ ہو رہی ہے

جس چیز کی ہم اشاعت کرنا چاہتے ہیں اس پر تو صرف پچاس ہزار روپیہ خرچ کئے جاتے ہیں۔ لیکن دوسری چیزوں مثلاً فرنیچر وغیرہ پر تین ساڑھے تین لاکھ روپے خرچ کئے جاتے ہیں۔ اسکے علاوہ لائبریریز کے سلسلہ میں اُردو زبان کے ساتھ ناانصافی کیجارہی ہے۔ اُردو کی کتابوں پر جو رقم خرچ کیگئی ہے شہر حیدرآباد میں (۹۹) فیصد اُردو جاننے والے لوگ رہتے ہیں۔ لیکن اس کے باوجود یہاں پر اُردو کی سہولتیں نہیں رکھی گئی ہیں۔ لوکل لائبریریز اتھاریٹی کے تحت اُردو کتابوں پر خرچ کا فیصد گھٹا دیا گیا ہے اور دوسری زبانوں کی کتابوں کا فیصد بڑھا دیا گیا ہے۔ حالانکہ ان زبانوں کے بولنے والے یہاں پر ایک فیصد بھی نہیں ہیں۔ اردو داں طبقہ کے ساتھ خاص طور پر جو سلوک تعلیم کے سلسلہ میں کیا جارہا ہے اس کی وجہ سے ان کا تعلیمی معیار گرتا جارہا ہے۔ آپ غور کیجئے کہ ایک بچے کو تین تین چار چار اور بعض وقت پانچ زبانیں سیکھنی پڑتی ہیں۔ خاص طور پر جن لوگوں کو مادری زبان اردو میں تعلیم حاصل کرنا پڑ رہا ہے ان کی مشکلات میں اضافہ ہوگیا ہے۔ مضامین بھی کافی زیادہ رکھے گئے ہیں جسکی وجہ سے اُن کا تعلیمی معیار گرتا جارہا ہے حال ہی میں حیدرآباد میں انجمن تحفظ اُردو کی کانفرنس ہوئی۔ اس سلسلہ میں اخبارات میں جو اعلان ہوئے میں نے اون کو پڑھا مجھے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ اس سلسلے میں بھی دوعملی برتی جارہی ہے۔ چیف منسٹر صاحب وہاں اعلان کرتے ہیں کہ ہم اُردو کے سلسلہ میں مراعات دینے کیلئے تیار ہیں۔ اُردو کو برقرار رکھا جائیگا اور اس کی ترقی کی کوشش کی جائے گی لیکن عملی طور پر ہم دیکھتے ہیں تو کچھ بھی نہیں ہے۔ حیدرآباد میں لازمی تعلیم کے سلسلہ میں (۷۰) ہزار بچوں کا ٹارگٹ تھا اوس کے منجملہ اُردو داں بچوں کے لئے صرف (۱۷) سو کی گنجائش ہے۔ عادل آباد نلگنڈہ، میدک، محبوب نگر وغیرہ میں اردو کی کلاسس کھولنے کیلئے پندرہ (۱۵) سو روپیہ ہزار ہزار روپے لئے جاتے ہیں۔ پھر حکومت اسی فلوریا اعلان کرتی ہے

ایسا نہیں ہوگا۔ میری سمجھ میں نہیں آتا کہ آخر اس قسم کی دوعملی کیوں اختیار کیجارہی ہے پبلک میٹنگس میں چونکہ لوگ تالیاں بجاتے ہیں۔ اور تالیاں سنکر خوش ہونے کا موقع ملتا ہے۔ اسلئے وہاں تو اعلان کئے جاتے ہیں لیکن عملی طور پر ہم دیکھتے ہیں تو کچھ بھی نہیں ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ اس چیز کی اصلاح ہونی چاہئے۔ اور باقاعدہ طور پر اس پالیسی کا جائیزہ لینا چاہئے جو انجمن تحفظ اُردو نے پیش کیا ہے۔ اُردو کے تعلق سے حکومت کو صحیح موقف اختیار کرنا چاہئے۔ مجھے یہ چیز انتہائی افسوس سے کہنا پڑتا ہے کہ انگریزوں کی غلامی کے دور میں تو اردو زبان حیدرآباد میں ترقی کرتی رہی لیکن آزادی ملنے کے بعد اردو زبان کا گلا گھونٹا جارہا ہے۔ اس سلسلہ میں حقائق ہمارے سامنے آرہے ہیں۔ اُردو زبان کے جو پی۔ او۔ یل کے طلباء ہیں اون کے ساتھ ناانصافی کیجارہی ہے۔ تعلیم ایک ایسی اہم چیز ہے کہ اوس پر جمہوریت کی بنیاد قائم ہوتی ہے۔ اوس پر جمہوریت کی بنیاد قائم ہوتی ہے دوسری عالمگیر جنگ کے بعد جن جن ممالک میں تعلیم کی کمی تھی وہاں جمہوریت ختم ہوگئی اسلئے میں سمجھتا ہوں کہ تعلیم کے مسئلہ پر زیادہ سے زیادہ توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ میں دو تین باتیں اور عرض کے اپنی تقریر ختم کروں گا۔

ہم ایک طرف تو سوشلسٹ پیٹرن آف سوسائٹی کا نعرہ لگاتے ہیں اور دوسری طرف ہم دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ ہمارے اسکولوں میں فیس ایکساں نہیں لیجاتی۔ مدرسہ عالیہ کی فیس زیادہ ہے۔ چادرگھاٹ کالج اورنٹل کالج کی فیس کم ہے۔ ایک زمانہ میں یہاں جاگیردار کالج قائم تھا جو جاگیردار دور کی یادگار ہے کہکر ختم کردیا گیا اور اوس کا نام بدل دیا گیا لیکن وہاں بھی فیس زیادہ لیجاتی ہے۔ شائد وہاں کی فیس کو جاگیردار دور کی یادگار کے طور پر باقی رکھا گیا ہے۔ جب مدرسہ عالیہ میں زیادہ فیس رکھی گئی ہے تو کیا وہاں پر اے گریڈ کے اساتذہ بھی رکھے گئے ہیں۔ ایک طرف تو اوس اسکول میں زیادہ فیس لیجاتی ہے لیکن دوسری طرف اساتذہ اے گریڈ کے نہیں ہیں۔ اسکے علاوہ بچے جب شریک ہوجاتے ہیں تو پھر چندوں کا مسلسل سلسلہ چلتا رہتا ہے۔ ایک ایک مضمون کیلئے تین تین کاپیاں منگائی جاتی ہیں مثلاً اسکوسس کا حال

یہ ہے کہ کبھی مدر کی سالگرہ کے نام سے چندہ لیا جاتا ہے۔ کبھی سسٹر کی سالگرہ کے نام سے چندہ لیا جاتا ہے۔ غرض چندوں کا ایک ہنگامہ چلتا رہتا ہے۔ میں یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا چھوٹے بچوں کی سالگرہ ہوتی ہے اون کو بھی چندے دینے دیئے جاتے ہیں۔ بظاہر یہ بات معمولی معلوم ہوتی ہے لیکن اون غریب والدین سے پوچھنا چاہیئے جو اس قسم کے چندے دینے کی استطاعت نہیں رکھتے۔ غریب لوگ جو رکشائیں چلا کر اپنے بچوں کو اسکول بھیجتے ہیں وہ کیسے اس قسم کے بار کو برداشت کر سکتے ہیں۔ خاص طور پر مشن اسکولس تو چندوں کے اڈے بن گئے ہیں۔ اس لئے میں کہوں گا کہ گورنمنٹ خاص طور پر اس طرف توجہ کرے۔ ہمارے پاس امریکہ اور دوسرے ممالک سے دودھ کا پاؤڈر امداد کے طور پر ملتا ہے لیکن جہاں ضرورت ہے وہاں یہ دودھ تقسیم نہیں کیا جاتا۔ ہمیں اس پر موثر کنٹرول رکھنا چاہیئے۔ مدد کے طور پر اگر یہ دودھ ہمیں ملتا ہے تو اوس کے یہ معنی نہیں کہ اس کو کھلا چھوڑ دیا جائے اور کوئی کنٹرول نہ رکھا جائے وہ لوگ اپنے چہروں پر مقدس نقاب ڈال کر من مانی کرتے ہیں یہ نہایت افسوس کی بات ہے اس لئے میں یہ کہوں گا کہ اس پر توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ میں آخر میں اردو کے تعلق سے یہ کہوں گا کہ اردو کے معاملہ میں خاص طور پر حکومت توجہ دے تو مناسب ہے۔

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

శ్రీ బి. నాగభూషణరావు (వరంగల్):—అధ్యక్షా, ఈవిద్యాశాఖ బడ్జెట్ మొత్తం బడ్జెటులో 5 వ వంతుతో లెక్కింపబడుతున్నది. దాదాపు 26 కోట్ల రూపాయలు విద్యాశాఖ బడ్జెటుగా వేసినారనేది చూస్తే ఆనందం కలుగుతోంది. అయితే విద్యాశాఖలో traditional గా వస్తున్న లోపాలు సరిదిద్దుకునే పరిస్థితులు ఏర్పడితే చక్కగా అభివృద్ధి జరుగుతుంది. Multipurpose High Schools విషయంచూస్తే 440 ఏర్పాటు చేయాలని ఉంటే 93 మాత్రమే ఉన్నవని, తక్కినవి ఇప్పుడు చేయడానికి వీలులేదని, కారణం బడ్జెటులేదని, స్పష్టంగా చెప్పారు అయితే ఈ మల్టీపర్పస్ హైస్కూల్సు విద్యార్థులకు లాభమా, లేక నష్టంకలుగుతోందా అనేది చూడాలి. ఈ కోర్సుగాని, duration గాని చాల చికాకుగా ఉంటోంది. P.U.C. చదువుకొనడంలో విద్యార్థికి ఎంత సులభంగా ఉన్నదో, multipurpose course చదివి అంత సులభముగా కాలేజికి వెళ్ళలేక పోతున్నాడు. ఇందులో మార్కుల్ని తెచ్చుకొనుట కష్టముగా ఉన్నది. స్కూలు రికార్డు, మార్కుల్నకూడ ఆ స్కూలు యొక్క తరహానుబట్టి ఇస్తున్నారు. Strict గా ఉన్న స్కూలులో 25 మార్కులకు 13, 14 ఇస్తే లీనియంట్‌గా ఉన్న స్కూలులో 25 మార్కులు ఇస్తున్నారు. ఈ మార్కులు పరీక్షలలో వచ్చే మార్కులు కలిపితే మెరిట్, క్లాస్ ఇచ్చేటప్పుడు న్యాయం జరుగుటలేదు. యూనివర్సిటీలెవెల్‌లో క్లాసుమార్కుల్ని తీసివేశారని తెలుస్తోంది. అదే విధంగా multipurpose school record marks తీసేస్తే బాగుంటుంది. ఈకోర్సుకు యింతవరకు సరైన సిలబస్ కూడ ఏర్పాటు చేయలేదు. ఈసిలబస్ సులభతరంచేసి 13, 14, 15 సంవత్సరముల వయస్సు గలిగిన విద్యార్థులకు వారికి మించిన శ్రమ లేకుండ చేయాలి.

గరల్సు స్కూల్సులో ఉచిత విద్య ఇస్తామన్నారు. అయితే Co-education ఉన్నచోట్ల అక్కడ గరల్సుకు fees లేకుండ ఉచిత విద్య ఇస్తారో, లేదో తేట తెల్లంగాలేదు. లేకపోతే ఇబ్బంది అవుతుంటే గరల్సు ఏరకమైన స్కూలులో చదువుతున్నాసరే free compensation ఇవ్వాలి.

ఇప్పుడే ఒవేసిగారుచెప్పారు. ఆలిఘర్ యూనివర్సిటీ పరీక్షలకు వేలమంది విద్యార్థులు వెళ్ళుతున్నారన్నారు. ఇంకా, ఆజ్మీర్, భోపాల్, యూనివర్సిటీల పరీక్షలకు కూడ వెళ్ళుతున్నారు. ఈ స్టేటునుంచి వందలాది విద్యార్థులు బయటి యూనివర్సిటీల పరీక్షలకు వెళ్ళుతున్నారు. ఇక్కడనుండి ఈ స్టేటులోనుంచి ఇంకొక యూనివర్సిటీకి

కూడ వెళ్ళుతున్నారు. విద్యకు మైగ్రేషన్ చాల ఎక్కువగా జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా H. S. C., B. A., M. A., M. Sc., పరీక్షలకు బయటకు పోతున్నారు. సాగర్ యూనివర్సిటీలో అంతా ఆంధ్ర విద్యార్థులే. వరంగల్, బెజవాడలలో M. A. Course పెట్టాలని ఒక డిమాండు చాలకాలంగా ఉన్నది. అక్కడ కావలసిన హంగులు ఉన్నవి. యూనివర్సిటీ లెవెల్‌లో మూవ్ చేసి వరంగల్, విజయవాడ, గుంటూరులలో M.A, M.Sc., కోర్సులు పెట్టితే మన విద్యార్థులు ఇతర ప్రాంతాలకుపోరు. ప్రైవేటుగా పరీక్షలకు కట్టడం గరల్సుకు అవకాశం ఇచ్చినట్లు boys కు కూడా అవకాశంఇస్తే లాభంగా ఉంటుంది. యూనివర్సిటీకి కొంత ధనం కూడ సమకూరుతుంది. మన విద్యార్థులకు ఇతర యూనివర్సిటీస్‌కువెళ్ళి పరీక్షలు ఇచ్చే ఇబ్బందులు ఉండవు. గరల్సుకు, బాయిస్‌కుకూడ ప్రైవేటుగా పరీక్షలకు కూర్చునే అవకాశం కల్పించాలి. పరీక్షలకు లోకల్ వారు రు. 15లు examination fees కట్టితే ప్రైవేటుగా వీరు రు. 50 లుకట్టుకొంటారు. ప్రైవేటు వారివల్ల వచ్చేడబ్బు యూనివర్సిటీ డెవలప్‌మెంటుకు ఉపయోగించవచ్చును. వొకేషనల్ గైడెన్స్ బ్యూరో పెట్టారు. మల్టి పర్పస్ హైస్కూల్సులో కెరీర్ మాస్టర్సు, కౌన్సిలర్సు, professional tests ఇప్పించాలని పెట్టారు. 14, 15 కౌన్సిలర్సు 30 కెరీర్ మాస్టర్సును Multipurpose High Schools కోసం plan క్రింద ఖర్చుపెట్టి ట్రైనింగ్ ఇప్పించి మిడిల్ స్కూల్సులో వేస్తున్నారు. వారిని మిడిల్ స్కూల్సులో పడేస్తే దానివల్ల లాభం ఏమిటో తెలుసుకోవాలి.

(Sri K. Punnaiah in the Chair)

Technical education విషయంగురించి చూచినప్పుడు, ఆంధ్రరాష్ట్రంలో spinning mills, weaving mills ఎక్కడ ఉన్నవి. దానికొరకు textile technology చాలా అవసరం. గత బడ్జెటు సమావేశంలో చెప్పాను. ఇప్పుడుకూడ మనవి చేసుకొంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఈ ఇండస్ట్రీలో technieal personnel కావలిస్తే ఇతర రాష్ట్రాలమీద కొంత ఆధారపడవలసి ఉంటోంది. ఆలోపం లేకుండా చేసుకోవాలి. వరంగల్ handloom నకు ముఖ్యకేంద్రం composite mill spinning and weaving mill పెద్దది ఉన్నది. అక్కడ ఈtextile technology కి స్కూలు ఏర్పాటుచేస్తే ఈ రాష్ట్రి అవసరాలు తీరుతాయి.

D. E. O. Offices ఉన్నది. అక్కడ వారికి table work ఎక్కువైనది. Supervision కు పైములేకుండా ఉన్నది. ఇదివరకు D. E. O. ప్రతి

పాఠశాలకెళ్ళి education ఎలా అన్నది, డిసిప్లైన్ ఎట్లా ఉన్నదో చూసేవాము. ఇప్పుడు ఆఫీసులో కాగితాలమీద సంతకాలు పెట్టడంతో సరిపోతుంది. కనీసం నెలకు 10 రోజులయినా Supervision work చేయడానికి అవకాశం లేకుండా ఉన్నది. ఇంకొక D. E. O. నైనా పెట్టాలిగాని లేకపోతే Supervision లేక పాఠశాలల్లో indiscipline ఏర్పడి విద్యా ప్రమాణాలుతగ్గి అధ్వాన్న పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నవి. దీనిలో మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది. టెక్ట్స్‌బుక్స్ విషయంలో యీ మధ్య ఒక ప్రోబ్ జరిగిందని తెలుస్తున్నది. మనం టెక్ట్స్‌బుక్స్ గవర్నమెంట్ ప్రెస్‌లో ప్రింటు చేయిస్తున్నాము. మన అవసరం ఎంతో, మనకు కావలసిన పుస్తకాలసంఖ్య ఎంతో మనం ముందే తెలుసుకొని పుస్తకాలు ప్రింటు చేస్తున్నాము. కాని పుస్తకాలు చాలా మిగిలిపోతున్నాయని రిపోర్టు వస్తున్నాయి. ఆవతలచెప్పే వదంతినిబట్టిచూస్తే యీ పుస్తకాలను ప్రయివేట్ ఏజన్సీస్ ప్రింటు చేయించి అమ్ముతున్నారని తెలుస్తున్నది. దీనిమీద మీరు ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేయించాలి. ఇది నిజమా, కాదా. ఇన్ని పుస్తకాలు మిగలటానికి కారణం ఏమిటి, అసలు యీ వార్తలు నిజమా, అన్నది తెలుసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆడిట్ పార్టీస్ గురించి మనవి చేయదలచుకొన్నాను. పాఠశాలలలో ఏదైతే కొంత డబ్బు దుర్వినియోగం జరుగుతున్నదో అది ఆడిట్ పార్టీస్ నాలుగైదు సంవత్సరాల తర్వాత పట్టుకొంటున్నవి. అసలు పట్టుకోవటమే తక్కువ. పట్టుకొన్నా, నాలుగైదు సంవత్సరాల తర్వాత పట్టుకొంటున్నవి. ప్రతి సంవత్సరం లెక్కలు ఆడిట్ చేసే పద్ధతి మన దగ్గర సరిగాలేదు. కనీసం రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారైనా ఆడిట్ పార్టీస్ వెళ్ళి ఆ పాఠశాలలయొక్క ఎకౌంట్స్ చూడటం, సర్‌ప్లస్ ఉంటే, సర్‌ప్లస్ చూపించటం, లేక తక్కువ పడితే తక్కువచూపించి, దాని సంగతి ఆలోచన చేయటం—ఇదంతా లేకుండా ఐదారు సంవత్సరాలకు ఒకసారి యీ ఆడిట్ పార్టీస్ వెళ్ళటంవల్ల యీ దుర్వినియోగం ఎక్కువగా జరుగుతున్నది కాబట్టి దాని విషయంలో శద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులలో మరియు పట్టణాలలో పనిచేసే టీచర్స్‌కు హౌసింగ్ ప్రాబ్‌లమ్ ఎక్కువ అవుతున్నది. ఈ సంగతి నేను తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీలోకూడ విద్యాశాఖా మంత్రిగారికి చెప్పాను. పల్లెటూళ్ళలో పనిచేసే టీచర్స్‌కు ఇండ్లవసతి లేక, వాళ్ళు గ్రామాలకు వెళ్ళిపాఠాలు చెప్పటానికి వెనకాముందు ఆడుతున్నారు. లేడీటీచర్స్‌గాని, మేల్ టీచర్స్‌గాని బాక్‌వర్డు ఏరియాస్‌కుపోయి ఉపాధ్యాయపదవి పొందటానికి వెనకాడుతున్నారు. కాబట్టి టీచర్స హౌసింగ్ ప్రాబ్‌లమ్ తీర్చటానికి ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్‌మెంటు ద్వారా వారికి ఉండటానికి వసతులు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— అధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్ నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వము, మన ప్రియతమ నాయకులైన సంజీవరెడ్డిగారు గత ఐదారు సంవత్సరాలనుండి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో విద్యా విషయంలో చేస్తున్న కృషి ఎంతో గణనీయమైనటువంటిది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 1952 ఆ ప్రాంతంలో 11, 12 హైస్కూల్సు ఉండేవి. ఈ నాటికి పూజ్యులు సంజీవరెడ్డిగారి నాయకత్వమున అక్కడ 160 హైస్కూల్సు అయినవి. ఆ జిల్లాలో ఉపాధ్యాయుల కొరకు 70, 80 లక్షల రూపాయల ఆ జిల్లాలో ఖర్చు వుతున్నది. అలాగే రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎన్నో విధాలుగా యీ విద్య విషయంలో ఎంతో అభివృద్ధి జరుగుతున్నది అందుకు ప్రభుత్వానికి, మా ప్రియతమ నాయకులైన సంజీవరెడ్డిగారికి తమద్వారా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను. ఎడ్యుకేషన్‌పై ప్రభుత్వం డబ్బు హెచ్చుగానే ఖర్చవుతున్నది. హెచ్చుగ ఉపాధ్యాయులు కూడ ఉన్నారు. కాని జిల్లా లెవెల్‌లో, గ్రామ లెవెల్‌లో విద్య చాలా వెనక పడిపోతున్నది. గ్రామాలలో 17 సం.ల క్రితం నూటికి 5, 6 గురు చదువుకొన్నారు. ఇప్పుడు కూడ గ్రామాలలో నూటికి పదిమందికంటే చదువుకొన్నవారు ఉన్నారని నేను అనుకోను. దానికి కారణం ఎవరంటే — ఎలిమెంటరీ స్కూలులలో ఉన్న ఉపాధ్యాయులు నా ఏరియానుండి రెండు మూడు ఉత్తరాలు వచ్చాయి. నా ఏరియాలో తాలూడ అనే గ్రామంలో ఉన్నటువంటి ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులుకూడ పని చేయకుండా సమితి ఏరియాలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రబోధం చేస్తున్నారు. అక్కడున్న విద్యాశాఖాధికారులకు అక్కడ ఉపాధ్యాయులు ఎలాంటి పనులు చేస్తున్నారన్న విచారణ లేకుండాపోతున్నది. అక్కడ టీచర్స్ సమితి ఏరియాలో తిరుగుతూ సంచులు పట్టుకొని కూరలు కొనుక్కురావటమే కాని, చదువు చెప్పటంలేదు హైస్కూల్‌లో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులుకూడ జిల్లా పరిషత్ చైర్‌మన్ వెనకాల తిరుగుతున్నారు. జిల్లాలో ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్స్ ఒకరిద్దరు ఉంటారు. ఈ టీచర్స్ మనచుట్టూ ఎందుకు పిరుగుతున్నారు; వీరు పెలవు పెట్టారా, లేదా, అన్నది చూడకుండా ఉన్నారు నా ఏరియాలో చూస్తున్నాను. మాస్టర్స్ పేపర్స్ చదువుకోవటము, పిల్లలు దెబ్బలాడుకోవటము జరుగుతున్నది విద్యాశాఖాధికారులకు అనేక రిపోర్టులు పంపిస్తున్నా ఎందుకు విచారణ జరిపించరో నాకు బోధపడటంలేదు. ప్రజలయొక్క డబ్బును సద్వినియోగం చేయటానికి పూజ్యులు విద్యాశాఖా మంత్రిగారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. హైస్కూల్‌లలో చదువు కొనేవారికి ప్రయివేట్ ఉంటేనే పరీక్ష పాస్ అవుతున్నారు. గ్రామాలలో ఉన్న

వారు ధనవంతులుకారు. వెనుకబడిన తెరగతులవారు, రైతులకు ఒక ఉధ్యాయునికి నెలకు 5 రు ఇచ్చి ప్రయివేట్ చెప్పించుకొని, నెలకు ఐదు, పది రు. లు స్కూలుశీతం కట్టుకొని చదువుకోవటం ఎంతో కష్టమవుతుంది. ప్రయివేట్ చెప్పే మాస్టర్ పైచర్య తీసుకోవటానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోదో ఆర్థంకాదు. నెలకు 300 రు. జీతం తెచ్చుకొ చేటటువంటి హెడ్ మాస్టరుకూడ 20 మంది పిల్లలను తనచుట్టూకూర్చోబెట్టు కొని ప్రయివేట్ చెబుతున్నారు. అది డి. ఇ ఒ కు తెలియుదా, ప్రభుత్వానికి తెలి యదా ? అసలు విద్యార్థి పరీక్షకు కూర్చున్నప్పుడే నీవు ప్రయివేట్ చదివావా ? అని అడుగుతున్నారు. ఈ విధంగా అయితే రష్యా, యూరప్, ఫ్రాన్సు దేశాలలో మాదిరి ఇక్కడ కూడా ధనవంతుల బిడ్డలే చదువుకోగలరుకాని, పేదవారి కొడుకులు, రైతుబిడ్డలు చదువుకోలేరు. కాబట్టి ఉపాధ్యాయులు ప్రయివేట్స్ చెప్పకుండా చేయాలి. కావాలంటే వారికి ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వండి గ్రామ లెవెల్ లో పంచా యితీబోర్డు ప్రెసిడెంట్ ఇంటిదగ్గర మాస్టర్ను కూర్చోవటం పిల్లలు స్కూలులో చెబ్బ లాడుకోవటం జరుగుతున్నది. ఇట్లాంటి అన్యాయాలు అరికట్టటానికి ఇవాళ ఎలాగు స్త్రీలు చదువుకొంటున్నారు కాబట్టి, గ్రామ లెవెల్ లో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సెక్షన్ లో స్త్రీలనే టీచర్స్గా నియమించినట్లయితే, వారు పిల్లలకు మంచి విద్య, మంచి అలవాట్లు నేర్పుతారు. దానివల్ల చిన్నతనంనుండియే ఆదర్శవంతమైన బాలబాలికలను తయారు చేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సెక్షనులో స్త్రీలనే టీచర్స్గా నియమించిన, బాలబాలికలలో విద్యను అభివృద్ధిచేసి జనాభాలో నూటికి 50 మందికి విద్య అలవర్చే పరిస్థితి ఉన ప్రజాస్వా మ్యానికి పెద్ద దేవతగా ఉన్న మన విద్యాశాఖామంత్రిగారు చేయవలసిందిగా ప్రార్థి స్తున్నాను- మా వీరియూలో హైస్కూల్సు షెరడులలో, చావిళ్ళలో పెట్టారు. వాటి బిల్డింగ్సకు అక్కడ కొందరు దాతలు కొంత సహాయం చేస్తామన్నారు. ఈ బడ్జెట్ లో అందుకు కేటాయించిన మొత్తంబట్టి చూస్తే జిల్లాకు రూపాయలు వస్తుండను కొంటున్నాను. జిల్లాకు కనీసం 5 లక్షల చొప్పున అయినా స్కూలు బిల్డింగ్స కట్టటానికిఇచ్చి, విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హరిజన, గిరిజన, వెనకబడిన జాతుల పిల్లలయొక్క స్కాలర్షిప్స గొడవ చాలా సార్లు యీ అసెంబ్లీలో చెప్పాను. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో చదువుకొంటున్న హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతుల విద్యార్థులు స్కాలర్షిప్స కొరకు ఎప్పటినుండో ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీ సర్స్కకు, డైరెక్టర్ గారి ఉత్తరాలు వ్రాస్తూఉండినామని, ఇంతవరకు స్కాలర్షిప్స్ ఇట్టలేదని, తాము విద్య అభ్యసించటానికి ఎంతో కష్టపడుతున్నామని మాకు ఉత్త

రాలు వ్రాస్తున్నారు. యూనివర్శిటీలో చదువుకొంటున్న మెడికల్ తదితర షెడ్యూల్డు కాస్టు, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్ వెనకబడిన జాతుల విద్యార్థులకు 4 మాసాలముందే స్కాలర్‌షిప్స్ వగైరా లిప్పించి, వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు చేయటానికి వీను కోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హైస్కూల్స్‌లో స్పెషల్ ఫీజు అని హరిజన విద్యార్థులనుండి డబ్బు పుచ్చుకొంటున్నారు. ఆది లేకుండా చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో 160 హైస్కూల్సు ఉన్నవి.

వ్యవసాయ పరికరాలు తయారుచేయడం నేర్పించే school ఒకటి ఒంగోలులో ఉన్నదనుకుంటాను. గ్రామాలలో నాబోటివారి కుమారులందరు S. S. L. C. పోయినవారే ఎక్కువమంది ఉన్నారు. అలాంటివారికి ఉద్యోగంలేకుండా పోతుంది. వాళ్ళు పూజ్యులు సుందరయ్యగారి పార్టీలోకి పోతున్నారు. అలాంటి పరిస్థితిలో జిల్లా level లో వ్యవసాయ పనిముట్లు చేయడం మొదలైనవి నేర్చుకోడానికి 5, 10 high schools పెట్టి, వ్యవసాయదారులకు పనికివచ్చే బిడ్డలను, కొంతమంది వ్యవసాయాన్ని చేసుకుండే అవకాశాన్ని కలుగచేసుకోడానికి చదివించుకుంటారు. కాబట్టి పూజ్యులువ్యవసాయశాఖమంత్రిగారు ఘననీయంగాఆలోచించి S.S.L.C పోయి నటువంటి పిల్లలనంతా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి చేజేతులా అప్పజెప్పకుండా వ్యవసాయాన్ని నేర్చుకుండే పద్ధతిలో high schools ప్రతి జిల్లాలో పెట్టి ఆ విధంగా వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడుతారని ఆశిస్తున్నాను.

అతిముఖ్యమైన విషయాలు – స్త్రీలను elementary schoolలో ఉపాధ్యాయినులుగా వేయడం. జిల్లాలలో high schoolలో వ్యవసాయరంగంలో పనికివచ్చే విద్యను అభ్యసించడం, scholar ships విషయం పూజ్యులు మంత్రిగారు మరచిపోకుండా సమాధానం చెప్పి దేశకళ్యాణానికి, విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని ప్రార్థిస్తూ. నాకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు హృదయపూర్వకంగా తమకు నమస్కరిస్తూ శెలవు లీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) :–ఆధ్యక్షా, దేశ దురదృష్టమే విద్య విషయంలో అట్లాఉన్నప్పుడు యింక రాష్ట్రంగురించి చెప్పడానికి అంత అలవిగాదు, ఇవ్వాళ ఒకనిర్దిష్టమైన విద్యా విధానం మన దేశంలోలేదని Central Government మంత్రి చాగ్లాగారు మొన్న మొన్ననే వివరంగా చెప్పినారు. అంతేకాకుండా బహు తొందరగా ఒక కమిటి వేస్తాము అన్నారు. ఆ కమిటికి ప్రపంచంలోని అన్ని

దేశాలనుండి experts ను పిలుస్తామని చెప్పినారు. చాల సంతోషకరమైన విషయం. ఆ కమిటీలో మన మంత్రిగారుకూడ మెంబరు అయి మన రాష్ట్రానికి అవసరమైన — యిక్కడ విద్యాపరిస్థితులు చాల చెడ్డగా ఉన్నాయి వాటి దృష్టిలో భారత ప్రభుత్వానికి వారు సిఫారసు చేసి అధికంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుండి — సొత్తు రాబట్టవలెనని మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. అంతేకాకుండా వారి విలువైన అభిప్రాయంకూడ ఆ కమిటికి చెబుతారనికూడ ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. B. Ed., లో short course training classes ఏర్పాటు చేసినారు. దాని వల్ల ఏమి లాభం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముందు రెండు సంవత్సరాలు యిచ్చినారు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు బాగాలేక, teachers ను మనం రెండు ఏండ్లు చదివించలేని పరిస్థితులలో ఉన్నామని ఒక సంవత్సరమని చెప్పినారు. అందులో teachers కొన్నాళ్ళు service లో ఉన్నవారికి 6 నెలలు short B. Ed., course పెడితే సరిపోతుంది అంటున్నారు. కాని నా అనుభవంలో, నేను విన్నంతవరకు వారునేర్చుకొనేది ఏమీలేదు. కాబట్టి అందరికీకూడ ఒక సంవత్సరం course ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవ్వాళ technical education కు ఎంత ప్రోత్సాహంయిచ్చినా తక్కువేనని మనవి చేస్తున్నాను. మనదేశం ఒకనాడువిద్యా విహీనత, శూన్యత ఉన్నప్పటికికూడ మనం కాస్తోకూస్తో యితర విధంగా మన పిల్లలకు చదువు చెప్పిన్నూ వస్తున్నాము. ఈనాడు మామూలు చదువువల్ల మన బ్రతుకు తెరువు చాల కష్టమైపోయింది అనుకుంటున్నాము. మన దేశము agriculture తో పాటు industrialise కూడ కావలసివస్తున్నది. పరిశ్రమలకు తగిన ప్రోత్సాహం యిచ్చేదానికొరకు technical education మన పిల్లలకు ప్రాథమిక దశనుంచి యిప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్క మన భారతదేశం ఈవిధంగా ఆలోచించడం లేదు. ఇన్నాళ్ళు మనకన్న ముందుకు పోయినటువంటి అమెరికాదేశం వాళ్ళుకూడ యివ్వాళ ఈ ఆవస్థలోనే ఉన్నారు. ప్రాథమికదశనుంచి పిల్లలందరిని technical గా తయారు చేయాలి. తయారు చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడ్డదని వాళ్లు ఆప్పుడే ఆలోచనలు మొదలుపెట్టినసంగతి మన భారతీయులందరికి తెలుసు. అందులో మన విద్యామంత్రిగారికి ముఖ్యంగా తెలుసునని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన ప్రాంతిపదిక కేవలం technical education కు యిచ్చినప్పటినుంచి పిల్లలను ఆ విధంగా తయారు చేసుకురావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు intermediate 2 ఏండ్లు, B.A., 2 ఏండ్లు 4 ఏండ్ల course ఉండేది. ఇప్పుడు ఒక class multipurpose లో ఎక్కువ చేసినారు. కాని ఆక్కడ చదువు చెప్పేవారు B. A., B. Eds., దానివల్ల multipurpose high schools లో standard

పూర్తిగా పడిపోతున్నది. M. A., B. Eds.,ను వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Teachers ఏమి పాపం చేశారోగాని మన రాష్ట్రప్రభుత్వం వారికి నిషేధ ఆజ్ఞలు పంపింది. పట్టణంలో అయితే సికింద్రాబాద్‌లోగాని హైదరాబాదులోగాని తల్లి తండ్రులు తమ పిల్లలకు చదువు చెప్పించుకోవేందుకొరకు teachersను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. పల్లెటూళ్ళలో ఆ విధమైన పరిస్థితులు లేవు. అక్కడ తగినటువంటి సౌకర్యం ఉపాధ్యాయులకు ఉండదు. Schools మాత్రం upgrade చేస్తున్నాము. Science teacher ఉండడు, graduates అసలే ఉండరు. చురుకైనటువంటి పిల్లలుకూడ చదువుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. పంతుళ్ళే లేకపోతే ఎక్కడికిపోయి చదువుతారని అడగవచ్చు. కేవలం పల్లెటూళ్ళగురించే అనడంలేదు. ఎక్కడైతే teachers దొరుకుతారో అక్కడైనా వాళ్ళ పిల్లలను ప్రోత్సహించి చదివించే కొరకు తల్లి దండ్రులు యిష్టపడితే, tution చెప్పవద్దు అనే ఆజ్ఞలు సడలించాలని నేను ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. రు. 1500 వరకు సంవత్సరానికి ఆదాయం ఉంటే ఆ పిల్లలకు merit scholarships యివ్వము అన్నారు. 1500 రూపాయల ఆదాయం సంవత్సరానికి అంటే మామూలీ ఆదాయం. బీద కుటుంబాలకు చెందినటువంటివారు అందులో వస్తారు. 1500 రూపాయల ఆదాయం ఉన్నవారి పిల్లలకు merit scholarships యివ్వము అని చెప్పడం మంచిదికాదు. బీద కుటుంబానికి చెందిన scholarships అని రు. 2,500 -3000 వరకు ఆదాయం వాళ్ళకు merit scholarships యివ్వాలని కోరుతూ, ఆ ఆజ్ఞలు ఆ విధంగా యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. High School పరిస్థితులు జిల్లా పరిషత్‌లో మనం చూచినంతవరకు అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి ఇది గౌరవనీయులైన మంత్రి గారిదృష్టికి Regional Committee ద్వారా విద్యా కమిటీద్వారా పదే పదే తెచ్చినాము. టీచర్సు లేరని, emergency వల్ల ద్రవ్యం లేదని మంత్రిగారు చెపుతూ ఉన్నారు. విద్యావ్యాప్తి చేస్తామని ఒక వైపు చెపుతూ రెండవ వైపు వాళ్ళ చదువులు కొనసాగించకపోతే పల్లెటూళ్ళలో పిల్లలకు చాల అన్యాయం జేసిన వాళ్ళం అవుతాము. కాబట్టి దీని విషయంగా సమాలోచనలు చేసి ఈ సంవత్సరం నుండి పంతుళ్ళను ప్రతి high schoolకు పంపాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంతుళ్ళను సమితులలో, జిల్లా పరిషత్‌లలో నిలకడ లేకుండా transfer చేస్తూ ఉంటారు. అది చాల అన్యాయం. వాళ్ళది మొదలే మామూలీ జీవితం. 70, 80, 100 రూపాయలకన్న ఎక్కువ పల్లెటూళ్ళలో Teachersకు జీతం ఉండదు. ఈబడులన్నీ సమితులకు, జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగించి teacherకు నానా బాధలు కలుగుతున్నాయి. నిర్దిష్టంగా 5 ఏండ్లవరకు ఉన్నా తప్పు ఏమి లేదు. Teachers లంచాలు

తీసుకుంటూ రేది ఏమి లేదు; వాళ్ళకు ఆక్కడ supervision ఉంటుంది. Inspection ఉంటుంది. D. E. O. ఉంటాడు. మిగతావారు ఉంటారు. వాళ్ళను ఎప్పటికప్పుడు transfers చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. చాలనాళ్ళనుంచి ఒకమంచి విషయం చెప్పాలి అనుకుంటున్నాను. ఒక చిన్నపుస్తకం 160 దినములకు సరిపడేటట్లు, agriculture, medical, health, education, national integration అని చిన్న చిన్న subjects బాగా వ్రాయండి. ప్రాథమిక దశనుండి high school వరకు ప్రతిరోజు ఒకపాఠం వల్లించేటట్లు చేయాలని, పంతులు అయినా లేక పోతే ఒక పెద్ద పిల్లవానితోనైనా చదివించాలని నా ఉద్దేశ్యం. అది prayerకు ముందు 15 నిమిషాలు time ఇచ్చి ప్రతిరోజు ఒక subject తయారుచేస్తూ ఉంటే పిల్లలకు రానురాను బాగా జ్ఞానం వచ్చి వాళ్ళు high school standardకు వచ్చేవరకు దేశంయొక్క పరిస్థితి, nutritionఅంటే ఏమిటి, balanced diet అంటే ఏమిటి ? ఆరోగ్యం అంటే ఏమిటి ? Agriculture అంటే ఏమిటి ? National intregrity అంటే ఏమిటి. విషయాలన్నీ బాగా తెలుసుకొని పిల్లలు బాగా చురుకుగా తయారు అవుతారని నా కొక అభిప్రాయం ఉన్నది. మంత్రిగారు దానినిగురించి శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని మనవిచేస్తూ ఈఅవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పారావు (కైకలూర్):—అధ్యక్షా, విద్యామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను.

వారి స్పీచ్‌లో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో నిస్పృహ ప్రకటించారు Funds లేవని, pupil-teacher ratio గురించి – సంఖ్య తగ్గించుకోవలసినందుకు బాధ కలుగుతున్నది. టార్గెట్ 11 లక్షలు వున్నా, 5.64 లక్షలు యీ మూడు సంవత్సరాలలో మనం చేర్చుకోవడం జరిగింది అయితే, మిడిల్ స్కూల్సులో కానివ్వండి, సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో కానివ్వండి, మన టార్గెట్స్ రెండు సంవత్సరాలలోనే సాధించుకున్నాం. అయిదేళ్ళలో సాధించుకోవలసింది రెండేళ్లలోనే సాధించుకొనడం జరిగింది. అయితే, ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో ఎంతమాత్రం ప్రోత్సాహకరంగా లేదు. దీనికి ఏ కారణాలు చెప్పినప్పటికి, ప్రధానంగా ఆర్థికకారణాలు చెప్పినప్పుడు ఎక్కువగా మాట్లాడడానికి మాకు సావకాశం వుండదు. ఇతర పవర్ ప్రాజెక్ట్స్ మొదలైనవి ఎక్కువగా take up చేయవలసి వచ్చినందువల్ల యిందులో కొరత చేయవలసి వచ్చిందని వారి స్పీచ్‌లో ప్రస్తావిం

చారు. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. దేశం అభివృద్ధి చెందవలసిందే. మాగాణి లన్నీ పచ్చగా, సస్యశ్యామలంగా వుండవలసిందే. పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కరెంటు కావలసిందే. దానికెవరమూ కాదనలేము. అయితే ఆ విద్య అనే దానిపై మనం యుద్ధం ప్రకటించి వున్నాం. ఈనాడు పంచాయితీ సమితి, జిల్లాపరిషత్తు యింకా అనేక కొత్త కార్యక్రమాలను రచించుకుంటూ గ్రామ సీమలలో నవచైతన్యాన్ని తీసుకురావాలనుకుంటున్న సమయంలో ప్రాథమిక విద్యలో కోత పెట్టడం సమంజసంగా లేదు. అందుచేత, రాబోవురెండు సంవత్సరాలలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించి, మిడిల్ స్కూల్స్, సెకండరీ స్కూల్సు విషయంలో విధించిన అభివృద్ధిని దీనిలోకూడా సాధిస్తారనే ఆశ వున్నది. మంత్రిగారిని ఒకందుకు అభినందించవలసి ఉన్నది. మూడో ప్రణాళికలో 575 మిడిల్ స్కూల్సు పెట్టుకోవాలనే టార్గెట్ వుంటే, రెండేండ్లలో 366 మిడిల్ స్కూల్స్ పెట్టుకొనడం జరిగింది. Aid లేకుండా 49 స్కూల్సు పెట్టుకున్నాం. అలాగే, యీఅయిదు సంవత్సరాలలో 400 హైస్కూల్సు టార్గెట్ వుంటే రెండు సంవత్సరాలలో 427 హైస్కూల్సు పెట్టుకొనడం జరిగింది. without aid 98 స్కూల్సు యివ్వడం జరిగింది. ఇది చాలా పెద్ద విషయం. విద్యామంత్రిగారు ఎంతో వుత్సాహంతో యీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి చేస్తున్నారని చెప్పడంలో ఏమీ సందేహం లేదు. ఈ సందర్భంలోవారికొక విజ్ఞాపన చేస్తాను. 1963-64వ సంవత్సరంలో without aid కొన్ని స్కూల్సు పెట్టడం జరిగింది. 49 మిడిల్ స్కూల్సు, 92 హైస్కూల్సు పెట్టుకున్నాం. ఈ నాడు ఆ హైస్కూల్సులో తగినంత సిబ్బంది లేదు. ఆ పైపేటు యిండివిడ్యువల్స్ గాని, లోకల్ బాడీస్ గాని, వారినే పెట్టుకో మంటున్నారు. వారు వెళ్లి జిల్లాపరిషత్తులమ అప్రోచ్ అయితే 'మీరు ప్రామిస్ చేసిన డబ్బు యివ్వాలి' అంటున్నారు. ఈ పైపేటు స్కూల్సుకు ఎక్కువగా సహాయపడవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. సంస్కృత విద్యా విషయంలో expertsతో ఒక కమిటీ వేస్తున్నామన్నారు. ఒక సంస్కృత హైస్కూలు వున్నది. అక్కడ సౌకర్యాలేమీ సరిగా లేవు. లేబరేటరీ వుంటే ఎక్విప్‌మెంటు వుండదు. ఎక్విప్‌మెంట్ వుంటే ఫర్నిచర్ వుండదు. వీటిని take up చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి ఎడ్యుకేషనిస్టులతో ఒక కాన్ఫరెన్స్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. యూనివర్సిటీ స్థాయిలో ఒక సెమినార్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. దాదాపుగా ఆన్ని రంగాలలో కాన్ఫరెన్సులద్వారానో, కమిటీలద్వారానో, సెమినార్‌లద్వారానో అభివృద్ధిని సాధిస్తామన్నారు. అయితే, కేంద్రప్రభుత్వం యిదివరకు నియమించిన కమిటీలన్నింటినీ రద్దుచేస్తున్న విషయం యీ సందర్భంలో గుర్తుకువస్తున్నది. ఈ కాన్ఫ

రున్నులు కమిటీలే గాకుండా మంత్రులు కొంత లీడ్ తీసుకుని ఉత్సాహంతో నడిపి స్తారని అశిస్తున్నాను, ఈనాడు విద్యారంగంలో మనం చేయవలసినది ఎంతో వున్నది. కరిఖలం చాలా కఠినంగా వుంటున్నది. స్కూలు ఫైనల్‌లోనో బి ఎ. లోనో చదివే విషయాలు, చిన్నయసూరి, శ్రీనాథుడు, తిక్కన పద్యాలు 3rd form, 4th formలో కనబడుతున్నాయి, జటిల పద భూయిష్టమైన సంస్కృత పదాలతో చిన్నపిల్లల పాఠాలు వున్నాయి. మార్కులైతే ఎలాగో తెచ్చుకుంటారు. ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళినప్పుడు మనవారు ఏ విధంగా జవాబులు చెబుతున్నదీ, ఆ రిపోర్టు చూస్తే తెలుస్తుంది. చాలా విషాదకరంగా వున్నది పరిస్థితి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. తెలుగు మీడియం ఆఫ్ యిన్‌స్ట్రక్షను ఆంటున్నాగు. అందులో చాలా కష్టాలున్నాయి. క్రింద హైస్కూలు స్థాయివరకు తెలుగులో వుండి, ఆ తర్వాత కాలేజి స్థాయి యింగ్లీషులో వుండేప్పటికి కష్టమై పోతున్నది. మేము చదువుకునే రోజుల్లో క్రిందనుండి ఇంగ్లీషు వుండేది. దానివలన పైనకూడా తేలికగా వుండేది. ఇప్పుడు అన్నింటికీ తెలుగులో చెప్పడంకూడకష్టమే. ఆందువలన కెమిస్ట్రీ, బీకర్ మొదలైనవాటికి యింగ్లీషు పదాలు బోధిస్తే కొంత వరకు తేలిక అవుతుంది. కాన్ఫరెన్సులకు, కమిటీలకు యీ విషయాలను వదిలి పెట్ట కుండా తగు శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

విద్యా రంగంలో మనం యింత అభివృద్ధి చెందుతూ పోతున్నప్పటికీ మరొక ప్రక్కవ నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగిపోతున్నది. B. A., pass అయిన కుర్రవాడితో తలిదండ్రులు ఒకటికి నాలుగైదుసార్లు తిరుగుతూ వుంటే వారికి సమాధానం చెప్పలేని స్థితిలో వుంటున్నాము. కొల్లేటిలో, పెద్దఎడ్లపూడి, చిన్నఎడ్లపూడి, 10, 15 లక్షల ఖరీదుచేసే స్కీములను మంత్రులతోచెప్పి సాధించుకోగలుగు తున్నాముగాని, మా కుర్రవాడికి మాత్రం మేము ఉద్యోగం చూపించలేము అని చెప్పే పరిస్థితి వస్తున్నది. కే. శే. రాళ్లపల్లి అచ్యుతరామయ్యగారు, అప్పుడు శాసనసభ్యులు, చెబుతూ వుండే వారు. జిల్లా పరిషత్తు అప్పాయింట్ మెంట్స్ కమిటీలో వేశారు వారిని మమ్ములను. ఆయన ఓటమికి ఆకమిటీలో వేయడం కారణంగా చెప్పినప్పుడు చాలా విచారం కలుగు తుంది. ఎన్నో నిస్టూరాలు ఎన్నో పరీక్షలు పాసయి అంతులేని ప్రయాస పడు తున్నారు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి మంత్రులు పూనుకోవాలి. మంత్రిగారు కాన్ఫరెన్సులో, యీ కమిటీలను నియమిస్తూ విద్యారంగములో అభివృద్ధి సాధించ డానికి ఎంతో కృషి చేయుచున్నందువ వారిని అభినందిస్తూ యింతటితో సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— అధ్యక్షా, ఈనాడు దేశంలో విద్యా విధానం చాలా ఆందోళన కరమైన పరిస్థితిలో వున్నదని మీద్వారా చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నాను. గతంలో ఎవరో ఢిల్లీలో పాదుషాగావుండి రాజధానిని ఢిల్లీ నుండి దేవనాగరికి, తిరిగి కొన్నిరోజులలో ఢిల్లీకి మార్చినందుకు వారిని 'పిచ్చివాడు' అన్నాం కారణాలు తెలియకుండా. మనవిద్యావిధానంకూడ ఆలాగేవున్నది. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత ఇంగ్లీషులో బోధన పనికిరాదు అన్నాం. తిరిగి యిప్పుడు మూడవ తరగతినుండే ఇంగ్లీషు బోధనవుంటుంది అంటున్నారు. అంతేగాక, ఒకఖచ్చిత మైన విద్యావిధానం మనకు లేదు. ఒకరినాగరికమైన విధానం మనకులేదు. స్వరాజ్యం వచ్చి 16 ఏండ్లు దాటినా ఒక నిశ్చయమైన విధానం మనదేశానికిగాని, మన రాష్ట్రానికి గానిలేదు. భావి భారత పౌరులుగా తయారుచేయడానికి యిచ్చే ఇన్‌స్ట్రక్షను యీవిధంగా వుంటుంది అని చెప్పలేని పరిస్థితిలో మనదేశం ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వుండడం చాల శోచనీయమని ప్రత్యేకంగా మీద్వారా తెలియజేయవలసిన ఆవసరం వుంది. ఎడ్యుకేషనులో 3 వ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు ఇంట్రడ్యూస్ చేశాను. కాని, ఇంగ్లీషులో బోధించడానికి టీచర్సు లేరని ఇక్కడ, కాన్సిలులోను కూడ పదేపదే చెప్పడం జరిగింది. తగిన సౌకర్యాలు లేకుండా, ఉపాధ్యాయులు కూడ లేకుండా ఇంగ్లీషును కంపల్సరీగా ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తే విపరీతాలకు దారి తీస్తుం దని విద్యావేత్తలు, టీచర్సు టీచర్సు రిప్రజెంటేటివ్స్ ఆందోళన వెలిబుచ్చిన విషయం మనందరకూ తెలిసినదే. కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను, ప్రారంభించాము. మానేశాము ఎందుకుఅంటే ఎమర్జన్సీవల్ల అంటారు. ఎమర్జన్సీ డిక్లేర్ అవగానే కొత్తగా ఎలాంటి స్కూల్స్ తెరవబడవు. కాంపోరరీ టీచర్సు తొలగించబడతారు. వేస్ట్‌ఫుల్ ఎక్స్‌పెండిచరును తొలగించడంకోసం యివన్నీ చేయడం జరుగుతోంది అని ఒక గవర్నమెంటు ఆర్డరు ఇన్యూ చేశారు. చదువులో ప్రాథమికవిద్యకు ప్రాధాన్య యివ్వవలసివుంది. నిరక్ష రాస్యతను దేశంలో పూర్తిగా రూపుమాపుతామని కంకణం కట్టుకున్నతరువాతి ఎమర్జన్సీ వచ్చినందువలన విద్యకు డబ్బు కట్ చేస్తామనడం సరైనది కాదని అప్పుడు కేంద్ర విద్యామంత్రిగావున్న శ్రీ మాలీగారు చెప్పినప్పటికీ ఎక్ట్రావల్‌గా కోతలు పెట్టడం జరిగింది. గోరుచుట్టుపై రోకలిపోటన్నట్లు వేస్టుఫుల్ ఎక్స్‌పెండిచరును అవాయిడ్ చేయడానికి టీచర్సును తీసేస్తున్నామన్నారు. ఇది చాల అసహ్యమైన పదజాలం. ఆ దృష్టితోనే విద్యానిధానాన్ని, విద్యాసంస్థలను, విద్యా బోధకులను చూచినట్లయితే దేశంలో సరైన పద్ధతిలో విద్యను వ్యాపింప చేసినవారము కామని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషను విషయంలో ఆన్నిటికంటె విపరీతమైన పరిస్థితివుంది. మనకు మూడు యూనివర్సిటీస్ వున్నాయి,

ఒకేరాష్ట్రంలో మూడు యూనివర్శిటీ లున్ననూ, మూడింటికి వేరువేరు చట్టాలు వున్నప్పటికీ, వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటీలో పద్ధతులు, ఆంధ్ర యూనివర్శిటీలో పద్ధతులు, ఉస్మానియా యునివర్శిటీలో పద్ధతులు—ఒకదానికొకటి భిన్నంగా వున్నాయి. ఒక యూనివర్శిటీలో ఒకతరగతిలో పాసైప్రమోట్ అయినతరువాత ఆదేరాష్ట్రంలో యింకొక యూనివర్శిటీలో వైతరగతిలో చేరాలంటే చాల యిబ్బందులుంటున్నాయి. ఈ మూడు యూనివర్శిటీలు మూడు ఇండిపెండెంట్ స్టేట్స్ వలె వ్యవహరించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వాటి వ్యవహారం, విభేదాల గురించి ఇక్కడ ప్రశ్నల సందర్భంలోను, ఇతర సందర్భములలోనుకూడ బయటకు వచ్చాయి. యీ సభవారికి తెలియనివికావు. పీటిమీద ప్రభుత్వం ప్రోపర్ కంట్రోలు చూపించాలని చెబితే యూనివర్సిటీలు ఆటానమస్ బాడీస్ అంటారు. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన రాఘవులుగారు యూనివర్శిటీకి ఎంత ఆటానమీ వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు వుండితీరాలి. ఇప్పటి వుండే చట్టములోకూడ వుంది అని కాన్స్టిట్యూషనల్ ప్రొవిజన్స్ ఆవీ, ఇవీ చదివి చెప్పారు చదువు చెప్పేపద్ధతులు నిర్ణయించడంలోను, సిలబస్ విషయంలోను, ఎకడమిక్ వ్యవహారాలలోను యూనివర్సిటీలకు ఆటానమీ వుండవచ్చునుగాని, టెక్నిక్ పద్ధతులలో—విద్యావిధానానికి సంబంధించిన విషయాలలో—కామన్ సిలబస్ వంటి వాటిని తారుమారు చేయడానికి వారికి అధికారం వుండకూడదు. ప్రభుత్వానికి యీ చట్టంలో అధికారంలేదనేది ఏర్పడితే ప్రభుత్వం తప్పకుండా అట్టి అధికారం తీసుకొని యీ నాడు గోడలవలె ఏర్పడివున్న తేడాలను తక్షణం తొలగించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యవిషయ మున్నది. ఈ మధ్య విద్యాశాఖవారు సదుద్దేశంతోనే ఒక పద్ధతి ప్రవేశపెట్టారు. గవర్నమెంటు ఎలిమెంటరీ స్కూల్సులో పాసైనవారు సెకండరీ స్కూల్సులో ప్రవేశించడానికి ప్రత్యేకంగా టెస్ట్స్ వ్రాయవక్కరలేదని—మంచివుద్దేశంతోనే ఒక ఉత్తరువు జారీ చేశారు. కాని, దానివల్ల ఒకవిధమైన అవాంతరపరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ నాడు మన రాష్ట్రంలో చాలచోట్ల ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు, ప్రయివేట్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ వుంటున్నాయి. చాలమంది స్కూల్సు నడుపుతున్నారు. గవర్నమెంటు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్‌లో పాసైనవారికి టెస్ట్స్ పెట్టని పరిస్థితిలో వారు హైస్కూల్సులోకి ప్రవేశించ గలుగుతారు. కాని ప్రయివేటు స్కూల్స్, ఎయిడెడ్ స్కూల్సులో వీరి తర గతి పాసైన విద్యార్థులు హైస్కూల్సులో చేరడానికి వీలులేని పరిస్థితివస్తే మరి వారంతా ఏమికావాలి ? ప్రభుత్వం తనంతట తను కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ పెట్టలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు ప్రయివేట్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్‌కూడా ఆంతోయింతో యీ కార్యక్రమానికి కృషి చేస్తున్నాయి. ఇప్పుడు యీ జి. ఓ.

వల్ల ఆటికూడ యీ కార్యక్రమం జరపక పోయేపరిస్థితి వస్తుంది. ప్రభుత్వం యీ విషయం పునఃపరిశీలించాలి. పెట్స్ పెట్టినట్లయితేనే యీ స్కూల్స్ కంటిన్యూ అవ్వడానికి వీలుంటుంది. ఈనాడు టీచర్సు అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నారనటంలో అతిశయోక్తిలేదు. ఈ నాడు టీచర్సు భవిష్యత్తు స్థానికసంస్థలలో, స్థానికంగా అధికారంలోవుండేవారి మెహర్బానీ, మెప్పులపై ఆధారపడివుంది. బాగా చదువుచెప్పే ఉపాధ్యాయుడైనాసరే ఆ పంచాయతిసమితి అధ్యక్షునికి ద్వేషం గలిగితే అక్కడ నుంచి పంపించేసే అవకాశాలుంటున్నాయి. అందుచేత ట్రాన్సఫర్సు మున్నగు విషయాలమీద సమితులకు కాకుండా, ప్రభుత్వం చేతిలోనే డైరెక్టు కంట్రోలు వుంటే మేలుగా వుంటుందని భావిస్తున్నాను. కొన్నికొన్ని ప్రయివేట్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులో కమ్యూనలిజం పెరిజియనుకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు మాదృష్టికి అప్పుడప్పుడు రావడం జరుగుతోంది కర్నూలు పట్టణంలో ఉస్మానియా కాలేజీఅని ఒక ప్రయివేటు కాలేజివుంది. అందులో స్టాండర్డ్సు బ్రహ్మాండంగా పడిపోతున్నాయని నిన్ననో, మొన్ననోగాని డక్కన్ క్రానికల్‌లో ఎడిటోరియల్ కూడ వ్రాశారు. కర్నూలు కాలేజీలో వుండే విద్యార్థులు చెడ్డవారనికాని staff చెడ్డదనికాని నేను చెప్పక పోయినా ఉస్మానియా కళాశాల management లో మాత్రం తప్పకుండా బ్రహ్మాండమైన లోపాలున్నాయనిమాత్రం తమద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియ జేస్తున్నాను. ఆ mismanagement వల్లనే బ్రహ్మాండమైన బయటకురాని అవకతవకల వల్లనే కర్నూలు కళాశాలలోని standards పడిపోవడం తటస్థిస్తోంది. ఈ విషయాలు తమదృష్టికి తీసుకువస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, విద్యాపద్దుపైన కొన్ని ముఖ్యమైన విధానాలను గూర్చి మాట్లాడాలని అనుకుంటున్నాను. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు 1961-62 వరకు వివిధ జిల్లాలలో ఏరీతిగా విద్యాభివృద్ధి ఉన్నదో తెలియ జేస్తూ లెక్కలు ఇవ్వడం సంతోషకరం. ఇటువంటి రిపోర్టు డి. పి. ఐ. ఇవ్వాలని చెప్పినప్పటికి గత 7, 8 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సంబంధించినంతవరకు అటువంటి రిపోర్టును ఇవ్వలేదు. 1961-62 మార్చి వరకే ఈ లెక్కలు ఉన్నాయి అనుకోండి. 1963 మార్చివరకైనా ఈ బడ్జెటు సమావేశంలో లెక్కలు ఇవ్వగలిగితే రెండు సంవత్సరాల క్రితం లెక్కలనుబట్టి విద్యాభివృద్ధి ఇంత అని చెప్పేదానికంటె ఒక్క- సంవత్సరం క్రితం వరకు ఇస్తే కొంతవరకు వీలుగా ఉంటుంది. దానికి మంత్రిగారు డిపార్టుమెంటుద్వారా కృషి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆదేరీతిగా 1956-57 కు ముందు ఇచ్చే భత్యాలు జిల్లాల వారీగా ఇస్తే ఏ జిల్లాలో ఏ విధంగా అభివృద్ధి అయిందనే comparative study చేసుకోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది. ఇదికూడా ఒక సూచన. ఈ రిపోర్టులో మరొక సూచ్యాంశము కూడా ఉండి. ఇదివరకు డి. పి. ఐ.

రిపోర్టులో వెనుకబడిన జాతుల షెడ్యూల్డు క్లాసులు, షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సుకు సంబంధించి విద్యాభివృద్ధి వివిధ classes లో ఏరీతిగా ఉన్నదో ఇచ్చారు. వెనుకబడిన తరగతులకు కాకపోయినా షెల్యూల్డు కాస్ట్, షెడ్యూల్డు ట్రైబులకు ప్రత్యేక పరిస్థితిఉంది కాబట్టి వారి విషయంలో మనం ఆనేక లక్షలు స్కాలర్ షిప్పులురూపంగానో మరొక రీతిగానో ఇస్తున్నప్పటికి విద్యాభివృద్ధి విషయంలోకూడా కాస్తో కూస్తో జరుగుతున్నప్పటికి, జనరల్ గా జరిగే ఆభివృద్ధితోబాటు వారి విద్యాభివృద్ధి సాగుతున్నదాలేదా, లేకపోతే దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుందనే దృష్టితో ఆ వివరాలుకూడా ఉంటే ఎక్కువ ఉపయోగకరంగా ఉండేది. ఏమైనా ఏడు సంవత్సరాలై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పుట్టిన తరువాత వివిధ జిల్లాలలో ఏరీతిగా విద్యాభివృద్ధి ఉన్నదో చెప్పిన ఈ లెక్కలు ఒక రకంగా సంతోషదాయకమైనవే అయితే ఈ విషయంలో కొన్ని సూచనలున్నాయి ప్రాథమిక విద్యగురించి ముందు తీసుకుంటాను. 1956–57 తో 1961–62 ను పోల్చుకుని ఆయా వయస్సులలో ఉన్న బాల బాలికల మొత్తంసంఖ్య ఎంత, అందులో నూటికి ఎంతమంది ప్రాథమిక విద్యకు వస్తున్నారో వివరాలుచూస్తే– నూటికి 75 ఉండవచ్చును అనుకోండి– కొన్ని జిల్లాలలో నూటికి నూరుకుపైగా, 120 కూడా, రావచ్చును ఒకటినుంచి 5 వ తరగతి వరకు చదివేవారు. చాలాకాలంనుంచి విద్య డిపార్టుమెంటు వారితో నాకు ఒక పేచీఉంది. 6-11 సంవత్సరముల లోపల ఉన్న బాల బాలికల సంఖ్యను తీసుకొని ఇంతమంది ఆ క్లాసులలో చదువుతున్నారు. కాబట్టి ఇంతి పర్సంటేజి అంటున్నారు. కాని మొదటి క్లాసులో చదివేవారు ఆరు సంవత్సరములవారేకాదు ఆయిదు సంవత్సరములునిండిన తరువాత వచ్చేవారుఉంటారు; నాలుగు సంవత్సరములు నిండిన తరువాతకూడ ఇంట్లోవుంటే ఆల్లరి చేస్తారని పంపితే వచ్చి నవారుకూడా ఉంటారు. మొదటి తరగతికి వేసేలెక్క సరియైన లెక్కకాదు. ఆట్లాగే రెండవ తరగతిలోను మూడవ తరగతిలోను చేరిన బాలబాలికలలో సగం మాత్రమే ఆ వయస్సు గ్రూపుల క్రింద తీసుకోవడం న్యాయంకాని మొత్తం సంఖ్యను తీసుకుని ఆవయస్సు గ్రూపులో శాతం కట్టడం సరియైనదికాదు. అందువల్ల ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఏ వయస్సులోనివారు ఎంత పర్సంటేజి చేరాలనే లెక్కలు అతిశయోక్తిగానే ఉంటాయి. 75% వరకు వచ్చిందంటే న్యాయంగా 55, 60 ఉంటుంది తప్ప అంతకంటేకాదు. 5–11 సంవత్సరాలలోపు ఉన్నవారు 1–5 తరగతులు చదువుతున్నవారు నూటికి 75 మంది పాఠశాలకు పోతున్నారా లేదా అనేది, గత సంవత్సరం కంటె ఈ సంవత్సరం ఎక్కువమంది వెడుతున్నారా లేదా అనేది, అయిదు సంవత్సరాల పూర్వంకంటె ఇప్పుడు బాగా ఉందా లేదా అనేది – వాటితోనే మనం సంతృప్తిపడితే మాత్రం ప్రాథమిక విద్యలో ఉండేచిక్కు, నష్టదాయకమైన విధానం

మనం ఆర్థం చేసుకోలేము. 1955 లో 1–5 తరగతులలో ఆ age groups లో ఎంత శాతం చదువుతున్నారు, 1962–63 లో ఎంతమంది చదువుతున్నారంటేఎంతో అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది; నూటికి 80 కనిపిస్తుంది. మన ఆశయానికి దగ్గరలో ఉన్నట్లే కనిపిస్తుంది. నిజమైన పోలికకు మొదటి తరగతి వదలివేయండి. రెండవ తరగతి నుంచి 5 వ తరగతి ఆఖరు వరకు ఎంతమంది పాఠశాలల్లో చదువుతున్నారు, ఆనేది చూడాలి. 5 వ తరగతిసైనా పూర్తి చేయకపోతే ఎండాకాలం చదువైనా వానాకాలం చదువైనా ఆది మరచిపోయే చదువుతప్ప మరొకటికాదు. ఉద్యోగాలుకోసం పైచదువులకోసం ఎట్లాగుకాదు. అంతకరకుచదివితే. అక్షర జ్ఞానానికైనా తోడ్పడుతుంది అనుకుంటే 5 వ తరగతిలో ఆ age group లోనివారు ఎంతమంది ఉన్నారని పరిశీలిస్తే నిజమైన లెక్కలు తేలుతాయి. ఆ రీతిగా 1956–57 లో లెక్కలు చూచాను. 1961–62 వరకు కూడా చూచాను. ఆంధ్ర, తెలంగాణా జిల్లాల వివరాలున్నాయి. ఆ వివరాలలోనికి వెళ్ళదలచలేదు. ఆంధ్ర తెలంగాణాలలో 1956–57 లో మూడవ తరగతిలో 398 వేలు మంది బాలబాలికలు చదువుతున్నారు; 5 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 251 వేలు అయినారు. అంటే దాదాపు 40% పడిపోయింది. 6 వ తరగతికి చూస్తే 251 వేల నుంచి 131 వేలకు, అంటే దాదాపు సగానికి పడిపోయింది. 8 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 85 వేలుకు వచ్చింది. 4 లక్షల నుండి 85 వేలకు దిగాము! ప్రాథమిక విద్య – ఇంగ్లీషులో ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్, ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ అంటాము; 6 నుంచి 8 వరకు మాధ్యమిక విద్య అంటున్నప్పటికి, ఒకటినుంచి 8 వరకు మనం ప్రాథమిక విద్య క్రిందనే తీసుకోకపోతే – కనీసం 8 వ తరగతి అయినా పాస్ కాకపోతే - చదువుకున్న దానిని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికికాని ఉపయోగంలోనికి తీసుకు రావడానికి కాని ఏమాత్రం అవకాశంఉండదు. ప్రభుత్వం 8 వ తరగతి వరకు చదువుకోడానికి అవకాశాలు కలుగజేసి 8 వ తరగతి వరకు ఎంతమంది రాగలిగారనేది చూడాలి. అయితే 6–11 సంవత్సరాలలోపు వారిని 5 వ తరగతి వరకు నిర్బంధంగా చేర్పిస్తామనే కార్యక్రమంకూడా 1965 అయిపోతోంది కాబట్టి అప్పటికి పూర్తికాదని 1975 వరకు సాధ్యంకాదని ప్రభుత్వ లెక్కలు చెబుతున్నాయి. అది న్యాయంకాదు. డబ్బులేదు కాబట్టి 1975 నాటికి కాని ఇది కూడా సాధ్యం కాదని అంటున్నారు. మూడవ ప్రణాళికలో ఈ ఎడ్యుకేషన్‌కు 15 కోట్లు కేటాయిస్తే ఇపుడు 7 కోట్లువరకు ఖర్చు చేశాము; మరొకమూడు నాలుగు కోట్లు ఖర్చు చేస్తాము అని మిగతా 5 కోట్లు త్రోసి పారేశారు. ఎమర్జెన్సీ ఆనండి, ఇరిగేషన్ ఆనండి, మరొకటి ఆనండి - విద్య బడ్జెట్టును ఈ రకంగా cut చేయడం మనం గొంతుకను కోసుకొని తరువాత ఆది పెరుగలేదు, ఇది పెరుగలేదు, అనడంతప్ప మరేమీకాదు. ఎందుకు ప్రభుత్వం ఈ రీతిగాచేసినదీ? ఇది ఏరీతిగాను

తుంతవ్యంకాదు; ఏ కారణంచెప్పినా అంగీకరించవలసిన అవసరంలేదు 1961-62 లో 425 వేలమందిని ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చేర్పించామని మంత్రిగారు లెక్కలు చెప్పారు. 1962-63 లో 90 వేలు. 1963-64 లో 50 వేలు అని కూడా చెప్పారు. 1964-65 లో టీచర్లను క్రొత్తగా తీసుకునే అవకాశంలేదు కాబట్టి no appreciable change, అంటే 50 వేలుకూడా చేర్చగలమో లేదో అను మానం అన్నమాట. ఇదేనా ప్రాథమిక విద్యను అభివృద్ధి చేసేపద్ధతి అంటున్నాను. పర్సంటేజి విషయం అట్లా ఉంచండి; జనాభా పెరిగిన దామాషాలోనైనా చేర్చుకొనక పోయి నట్లయితే 1961-62 position కంటె కూడా వెనుకకు పోతున్నాము అన్న మాట; retrograde అవుతుంది. పరిశ్రమలు కడుతున్నాము; అవి కడుతున్నాము; ఇవి కడుతున్నాము అని చెప్పి బాలబాలికలకు అక్షర జ్ఞానంకూడా ఇవ్వలేక క్రొత్తగా పుట్టినవారు వెనుకబడి ఉండేటట్లు విద్యావిధానం ఉండడం చాలా అన్యాయమైనది. ఈ నిర్ణయానికి ఏరీతిగా చూచినా ఏ కారణం చెప్పినా క్షమార్హణ ఉండదు. ఎమర్జెన్సీ అన్నారు ఆనుకోండి ఒక సంవత్సరం. 1962-63, 1963-64, 1964-65 అదే రీతిగా పోతూంటే ఏమీ అర్థంలేదు. ప్రాథమిక విద్యకు ఈ గతి పట్టినపుడు ఇక మాధ్యమిక విద్య, సెకండరీవిద్య, యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్‌లోనికి నేను పోదలచ లేదు. 7 వ తరగతి వరకు integrated courseను పెడతామని సిలబస్ తయారు చేసారు. 1958-59 లో అమలుచేసి 1965-66 కు మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో integrated elementary course పెడతామని అన్నారు. అది ఇపుడు ఏమైనట్లు? బుట్టదాఖలు చేసినట్లేనా? ప్రతి గ్రామంలోను 7 వ తరగతి వరకు ఉండే integrated elementary course ను పెట్టడానికి ప్రభుత్వం కించత్తు పనికూడా చేయలేదు. పట్టణాలలో 500 మాధ్యమిక పాఠశాలలు పెట్టినమాట నిజమే. వాటిలో 6, 7 లకు integrated courses ఉన్నాయి. కాని గ్రామ సీమలలో లేకపోవడం విద్యాభివృద్ధికి ఏరీతిగాను సహాయ పడకుండా అడ్డంకు అవుతుంది. 1956-57 సంవత్సరంలో 5 వ తరగతిలో 251 వేలమంది ఉన్నారు. గ్రామాలలో 6, 7 తరగతులు లేకపోయేసరికి 130 వేలకు పడిపోయింది. 1961-62 లో position చూసుకున్నా 3 వ తరపతి 517 వేలుంటే 5 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 3 లక్షలు అయినా. 6 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 176 వేలు అయినా. అంటే సగానికి సగం తగ్గుతున్నారు.

ఆ పరిస్థితులలో నేను ప్రభుత్వానికి ప్రాథమిక విద్యకు ముందు ప్రయారిటీ యివ్వాలని చెబుతున్నాను. ప్రాథమిక పాఠశాలలో కంపల్సరీ చేస్తామని తిండి లేనివారికి తిండి పెడతాం అని, ఇంటిలో వారికి సహాయంచేసి చదువు చెబుతాం అని

పెద్దపెద్దవి ప్లానులో కాగితంమీద ఉండేవి, అమలు జరిగేవి కావు. పది, ఇరవై సంవత్సరాలతరువాత చేయగలిగినప్పుడు చేయండి. నేను దానినిగురించి రోజూ చెప్పినా ఉపయోగం లేదు. చదువుకున్నవారు చదువై నిలబడేదానికోసం ఆ గ్రామంలో ప్రాథమిక పాఠశాలలో అయిదవ తరగతి ఉన్నదగ్గర integrated course, elementary course 6-7 క్లాసు వెనువెంటనే ప్రభుత్వం తెచ్చినట్లయితే టీచర్సును వేసుకోవలసి వస్తుంది. వారందరూ కలిసి ఐదో తరగతివరకు ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ప్రతిగ్రామంలో అందుబాటులో ఉండడానికి వీలుంటుంది. దీనిని సీరియస్‌గా కన్సిడరు చేయాలి. ముఖ్యంగా బాలికల విద్యాభివృద్ధి చేయాలంటే ఏదో కాలేజీలో ఇంతమంది చదువుకున్నవారు ఉన్నారు. హైస్కూలులో యింతమంది చదువుకున్నవారు ఉన్నారు హయ్యరు సెకండరీ స్కూలులో ఇంతమంది ఉన్నారు. ఇంత ఇంతమంది స్కూలు హైనలుకి మెట్రిక్యులేషన్‌కి appear అయేవారున్నారు అని చెబితే ప్రయోజనం లేదు. గ్రామ గ్రామాలలో వేద ప్రజానీకం బాలికలు చదువుకోవాలంటే ఇప్పుడే వారు వెనుకబడి ఉన్నారు, ఆరవ తరగతి వచ్చివప్పుడు బాలురశాతంకంటె బాలికలశాతం తగ్గి పోతున్నది. అందుచేత గ్రామసీమలలో ఇతర స్థలాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఏడవతరగతిదాకా— అయిదవ తరగతి మరచిపోయి— ఏడోతరగతిదాకా ఉంటేనే ప్రాథమిక పాఠశాల. ఏడవ తరగతి పూర్తి చేస్తేనే ప్రాథమికవిద్య యిచ్చినట్లు. 8వ తరగతి వదిలిపెట్టండి. కాన్‌స్టిట్యూషన్ లోపల 10 సంవత్సరాలలో 8వ తరగతి, 14 ఏండ్లలోపల కాకపోయినా 7వ తరగతిపెట్టి 12 సంవత్సరాలలో 5నుంచి చేర్చుకొని 7+5=12 సంవత్సరాలు పూర్తవుతుంది. ఏడు సంవత్సరాల కోర్సు 12 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేస్తాం అవతలవారు తంటాలు పడతారు అనుకునే దానికంటె నేను చెప్పిన దానికోసం ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవాలని నా కోరిక. అయితే ఈ సందర్భం చెప్పినప్పుడు కొన్ని విద్యావిధానాలగురించి చెప్పక తప్పదు. డబ్బులేదు, చేయలేము అంటే అదివేరే సంగతి, చేయగలిగింది ఏమీలేదు. మూడవ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు పెట్టారన్నారు. కారణం ఏమిచెబుతున్నారంటే ఈరోజుయూనివర్సిటీ కోర్సుకి పోవలసివచ్చినప్పుడు సైన్సు నేర్చుకోవలసివచ్చినప్పుడు మాతృభాషలో పుస్తకాలు లెవుకాబట్టి ఆ పుస్తకాలు రావడానికి 17 సంవత్సరాలై స్వరాజ్యం వచ్చినా ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ — వైస్ చాన్సలరు సెనేటులో చెబుతూ 15 సంవత్సరాలు నోరెత్తకండి, కించిత్తు advance కాలేమని చెప్పారు. వారి అభిప్రాయం వారిది కావచ్చు. 15 సంవత్సరాలవరకు ఆ ఊసే ఎత్తవద్దన్న పరిస్థితులున్నప్పుడు యూనివర్సిటీలో medium of instruction ఇంగ్లీషుగానే ఉంటుందని చెబుతూ ఇంగ్లీషులో standards చదవకుండా

సాధ్యంకాదని మూడవ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నేర్పుతాం అంటున్నారు. ఇది ఎట్లా ఉంది అంటే పిచ్చికుదిరింది రోకలి తలకు కట్టమన్నారట. ఆ పద్ధతి ప్రతిదానిలో ఏ మాత్రం అర్థం లేదు. Educationists చెప్పవచ్చు. చిన్న వయస్సులో రెండవ భాష తేలిక అని, మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు అయిదు లేక ఆరవ తరగతినుండి హిందీ నిర్బంధం చేస్తూ ఉంటారు. చేయవచ్చు. Educationists చాలా చెప్పవచ్చు. Psychologists చాలా చెప్పవచ్చును. మెడికల్ పీపుల్ మూడవతరగతిలో మూడు భాషలు నేర్చుకోవచ్చునని చెప్పవచ్చును. నేను దానిని questionచేయదలచుకోలేదు. మనముందు education statisticsలో 5 సంవత్సరాలలో కన బడేది ఏమిటి? మూడవ తరగతిలో 1956-57లో 3,98,000 మంది ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఉండే వారు. మెట్రిక్యులేషనుగాని S. S. L. C. గాని వచ్చేటప్పటికి 50 వేలు అయ్యారు. సుమారు నాలుగు లక్షలమంది నుంచి 50 వేలకు తగ్గినట్లు అయితే యూనివర్సిటీలో medium of instruction ఇంగ్లీషు ఉండికాబట్టి సైన్సు నేర్చుకోవడానికి standard ఉండాలి కాబట్టి మూడవతరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నిర్బంధంగా పెడితే స్కూల్‌ఫైనలు పాసయేవరకు 50 వేలు అయితే మిగిలిన 3 లక్షల 50 వేలమందికి ఏ రకంగానూ ఉపయోగపడదు. వారిని నిర్బంధంచేసి పాసయితే గాని బంట్రోతుపనికూడారాదు, 8వ తరగతి చదివితే గాని బంట్రోతుపని రాదు. ఇంగ్లీషు లోపాసయితేతప్ప ఇంక ఆంధ్రదేశంలో ఏ గ్రామంలోను ఏపట్టణంలోను బంట్రోతు ఉద్యోగంరాదు. ఇంగ్లీషు పాసుకాలేదుకాబట్టి వాడిగతి ఇంతే అనేటటువంటి విధానం ఎక్కడికి దారితీస్తుంది? అది నిరుపయోగం. మూడవతరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నేర్పవచ్చునని ఎడ్యుకేమనిస్టులు చెబితే ఆచరణలో నిరుపయోగం. ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం ఏ 50 వేలమందికోసమో లక్షలకొలది పైకి రానీయకుండా చేసే పద్ధతితప్ప ఇంకోటి కాదు. అయితే, ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనకూడదని కాదు. యూనివర్సిటీలో సైన్సు రావాలంటే ఇంగ్లీషే medium of instructionగా మా వైస్ చాన్సలర్ చెప్పినట్లు 50 సంవత్సరాలదాకా అవసరం అనుకుంటే యూనివర్సిటీ కోర్సుకి వచ్చినప్పుడు అక్కడ కంపల్సరీ చేయండి. సైన్సు సబ్జెక్టులు తీసుకునే వారు యూనివర్సిటీలో తప్పకుండా ఇంగ్లీషు పాసై ఉండి తీరాలి. ఇంగ్లీషులో స్టాండర్డు ఉండాలంటే అక్కడ నిర్బంధం పెట్టండి. మూడవతరగతినుంచి నిర్బంధం అంటే అర్థం ఏమిటి? స్కూల్ ఫైనల్ పాసయివతరువాత ఆప్షనల్‌గా ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటారా అంటే గుజరాతులో చేసినట్లు ఎలిమెంట్టరీనుంచి తీసిపారేసి 5, 6 తరగతులలో optional చేయండి. యూనివర్సిటీలలో చదువుకునే చదువు, అది పాసైతే తేలికగా ఆవుతుంది. లేదా ఇంగ్లీషు చదువుకోకుండా స్కూల్‌ఫైనల్ పాసయిన తరువాత ఆరేళ్ళలు second

language క్రింద నేర్చుకొనడానికి వీలుంటుంది. యూనివర్శిటీకి ఉపయోగించు తుంది కాబట్టి మూడవతరగతినుంచి పెడతామనడం న్యాయం కాదు. అదేరకంగా హిందీ సమస్య వస్తుంది. హిందీని ఆరవతరగతినుంచి అనుకుంటూ, నిర్బంధం చేస్తు న్నారు. ఎందుకంటే మనం భారత దేశంలో ఉన్నాం. వివిధ భాషారాష్ట్రాలు ఉన్నాయి. ఒక link language కావాలి. ఎల్లకాలం ఇంగ్లీషుతో ఊగలేము కదా. మా వైస్ చాన్సలర్ గారు చెప్పినట్లు 50 సంవత్సరాల తరువాతైనా replace చేయాలి. కాబట్టి దానితరువాత హిందీ రావలసి ఉంటుంది కాబట్టి ఆరవ తరగతినుంచి నిర్బంధంగా చెబుతాం అనే విషయంకూడా జయప్రదం అయ్యేటటువంటి సూచన కాదు. స్కూల్సుపైనలు పాసు కావాలంటే యూనివర్శిటీకి పోయేదానికి హిందీలో 15% వరకు వస్తే చాలు. ఒక భాషలో 15% రావడం అంటే భాష ఏమీ రాదన్నమాట. అ, ఆ లు కూడా రావు. 15% వస్తే పాసుచేసే దాని కంటె ఎందుకు వచ్చింది ఈ నాటకం? హిందీ పాసు కావలసిన అవసరం లేదు. తెలుగులో జనరల్ సబ్జెక్టులలో పాసైతే ఆ knowledgeతో ఆంధ్రదేశంలో కావ లసిన ఉద్యోగాలు చేసుకోవచ్చు. ఏ ఢిల్లీకో ఇతర రాష్ట్రాలకో వెళ్ళితే అక్కడ peons, గుమాస్తాలు ఇతర రాష్ట్రాలలో కాదు మన రాష్ట్రంలోనే చేసుకోవచ్చు. ఆఫీసర్ల లెవెల్సులో ఇతర భాషలవారితో సంబంధం ఉండాలంటే హిందీ నేర్చుకో వాల్సి వుంటుంది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులు ఉన్నప్పుడు తమిళం వచ్చినవారు ఆంధ్రలో పనిచేయాలంటే తెలుగు నేర్చుకోవలసి ఉండేది. తెలుగు second language knowledge ఉండాలని చెప్పేవారు. అది చేయవచ్చును. అది చేయకుండా హిందీ నేర్చుకుంటేతప్ప స్కూల్సుఫైనలు పాసుకావు, హిందీ నేర్చు కుంటేతప్ప ఉద్యోగం లేదు. ఈ దురదృష్టం ఎంతవరకు పోతున్నదంటే మన ఆంధ్ర దేశంలో ఆంధ్రప్రభుత్వంక్రింద పనిచేస్తున్న ంటోతు, గుమాస్తాలకు మూడు సంవత్స రాలలోపల హిందీ నేర్చుకోవలసినదానిని లేకపోతే increment యివ్వము అని ఆర్డరు పాసుచేసికూర్చున్నారు. హిందీ ఎందుకోసం నేర్చుకోమంటున్నారు. గుమా స్తావని చేయడానికి బంట్రోతుపని చేయడానికి నిత్యం కరస్పాండెన్సు చేయడానికి ఏ రకంగా ఉపయోగం. ఇది అర్థం లేదు. అందుచేత ఈ నిర్బంధం పెడితే అఖ రుకి పోలీసు బంట్రోతుకి రెవ తరువాతి చదివినవానికి హిందీ నేర్చుకోకపోతే increment రాదు. గొడవ వస్తుందని represent చేస్తే తీసివేశారు. మిగిలినవారికి ఎందుకు బలవంతం పెట్టారు? జాతీయ ఐక్యత, link language కాబట్టి ప్రతి వారు నేర్చుకోవాలంటే హిందీ నేర్చుకోవడానికి కావలసిన అవకాశాలు యివ్వాలి. అంటే నిర్బంధంచేసి నేర్చుకోకపోతే increment యివ్వము, పాసు చేయము అనే

పద్ధతి మంచిది కాదు. దానివల్ల రోజురోజు తీవ్రమైన వ్యతిరేకత తిరుగుబాటువస్తే ఆశ్చర్యపడే మనిషిని కాదు. అందుచేత ప్రాథమిక విద్యగురించి integrated course ప్రతిగ్రామంలో అమలు పరచాలి. ఇంగ్లీషు మూడవ తరగతినుంచి మానేయాలి. హిందీ ఆరవతరగతిలో నిర్బంధం చేయకండి. న్యూక్లుస్‌వరకు వదిలిపెట్టి optional చెయండి. పైతరగతిలో encourage చేయండి. ఆంతేకాని తెలుగులో బాగా వచ్చినా, లెక్కలు బాగా వచ్చినా, జనరల్ నాలెడ్జి బాగా వచ్చినా హిందీలో 15% రాలేదు కనుక పాసుచేయము అనే పద్ధతి మాత్రం నిరుపయోగమైనది.

ఇక బాలికల విద్యకు సంబంధించి, ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, సెకండరీ యూనివర్సిటీ అన్ని స్థాయిలలోను వెనుక పడివున్నారు. పురుషులలో 60 శాతము చదువుకొంటూవుంటే స్త్రీలలో 12 శాతమువరకే S. S. L. C. వరకు చదువుతున్నవారున్నట్లు లెక్కలనుబట్టి తెలుస్తున్నది. తెలంగాణాలో ఇంకా వెనుకబడివున్నారు. వీరో social welfare officers గా వేశాము. Education organisers గా వేశానుఅంటే లాభములేదు. బాలికలు చదువుకొనేదానికి దగ్గరగా న్యూక్లుస్‌ను ఏర్పాటుచేయాలి. స్త్రీలకు ఉచితముగా చదువుకొనేదానికి, అవకాశము కల్పిస్తున్నామని చెబుతూ ఇంకొక మాట అన్నారు. స్పెషల్ ఫీజు ప్రభుత్వము కట్టదు. పిల్లలే కట్టుకోవాలని అన్నారు. అసలు ఫీజులేదు కాబట్టి స్పెషల్ ఫీజులను మాత్రము ఎందుకు వసూలు చేయాలని అడుగుతున్నాను. ఆందువల్ల అదికూడ మినహాయించాలని కోరుతున్నాను.

10 వేల merit scholarships ఇస్తాము అన్నారు. Class కి 2 చొప్పున ఇస్తున్నాము అన్నారు. 1, 2 సంవత్సరాలలో బాలురకుకూడ సెకండరీ విద్యవరకు ఉచితముచేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశము అనిచెప్పారు. అందువల్ల games fee అని, library fee అని వసూలు చేస్తే ఉపయోగములేదు. అదికూడ ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక యూనివర్సిటీలలో medium of instruction గురించి చెప్పవలసివుంది. 15 సంవత్సరాలు గడచిపోయినది. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో ప్రతిసారి చర్చిస్తూవుండే ఇంకొక 15 సంవత్సరాలవరకు ఈమాట ఎత్తుకోవద్దు అని వైస్ ఛాన్సలర్ గారు అన్నారు. తమిళనాడులోని కోయంబత్తూరులో పెట్టారు. ఎవరూ రాలేదని అన్నారు. కొన్ని కాలేజీలలో కొన్ని కోర్సులు అయినా తెలుగులో చెప్పేదానికి వీలు వుంటుందేమో పరిశీలనచేసి ప్రవేశ పెడతాము అని అన్నారు. కొన్ని కాలే

జీలలో experiment గా కొన్నికోర్సులు పెడతాము అంటే అదిజయప్రదముకాదు. Medium of instruction in Telugu ఎప్పుడు చేస్తారో చెప్పండి, ఒక గడువు పెట్టండి. 1965 ఏప్రిల్ నుంచో, 1966 ఎప్రిల్ నుంచో చేస్తామని పెడితే బాగుంటుంది. Administration అంతా తెలుగులోజరిపేదానికి నిశ్చయించుకొని దానికి కావలసిన పైపుపైటర్లు తీసుకొని మొదలు పెడితే, ఆంధ్రదేశములో ఏ ఉద్యోగము కావాలన్న తెలుగులో నేర్చుకొంటేనే దొరుకుతుంది అనే ఉద్దేశ్యముతో యూనివర్సిటీలలో ఆటోమేటిక్ గా medium of instruction తెలుగు చేస్తుంది కాని ప్రభుత్వము administration ని ఇంగ్లీషులో జరుపుతూ వుంటాను. యూనివర్సిటీలోని కొన్ని కాలేజీలలో తెలుగులో నేర్చుకోండి అంటే ఎందుకు తెలుగులో నేర్చుకోవాలి అని అడుగుతున్నాను. ఉద్యోగము కోసము ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలని ఆ కొద్దిమంది ఇంగ్లీషులోనే చదివి ఉద్యోగాలకోసము ప్రయత్నము చేస్తారు. అది ఉపయోగములేని పద్ధతి. ప్రభుత్వానికి ఈవిషయములో ఒక పాలసీ వుందాఅంటే లేదనే చెప్పవలసి వుంటుంది. మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు. సెనేట్ లో చెప్పారు. చాలసార్లు ముఖ్యమంత్రులు చెప్పారు. తెలుగులోనే విద్యా బోధన. పరిపాలన కోన సాగించాలని అదే ప్రభుత్వ ఆశయమని 15 సంవత్సరాల నుంచి చెబుతున్నారు. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు చెబుతారు? అసలు దీనిని అమలు జరపడానికి తయారుగా వున్నారా? తెలుగు పైపుపైటరుకి బోర్డు ఇంతవరకు finalise చేయబడలేదు. 1958 లో స్పీకరుగారు ఓక కమిటీని వేసి 2 key boards ఇచ్చి రిపోర్టును ఇవ్వమన్నారు. మేము, కాంగ్రెసు సభ్యులు అందరము కలసి ఒకరి రిపోర్టును ఇచ్చాము. దానితో satisfy కాక ఇంకొక కమిటీని వేశారు. ఆకమిటీకూడ ఒక రిపోర్టును ఇచ్చినది. 6 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. కాని తెలుగులో administration ఎందుకు పెట్టరు అని అడిగితే తెలుగుపైపుపైటర్లు లేవు అని అంటున్నారు. ఈరీతిగా administration తెలుగు భాషద్వారా జరుపకుండా medium of instruction తెలుగులోరావడము అసంభవము. ఇలా రాకపోవడము వల్ల వచ్చేప్రమాదము ఏమంటే ఇంగ్లీషుబదులు హిందీలోనే యూనివర్సిటీలలో విద్యాబోధన చేస్తాము అనే పరిస్థితి కేంద్రము పోతున్నది అని మనవి చేస్తున్నాను. హిందీకి ఇచ్చే ప్రోత్సాహము చేసేఖర్చు, ఏ భాషకలేదు. ఈరోజున ఇంగ్లీషు medium of instruction ఏ విధముగా వుంటున్నదో ఆ విధముగా హిందీని medium of instraction గా చేయడానికి వూనుకొన్నట్లయితే అది దేశాన్ని ఐక్యముచేసే మార్గముకాదు అని, చిన్నాభిన్నముచేసే మార్గము అని చెప్పక తప్పదు. ఎప్పుడో ఇంగ్లీషుతో medium of instruction ప్రారంభించారు,

కాని ఈ రోజున జాతీయప్రభుత్వముకూడ హిందీద్వారా పరిపాలన, విద్యాబోధన జరగాలి అంటే అర్థములేని మాట అని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యాబోధన, పరిపాలన రాష్ట్రభాషలో చేసుకొనడానికి ఏమీ చేయకుండా విద్యాబోధన, పరిపాలన రాష్ట్రభాషలో చేసుకోవచ్చు అంటే అర్థములేదు. U. P. S. C. examination I. A. S. examinations వ్రాయడానికి alternative language గా హిందీనికూడ పెట్టుతాము అని ప్రతిసంవత్సరము ప్రతిపాదన చేస్తున్నారు. అది competitive examination కాజాలదు. అని చెప్పినా మరల కన్నుగప్పి ఏదోరూపముగా తీసుకొని వస్తున్నారు. ఈ రీతిగా అయితే పరిపాలన సాగడము సాధ్యముకాదు. ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగా గుర్తించవలసిన అవసరము వుంది.

ఇక యూనివర్శిటీల గురించి మనకు ఏవో ఆశలు, కలలువున్నవి. ఎటువంటి వత్తిడి లేకుండా స్వేచ్ఛగా అన్నివిషయాలు సేర్చుకొనే దానికి స్వేచ్ఛగా చర్చించుకొనేదానికి స్వేచ్ఛా వాతావరణముతో కూడుకొన్నదే విశ్వవిద్యాలయము అని మన ఆశయము. అలాంటి పరిస్థితి ఈ నాడు ఎక్కడైన వుందా ? కనీసము 10 శాతము అయినా వుందా ? అంటే లేదని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో ఆవాతావరణము లేదని స్వానుభవాన్నిబట్టి చెప్పగలను. యూనివర్సిటీలు autonomous bodies అంటారు. ప్రభుత్వము బోక్యము చేసుకోకూడదు. ప్రజలు బోక్యము చేసుకోకూడదు అని చెబుతారు. గోవిందరాజులు నాయ్డుగారు చెప్పారు. శాసనసభ్యులు బోక్యము చేసుకోబట్టే విద్య నాశనమయి పోతోందని చెప్పారు. Autonomous in University అనే పేరుతో ఏరూలు, ఏ చట్టము లేకుండా వైస్ చాన్స్‌లర్ తన యిష్టము వచ్చినట్లు పనిచేసుకొనే దానికి తయారైన సంస్థలుగా వున్నవి. తప్ప స్వేచ్ఛావాతావరణముతో ఏమీ జరగడము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. Autonomy అనే మాటకు, academic freedom అనే మాటకు ఏమీ అర్థములేదు. సెనేట్‌లో జరిగే విషయమే చూసుకోండి. ఇది అన్నింటి కన్న highest body. సిండికేట్ చేసిన ప్రతిపనిని review చేయవచ్చు. Academic council చేసిన ప్రతి పనిని review చేయవచ్చుకాని ఈ సంస్థ చేసేపని ఏమిటి ? సంవత్సరానికి 2 పర్యాయాలు కలుస్తుంది. డిసెంబరు 7వ తేదీన meet అవుతుంది. convocation కేపు జరుగుతుందనగా సెనేట్ కూర్చొని ఎజండా వేస్తుంది. ప్రశ్నలు వస్తాయి. 5, 6 గంటలు కూర్చొని లేచి పోతుంది. తరువాత మార్చి 7వ తేదీన జరుగుతుంది. ఒక ప్రక్కన పరీక్షలు వస్తూ వుటాయి. మార్చి 7వ తేదీన సమావేశపరచి గతసంవత్సరము యొక్క working report ని review చేయాలి. పాత బడ్జెటును ఆమోదించి కొత్త బడ్జెటుకు ఆమో-

దము తెలియచేయవలసి వుంటుంది. సిండికేట్ చేసిన అనేక తీర్మానాలకు ఆమోదము తెలియచేయాలి. సభ్యులు తమకు వున్న అనుమానాలను ప్రశ్నల రూపములో అడిగితే అడగవచ్చు. ఇవన్నీ 1, 2 రోజులలో అయిపోతుంది. ఒకరోజు అంటే 5, 6 గంటలు. ఇది సెనేటా? 5,6 గంటల సమావేశములో ఏమిచేయ గలుగు తారు. మార్చితరువాత డిసెంబరు వరకు సమావేశములేదు. సెనేటుకు అధికారాలు లేవు అనికాదు. Review చేసే అధికారమువుంది. కాని సెనేటు, academic council నామ మాత్రముగాఉన్నది. వైస్ ఛాన్సలర్ తన ఇష్టము వచ్చినట్లు చేసి సెనేటును అంగీకరించమని సెనేటుముందు వుంచుతారు. Autonmy in university acadimic freedom అనే మాటలు గాలికి చెప్పేమాటలు తప్ప వాస్తవముకాదు. ఆంధ్రయూనివర్శిటీకి సంబంధించి irregularities అనేకము వున్నవి. అంతకంటే గట్టిపదము ఉపయోగించకోదలచు కోలేదు. 4, 5 గురు కలసి 160 ప్రశ్నలు పంపించాము. 140 ప్రశ్నలు అంగీకరించి మిగిలిన త్రోసిపారవేశారు. ఫలానా రూలుక్రింద ఈ ప్రశ్నను త్రోసిపార వేశాము అని కారణము చెప్పరు. త్రోసిపారాసే అధికారమువుంది కాబట్టి త్రోసివేశాము అని. కాని కారణము చెప్పరు. ప్రో చాన్సలర్ కూర్చొని అది న్యాయముకాదు. ఎన్ని ప్రశ్నలు త్రోసేసి సమాధానాలు దాచాలని అనుకొంటే ప్రజలలో అంత అనుమానము పెరుగుతుంది. అడిగిన ప్రశ్నలకు స్పష్టముగా సమాధానాలు చెప్పండి అని అంటే ఏదో 2 రోజులు సమావేశము జరిగింది. జరిగిన తరువాత, జరిగిన వాటిని ఆంతటితో వదలపుండా చర్చ సారాంసాన్ని, వైస్ ఛాన్సలర్ ఇచ్చిన సమాధానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, పునరాలోచిస్తామని చెప్పిన తరువాత వాటిననన్నిటిని 40 ఐటమ్స్ క్రింద ఒక మెమొరాండం పంపించాము. అంతేగాక మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించాను. రెండు గంటలు మాట్లాడాను. కానీఏమీ ఆమలు కాలేదు. రెండవ సెనేట్ మీటింగుకు ప్రశ్నలు పంపితే 20 ప్రశ్నలు త్రోసేసి 90 వరకూ అనుమతించారు. ఎలాంటి ప్రశ్నలను అనుమతించలేదో సభముందుకు, మంత్రిగారికి దృష్టికి తీసుకువస్తాను.

"Whether there are any maximum and minimum hours prescribed for teaching staff in the medical colleges?' మెడికల్ కాలేజీలలో టీచింగ్ స్టాఫ్‌కు ఎన్ని గంటలు మాక్సిమమ్ చేయాలి, ఎన్ని గంటలు మినియమ్ చేయాలి, దానికి ఏమైనా రూల్స్ వున్నాయా, వుంటే ఆంధ్రా మెడికల్ కాలేజ్ విశాఖపట్టణంలో ఇంటిగ్రేటెడ్ కోర్స్ మొదటి సంవత్సరంలో బాటని, జ్యూయాలజి, కెమిస్ట్రీకి ఎన్నెన్ని గంటలు ఫిక్సప్ చేశారు. ఎన్నిగంటలు పనిచేస్తున్నాము అనే ప్రశ్నవేశాను. ఇది విశ్వవిద్యాలయ రహస్యాలను బైటపెట్టే, విశ్వవిద్యాలయంను అప్రదిష్టపాలు చేసే ప్రశ్నకాదు. ఈ ప్రశ్నను గత డిసెంబరులో

డిస్ ఎలౌవ్ చేశారు. మార్చిలో కూడా డిస్ ఎలౌవ్ చేశారు. ఎందుకు డిస్ ఎలౌవ్ చేశారని అడిగితే మా రూల్స్ ప్రకారం చేశామనే చెబుతారు కాని వేరే కారణం చెప్పరు. కొన్ని ప్రశ్నలలో ఎ. బి. సి. లు వుంటే ఎ కి సమాధానం ఇస్తారు. సి కి మా నేస్తారు. ఎందుకు సమాధానం ఇవ్వరు అడిగితే డిస్ ఎలౌ చేయటానికి మాకు రూల్స్ వున్నాయి, ఆ రూల్స్ ప్రకారం డిస్ ఎలౌవ్ చేస్తాము, దాని గురించి అడిగే అధికారం మీకు లేదు అని చెబుతారు. సప్లిమెంటరీస్ వేస్తామంటే వారికి ఇష్టం అయితే సమాధానం ఇస్తారు, లేకపోతే వాటిని కూడా మానేస్తారు. ఈ సారి ప్రో ఛాన్సలర్ లేరు కాబట్టి అధ్యక్షత వహించేది వైస్ ఛాన్సలరే, సమాధానాలు చెప్పేది వైస్ ఛాన్సలరే, ప్రతి పని చేసేదీ వైస్ ఛాన్సలరే. భారత దేశంలోని మిగిలిన వైస్ ఛాన్సలర్స్‌ను నేను ఈ రోజు కామెంట్ చేయకపోయినా డిక్టేటర్ ఎక్కడయినా వున్నారంటే, అధికారాలు తక్కువ వున్నా వున్న అధికారాలను వెదజల్లే డిక్టేటర్ ఎక్కడయినా వున్నారంటే ఆంధ్రా యూనివర్శిటీ వైస్ ఛాన్సలర్ వున్నారు. ఆయనకు ఏ రూలు అవసరములేదు. ఏ చట్టము అవసరములేదు. ఏమిటి మీరు చేస్తున్నారని అడిగితే ముప్ఫయి సంవత్సరాలుగా ఇలా ఇది జరుగుతున్నది. రామలింగారెడ్డి గారు వున్న కాలంలో, రాధాకృష్ణన్ గారు వున్న కాలంలో, కృష్ణాగారు వున్నప్పటి నుండి ఇదేవిధంగా జరుగుతున్నది, 5, 6 గంటలకంటే ఎక్కువకాలం సెనేట్ లేదు. ఇప్పుడు మీరు గొడవ చేస్తుంటే ఈ రోజు 85 ప్రశ్నలు ఎలా చేశాను అని కొత్త ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రవేశ పెట్టినట్లు మాట్లాడుతారు. అసలు మొన్న జరిగింది ఏమిటి? మొన్న 50 ప్రశ్నలు వచ్చాయి. ప్రతి సప్లిమెంటరీకి అడ్డమే ఎందుకు చేశారని అడిగితే కారణం చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అది మా రూల్ అంటే దానితోనే సంతృప్తి పడి ఊరుకోవాలి. ఈ రోజు చెప్పింది గతసారి చెప్పిన దానికి పరస్పర విరుద్ధంగా వుందని అంటే లేదు సరిగానే వుందని అంటారు. కావాలంటే సెనేటుకు ఎక్కువ అధికారాలు వుండేటట్లు చేయించండి అంటారు. వున్న అధికారాలు మాకు చాలయ్యా, కొత్త అధికారాలు అక్కరలేదు, వున్న అధికారాలను ఆమలు చేయించండి అంటే చేయరు. ఏ ప్రశ్న అడిగినా ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరంలేదు, లెట్ అజ్ ప్రొసీడ్ టు ది నెక్ట్స్ బిజినెస్ (let us proceed to the next business) 150 ప్రశ్నలలో 50 ప్రశ్నలు ఆయ్యేసరికి మూడుగంటలు అయినది. మిగిలిన 100 ప్రశ్నలు వదలివేశారు. అన్ని ప్రశ్నలు చర్చించటానికి రెండు రోజులు కేటాయించండి, ఇతర సమస్యలకు రెండు రోజులు కేటాయించండి. సెనేట్ నాలుగైదు రోజులు వుండేటట్లు చూడండి; అంటే 9 వ తేదీ పరీక్షలు వున్నాయి. ఈ రోజు 7 వ తేది అని, సమాధానం ఇస్తారు. ఎల్లుండి పరీక్షలు

పెట్టుకొని ఇవాళ సెనేట్ మీటింగ్ ఎవరు పెట్టుకోమన్నారు? ఎజెండాలోని విషయాలు చర్చించటానికి అవకాశం లేకుండా బడ్జెటు ఆమోదంకోసం, గత సంవత్సరం రిపోర్టు ఆమోదించటం, ఇవన్నీ ఒకరోజులో పూర్తి చేయాలనుకోవటం సరైన పద్ధతి కాదు; అని రైజ్ చేస్తే అది సరైనదే అని చేతులు ఎత్తేవారు వున్నారు. 30, 34 తప్ప అంతా చేతులుఎత్తే వారే. మేము అపోజిషన్‌గావుండి మీరు త్రెజరి బెంచెస్‌లో కూర్చున్నారని విచర్శించటానికి మేము ఇక్కడకు రాలేదు, దానికి మాకు ఎసంబ్లివుంది. అక్కడ ఆవి చూసుకొంటాము. ఇక్కడ కొన్ని రూల్స్ ప్రకారం జరుగవలసినవి జరుగటంలేదు, కాని మా దృష్టికి వచ్చినవి అని చెప్పినా వినిపించుకోక మా రూల్ ప్రకారం తోసేస్తాం అంటే ఇలావుంటుంది. అక్కడ జరిగిన కొన్ని విషయాలు సభ ముందుకు తీసుకువస్తాను. సీటింగ్ విషయంలోకూడా సెనేట్‌లో దెబ్బలాట ఎందుకు? ఎక్కడ కూర్చోమన్నా కూర్చుంటాము కాని దానికీ ఒక సూత్రం వుండాలి. సిండికేట్ సెనేట్ కన్నా పై స్థాయి కాబట్టి వారికి పై స్థానంఇస్తే అభ్యంతరంలేదు. స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థానం ఇస్తే మాకు అభ్యంతరంలేదు. వీరిద్దరిని మినహాయించిన తరువాత మిగిలిన సెనేటర్స్ అందరనూ ఒకే హోదాలో చూడాలి. ఆ రకంగా యూనివర్శిటీలో జరుగుతున్నదా అంటే లేదు. ఆఫీసర్లకు ఎక్స్ ఆఫిషియో సెనేటర్స్‌గా వచ్చి వారికి సిండికేటర్స్‌తో పాటు స్థానం ఏర్పాటుచేసి వారికి ప్రయారిటి ఇస్తున్నారు. వారు సిండికేటర్స్‌కారు, స్త్రీలు కారు అయినా వారికి మొదటి స్థానం ఇచ్చివారికి మించి మీకు స్థానంలేదు అని అంటున్నారు. ఇది సరైనపద్ధతికాదని నేను గత సెనేట్ మీటింగ్‌లో చెబితే మీరు చెప్పింది దృష్టిలో పెట్టుకొని నెక్స్ట్ టైమ్ చూస్తానని చెప్పారు. అప్పుడు అక్కడ హాజరయిన శాసనసభ్యులు వున్నారు. ప్రో ఛాన్సలర్ వున్నారు, ఈ రోజు కావాలని, పని పెట్టుకొని పాత సీటింగ్ పెట్టారు. అదేమిటని నేను అడిగితే మీకు ఎరేంజ్ చేసిన సీట్‌లో మీరు కూర్చోవాలన్నారు. వైస్ ఎదురుగా కూర్చుంచే ప్రశ్నలు అడగటానికి వీలుంటుంది. ఎక్కడో మూల కూర్చుంచే చూడటం సాధ్యంకాదు కనుక నేను ఎవరికి అడ్డం లేకుండా ప్రత్యేకంగా కుర్చీ వేసుకొని కూరున్నాను. నీ సీట్‌లో నెనక్కువెళ్ళి కూర్చోవాలి అన్నారు. మీరు సిండకేటర్స్, స్త్రీలు కాని ఉద్యోగులకు, ఎక్స్ ఆఫిషియో సెనేటర్స్‌కమందు ఎందుకు స్థానం కల్పించారు అని అడిగితే అది మాఇష్టం, రూల్స్‌ను నువ్వు ఒకే చేస్తావా లేదా అని అడిగారు. మిగిలిన ఎమ్. ఎల్. ఎ. లు ఎందుకు వచ్చిన దెబ్బలాట అని ఊరుకొంటారు. నాలాంటి మొండివాడు సరైన పద్ధతి కాదంటూ దెబ్బలాడ తాడు. దానిమీద కొంతసేపు ఘర్షణ జరిగింది. కేవలం సీటింగ్ విషయంలోనే కాక, ప్రతి విషయంలోనూ వైస్ ఛాన్సలర్‌తో ఎంతసేపని దెబ్బలాట ఆడాలని,

చివరకు వైస్ ఛాన్సలర్ నా రూలింగ్ ప్రకారం చేస్తావా లేదా అని అన్నారు. ఆ పిదప నేను ప్రతి ప్రశ్నకు సప్లిమెంటరీలు వేద్దామంటే ఆడ్డు రావటం జరిగింది. 30, 40 ప్రశ్నలు అయ్యాక విసుగెత్తి ఒకటి నెనేటర్ ద్వారా ప్రశ్నలు వదలిపెట్టమనటం జరిగింది. ప్రశ్నలలో జరుగుతున్న అవకతవకలను గురించి అడుగుతున్నప్పుడు కోపం ఎందుకు? వారికి సమాధానం చెప్పటం ఇష్టంలేక సప్లిమెంటరీలను ఎలా చేయకుండా చివరకు కొన్ని వదలేసి సైమ్ అయిందని అంటారు. ఇది ఏరీతిగా ఎకడమిక్ ఫ్రీడమ్? ఏ రీతిగా యూనివర్శిటీ ఎటానమి అనిఅడుగుతున్నాను. ఇది ఏరీతిగా ఎకడమిక్ ఫ్రీడమ్? ఏ రీతిగా యూనివర్శిటీ ఆకాడమీ అని నేను ఏఏ ప్రశ్నలు వేసినది చెబితే అది ఎంతలా కొలది అవుతుంది. మా దగ్గర క్వశ్చన్స్ ఉన్నాయి. ఎలాక్వశ్చన్స్ చేశారు. ఎలా చేసిన క్వశ్చన్స్ వేసిన సప్లిమెంటరీస్ ఇవన్నికూడా వున్నాయి ఆ రికార్డు కావలసినంత వుంది. తగువాత యీ ప్రశ్నలు అన్నిటిలో మేము తెచ్చిన విషయాలు ఏమిటి? ఈ యూనివర్శిటీలో జరుగుతున్నటువంటి గొడవలను గురించి మేము తెచ్చిన విషయాలు ఏమిటి? మేము అడిగినది ఏమిటన్నట్లయితే లెక్చరర్స్‌ను అపాయింటు చేసేటప్పుడు రీడర్స్‌ను అపాయింట్ చేసేటప్పుడు ప్రొఫెసర్స్‌ను అపాయింట్ చేసేటప్పుడు న్యూ అపాయింట్‌మెంట్స్ వేసేటప్పుడు కొత్తగా ప్రమోషన్స్‌చేసేటప్పుడు కొన్ని రూల్సు వున్నాయి. ఉన్నాసరే ఆ రూల్సుసుబట్టి చేస్తున్నారా? చేయడం లేదు. దేనినిబట్టి చేస్తున్నారు. ఆ వైస్‌ఛాన్స్‌లర్‌గారికి, లేకపోతే ఆ సెండికేట్‌కి వారు వారికిష్టమువచ్చిన మనిషికి ఏ ఉద్యోగం కావాలంటే ఆ ఉద్యోగం ఎప్పుడు ఏ రూలు కావలసివస్తే ఆ రూలు మానిపేసేయడం, ఏ రూలు తొక్కిపారేయడం జరుగుతున్నది. వారికిష్టము వచ్చిన కొత్తరూల్సు వస్తున్నాయి. ప్రతి దానికి ఒక్కొక్క రకమైనటువంటి ఒక రూలు. రూల్సు ప్రకారం చేయడమనేది లేనేలేదు. ఏమనిషికి అనుకూలం కావాలంటున్నారో ఎవరు కావాలనుకుంటే వారికి తగినట్లు కొత్త రూల్సు వస్తాయి. పాత రూల్సు పనికొస్తే పాత రూల్సు వస్తాయి. కాని కొన్ని రూలు పెట్టి ఆ రూల్సు ప్రకారం చేసేదానికేమిలేదు. పోస్టు చూసుకున్నప్పుడు ఎడ్వర్ టైజ్ చేయకుండా ఒకవేళ ఎడ్వర్ టైజ్ చేయవలసివస్తే ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ ఎవరికి అర్థంకాని రీతిగా ఎడ్వర్ టైజ్ చేసి తనకు యిష్టం వున్నవాళ్ళకు ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ ఉన్నాయని చెప్పి ఎపాయింట్ చేసిన కేసెస్ ఉన్నాయి. అందుచేత కేవలం పక్ష పాతంతో యీ ఉద్యోగాలు లెక్చరర్ పోస్టును నింపేటప్పుడు గాని ఏవైనా పోస్టును ఫిలప్ చేసేటప్పుడు కాని అనేక ఉదాహరణలు వున్నాయి. అవన్నీ అడిగితే కొంచెం కష్టంగానే ఉంటాయి, కంఠకంగానే ఉంటాయి. కాని దిద్దుకునే దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా అంటే ఏమీలేదు. ఈ పర్యాయం తానే అధ్యక్షులు కాబట్టి రూలెట్.

రూశాట్ అని చెప్పడం తప్పితే యింకేమీ లేదు. ఇంకా వివరాలు కావాలంటే నాదగ్గర వున్నాయి. సరే, ఏదో సిండికేటులో ఏదో సబ్ కమిటీని వేశారు. ఈ ఇరిగ్యులారిటీస్ను గురించి యిదివరకు చర్చకు వస్తే దానిని విచారించే దానికి సిండికేటు నుంచి అబ్బాసిగారి అధ్యక్షతన క్రింద ఒక సబ్ కమిటీని వేశారు. అసలు సిండికేటు మీదనే మా చార్జెస్ అయితే ఆ సిండికేట్ సబ్కమిటీవారు నిజమైన విషయం బయట పెడతారా అని అడుగుతున్నాను. ఏదో వైస్ ఛాన్స్లర్ మీద చెబితే వైస్ ఛాన్స్లర్ వ్యతిరేకంగా సిండికేటు ఏదైనా చెబితే అర్థంవున్నది. అసలు ఆ సిండికేట్ వైస్ ఛాన్స్లర్ పిరందరూ కలసి చేస్తున్నారు; అని చెబితే యీ ఉద్యోగస్థుల కమిటీ వేస్తే ఏమిటి? కొన్ని నెలలు అయింది ఇంతవరకు ఆ రిపోర్టు బయటకు రాలేదు. ఎప్పుడు వస్తుందో మాకు తెలియదు. ఏమి చేస్తున్నారో మాకు తెలియదు. ఈ లోపల జరిగే అక్రమాలన్నీ జరిగిపోతున్నాయి. ఇంతేకాదు, 135 టీచింగ్ పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి. సంవత్సరంనుంచి, రెండేండ్లు నుంచి ఖాళీగా వున్నాయి. దానిని గురించి డిసెంబరులో కేకలేస్తే, ప్రశ్న వేస్తే త్వరగా భర్తీ చేస్తామన్నారు. మొన్న మార్చిలో అడిగితే 22 పోస్టులు లెంపరరీగా భర్తీ అయినాయన్నారు. మిగిలిన 113 ఎమిటి? ఎందుకని చేయలేదు. మాకు ఒక పేట్రన్ ఉన్నడు; ఎంతమంది టీచర్స్ఉండాలి. ఎంతమంది ప్రొఫెసర్స్ ఉండాలనేది అన్నారు. ఇన్ని ఉద్యోగాలు ఖాళీగా పెడితే విద్యార్థులను ఏ విధంగా కోచప్ చేస్తున్నారు అని అడిగితే మేము కొత్త కమిటీని ఒక దానిని వేశాము, యీ టీచింగ్ పేటన్ అంతా మార్చదలచుకున్నాం, ప్లాక్ పేట్రన్ దానినిబట్టి వస్తుంది; ఆ ఫైనల్ రిపోర్టు వచ్చేదాకా మేము యీ టీచర్స్ పోస్టును ఫిలప్ చేయలేదని చెప్పారు. ఇవి ఎక్కడి రూల్సో నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు. ఏ నాడో శాంక్షన్ అయిన పోస్టును ఫిలప్ చేయకుండా మేము ఏదో కొత్త పేట్రన్ వచ్చేదాకా పెట్టుంటాంలేదు, అయితే 22 ఎందుకు తీసుకున్నారు అంటే దానికి సమాధానంలేదు. కొన్ని కొత్త పోస్టులు సృష్టిస్తున్నారు. కొత్త వాళ్ళకు ఉద్యోగాలు యిస్తున్నారు. ఆ పేట్రన్, ఆ సబ్కమిటీ రిపోర్టు వచ్చేదాకా ఎందుకని ఆగరు. అంటే యీ అత్యంత అవసరం కాబట్టి తనకు యిస్తుంటే ఇచ్చిన ప్పుడు అవసరం అవుతుంది తనకు యిస్తుంటే లేనప్పుడు అవసరంకాదు. దీనికి సూత్రం ఏమిటి? ఆఖరుపని మార్చి 31 వ తారీఖు నెలాఖరు జరుగుతూ వున్నది. మూడవ తారీఖున సర్క్యులర్ ఇన్యూ చేశారు 40 మంది టీచర్స్ను, లెక్చరర్స్ను, డిమాన్స్ట్రేటర్స్ను యీ ఉద్యోగాలు.యింటర్వ్యూతో పూర్తి; లేపు నెలవు వచ్చేలోపల యీ ఉద్యోగాలు పూర్తి; అని ఇది ఎందుకయ్యా యీ ఆర్డర్లు వేశావు అంటే, 135 పోస్టుల పర్మనెంటివి వుంటే నీవు అందులో లెంపరరీగా ఫిలప్ చేసినవి 22 ఉంటే నలభైరండిని

తీసివేయమని కొత్త ఆర్డరు ఏమిటి అంటే వచ్చే ఏడాది అవసరమయితే పెట్టుకుంటాము అంటారు. ముందు అవసరం లేకుండా ఎవరు వేసుకోమన్నారు. అవసరం కనుకనే తీసుకున్నారు. వాళ్ళకు నల్లటి ముందికి నోటీసు యివ్వడం జరిగింది. ఇది ఎక్కడి న్యాయం అంటే న్యాయమేట. దానికి ఒక రూలు గైడు అనేది ఏమీ కూడా లేదు. ఆఖరుకి యీ రకంగా జరుగుతోంది. సరే ప్రమోషన్ చేసేటప్పుడు యిష్టం వచ్చినట్లు ఫేవరేటిజమ్ తప్ప ఒక రూలు, ఒక సిద్ధాంతం, ఒక మేరిట్ అనే ప్రిన్సిపుల్ ఆంధ్రా యూనివర్సిటీలో జరుగుతుందనేది ఏదీలేదు. నేను యీస్టేటుమెంట్సు యిక్కడ చేస్తున్నానంటే నా బాధ్యతతో పూర్తి బాధ్యతతో నేను కన్‌విన్స్ అయినాను కనుక చేస్తున్నాను కాని ఏదో పత్రికలలో వచ్చిందో లేక యింకో విధంగా ఆపా మాషీగా చెప్పిన విషయాలు మాత్రంకావు. అది నా మెమొరాండంలో వున్నది. మెమోరాండంను సమగ్రంగా చేసి 40 పాయింట్ల మీద మీరు చర్య తీసుకోవలసి వుంటుందని దృష్టికి తెచ్చినటువంటి విషయాలు వున్నాయి. ఆఖరుకు ఒక చిన్న విషయం చెబుతాను. అక్కడ యూనివర్సిటీలో యీ సెనేటు సభ్యులు తమ కర్తవ్యాన్ని ఏ విధంగా నిర్వహిస్తున్నారో ఒక చిన్న ఉదాహరణ. ఇది ఏమిటంటే ఎమ్. ఇ. కెక్ ఎగ్జామినేషన్స్ కొత్తగా పెట్టారు. పెట్టినప్పుడు వాళ్ళ ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు ఎంత ఉండాలి? ట్యూషన్ ఫీజు ఎంత ఉండాలి అనేది చర్చకు వచ్చింది. సిండికేటు చేసిన తీర్మానం ఇది అని చెప్పి–

The Syndicate at its meeting held on 27th February, 1964, resolved that M. E. examination fees be fixed as per M. Tech grades. As M. Tech examination fee for the first year is Rs. 50 the examination for each of the three semester examinations and also for submission of thesis at the end of the fourth semester.

సిమిస్టర్ అనే ఎకడమిక్ లాంగ్వేజ్ అనుకోండి. ఎమ్ కెక్. వన్ ఇయరు కోర్సు అయితే సంవత్సరానికి ఎనిమిది పేపర్లు ఉంటాయి. సంవత్సరం ఆఖరున ఒక పరీక్ష పెడతారు వాళ్ళకు ఏమిటంటే 50 రూపాయలు ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు క్రింద పెడతారు. ఈ వన్ ఇయర్ కోర్సును టూ సిమిస్టర్స్ క్రింద డివైడ్ చేసి రెండు పరీక్షలు పెట్టారు. ఫస్ట్ సిమిస్టర్ అని, సెకండ్ సిమిస్టర్ అని. అందుచేత ఒక సిమిస్టర్ అనస్థాడు ఒక దానిలో నాలుగు, పేపర్లు పెడతారు, రెండవ దానిలో నాల్గు పేపర్లు పెడతారు. అందుచేత స్టూడెంటు నేర్చుకోవలసిన సబ్జెక్ట్సు ఆ ఎనిమిదే, ఆన్సరు చేయవలసిన సబ్జెక్ట్సు ఆ ఎనిమిదే. అయితే ఒక వర్యాయం సంవత్సరం ఆఖరున నాల్గు,

సబ్జెక్ట్స్ చూప్పున పరీక్ష చేస్తారు. నాల్గు, నాల్గు చేసే పద్ధతి పెట్టిన తర్వాత యీ సిమిస్టర్స్‌కు సంవత్సరానికి సమానం అని లెక్క-కట్టి ఒక్కొక్క సిమిస్టర్‌కు 50 రూపాయలని వేశారు. అంటే ఎమ్. టెక్ వాళ్ళకు 50 రూపాయలు పరీక్షలకు అయితే వీళ్ళకు నూరు రూపాయలు. సిండికేటు చేసిన దానిని ఇది వ్యతిరేకం అంటే ఇది సరైనదే పొమ్మంటారు. ఇది సరైనదికాదు తగ్గించాలని పెడితే ఓటుకు పెడితే మిగిలిన ప్రొఫెసర్స్ చేతులెత్తారు. మేము ఒక మున్గురం మాత్రం ఇది సరైనది కాదని ఓటు చేశాము. దీనిని గురించి కొందరు కన్‌వినర్స్ అయి వుండవచ్చు. కాని నాకు కనపడినది ఏమంటే కన్‌వినర్స్ అయి చేతులెత్తడానికి నాకేమీ కనపడలేదు. రెండవది వాళ్ళకు స్పెషల్ ఫీజు పెట్టారు, ఎమ్. ఇన్‌స్ట్రూమెంట్స్‌కు. గేమ్స్ ఫీ, లేబరేటరీ ఫీ, రీడింగురూం ఫీ, సైన్స్ ఫీ అని చెప్పి వాళ్ళు చెప్పినది ఏమిటంటే మిగిలిన కొల్లిక్ల్ కోర్సెస్‌లో వాళ్ళకు ఏవీ స్పెషల్ ఫీజ్ లున్నాయో అవే వీళ్ళకూ వర్తింపచేయాలి. కాని రెండు రెట్లు వర్తింపచేశారు. ఇది ఎక్కడి న్యాయమయ్యా ?

కొంపరరీ చైర్‌మన్ :— సెనేటర్సు కాండక్టు గురించి మాత్రం చెప్పవద్దు. సెనేటర్సు యీ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని చెప్పి ఆ యింప్యుటేషన్ చేయవద్దని వారిప్రార్థన.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— వైస్ ఛాన్స్‌లర్స్‌ను చేసినపుడు సెనేటర్సును ఎందుకు చేయకూడదు ?

Temporary Chairman :— There should be no imputation.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— సరే అనుకోండి. అక్కడ ఏదో సమస్య వస్తూ వున్నది. వచ్చిన చిక్కు అది.

Temporary Chairman:— That is different; Administration is different

కొంపొరరీ చైర్మన్ :—వారు చేతులు ఎత్తారు అని యీ రకమైనటువంటి

శ్రీ పి. సుందరయ్య .—వాస్తవం అది. ఫేఫొట్టఅరడి అది.

Mr Temporary Chairman :— That is conduct and there should be no imuptations.

Sri S. Sundarayya :—I am only giving the fact. All the senators, except we, raise the hand.

నేను అంతకన్నా ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు. నేను చెప్పేది అక్కడ వున్నవాళ్ళ గురించి, లేనివాళ్ళ గురించి కాదు. నేనడిగేది ఏమిటన్నట్లయితే నిజమేనా, డిఫరెన్సి యేషన్ ఉన్నదా అని. ఉన్నది. ఐతే ఎందుకు చేస్తున్నారు? సమాధానంలేదు. కాని మళ్లీ దానిని దీనిని సమానం చేయమని ఓటుకు పెడితే ముగ్గురుతప్ప మిగిలిన వాళ్ళంతా దానికి ఓటు చేశారు. ఇదీ జరిగింది. ఇంక స్టూడెంట్సు సమస్యలు వచ్చి నప్పుడు, యీ బి. ఏ. ఫస్టు ఇయర్, సెకండు ఇయర్ వచ్చినప్పుడు ఎకడమిక్‌గా ఏమి టంటే, పనికి రాదు. వాళ్ళు తప్పకుండా పెట్టిన పరీక్షలు పాసైతేగాని వాళ్ళు ముందుకు రారు అందుచేత పాస్ కావలసినదే డిసెక్షన్సు జరుగవలసిందే అన్నారు. సరే ఇక ఎకడమిక్ కాన్సిల్‌కు మాకు చెబ్బలాటలు ఉన్నాయనుకోండి. ఆ విషయం వేరే సంగతి. ఏ రీతిగా జరుగుతోంది. ఇక ఆఖరుకు చెండర్సుకు వస్తే యిట్టము వచ్చిన వాళ్ళకు హాస్టలులో యీ భోజనం వగైరాలకు చెండర్సు పిలవమంటే పిలుస్తామంటారు గాని పిలవరు. అక్కడ హాస్టల్సులో పనిచేసే వాళ్ళకు జీతాలుకొంచెం ఎక్కువ యివ్వమంటే లేదు, యూనివర్శిటీ ఎంప్లాయీస్ యూనియన్‌ను గుర్తించ మంటే ఇది ట్రేడ్ యూనియన్ కాదు, ఇది యూనివర్శిటీ ఇక్కడ గుర్తించే సమస్య ఏదీ లేదు అంటారు. ఇక అక్కడ వార్డెన్సును ఏర్పాటు చేస్తారు ప్రొఫెసర్సును. స్టూడెంట్సు అంతా వచ్చి చెప్పేకొద్దీ ఏమిటంటే ఆయా యీ ప్రొఫెసర్సు ఏమిచేసినా యీ లెక్చరర్స్ ఏమి చేసినా మేము నోరెత్తేదానికి వీలులేదు. మేము ఏమన్నా నోరెత్తితే రేపు పరీక్షలలో ఏమి చేస్తారో అని చెప్పేసి మేము నోరు మూసుకొను జాగ్రత్తగా ఉండవలసి ఉంటుందని చెబితే దానికి సమాధానం ఏమి యిచ్చారు. వార్డెన్సు ప్రొఫెసర్సో, లెక్చరర్సో అయినట్లయితే స్టూడెంట్సుగుంచి శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. స్టూడెంట్సుకును యీ లెక్చరర్స్‌కును అవినాభావ సంబంధం ఉంటుంది కాబట్టి స్వేచ్ఛగా తమ కష్ట సుఖాలు యీ ప్రొఫెసర్సుతో, లెక్చరర్సుతో చెబుతారు; అని చెప్పేసి అందుచేత ఇది పెట్టామని చెబుతారు. మంచి ఉద్దేశమే కావచ్చు కాని జరిగేదిమాత్రం దానికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. అందుచేత ఏమిటంటే ఇలాంటివి అనేకము ఉన్నాయి. నేను యింకా ఈ రకంగా ఎన్నెన్నో చెప్పగలను అనుకోండి. ఈ రోజు ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ యాక్టు మార్పుచేయాలన్నా సెనేటుకు ఎక్కువ అధికారాలు యివ్వాలనా, సెనేటు కాంపోజిషను మార్చాలన్నా సిండికేటు ఏ అధికారాలు ఉండాలి అనే విషయాలను గురించి యీరోజు చెప్పదలచుకోలేదు. యీ రోజు ఉన్నవి సక్రమంగా వినియోగించుకుంటే అవి ఉప

యోగం చేసుకోవచ్చు. ఉపయోగించుకోలేకపోతే ఇక ఏ చట్టం చేసినా యీగతే దానికి వదుతుంది. ఇది ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. ఏమి చేయాలని మేము మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము. అటానమీ ఆఫ్ యూనివర్సిటీ, అటానమీ ఆఫ్ ఎకడమిక్ కోర్సెస్ అని చెప్పేసి వాళ్ళ యిష్టము వచ్చినది చేస్తున్నా సెనేటులో అడిగినా లేదు శాసన సభలో అడిగినా లేదు మరి అటానమీ కాబట్టి మనము యూనివర్సిటీమీద దాడి చేస్తే మంచిది కాదని యిక్కడ ఒప్పుకోము అంటే ఏమి చేయాలి. ఈ జరుగుతున్నటు వంటి అవకతవకలకు ఏమి చేయాలో తమను కోరుతున్నాను. అందుచేత ఏమిటన్నట్ల యితే నాకు తోచినది ఏమిటంటే యీ సమాజంలో యింతకన్నా మనము చేయగలిగింది ఏమీలేదు రోజూ ఎక్కడవీలుదొరికితే అక్కడ శాసనసభవేదికలో, బహిరంగ వేదికలో సెనేటునివేదికలో ఎక్కడ వీలుదొరికితే అక్కడ యీజరుగుతున్న అన్యాయాలనుగురించి చేసి నిబ్బరంగా కేకలెయ్. కొంత కాలానికి ఆ కేకలు వినిపించేకొని ప్రజలంతా కూడా లేచి యీ పద్ధతి పోవాలంటే పోతుంది తప్పితే యింకొక మార్గం ఏమీ కూడ కనపడదు. అది ఉన్న పరిస్థితి, అక్కడ జరుగుతున్నది. అంతే కాదు అసలు యీ సిండికేటులో ఫైనాన్స్ సెక్రటరీ, ఎడ్యుకేషన్ సెక్రటరీ, డి. పి. ఐ. గారిని ఇట్లాగ కొంత మంది ఆఫీసర్సును స్థానిక కలెక్టరును సిండికేటులో మెంబర్సును చేశారు. వాళ్లు తమ ఆఫీషియల్ డ్యూటీస్‌ను చేసి సిండికేటులో తమ పాత్ర నిర్వహించి ఆ యూనివర్సిటీ నడిపేదానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటారా అంటే లేదు. ఆఫీషియల్ అక్కడ ఉండడం నిరుపయోగం అని చెప్పినా దృఢమైన అభిప్రాయం. పైగా దానిలో సభ్యులు కాకపోతే కొన్ని విషయాలలోనైనా జోక్యం కలుగజేసుకొనే దానికి నాము మాత్రం సభ్యులు వాళ్లకు తీరికలేదు. హాజరు ఆయ్యేదానికి. ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు. చేసిన తరువాత, ఈ Syndicate సభ్యులుగా దానికంతా బాధ్యులు వాళ్ళేనని చెప్పేదానికి ప్రయత్నం చేస్తే చేయవచ్చు. అందుచేత వెను వెంటనే పని చేసినా, చేయక పోయినా ఇతరులమీద కేకలు వేసినా, ఈ ఉద్యోగస్తులను నమ్మేదానికన్నాకూడా ఆ Syndicateనుంచి Senate నుంచి తీసి పారేయమనండి. ఎందుకంటే వాళ్ళు పనిచేయరు. వాళ్ళకు time లేదు. ఆ పరిస్థితులలో వాళ్ళు అక్కడ ఉండి అక్కడ జరిగిన నాటన్నిటికి, తమ ముద్ర వేసుకొని కూర్చుంటే మాత్రము ఉపయోగము లేదు. ఈ రోజు దాదాపు అది జరుగుతూ ఉన్నది. అసలు విద్యార్థులు examination విషయంలో, చదువు చెప్పే పద్ధతిలో, వాటన్నిటిని గురించి చాలా ఉన్నది. అవన్నీకూడ ఈ రోజు శాసనసభమీద వివరంగా చెప్పదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే అవన్నిచాలా లోతుకు పోయే విషయాలు. అవన్నీకూడా అక్కడ Vice-Chancellorదృష్టికిగాని, లేకపోతే Regis-

trar దృష్టికిగాని, మంత్రుల దృష్టికిగాని తీసుకరాకుండా ఏదోమొదటి పర్యాయము దొరికిందేసందు అని బట్ట బయలు చేయడంకాదు. వాళ్ళను బట్టబయలుచేస్తే వచ్చినఉప యోగం ఏమిటి? ఇవన్నీజరగకుండా, మన విశ్వవిద్యాలయాలు కొంచెం ఖచ్చితంగా నడపాలనే ఉద్దేశ్యంతో చూస్తే, వాళ్లు దానికి ప్రతిబంధంగాఉన్నారు. ఈవిధగా30 ఏళ్ళనుంచి వస్తూఉన్నదని చెప్పవచ్చు. 30 ఏళ్ళు కాదు 300 ఏళ్ళనుంచికూడా ఉండ వచ్చు. కాని ఆపాత పద్ధతిలోనే ఈరోజుకూడావాటినినడపాలంటే మాత్రం University autonomous అని పేరు పెట్టుకొన్నా academic freedom అని పేరు పెట్టుకొన్నా, British వాళ్ల కాలంలో, వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా అటువంటి freedom of autonomy తప్ప జాతీయ ప్రభుత్వానికి ప్రజలచేత ఎన్నుకొన్న ప్రభుత్వానికి, మీరు బోక్యం చేసుకొనేదానికి వీలులేదు. మా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేస్తామని, విద్యా విషయాలు మాకే తెలుసు అంటే మాత్రం, ఆ విధానం సరి అయినది కాదు. ఆ యా subjectsలో వాళ్ళు proficient కావచ్చు. Professors కావచ్చు. నేను దేంట్లోను profecient కాదు. నేను pass అయింది Metriculation మాత్రమే. Academic qualificationగురించి కాదు. నేను చెప్పేది. కాని వాళ్ళు చేసే పనులు ఈ రకంగా జరుగుచున్నప్పుడు, ఇదేదో మేము విద్యావేత్తలంతా కలిసి ఆలోచిస్తాము. మీకేమీ తెలియదు అన్నట్లయితే, ఈరోజు గోవిందరాజులు నాయుడుగారు చెప్పారు. కాసన సభ్యులు యీ విద్యా విషయంలో బోక్యము చేసుకోకుండా ఎంతో దూరము ఉంటే, అంత విద్య బ్రతుకుతుంది, లేక పోతే విద్యా విధానము నాశనం అయిపోతుందని, అసలు, ఇలాంటి Vice-Chancellors, Professors ఉన్నంతకాలము అసలు విద్యా విషయాలు బాగుపడవు, students బాగుపడరు. నేను కొంత broadగా చెప్పాను. నేను చెప్పేది, ప్రతి ఒకదానికి నేను రుజువు చేసేదానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. మళ్ళీ అబ్జాన్ కమిటీ అంటే ఉపయోగం లేదు. ఎందుకంటె వాళ్లు వాటన్నింటిలో భాగస్వాములవు తారు. ఇప్పుడు వీదో రిపోర్టు వ్రాస్తామంటున్నారు. ఎవరికి వ్రాస్తారు. ఎప్పుడు వ్రాస్తారు. తెలియడం లేదు. అందుచేత మావ ఉన్న విషయాలు చెప్పడానికి మంత్రిగారితో కూర్చోమంటే కూర్చుంటాము. మాకు వచ్చిన facts చెబుతాము మా అవగాహన తప్పు అని చెప్పనివ్వండి. అంతేగాని, బుకాయించి అక్కడ మీరు supplementaries వేసేదానికి వీలులేదంటే, అక్కడ వేయకుండా ఉంటే ఉంటాముకాని, బయట ఊరికే ఉంటారా ? అప్పుడు మరల ప్రభుత్వము Defence of India Rules తీసుకువచ్చి, వీళ్లు బయట ఉంటే ఇబ్బందిగా ఉంటుందని

జైలులో వేసేదాకా, మమ్ములను ఆపడం ఎవరి తరమూ కాదు. మా మొరలను కట్టి పెట్టడం ఎవరి తరమూ కాదు. మా మొరలు ఆ విధంగా కట్టిపెట్టినప్పటికి విశ్వవిద్యాలయాలు బాగు పడతాయని నేను అనుకోను. మన శాసనసభ్యులు ఇట్టంవచ్చినట్లు గట్టిగా నోరుచేసుకొని మాట్లాడితే ఏమైనా బాగుంటుందిగాని ఎప్పటికై నాకూడా, లేకపోతే లేదు. ఇది చాలా serious విషయము అని చెప్పవలసి యున్నది. ఈ విషయాలన్నీ శాసనసభ వేదికమీద చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పాను. మరొక పర్యాయము చెబుతున్నాను. ప్రతిదీ, ప్రతి ఘటనకూడా విచారించి దానిమీద నిలబడేదానికి తయారయ్యే, అక్కడ ప్రశ్న వేశారు. ఇక్కడ శాసనసభలో కూడా చెబుతున్నాను. అందుచేత ఈ విశ్వ విద్యాలయాలన్నీ మరమ్మతు చేసేదానికి నిజంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రతిబింబింపచేసేదానికోసం, ప్రభుత్వం Emergency Committees అంటే, అవి చాలా ఉన్నాయి. Enquiry Committeeలో కాదు చేయవలసింది. ఉన్న విషయంగురించి emergency పెట్టి, ఏ చర్య తీసుకోవాలని నిర్ణయించి, చర్య తీసుకొనడం తప్పితే, కాలయాపన చేస్తేమాత్రం రోజు రోజుకు వికృతరూపము దాలుస్తుంది. అందుచేత విద్యా విషయంలో మూలవిధానాలకు సంబంధించినవి, మన విశ్వ విద్యాలయాలు నడిచే పద్ధతి గురించి ప్రభుత్వము, శాసనసభ, ప్రజలు తీవ్రంగా ఆలోచించకపోతేమాత్రం, ఏదో ప్రణాళికలలో ఉంటున్నాము. మనదేశం ముందుకు పోతుంది అంటే, ఆ రీతిగా ముందుకు పోయేది కాదు. ఏదో ఇంగ్లీషు వాళ్ళక్రింద ఉన్నట్లు కొంతమంది తెలుగు, కొంతమంది ఇంగ్లీషులోను, కొంతమంది హిందీలోను పాండిత్యం సంపాదించుకొని ఇతరులకు లేనటువంటి పాండిత్యం ప్రదర్శించుకొని పరిపాలన చేస్తే చేయవచ్చు. Englishవాళ్ళు ఆరువేల మైళ్ళ దూరమునుంచి కొంతమంది ఉద్యోగస్థులను తయారుచేసుకొని 200 ఏళ్ళు పరిపాలన చేయగలిగినప్పుడు ఈ జాతీయ ప్రభుత్వము చేయలేదా అంటే చేయవచ్చు. కాని ఆ యుగం వేరు ఈ యుగం వేరు. అందుచేత అది మన దేశాన్ని అభివృద్ధిచేసే మార్గం కాదు. అందుచేత ఈ విద్యా విషయాలన్నిటినిగురించి జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వము ఆలోచించి వెంటనే చర్యలు తీసుకొనవలెనని కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Wednesday, the 18th March, 1964.

